

**ΚΑΝΟΝΕΣ
ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ / ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΔΙ.Ε.Π.Π.Υ.)**

Περιεχόμενα

1	ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	3
1.1	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΤΕΛΙΚΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	3
1.1.1	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΕΔΩΔΙΜΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	3
1.1.2	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΜΗ ΕΔΩΔΙΜΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	4
1.1.3	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΤΗΡΗΣΗ ΠΙΝΑΚΙΔΩΝ	5
1.1.4	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ.....	6
1.1.5	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.....	7
1.1.6	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ (ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ)	10
1.2	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΜΠΟΡΟ	10
1.3	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΜΕΣΑ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ - ΨΥΓΕΙΑ	10
2	ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ: ΕΔΩΔΙΜΑ	11
2.1	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΚΡΕΑΣ.....	11
2.1.1	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΣΤΑΔΙΟ ΣΦΑΓΗΣ.....	11
2.1.2	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΣΤΑΔΙΟ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ	14
2.1.3	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΣΤΑΔΙΟ ΛΙΑΝΙΚΗΣ	15
2.2	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΜΕΛΙ.....	16
2.3	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΓΑΛΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΑΥΤΟ	17
2.4	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΑΡΤΟΣ & ΑΡΤΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	17
2.5	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	17
2.6	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΟΠΩΡΟΛΑΧΑΝΙΚΑ.....	18
2.7	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ.....	19
2.8	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΕΛΑΙΑ - ΕΛΙΕΣ - ΛΙΠΗ	22
2.9	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΟΣΠΡΙΑ-ΡΥΖΙ	23
2.10	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΟΙΝΟΙ - ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ.....	24
2.11	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΧΥΜΟΙ - ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	24
2.12	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΠΟΤΑ	24
3	ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ: ΜΗ ΕΔΩΔΙΜΑ	25
3.1	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΜΕΤΑΛΛΑ/ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ	25
3.2	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΑΝΙΧΝΕΥΤΕΣ ΜΕΤΑΛΛΩΝ	27
3.3	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΚΛΩΣΤΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΑ - ΔΕΡΜΑΤΑ - ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ	28
3.4	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΑΛΛΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ.....	33
4.	ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΚΑΥΣΙΜΑ.....	37
4.1	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΤΗΡΗΣΗ ΠΙΝΑΚΙΔΩΝ.....	37
4.2	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΥΓΡΑ ΚΑΥΣΙΜΑ.....	37
4.2.1	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ	37
4.2.2	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΕΣ	39
4.2.3	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ	41
4.3	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΥΓΡΑΕΡΙΟ	45
4.4	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΣΤΕΡΕΑ ΚΑΥΣΙΜΑ	45
5.	ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ - ΕΣΤΙΑΣΗ/ΑΝΑΨΥΧΗ	47
5.1	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΕΣΤΙΑΣΗΣ/ΑΝΑΨΥΧΗΣ.....	47
5.2	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.....	49
6.	ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΟΡΓΑΝΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	50

6.1	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΟΡΓΑΝΑ ΖΥΓΙΣΗΣ ΜΗ ΑΥΤΟΜΑΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ.....	50
6.2	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΟΡΓΑΝΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΜΗ ΑΥΤΟΜΑΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΖΥΓΙΣΗΣ).....	50
6.2.1	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΜΕΤΡΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΜΗ ΑΥΤΟΜΑΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΖΥΓΙΣΗΣ).....	50
6.2.2	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΟΓΚΟΥ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΥΓΡΑΕΡΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ.....	50
6.2.3	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΟΡΘΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΟΓΚΟΥ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΥΓΡΑΕΡΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ	51
6.2.4	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΜΕΝΑ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ	53
6.2.5	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΜΟΝΙΜΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ.....	53
6.3	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΛΟΙΠΑ ΟΡΓΑΝΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΣΕ ΝΟΜΙΜΟ ΕΛΕΓΧΟ	53
6.4	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΕΛΕΓΧΟΙ ΟΡΓΑΝΩΝ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	55
7.	ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	56
7.1	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΑΤΗΡΙΟΥΧΩΝ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ.....	56
7.2	ΕΝΟΤΗΤΑ - ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΡΩΝ.....	57
8	ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΔΙΑΘΕΣΗ ΣΕ ΕΙΔΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ	57

1 ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1: Σκοπός – Πεδίο Εφαρμογής

1. Με την παρούσα ορίζονται κανόνες για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που διακινούνται, διατίθενται & παρέχονται στην ελληνική αγορά, από οικονομικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στο στεγασμένο, πλανόδιο / υπαίθριο και από απόσταση εμπόριο.
2. Ειδικότερα για συναλλαγές που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας και αφορούν προϊόντα και υπηρεσίες από απόσταση όπως το ηλεκτρονικό εμπόριο και άλλες μορφές, εφαρμόζονται επιπλέον οι διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 2251/1994.
3. Το παρόν Κεφάλαιο «Γενικές Διατάξεις» ισχύει με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων που απορρέουν από εθνική ή ενωσιακή ρύθμιση και δεν μνημονεύονται στους παρόντες κανόνες ΔΙ.Ε.Π.Π.Υ.

1.1 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΤΕΛΙΚΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

1.1.1 ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΕΛΩΔΙΜΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Άρθρο 2: Ενδείξεις & διασφάλιση περιεχομένου προσυσκευασμένων τροφίμων

1. Για τον ορισμό της έννοιας «τρόφιμα» εφαρμόζεται το άρθρο 2 του ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) αριθ. 178/2002 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 28ης Ιανουαρίου 2002 για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων.
2. Για τους ορισμούς των εννοιών «προσυσκευασμένο τρόφιμο» και «επισήμανση» εφαρμόζεται το άρθρο 1 της Οδηγίας ΕΕ 2000/13.
3. Τα προσυσκευασμένα τρόφιμα που διατίθενται ως έχουν στον τελικό καταναλωτή επισημαίνονται σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών, όπως κάθε φορά ισχύει, με την επιφύλαξη των απαιτήσεων επισήμανσης που προβλέπονται από ειδικές ενωσιακές ή εθνικές διατάξεις που ισχύουν για συγκεκριμένα τρόφιμα όπως επίσης και οι γεωγραφικές ενδείξεις ΠΟΠ και ΠΓΕ.
4. Μετά τη θέση σε ισχύ του Κανονισμού (ΕΕ) 1169/2011 στις 13 Δεκεμβρίου 2014 και την κατάργηση της Οδηγίας 2000/13, θα εφαρμόζονται οι διατάξεις του κανονισμού αυτού.
5. Για τη διασφάλιση του περιεχομένου των προσυσκευασμένων τροφίμων από οποιαδήποτε μεταβολή τους, οι προσυσκευασίες πρέπει να είναι ασφαλισμένες από τον παραγωγό- συσκευαστή (με πώμα ασφαλείας, ταινία ασφαλείας κλπ.), κατά τρόπο ώστε οποιαδήποτε παρέμβαση στο περιεχόμενο τους, να προκαλεί οπωσδήποτε την καταστροφή της προσυσκευασίας ή χαρακτηριστικών στοιχείων επισήμανσης του παραγωγού – συσκευαστή.

Άρθρο 3: Ενδείξεις μη προσυσκευασμένων τροφίμων

Για τρόφιμα που δεν είναι προσυσκευασμένα και προσφέρονται στον τόπο λιανικής πώλησης για άμεση πώληση στον καταναλωτή ή σε μονάδες ομαδικής εστίασης, ως ελάχιστες ενδείξεις επί της πινακίδας (βλ. Υποενότητα 1.1.3.) ορίζονται:

- i. Η ονομασία πώλησης (όπως άρθρο 3 Οδηγίας 2000/13 και όχι είδος τροφίμου) / το είδος του τροφίμου.
- ii. Η ποιότητα του είδους και η ποικιλία αυτού, εφόσον προβλέπονται από άλλες διατάξεις.
- iii. Η προέλευση του προϊόντος.
- iv. Η τιμή ανά μονάδα μέτρησης όπως αυτή καθορίζεται κατωτέρω στο Κεφάλαιο 1, υποενότητα 1.1.3 «ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ»

Άρθρο 4: Επισήμανση υποκατάστατων

1. Η επισήμανση του τροφίμου δεν πρέπει να είναι φύσεως τέτοιας που να οδηγεί σε πλάνη τον καταναλωτή, κατά τον τρόπο που αναφέρεται στο άρθρο 2 της Οδηγίας 2000/13 και στο άρθρο 11 του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών.
2. Ειδικά στην περίπτωση που ένα προσυσκευασμένο τρόφιμο πρόκειται για υποκατάστατο τροφίμου, δεν θα πρέπει να γίνεται καμία αναφορά τέτοια που να οδηγεί τον καταναλωτή σε πλάνη περί του ότι το τρόφιμο αυτό είναι κανονικό και όχι υποκατάστατο. Εναλλακτικά μπορεί να τίθεται στην επισήμανση της ονομασίας πώλησης ή σε ένδειξη πλησίον της εμπορικής ονομασίας πώλησης ένδειξη από την οποία ο καταναλωτής μπορεί άμεσα να αντιληφθεί ότι πρόκειται για υποκατάστατο.
Ενδεικτικά :
- είτε η ίδια η ονομασία πώλησης του να εμπεριέχει τον όρο "υποκατάστατο" ή "τεχνητό" ή "απομίμηση" ή "αναπλήρωμα" κλπ.
- είτε να υπάρχει ένδειξη πλησίον της εμπορικής ονομασίας πώλησης, που να δηλώνει ότι το εν λόγω προϊόν δεν είναι τρόφιμο, που υποκαθιστά.
3. Όταν υποκατάστατα τροφίμων διατίθενται στον τελικό καταναλωτή χύμα, θα πρέπει στα σημεία πώλησης τους (προθήκες, ψυγεία καταστημάτων κλπ.) να υπάρχει σχετική πινακίδα, όπου θα δηλώνεται ότι πρόκειται για υποκατάστατα.
4. Σε περίπτωση επίσης που τα προσφερόμενα στους χώρους ομαδικής εστίασης φαγητά, εδέσματα κλπ. περιέχουν υποκατάστατα τροφίμων ο καταναλωτής θα πρέπει να ενημερώνεται σχετικά μέσω τιμοκαταλόγου.
5. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται για τα μη γαλακτοκομικά προϊόντα για τα οποία εφαρμόζεται η Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 278186 (ΦΕΚ Β' 1097/22-8-2002) «Συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής του Καν. (ΕΟΚ) 1898/87 του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία της ονομασίας του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων κατά τη διάθεσή τους στο εμπόριο».

Άρθρο 5: Διάθεση προϊόντων με περασμένη χρονολογία ελάχιστης διατηρησιμότητας

1. Επιτρέπεται η διάθεση τροφίμων περασμένης χρονολογίας ελάχιστης διατηρησιμότητας, πλην όσων προσδιορίζονται από την κείμενη νομοθεσία ως ευαλόιωτα, με τον όρο ότι αυτά θα πωλούνται σαφώς διαχωρισμένα από τα άλλα τρόφιμα και σε πινακίδα που θα αναρτάται σε αυτά, θα αναγράφεται, με κεφαλαία γράμματα, η φράση "ΤΡΟΦΙΜΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ."
2. Εντούτοις, ο χρόνος αυτός διάθεσης των προϊόντων περασμένης διατηρησιμότητας δεν μπορεί να υπερβαίνει κατά περίπτωση.
  - i. Τη μία εβδομάδα στην περίπτωση προϊόντων των οποίων η ελάχιστη διατηρησιμότητα δηλώνεται με την αναγραφή ημέρας και μήνα.
  - ii. Τον ένα μήνα στην περίπτωση προϊόντων των οποίων η ελάχιστη διατηρησιμότητα δηλώνεται με την αναγραφή μήνα και έτους.
  - iii. Τους τρεις μήνες στην περίπτωση προϊόντων των οποίων η ελάχιστη διατηρησιμότητα δηλώνεται με την αναγραφή μόνο του έτους.
 Την αποκλειστική ευθύνη, στις περιπτώσεις αυτές, για την καλή υγιεινή κατάσταση των προϊόντων φέρει ο πωλητής.
Προϊόντα περασμένης διατηρησιμότητας απαγορεύεται να διατίθενται σε χώρους ομαδικής εστίασης.
3. Απαγορεύεται η αντικατάσταση ή τροποποίηση της χρονολογίας ελάχιστης διατηρησιμότητας με οποιονδήποτε τρόπο και από οποιονδήποτε.
4. Τα ως άνω προϊόντα πωλούνται μόνο σε χαμηλότερη τιμή.

Άρθρο 6: Υπόχρεος αναγραφής ενδείξεων

1. Οι υπόχρεοι για την αναγραφή των ενδείξεων είναι ο παρασκευαστής ή ο πωλητής, που τα στοιχεία του αναγράφονται πάνω στο προϊόν και που είναι υπεύθυνος για τη διάθεσή του στην αγορά.
2. Υπεύθυνος για την έλλειψη αυτήν είναι και οποιοσδήποτε και με οποιοδήποτε τρόπο συμμετέχει στην αλυσίδα διανομής του συγκεκριμένου προϊόντος (ενδιάμεσοι πωλητές, τελικοί πωλητές).

1.1.2 ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΜΗ ΕΔΩΔΙΜΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ**Άρθρο 7: Ενδείξεις προϊόντων (πλην τροφίμων)**

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ισχύουν οι εξής ορισμοί:
  - i. «Προϊόν»: κάθε μη εδώδιμο βιομηχανικό προϊόν.
  - ii. «Προσσκευασμένο προϊόν»: κάθε μη εδώδιμο βιομηχανικό προϊόν, όταν είναι τοποθετημένο σε μια συσκευασία οποιασδήποτε φύσεως, μη παρόντος του αγοραστή και με τρόπο που το περιεχόμενο της συσκευασίας να μην μπορεί να μεταβληθεί χωρίς φανερό άνοιγμα ή αλλοίωσή της.
  - iii. «Προϊόν εναρμονισμένου τομέα»: κάθε μη εδώδιμο βιομηχανικό προϊόν, του οποίου οι προδιαγραφές και οι όροι εμπορίας καθορίζονται από «κοινοτική νομοθεσία εναρμόνισης» (κοινοτική νομοθεσία η οποία εναρμονίζει τους όρους εμπορίας των προϊόντων).
  - iv. «Κατασκευαστής»/«Παρασκευαστής»/«Παραγωγός»: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατασκευάζει/ παρασκευάζει /παράγει προϊόν ή που αναθέτει σε άλλους το σχεδιασμό ή την κατασκευή/ παρασκευή/ παραγωγή προϊόντος και διοχετεύει στην αγορά το προϊόν αυτό υπό την επωνυμία του ή το εμπορικό του σήμα.
  - v. «Εισαγωγέας»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο εγκατεστημένο στην Ε.Ε. που διαθέτει (θέτει για πρώτη φορά σε κυκλοφορία) προϊόν τρίτης χώρας στην κοινοτική αγορά.
  - vi. «Διανομέας»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στην αλυσίδα εφοδιασμού, άλλο από τον κατασκευαστή ή τον εισαγωγέα, το οποίο καθιστά διαθέσιμο προϊόν στην αγορά.
  - vii. «Υπεύθυνος διάθεσης»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, εγκατεστημένο στην Ελλάδα, το οποίο, υπό την ιδιότητα του κατασκευαστή ή του εισαγωγέα ή του διανομέα, διαθέτει (θέτει για πρώτη φορά σε κυκλοφορία) προϊόν στην ελληνική αγορά.
  - viii. «Λιανοπωλητής»: κάθε διανομέας, εγκατεστημένος στην Ελλάδα, που καθιστά διαθέσιμο προϊόν στον τελικό καταναλωτή.
  - ix. «Ανακαινισμένα ή Μεταχειρισμένα ή Μετασκευασμένα» Προϊόντα: Ονομάζονται τα προϊόντα που μετά την αρχική τους πώληση, είτε έχουν υποστεί ανακαίνιση είτε μετασκευή και πωλούνται εκ νέου.
2. Τα προϊόντα, προσσκευασμένα ή όχι, θα πρέπει, κατά το στάδιο διάθεσης στο καταναλωτή, να φέρουν, στη συσκευασία τους ή σε πινακίδα σταθερά προσαρτημένη σε καθένα από αυτά τις ακόλουθες ελάχιστες υποχρεωτικές ενδείξεις, γραμμένες κατά τρόπο εμφανή, ανεξίτηλο και ευανάγνωστο:
  - i. Το όνομα, την καταχωρισμένη εμπορική επωνυμία ή το καταχωρισμένο εμπορικό σήμα και τη διεύθυνση του κατασκευαστή, εφόσον είναι εγκαταστημένος στην Ε.Ε. ή του εισαγωγέα ή του υπεύθυνου διάθεσης του προϊόντος στην ελληνική αγορά.
  - ii. Την ονομασία πώλησης του προϊόντος, τουλάχιστον στην ελληνική γλώσσα, με εξαίρεση την περίπτωση προϊόντων σύγχρονης τεχνολογίας, όπου έχουν καθιερωθεί διεθνώς αναγνωρισμένες ονομασίες πώλησης (π.χ.: DVD, VIDEO, MP3, κλπ.).
Η ονομασία πώλησης, η οποία περιγράφει το είδος του προϊόντος, είναι η ονομασία που προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις και ελλείψει αυτών συνίσταται στην καθιερωμένη ονομασία που χρησιμοποιείται, όταν πραγματοποιείται η πώληση του προϊόντος στον καταναλωτή. Η αναγραφή της εμπορικής επωνυμίας του προϊόντος (brand name) δεν υποκαθιστά την ένδειξη της ονομασίας πώλησης.
  - iii. Την ονομαστική ποσότητα του περιεχομένου, όπως αυτή πρέπει να αναγράφεται σύμφωνα με το άρθρο 18.
  - iv. Την ποιότητα, σύνθεση και άλλα ποιοτικά χαρακτηριστικά καθώς και πληροφορίες προφύλαξης, συντήρησης και χρήσης, τουλάχιστον στην ελληνική γλώσσα ή/και με σύμβολα ή εικονογράμματα, εφόσον αυτό προβλέπεται από ισχύουσες διατάξεις ή από εναρμονισμένα ευρωπαϊκά πρότυπα.
  - v. Το τηλέφωνο του Κέντρου Δηλητηριάσεων σε όσα χημικά βιομηχανικά προϊόντα αρμοδιότητας του Γενικού Χημείου του Κράτους αναγράφονται φράσεις προφύλαξης, οι οποίες συνιστούν να κληθεί αμέσως το Κέντρο Δηλητηριάσεων.
  - vi. Οποιοσδήποτε άλλες ξενόγλωσσες πληροφορίες σε σχέση με την ασφάλεια και τις οδηγίες χρήσης, συντήρησης και συναρμολόγησης που υπάρχουν στο προϊόν ή στην συσκευασία του και οι οποίες παρέχονται εθελοντικά από τον κατασκευαστή του, πρέπει να αναγράφονται και στην ελληνική γλώσσα.
  - viii. Την ένδειξη « μεταχειρισμένο», « ανακαινισμένο», «ανακατασκευασμένο», όταν πρόκειται αντίστοιχα για προϊόντα που δεν είναι καινούργια ή έχουν υποστεί ανακαίνιση ή ανακατασκευή. Η παραπάνω ένδειξη πρέπει να αναγράφεται και στα συνοδευτικά εμπορικά έγγραφα.
3. Εξαιρούνται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 προϊόντα που για τεχνικούς λόγους (πολύ μικρό μέγεθος, φύση προϊόντος) δεν είναι δυνατό να αναγράφονται οι ενδείξεις στη συσκευασία τους ή σε πινακίδα σταθερά προσαρτημένη σε αυτά και εφόσον δεν υπάρχουν ενδείξεις σε οποιαδήποτε άλλη γλώσσα. Στην περίπτωση αυτή οι ενδείξεις των εδαφίων (β), (γ), (δ) και (ε) της εν λόγω παραγράφου, αναγράφονται στα συνοδευτικά έγγραφα και με ευθύνη των λιανοπωλητών σε πινακίδα ανά κατηγορία προϊόντων ή σε κατάλογο, που τοποθετείται σε ορατό σημείο του εκθετηρίου πώλησης, σε άμεση γειτνίαση με τα προϊόντα και διαμορφώνεται κατάλληλα, ώστε να μη δημιουργείται σύγχυση στους καταναλωτές.
4. Ειδικότερα για τα προϊόντα του εναρμονισμένου τομέα η επισήμανσή τους πρέπει να περιλαμβάνει εκτός από τις ενδείξεις της παραγράφου 2 και τα εξής:
  - i. Το όνομα, την καταχωρισμένη εμπορική επωνυμία ή το καταχωρισμένο εμπορικό σήμα του κατασκευαστή και τη διεύθυνσή του στο προϊόν ή όταν δεν είναι δυνατό στην συσκευασία του ή σε έγγραφο που συνοδεύει το προϊόν. Η διεύθυνση πρέπει να υποδεικνύει ένα μοναδικό σημείο στο οποίο μπορεί κάποιος να έρθει σε επαφή με τον κατασκευαστή.
  - ii. Την αριθμό τύπου, παρτίδας ή σειράς ή όποιο άλλο στοιχείο που επιτρέπει την ταυτοποίησή τους. Η ένδειξη αυτή αναγράφεται στο προϊόν ή όταν δεν το επιτρέπει το μέγεθος ή η φύση του προϊόντος, στη συσκευασία ή σε έγγραφο που συνοδεύει το προϊόν.
  - iii. Τη σήμανση CE που υποδηλώνει τη συμμόρφωση του προϊόντος με τις απαιτήσεις ασφαλείας για τους καταναλωτές και κάθε τελικό χρήστη, εφόσον αυτή προβλέπεται από συγκεκριμένη κοινοτική νομοθεσία εναρμόνισης ή οποιαδήποτε άλλη ανάλογη δήλωση συμμόρφωσης προβλέπεται, π.χ. ανεστραμμένο έψιλον για τα αεροζόλ. (Άρθρο 98, Α. «ΜΗ ΕΞΑΝΤΛΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟΥ ΤΟΜΕΑ»).
5. Η σήμανση CE τίθεται κατά τρόπο εμφανή, ευανάγνωστο και ανεξίτηλο στο προϊόν ή στην πινακίδα σταθερά προσαρτημένη σε αυτό μαζί με τα στοιχεία του κατασκευαστή. Ωστόσο, όταν η φύση του προϊόντος δεν το επιτρέπει ή δεν το δικαιολογεί, η σήμανση CE τίθεται στη συσκευασία του και στα συνοδευτικά έγγραφα, εφόσον τα προβλέπει η συγκεκριμένη νομοθεσία.
Η σήμανση CE πρέπει να πληροί τις γενικές αρχές του άρθρου 30 Κανονισμού (ΕΚ) 765/2008, ήτοι:
  - Η σήμανση CE τοποθετείται μόνο από τον κατασκευαστή ή τον εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπό του και μόνο σε προϊόντα για τα οποία προβλέπεται η επίθεσή της από ειδική κοινοτική νομοθεσία εναρμόνισης. Δεν επιτρέπεται να τίθεται σε κανένα άλλο προϊόν.
  - Ο κατασκευαστής, θέτοντας τη σήμανση CE ή αναθέτοντας την επίθεσή της, αναλαμβάνει την ευθύνη για τη συμμόρφωση του προϊόντος προς όλες τις εφαρμοστέες απαιτήσεις της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας εναρμόνισης που προβλέπει την επίθεσή της.

- Η σήμανση CE αποτελεί τη μόνη σήμανση η οποία πιστοποιεί τη συμμόρφωση του προϊόντος με τις εφαρμοστέες απαιτήσεις της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας εναρμόνισης που προβλέπει την επίθεσή της.
  - Η θέση επί ενός προϊόντος σημάνσεων, συμβόλων ή ενδείξεων που είναι πιθανό να παραπλανήσουν τρίτους ως προς το νόημα ή τη μορφή της σήμανσης CE, απαγορεύεται. Είναι δυνατόν να τεθεί στο προϊόν κάθε άλλη σήμανση υπό τον όρο ότι δεν παρεμποδίζει το ευανάγνωστο ή την κατανόηση της σήμανσης CE.
6. Πέραν των ενδείξεων που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 4 του παρόντος άρθρου για τα προϊόντα εναρμονισμένου τομέα που φέρουν σήμανση CE απαιτούνται ειδικότερες ενδείξεις ανά κατηγορία προϊόντων, οι οποίες καθορίζονται βάσει τεχνικής τομεακής νομοθεσίας αρμοδιότητας κατά περίπτωση της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας ή άλλης αρμόδιας αρχής. Η εποπτεία της αγοράς για τα προϊόντα με α/α 1-14 του άρθρου 98 Α. «ΜΗ ΕΞΑΝΤΛΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟΥ ΤΟΜΕΑ» γίνεται σε συνεργασία με τις αρμόδιες Δ/σεις της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, οι οποίες εφόσον απαιτείται προβαίνουν σε περαιτέρω ελέγχους (έλεγχος του τεχνικού φακέλου ή/και εργαστηριακή εξέταση του προϊόντος).
  7. Ειδικότερα η επισήμανση των χημικών ουσιών, μειγμάτων ή αντικειμένων που έχουν ταξινομηθεί ως επικίνδυνα, πρέπει να περιλαμβάνει τα στοιχεία που προβλέπονται από τις διατάξεις των κανονισμών 1272/2008/ΕΚ και 1907/2006/ΕΚ, της ΥΑ 265/2002 (ΦΕΚ 1214/Β/2002) και της ΚΥΑ 378/1994 (ΦΕΚ 705/Β/1994) όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν. Υπεύθυνος για την επισήμανση/ συσκευασία των χημικών προϊόντων είναι ο προμηθευτής αυτών (παραγωγός, εισαγωγέας, μεταγενέστερος χρήστης ή διανομέας), όπως ορίζεται στους Κανονισμούς 1907/2006 και 1272/2008, εφόσον είναι εγκατεστημένος στην Ελλάδα. Σε περίπτωση που στην επισήμανση του προϊόντος δεν αναγράφονται τα στοιχεία φυσικού ή νομικού προσώπου εγκατεστημένου στην Ελλάδα, τότε υπεύθυνος για την επισήμανση/συσκευασία είναι ο πρώτος στην αλυσίδα εφοδιασμού στην ελληνική αγορά. Η εποπτεία της αγοράς για τον παραπάνω τομέα, γίνεται σε συνεργασία με τις αρμόδιες διευθύνσεις του Γενικού Χημείου του Κράτους.
  8. Υπεύθυνος για την αναγραφή και το περιεχόμενο των ενδείξεων των παραγράφων 2 και 4 του παρόντος άρθρου είναι ο κατασκευαστής ή ο εισαγωγέας. Υπεύθυνος για την επαλήθευση των ενδείξεων είναι ο «υπεύθυνος διάθεσης» του προϊόντος. Επίσης συνυπεύθυνος για την επαλήθευση των ενδείξεων θεωρείται και οποιοσδήποτε άλλος συμμετέχει με οποιοδήποτε τρόπο στην αλυσίδα διανομής (ενδιάμεσος και τελικός διανομέας).
  9. Το παρόν άρθρο ισχύει με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων που απορρέουν από εθνική ή ενωσιακή νομοθεσία και δεν μνημονεύεται στους παρόντες Κανόνες ΔΙ.Ε.Π.Π.Υ..

Άρθρο 8: Χορήγηση εντύπων οδηγίων και εγγυήσεις

Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου και σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων Ν. 2251/1994 και Ν. 4072/2012, σε κάθε πώληση ο προμηθευτής οφείλει να παρέχει στον καταναλωτή γραπτώς, στην ελληνική γλώσσα ή με σύμβολα διεθνώς καθιερωμένα, σαφείς και πλήρεις οδηγίες για την ασφαλή χρήση, διατήρηση, συντήρηση και πλήρη αξιοποίηση του προϊόντος και ενημέρωση για τους κινδύνους κατά τη χρήση και διατήρησή του. Από την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται τα προϊόντα που είναι απλά, κατά την κατασκευή, τη χρήση και τη συντήρησή τους, εφόσον, για τα προϊόντα αυτά δεν παρέχονται από τον κατασκευαστή οδηγίες σε οποιαδήποτε γλώσσα. Όλες οι διατάξεις αναφορικά με τις εγγυήσεις προς τον καταναλωτή προβλέπονται από το Ν.2251/1994 της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή.

Άρθρο 9: Δεσμεύσεις αγαθών που δεν φέρουν ενδείξεις στα ελληνικά

1. Σε περίπτωση που τα αγαθά των υποενοτήτων 1.1.1. και 1.1.2. κατά το στάδιο της διάθεσής τους στον τελικό καταναλωτή δεν φέρουν στην ελληνική γλώσσα όλες τις επιβαλλόμενες ως άνω ενδείξεις καθώς και τα έντυπα οδηγιών χρήσης για τις περιπτώσεις αγαθών που εμπίπτουν στο άρθρο 8 της παρούσας, οι ποσότητες των αγαθών αυτών δεσμεύονται εις χείρας των κατόχων τους και μπορούν να επαναδιατεθούν στην κατανάλωση μόνο έπειτα από συμμόρφωση με τις ισχύουσες διατάξεις.
2. Το παραπάνω μέτρο ισχύει και για τα τρόφιμα που χρήζουν έγκρισης (άρθρο 5 του Κώδικα Τροφίμων), όταν η επισήμανση τους ή και τα συνοδευτικά φυλλάδια που φέρουν, δεν είναι σύμφωνα με τους όρους της σχετικής εγκριτικής απόφασης κυκλοφορίας στην ελληνική αγορά.
3. Τα παραπάνω ισχύουν με την επιφύλαξη προϊόντων, για τα οποία ισχύουν ειδικότερες διατάξεις περί δέσμευσης.

1.1.3 ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΤΗΡΗΣΗ ΠΙΝΑΚΙΔΩΝ

Άρθρο 10: Γενικές Αρχές

1. Η πινακίδα με τις απαιτούμενες ενδείξεις, όπως προβλέπεται στα επόμενα άρθρα, τοποθετείται επί ή στο σημείο του πωλούμενου προϊόντος και πρέπει να είναι άμεσα και απόλυτα εμφανής στον καταναλωτή. Όλες οι ενδείξεις είναι αναγεγραμμένες υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα, με ευανάγνωστα και ευανάγνωστα γράμματα με τέτοιο τρόπο ώστε να καθίστανται άμεσα ορατές με αντιληπτές από τον καταναλωτή. Ειδικά η τελική τιμή πώλησης πρέπει να είναι με έντονη γραφή (bold).
2. Η πινακίδα που φέρει τις απαιτούμενες πληροφορίες δεν πρέπει να καταστρέφεται για οποιονδήποτε λόγο, καθώς και να μην παραποιούνται, αλλοιώνονται ή αφαιρούνται οι αναγραφόμενες σε αυτήν ενδείξεις.
3. Ως γενική αρχή της διάθεσης των προϊόντων (προσσκευασμένων ή μη) ορίζεται ότι πρέπει να εκτίθενται κατά τρόπο διακριτό ώστε η διαφοροποίηση εκάστου είδους να γίνεται άμεσα αντιληπτή από τον καταναλωτή, με βάση τις αναγραφόμενες ενδείξεις στην αντίστοιχη πινακίδα.

Άρθρο 11 : Ενδείξεις επί των πινακίδων

1. Σε όλα τα προϊόντα που διατίθενται στην κατανάλωση είτε εντός του καταστήματος ή από υπαίθριους πωλητές τοποθετούνται πινακίδες λιανικής πώλησης επί των οποίων αναγράφονται :
  - A. Η τιμή (βλ. αναλυτικά παρ. 2-11 και άρθρο 20)
  - B. Η Ποιότητα – Σύνθεση – Ποιοτικά Χαρακτηριστικά – Προέλευση (βλ. αναλυτικά παράγραφος 12)
2. Η ένδειξη της Τιμής αναφέρεται σε:
  - i. Τιμή πώλησης ανά συσκευασία όταν τα προϊόντα πωλούνται σε συσκευασία.
  - ii. Τιμή ανά μονάδα μέτρησης, πέραν της τιμής ανά συσκευασία, όπως η μονάδα μέτρησης ορίζεται κατωτέρω (άρθρο 19) κατόπιν αναγωγής της τιμής συσκευασίας στην τιμή ανά μονάδα μέτρησης. Η αναγραφή της τιμής ανά μονάδα μέτρησης είναι υποχρεωτική και για τα προϊόντα που πωλούνται ως μη προσσκευασμένα, πέραν των λοιπών υποχρεωτικών ενδείξεων επί των πινακίδων του παρόντος άρθρου.
  - iii. Η τιμή πώλησης ανά τεμάχιο ή σετ (πέραν της τιμής ανά συσκευασία), προκειμένου για βιομηχανικά προϊόντα μη εδώδιμα, τα οποία κατά τη συνήθη εμπορική πρακτική πωλούνται με το τεμάχιο ή το σετ. Στην περίπτωση αυτή δεν απαιτείται η τιμή της περίπτωσης ii.
3. Από την υποχρεωτική αναγραφή της τιμής ανά μονάδα μέτρησης επί των πινακίδων πώλησης εξαιρούνται:
  - i. Κατάστημα λιανικής με εμβαδόν μικρότερο των 50 τ.μ.
  - ii. Περίπτερα
  - iii. Συσκευασμένα προϊόντα των οποίων η ποσότητα ισοδυναμεί με 1 λίτρο ή κυβικό μέτρο ή 1 κιλό ή 1 μέτρο ή 1 τετραγωνικό μέτρο κατά περίπτωση.
  - iv. Μαγειρεμένα ή ημιμαγειρεμένα φαγητά
  - v. Παγωτά βάρους έως και 200 γραμμαρίων

- vi. Μη εδώδιμα προϊόντα των οποίων η ποσότητα της συσκευασίας είναι κάτω από 50 γραμμάρια ή 50 χιλιοστόλιτρα ή πάνω από 10 κιλά ή 10 λίτρα.
- vii. Καλλυντικά, προϊόντα αρωματοποιίας και καλλωπισμού.
4. Ο τρόπος με τον οποίο θα απεικονίζονται στις πινακίδες των λιανοπωλητών, οι τιμές πώλησης και η τιμή ανά μονάδα μέτρησης των προϊόντων γίνεται με ισομεγέθη δεκαδικά ψηφία ως εξής:
  - i. Όταν η τιμή διαμορφώνεται κάτω από ένα (1) ευρώ, προηγείται, κατά σειρά το μηδέν (0) και ακολουθούν το γραμματικό κόμμα (,) και τα δύο δεκαδικά ψηφία, ενώ το διεθνές σήμα του ευρώ € αναγράφεται στην αρχή ή στο τέλος της σειράς (π.χ. € 0,01, 0,09€, 0,10€, 0,15€, 0,25€, 0,42€, 0,99€ κλπ.).
  - ii. Όταν η τιμή διαμορφώνεται σε ακέραιο αριθμό ευρώ, αναγράφεται ο ακέραιος αυτός αριθμός, ενώ το διεθνές σήμα του ευρώ € αναγράφεται πριν από τον ακέραιο αριθμό ή μετά από αυτόν (π.χ. 1€, €2, 10€, 12€, 25€, 28€ κλπ.).
  - iii. Όταν η τιμή διαμορφώνεται πάνω από ένα ευρώ, προηγείται κατά σειρά, ο ακέραιος αριθμός και ακολουθούν το γραμματικό κόμμα (,) και τα δύο δεκαδικά ψηφία, ενώ το διεθνές σήμα του € αναγράφεται στην αρχή ή στο τέλος της σειράς (π.χ. 1,12€, €1,25, 4,82€, €5,41, 6,88€, €7,09 κλπ.).
5. Για συσκευασίες ειδών που διατίθενται σε σταθερές ποσότητες (ανά συσκευασία) διαφορετικές από τη μονάδα μέτρησης τους (κιλό, λίτρο, τεμάχιο κλπ.) και για τις οποίες στο παρόν άρθρο προβλέπεται και η αναγωγή της τιμής πώλησης τους και σε τιμή πώλησης ανά μονάδα μέτρησης, η τιμή αυτή αναγράφεται σε μία μόνο πινακίδα, εμφανώς τοποθετημένη, με ευδιάκριτα στοιχεία στο σημείο έκθεσης. Επισημαίνεται ότι στην εν λόγω πινακίδα θα αναγράφεται και η ονομασία του προϊόντος. Σε συσκευασίες ειδών μεταβλητού βάρους, στην πινακίδα αρκεί μόνο η αναγραφή της τιμής ανά μονάδα μέτρησης εφόσον αναγράφεται επί της συσκευασίας η τιμή πώλησης.
6. Όλα τα είδη που πωλούνται σε καταστήματα λιανικής πώλησης, εκτός των πινακίδων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, πρέπει να φέρουν και ένδειξη τιμής πώλησης σε κάθε επιμέρους συσκευασία τους. Η ένδειξη αυτή αναγράφεται είτε μηχανικά (π.χ. με σφραγίδα) είτε με την επικόλληση σταθερής ετικέτας. Εναλλακτικά, αντί της υποχρέωσης του προηγούμενου εδαφίου και εφόσον τα πωλούμενα είδη φέρουν επί της συσκευασίας Γραμωτό Κώδικα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ηλεκτρονικό σύστημα αναγνώρισης και ελέγχου τιμών (price checker) σε σημείο τέτοιο του καταστήματος, που να μπορεί εύκολα να αξιοποιηθεί από κάθε καταναλωτή πριν φθάσει στο ταμείο. Τα ηλεκτρονικά αυτά συστήματα θα πρέπει το κάθε ένα να αντιστοιχεί σε 300 τμ. χώρου πώλησης του καταστήματος και στις περιπτώσεις Υπεραγορών να βρίσκονται ιδίως σε χώρους πώλησης ειδών διατροφής και καθαριότητας και γενικότερα ειδών οικιακής χρήσης.
7. Για τεμαχίζόμενα ή/και διατιθέμενα χύμα τρόφιμα αναγράφονται σε πινακίδα που τοποθετείται επί του είδους αυτού τα στοιχεία του άρθρου 3.
8. Τα προϊόντα των παραπάνω κατηγοριών της παραγράφου 7 του παρόντος άρθρου που διατίθενται συσκευασμένα, έχουν επικολλημένη την τιμή, ή διαθέτουν Γραμωτό Κώδικα επί της συσκευασίας τους, υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου. Σε κάθε περίπτωση στο σημείο πώλησης των ειδών αυτών υπάρχει πινακίδα, στην οποία αναγράφεται η τιμή ανά μονάδα μέτρησης καθώς και τα στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου.
9. Για κάθε προϊόν που πωλείται σε κατάσταση λιανικής πώλησης απαγορεύεται να εμφανίζονται, με οποιονδήποτε τρόπο εντός του καταστήματος διαφορετικές τιμές πώλησης για κάθε προϊόν, ενδεικτικά της τιμής πώλησης που θέτει το κατάστημα λιανικής επί της συσκευασίας, επί της πινακίδας λιανικής πώλησης ή σε αναρτημένες πινακίδες, διαφορετικές τιμές λιανικής. Οι συνιστώμενες ή μέγιστες τιμές που τίθενται ενδεικτικά επί της συσκευασίας από τον προμηθευτή είναι καταρχήν επιτρεπτές, με την επιφύλαξη της τήρησης των κανόνων του ελεύθερου ανταγωνισμού.
10. Οι λιανικές τιμές όλων των αγαθών που αναγράφονται στις πινακίδες, τιμοκαταλόγους, ετικέτες, συσκευασίες κ.λπ. υποχρεωτικά εμπεριέχουν και τον αναλογούντα κάθε φορά Φ.Π.Α.. Ειδικά για βιομηχανικά προϊόντα που πωλούνται εκτός παντοπωλείου, θα πρέπει να αναγράφεται και η τιμή προ ΦΠΑ.
11. Οι ενδείξεις ποιότητας, σύνθεσης του προϊόντος, άλλα ποιοτικά χαρακτηριστικά του προϊόντος καθώς και η προέλευση, εάν αναγράφονται επί της συσκευασίας και ο καταναλωτής μπορεί να ενημερωθεί από τις ενδείξεις αυτές δεν υπάρχει υποχρέωση να αναγράφονται στην πινακίδα αυτή. Την ευθύνη για την αναγραφή των ενδείξεων αυτών στην πινακίδα φέρει ο λιανοπωλητής και την ευθύνη για την ορθή διαβίβαση των πληροφοριών αυτών φέρει η προμηθεύουσα επιχείρηση.
12. Κατά παρέκκλιση προς τα ανωτέρω, όταν για τεχνικούς λόγους υπάρχει αντικειμενική αδυναμία να τοποθετήσει ο λιανοπωλητής πινακίδα πάνω σε καθένα από τα εκτεθειμένα όμοια (ισοβαρή, ισομεγέθη κτλ) προϊόντα, επιτρέπεται η χρήση για την αναγραφή των προβλεπόμενων στην παραπάνω παράγραφο ενδείξεων, μίας πινακίδας ανά κατηγορία προϊόντων, που βρίσκονται σε κοινό εκθετήριο πώλησης (ράφι, καλάθι, σταντ κλπ.). Σε αυτή την περίπτωση η πινακίδα ή ο κατάλογος θα πρέπει να είναι τοποθετημένα σε ορατό σημείο του εκθετηρίου πώλησης, σε άμεση γειννίαση με τα προϊόντα και να είναι κατάλληλα διαμορφωμένα, ώστε να μη δημιουργείται σύγχυση στους καταναλωτές. Στην περίπτωση χρησιμοποίησης καταλόγου θα πρέπει να αναγράφεται επιπλέον η ονομασία πώλησης του προϊόντος.
13. Στα προϊόντα τα οποία σύμφωνα με το Παράρτημα 17 του Καν. 1907/2006/ΕΚ, απαγορεύεται να διατίθενται στο ευρύ κοινό (παρά μόνο σε επαγγελματίες χρήστες φέροντας την αντίστοιχη ένδειξη στην ετικέτα) και τα οποία πωλούνται σε καταστήματα λιανικής/χονδρικής πώλησης, στα οποία έχει πρόσβαση το ευρύ κοινό, θα πρέπει να τοποθετείται κατά τρόπο ευκρινή και ευανάγνωστο σε εμφανές σημείο, η ένδειξη: «ΠΡΟΣΟΧΗ! ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ. ΠΩΛΗΣΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΜΕ ΕΚΔΟΣΗ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ».

1.1.4 ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Άρθρο 12: Πεδίο εφαρμογής – Γενικές Αρχές

1. Πρακτικές επικοινωνίας με σκοπό την ενημέρωση του καταναλωτή ή/και την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών πρέπει να γίνονται με τρόπο τέτοιο ώστε ο καταναλωτής να είναι σε θέση να αντιληφθεί όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες που ορίζονται στις Υποενότητες 1.1.1. έως 1.1.3. πριν προβεί σε αγορά προϊόντος ή υπηρεσίας.
2. Στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας υποενότητας υπάγονται οι προωθητικές ενέργειες, οι εκπτώσεις και προσφορές και οι τιμοκατάλογοι λιανικής.
3. Νέο αγαθό ή υπηρεσία θεωρείται εκείνο που διαφέρει ουσιαστικά από άλλο αγαθό ή υπηρεσία. Η διαφορά από άλλα προϊόντα, που διαθέτει ή υπηρεσίες που παρέχει η επιχείρηση μπορεί να αφορά αθροιστικά ή διαζευκτικά τα ακόλουθα στοιχεία:
  - α στην σύνθεση παραγωγής ή παροχής
  - β Στο κόστος παραγωγής ή παροχής
  - γ Στην ποιότητα
  - δ Στις ιδιότητες και
  - ε Στην χρήση.
 Η αλλαγή της ονομασίας ή του κωδικού αριθμού περιγραφής, καθώς επίσης και η αλλαγή συσκευασίας αγαθού δεν χαρακτηρίζει το είδος ως νέο.

Άρθρο 13: Προωθητικές Ενέργειες

1. Στις διατάξεις του παρόντος άρθρου, υπάγονται τα συσκευασμένα προϊόντα (είδη μαζικής κατανάλωσης και ενδεικτικά είδη παντοπωλείου πλην νωπών οπωροκηπευτικών, εφημερίδων, περιοδικών και βιβλίων), συμπεριλαμβανομένων και αυτών που χαρακτηρίζονται ως συσκευασμένα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας, που πωλούνται λιανικώς στον τελικό καταναλωτή.

2. Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής, ορίζεται ως "προωθητική ενέργεια" κάθε ενέργεια μάρκετινγκ, περιορισμένης χρονικής ισχύος, που επικοινωνείται στον τελικό καταναλωτή και με την οποία υποδηλώνεται με οποιονδήποτε τρόπο ότι η αγορά του υπό προώθηση προϊόντος του αποφέρει οικονομικό όφελος. Θεωρούνται ενδεικτικά ως "προωθητικές ενέργειες" οι παρακάτω μορφές πώλησης:
  - i. Πώληση προϊόντος για το οποίο δηλώνεται με οποιονδήποτε τρόπο ότι πωλείται μαζί με άλλο ανάμοιο προϊόν ως "ΔΩΡΟ".
  - ii. Πώληση προϊόντος για το οποίο δηλώνεται με οποιονδήποτε τρόπο ότι πωλείται σε συσκευασία εμπιρεύουσα επιπλέον ποσότητα ως "ΔΩΡΟ" για τον καταναλωτή.
  - iii. Πώληση πολυσυσκευασίας, αποτελούμενης από περισσότερα του ενός πανομοιότυπα μεταξύ τους συσκευασμένα βασικά προϊόντα, για την οποία δηλώνεται με οποιονδήποτε τρόπο ότι περιέχει μία ή περισσότερες συσκευασίες "ΔΩΡΟ" ή ότι προσφέρεται σε χαμηλότερη τιμή.
  - iv. Πώληση προϊόντος για το οποίο δηλώνεται με κάθε τρόπο ότι πωλείται μαζί με άλλο ανάμοιο προϊόν ως "ΔΩΡΟ".
  - v. Πώληση συνοδεία εκπαιδευτικών κουπονιών που διανέμονται εντός του καταστήματος λιανικής πώλησης.
  - vi. Υπαγωγή συγκεκριμένων προϊόντων που πωλούνται εντός του καταστήματος λιανικής πώλησης σε προγράμματα επιβράβευσης πιστότητας (loyalty card).

Οι εκπτώσεις που αφορούν το σύνολο μιας κατηγορίας προϊόντων, στο ίδιο σημείο λιανικής πώλησης, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος.
3. Το οικονομικό όφελος του καταναλωτή από την προωθητική ενέργεια πρέπει να είναι εμφανές, να προκύπτει άμεσα και επαγωγικά και να απεικονίζεται σε κάθε πινακίδα λιανικής πώλησης και σε κάθε άλλη μορφή εμπορικής πρακτικής, συμπεριλαμβανομένης και της με οποιονδήποτε τρόπο διαφήμισης.
4. Επί της πινακίδας λιανικής πώλησης αναγράφεται υποχρεωτικά, εκτός από την τιμή πώλησης του προωθούμενου προϊόντος, και η τιμή ανά μονάδα μέτρησης πριν και μετά την προωθητική ενέργεια. Οι ενδείξεις των παραπάνω τιμών πρέπει να αναγράφονται με ισομεγέθη, ευδιάκριτα και ευανάγνωστα γράμματα, με έμφαση στην τιμή πώλησης του προϊόντος που θα τονίζεται με γραμματοσειρά έντονης γραφής (bold).
5. Εφόσον από την προωθητική ενέργεια προκύπτει έμμεσα ή άμεσα μείωση της τιμής ανά μονάδα μέτρησης, η τιμή ανά μονάδα μέτρησης που προκύπτει από την προωθητική ενέργεια πρέπει να είναι μικρότερη της αρχικής.
6. Εφόσον προσφέρεται μαζί με το πωλούμενο προϊόν ως δώρο άλλο, ανάμοιο προϊόν, η αξία του τελευταίου δεν μπορεί να υπερβαίνει την αξία του πωλούμενου προϊόντος. Σε αυτή την περίπτωση η τιμή ανά μονάδα μέτρησης του πωλούμενου με δώρο προϊόντος δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από την τιμή ανά μονάδα μέτρησης του ίδιου προϊόντος που πωλείται χωρίς δώρο. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και στην περίπτωση προϊόντων που συμμετέχουν σε προγράμματα επιβράβευσης πιστότητας.
7. Απαγορεύεται ρητά η καταστροφή της προωθητικής συσκευασίας και η πώληση του περιεχομένου αυτής ως μεμονωμένα προϊόντα.
8. Επιτρέπεται η διενέργεια προωθητικών ενεργειών στο σημείο λιανικής πώλησης, εφόσον δεν έχει αυξηθεί η τιμή αγοράς βάσει τιμολογίου αγοράς του προωθούμενου προϊόντος, κατά την περίοδο των δύο (2) μηνών που προηγούνται της έναρξης της προωθητικής ενέργειας. Ως ημερομηνία έναρξης της προωθητικής ενέργειας προϊόντος, θεωρείται η ημερομηνία παραλαβής του προϊόντος στο συγκεκριμένο σημείο λιανικής πώλησης.
9. Στα σημεία λιανικής πώλησης όπου διενεργούνται προωθητικές ενέργειες που προϋποθέτουν την αγορά τουλάχιστον δύο (2) συσκευασιών του ίδιου προϊόντος, θα πρέπει το προωθούμενο προϊόν να διατίθεται υποχρεωτικά και μεμονωμένα.

Άρθρο 14: Εκπτώσεις/Προσφορές

1. Για τις εκπτώσεις – προσφορές εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 802/1978 με τις προβλεπόμενες στο νόμο αυτό κυρώσεις, όπως κάθε φορά ισχύει.

Άρθρο 15: Τήρηση τιμοκαταλόγου επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών

1. Επιχειρήσεις που εκμισθώνουν και γενικά παρέχουν κάθε μορφής υπηρεσίες προς τους πελάτες τους, υποχρεούνται να αναρτούν σταθερά τιμοκατάλογο, σε ορατό από τον πελάτη σημείο του καταστήματος ή γραφείου τους, στον οποίο θα αναγράφονται οι τιμές των υπηρεσιών που παρέχουν.
2. Οι ανωτέρω επιχειρήσεις υποχρεούνται όπως αναγραφούν στα τιμολόγια ή αποδείξεις (πλην αποδείξεων ταμειακών μηχανών), που εκδίδουν στους πελάτες τους, ξεχωριστά και λεπτομερώς κάθε μία παρεχόμενη υπηρεσία με την αντίστοιχη αμοιβή που εισπράττουν προ και μετά ΦΠΑ.

Άρθρο 16: Σχετικά με τη χρήση όρου «οικολογικό»

1. Δεν επιτρέπεται η χρήση του επιθετικού προσδιορισμού «οικολογικό» ή «οικο» στην ελληνική ή σε ξένη γλώσσα, κατά τη διάθεση στην κατανάλωση, πώληση και διαφήμιση κάθε είδους προϊόντος που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Απόφασης, εφόσον σε αυτό δεν έχει εκχωρηθεί ο παραπάνω όρος ή οικολογικό σήμα, είτε βάσει του Κανονισμού ΕΚ/66/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου «σχετικά με το οικολογικό σήμα της Ε.Ε. (E.U. Ecolabel)», είτε βάσει ιδιωτικού ή δημοσίου συστήματος εκχώρησης, που ισχύει νόμιμα σε κράτος μέλος της Ε.Ε., την Τουρκία ή σε κράτος Ε.Ζ.Ε.Σ., συμβαλλόμενο μέρος της Συμφωνίας για τον Ε. Ο. Χ..
2. Οι κατασκευαστές προϊόντων με οικολογικό λογότυπο ή και οικολογικές ενδείξεις ή οι υπεύθυνοι για τη διάθεσή τους στην αγορά, εγκατεστημένοι σε Κράτος Μέλος της Ε. Ε, την Τουρκία ή σε κράτος Ε.Ζ.Ε.Σ., πρέπει να κατέχουν σχετική βεβαίωση εκχώρησης, βάσει κάποιου συστήματος από τα προβλεπόμενα ανωτέρω.

1.1.5 ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Άρθρο 17: Γενικές Αρχές

1. Οι αγοραπωλησίες όλων των προσυσκευασμένων προϊόντων γίνεται με βάση την καθαρή ποσότητα περιεχομένου. Στην καθαρή ποσότητα δεν συνηπολογίζονται τυχόν πρόσθετα μέσα συσκευασίας που περιέχονται στον κύριο περιέκτη.
2. Τα προϊόντα που πωλούνται χύδην, επιτρέπεται να πωλούνται σε μικτό βάρος υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο επόμενο άρθρο 18.

Άρθρο 18: Μέσα συσκευασίας

1. Κάθε μέσο συσκευασίας (χαρτί περιτυλίγματος, μεμβράνες, σακούλες, κυτία, περιέκτες κλπ) που χρησιμοποιείται κατά την χύδην πώληση τροφίμων προς τον τελικό καταναλωτή, πρέπει να είναι από υλικό κατάλληλο να έρθει σε επαφή με τρόφιμα σύμφωνα με τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών και να φέρει τις απαραίτητες ενδείξεις που ορίζονται στον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών.
2. Τα μέγιστα επιτρεπτά βάρη των μέσων συσκευασίας κατά τη χύδην πώληση, ορίζονται ως εξής:

Καθαρό Βάρος Προϊόντος	Μέγιστο βάρος του μέσου συσκευασίας
Έως ένα και μισό χιλιόγραμμα (< 1,5 kg)	1,5 % επί του καθαρού βάρους του προϊόντος
Πάνω από ένα και μισό χιλιόγραμμα (≥ 1,5 kg)	Τριάντα γραμμάρια (30 g)

3. Σε περίπτωση που για την ασφαλή συσκευασία των προϊόντων, δεν επαρκεί το μέσο συσκευασίας με τα παραπάνω ανώτατα όρια, χρησιμοποιείται πρόσθετη κατάλληλη συσκευασία, το βάρος της οποίας δεν επιβαρύνει τον καταναλωτή.
4. Η τούρτα ζαχαροπλαστικής/παγωτού, κατά τη χύδην πώληση της πωλείται σε καθαρό βάρος και ζυγίζεται προτού αυτή τοποθετηθεί εντός του κυτίου συσκευασίας της.
5. Κατ'εξαιρέση των μέγιστων βαρών που προβλέπονται στην ως άνω παρ. 2, τα κυτία που χρησιμοποιούνται για τη διάθεση στο καταναλωτικό κοινό ειδών ζαχαροπλαστικής αρτοποιίας κλπ., με μικτοβαρή ζύγιση παρουσία του πελάτη και τα οποία κυκλοφορούν στο εμπόριο με τα αναφερόμενα στον παρακάτω πίνακα ενδεικτικά νούμερα, πρέπει να ανήκουν στην κάτωθι σειρά ονομαστικού όγκου και να έχουν το αντίστοιχο μέγιστο βάρος.

Ενδεικτικό Νο	Όγκος περιέκτη σε λίτρα (L)	Μέγιστο βάρος σε γραμμάρια (g)
2	0,9	40
3	1,5	50
4	1,8	60
6	2,5	70
8	2,9	80
10	3,9	100

Άρθρο 19: Αναγραφή περιεχόμενης ποσότητας επί συσκευασίας

1. Η ονομαστική ποσότητα του καθαρού περιεχομένου, εκτός αν άλλως προβλέπεται από ειδική νομοθεσία εναρμονισμένου τομέα, αναγράφεται επί της συσκευασίας εκπεφρασμένη σε:
  - i. μονάδα μέτρησης βάρους (κιλό, kg, γραμμάριο, g), για προϊόντα που διατίθενται σε στερεή μορφή, ή για προϊόντα που διατίθενται σε υγρή μορφή αλλά έχουν πολύ υψηλό ιξώδες σε θερμοκρασία περιβάλλοντος
  - ii. μονάδα μέτρησης όγκου (λίτρο, L, χιλιοστόλιτρο, mL), για προϊόντα που διατίθενται σε υγρή μορφή.
2. Σε προϊόντα για τα οποία το βάρος ή ο όγκος δεν έχουν εμφανή συγκριτική σημασία για τον καταναλωτή, ταυτόχρονα με το βάρος ή τον όγκο, κατά περίπτωση, αναγράφεται η ονομαστική ποσότητα του καθαρού περιεχομένου στο κύριο ποσοτικό χαρακτηριστικό του προϊόντος, όπως σε: αριθμό τεμαχίων, μέτρα (m), τετραγωνικά μέτρα (m²), αριθμό μοναδιαίων δόσεων πλύσης, φύλλα, ώρες καύσης κ.λ.π., εκτός αν άλλως προβλέπεται από ειδική νομοθεσία εναρμονισμένου τομέα.
3. Ειδικά για προϊόντα σε υγρό κάλυψης καθώς και για κατεψυγμένα προϊόντα με προστατευτικό περιβλήμα πάγου (επίταγο) αναγράφεται τόσο το καθαρό συνολικό βάρος όσο και το καθαρό στραγγισμένο βάρος.
4. Για τα παγωτά σε οικογενειακές συσκευασίες η αναγραφή της ονομαστικής ποσότητας περιεχομένου γίνεται σε μονάδες βάρους (kg, g) σύμφωνα με το άρθρο 137 του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών.
5. Για τα φυτοχώματα - εδαφοβελτιωτικά (τύρφη, περλίτη, κοπριά κτλ) και τα μέσα καλλιέργειας είναι υποχρεωτική η αναγραφή της ονομαστικής ποσότητας περιεχομένου σε μονάδες όγκου (L). Ο έλεγχος του αναγραφόμενου όγκου γίνεται σύμφωνα με το εναρμονισμένο Πρότυπο EN 12580 «Βελτιωτικά εδάφους και θρεπτικά υλικά - Προσδιορισμός της ποσότητας», όπως ισχύει ή σύμφωνα με άλλο αντίστοιχο.
6. Φράσεις όπως "περίπου" ή "κατά τη συσκευασία" ή "±... %" δίπλα από την ένδειξη της ονομαστικής ποσότητας περιεχομένου δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται.
7. Η ονομαστική ποσότητα περιεχομένου έχει μία καθορισμένη τιμή και δεν επιτρέπεται να αναγράφεται εύρος τιμών (π.χ. από ... g έως ... g).
8. Δεν επιτρέπεται να εμφανίζονται επί της ίδιας συσκευασίας, δύο διαφορετικές τιμές, για την ίδια ποσότητα περιεχομένου.
9. Υπεύθυνος για την αναγραφή της περιεχόμενης ποσότητας είναι ο παρασκευαστής / συσκευαστής ή εισαγωγέας / διανομέας κατά περίπτωση.
10. Στην περίπτωση προϊόντων όπου η συσκευασία έχει παραγγελθεί από τρίτον, το όνομα του οποίου αναγράφεται επί της συσκευασίας (π.χ. προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας) τότε και ο παραγγέλλων θεωρείται συνυπεύθυνος.
11. Στην περίπτωση προϊόντων που συσκευάζονται εντός του καταστήματος λιανικής πώλησης, υπεύθυνος θεωρείται ο πωλητής.
12. Οι παρασκευαστές/συσκευαστές ή εισαγωγείς/διανομείς ή πωλητές, κατά περίπτωση είναι υπεύθυνοι για τη διασφάλιση της συμφωνίας των αναγραφόμενων ονομαστικών ποσοτήτων με την πραγματική ποσότητα περιεχομένου μέχρι την ημερομηνία λήξης του προϊόντος ή /και καθ' όλη τη διάρκεια έκθεσης των προϊόντων προς πώληση και μέχρι την πώλησή τους.

Άρθρο 20: Αναγραφή τιμής ανά μονάδα μέτρησης

1. Για προϊόντα σε στερεή μορφή αναγράφεται η τιμή πώλησής τους ανά χιλιόγραμμο (kg), ενώ για προϊόντα σε υγρή μορφή αναγράφεται η τιμή πώλησής τους ανά λίτρο (L).
2. Για προϊόντα σε υγρή μορφή, το ιξώδες των οποίων σε θερμοκρασία περιβάλλοντος είναι πολύ υψηλό, επιτρέπεται να αναγράφεται η τιμή πώλησής τους ανά χιλιόγραμμο (kg).
3. Για προϊόντα για τα οποία το βάρος ή ο όγκος δεν έχουν συγκριτική σημασία για τον καταναλωτή, αναγράφεται η τιμή πώλησης ανά το κύριο ποσοτικό χαρακτηριστικό του προϊόντος, που αποτελεί μέτρο σύγκρισης για τον καταναλωτή π.χ. ανά τεμάχιο, ανά μέτρο (m), ανά τετραγωνικό μέτρο (m²), ανά δόση πλύσης, ανά φύλλο, ανά ώρα καύσης κ.λ.π.
4. Ειδικότερα ορίζουμε την αναγραφή τιμής ανά μονάδα μέτρησης για τα κάτωθι προϊόντα:
  - i. Για συσκευασμένα απορρυπαντικά/μαλακτικά σε σκόνη ή σε υγρό, προοριζόμενα για χρήση πλυντηρίων ρούχων, εφόσον επί της συσκευασίας αυτών δηλώνεται, με βάση τον Κανονισμό 2004/648/ΕΚ, η ένδειξη "Συνολικός αριθμός πλύσεων ανά συσκευασία", καθώς και για συσκευασμένα απορρυπαντικά/μαλακτικά ρούχων, εφόσον επί της συσκευασίας αυτών δηλώνεται η ένδειξη "Συνολικός αριθμός μοναδιαίων δόσεων ανά συσκευασία", αναγράφεται η τιμή ανά πλύση ή μοναδιαία δόση, αντίστοιχα.
  - ii. Για πάνες (βρεφών και ενηλίκων), γυναικεία επιθέματα προσωπικής υγιεινής και υγρομάντηλα, αναγράφεται η τιμή ανά τεμάχιο.
  - iii. Για χαρτικά είδη (χαρτί κουζίνας, χαρτί υγιείας, χαρτοπετσέτες, χαρτομάντηλα) αναγράφεται η τιμή ανά χιλιόγραμμο (kg).
  - iv. Για προϊόντα, εκτός των χαρτικών, που διατίθενται σε ρολό (π.χ. αλουμινόχαρτο, χαρτί ψησίματος, διαφανής μεμβράνη τροφίμων κλπ.) αναγράφεται η τιμή ανά τετραγωνικό μέτρο (m²).

Άρθρο 21: Απαιτήσεις σχετικά με την ποσότητα προσυσκευασμένων προϊόντων που φέρουν τη σήμανση «e»

1. Προσυσκευασμένα προϊόντα σταθερής ονομαστικής μάζας ή όγκου περιεχομένου, που έχει εκ των προτέρων επιλεγεί από τον παρασκευαστή/συσκευαστή, από 5 g/mL έως 10 kg/L, μπορούν να φέρουν την ένδειξη «e» στο ίδιο πεδίο ορατότητας με την ένδειξη της μάζας ή του όγκου. Η σήμανση «e» πιστοποιεί ότι η προσυσκευασία ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της οδηγίας 76/211/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε ισχύει και η οποία ενσωματώθηκε στην εθνική μας νομοθεσία με το Π.Δ. 16/1982 (ΦΕΚ 2/Α/82), όπως ισχύει.
2. Οι βασικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται ανά παρτίδα, προκειμένου το προϊόν να φέρει την ένδειξη «e» είναι οι κάτωθι:
  - a. το πραγματικό περιεχόμενο των προσυσκευασιών δεν πρέπει να είναι κατώτερο κατά μέσο όρο από την ονομαστική ποσότητα
  - b. το ποσοστό των προσυσκευασιών που παρουσιάζει ένα αρνητικό σφάλμα ίσο ή ανώτερο του μεγίστου ανεκτού σφάλματος, ως προβλέπεται από τον Πίνακα της παραγράφου 3, πρέπει να είναι αρκετά μικρό

- c. καμία προσυσκευασία που παρουσιάζει αρνητικό σφάλμα ανώτερο του διπλασίου του μεγίστου ανεκτού σφάλματος του Πίνακα της παραγράφου 3 δεν δύναται να φέρει το σήμα «e»
3. Το μέγιστο ανεκτό σφάλμα επί έλαττον, στο περιεχόμενο μιας προσυσκευασίας με σήμα «e», καθορίζεται από τον παρακάτω πίνακα:

Ονομαστική ποσότητα του προϊόντος (Q _n) σε γραμμάρια ή χιλιοστόλιτρα (g ή mL)			Μέγιστα ανεκτά σφάλματα	
			% του Q _n	g ή mL
5	έως	50	9	-
50	έως	100	-	4,5
100	έως	200	4,5	-
200	έως	300	-	9
300	έως	500	3	-
500	έως	1000	-	15
1000	έως	10000	1,5	-

- Για την εφαρμογή του Πίνακα, οι υπολογιζόμενες σε μονάδες μάζας ή όγκου τιμές των μεγίστων ανεκτών σφαλμάτων που υποδεικνύονται σ' αυτόν επί τοις εκατό, πρέπει να στρογγυλοποιούνται προς τα πάνω στο 1/10 του g ή mL.
4. Τα κριτήρια για το είδος του ελέγχου (καταστροφικός ή μη καταστροφικός), καθώς και τα πρωτόκολλα δειγματοληψίας, για ελέγχους στις εγκαταστάσεις του παραγωγού/συσκευαστή ή εισαγωγέα/διανομέα, όπου παρέχεται επαρκής αριθμός δειγμάτων από κάθε παρτίδα, προβλέπονται από τη νομοθεσία της ως άνω παραγράφου 1.
5. Για τον μη καταστροφικό έλεγχο σε σημείο λιανικής πώλησης, όπου ενδεχομένως δεν υπάρχει επαρκής αριθμός δειγμάτων και το πρωτόκολλο δειγματοληψίας που προβλέπεται από τη νομοθεσία της άνω παρ. 1, δεν είναι δυνατό να εφαρμοστεί, ο ελάχιστος αριθμός των προσυσκευασιών που εξετάζονται ανά παρτίδα, καθορίζεται με βάση των κάτωθι Πίνακα:

Αριθμός διατιθέμενων συσκευασιών (N)	Ελάχιστος αριθμός δειγμάτων
Έως 4	Όλα
5 ≤ N < 40	5
40 ≤ N < 65	8
65 ≤ N < 100	13

- Τα απολέσματα από τον παραπάνω έλεγχο δεν αποτελούν βάση για την επιβολή κυρώσεων, παρά μόνο για τις περιπτώσεις που δεν ικανοποιείται η απαίτηση iii της ως άνω παρ. 2.
- Σε περίπτωση υποψίας ελλιποβαρείας για τη συγκεκριμένη παρτίδα, η υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο μεριμνά για τη διενέργεια περαιτέρω ελέγχου στις εγκαταστάσεις του παραγωγού/συσκευαστή ή διανομέα/εισαγωγέα.
6. Η χρήση του σήματος «e» επί των συσκευασιών γίνεται χωρίς προηγούμενη άδεια, με την προϋπόθεση ότι διατηρούνται αρχεία, για κάθε παρτίδα, τα οποία είναι στη διάθεση των αρχών και στα οποία αναγράφονται, τα αποτελέσματα των μετρηλογικών ελέγχων που προβλέπονται από την οδηγία 76/211/ΕΟΚ, όπως ισχύει, ώστε να βεβαιώνεται ότι έχουν γίνει κανονικά και σωστά οι έλεγχοι, καθώς και οι τυχόν διορθωτικές ενέργειες και προσαρμογές (ρυθμίσεις). Τα αρχεία πρέπει να διατηρούνται σε έντυπη μορφή μέχρι την ημερομηνία λήξης κάθε παρτίδας και αν δεν προβλέπεται ημερομηνία λήξης, για διάστημα τουλάχιστον δύο ετών.
7. Ευθύνη για το ότι η προσυσκευασία τηρεί τις απαιτήσεις για τη χρήση του σήματος «e» φέρει ο συσκευαστής/παραγωγός ή ο εισαγωγέας/διανομέας, ο οποίος θέτει το προϊόν στην ελληνική αγορά, κατά περίπτωση. Στην περίπτωση προϊόντων όπου η συσκευασία έχει παραγγελθεί από τρίτον, το όνομα του οποίου αναγράφεται επί της συσκευασίας (π.χ. προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας) τότε και ο παραγγέλλων θεωρείται συνυπεύθυνος.
8. Στα μέγιστα ανεκτά σφάλματα προϊόντων που φέρουν τη σήμανση «e» εμπεριέχονται όλες οι τυχόν άλλες ανοχές (π.χ. λόγω απώλειας υγρασίας, στραγγισμένου βάρους κλπ) οι οποίες προβλέπονται από, τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών, τις Αποφάσεις του Ανώτατου Χημικού Συμβουλίου ή οποιαδήποτε άλλη διάταξη.
9. Παρτίδες προσυσκευασμένων προϊόντων που δεν πληρούν τις απαιτήσεις που προβλέπονται για τη χρήση του σήματος «e», θεωρούνται ελλιποβαρείς, εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 2, του άρθρου 30 του Α.Κ. (Ν.Δ. 136/46), όπως ισχύει, δεσμεύονται στα χέρια των κατόχων τους μέχρις ότου γίνουν οι απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες, άλλως αποσύρονται από την κυκλοφορία.

Άρθρο 22: Απαιτήσεις σχετικά με την ποσότητα προσυσκευασμένων προϊόντων χωρίς τη σήμανση «e»

1. Κάθε παρτίδα προσυσκευασμένων προϊόντων σταθερής ονομαστικής ποσότητας περιεχομένου, που δεν φέρουν σήμανση «e», πρέπει να έχει, κατά μέσο όρο, καθαρό περιεχόμενο, τουλάχιστον ίσο με την ονομαστική ποσότητα, δηλαδή την ποσότητα που αναγράφεται επί της συσκευασίας.
2. Καμία συσκευασία δεν επιτρέπεται να έχει καθαρή ποσότητα περιεχομένου που να παρουσιάζει αρνητικό σφάλμα ανώτερο του μεγίστου ανεκτού αρνητικού σφάλματος που προβλέπουν οι Πίνακες της παραγράφου 3.
3. Το μέγιστο ανεκτό αρνητικό σφάλμα, στο καθαρό περιεχόμενο προσυσκευασμένων προϊόντων χωρίς «e» καθορίζονται στους παρακάτω πίνακες:

Πίνακας 1

Ονομαστική ποσότητα (Q _n) σε γραμμάρια (g) ή χιλιοστόλιτρα (mL)	Μέγιστο ανεκτό αρνητικό σφάλμα	
	% του Q _n	g ή mL
0 έως 50	9	-
50 έως 100	-	4,5
100 έως 200	4,5	-
200 έως 300	-	9
300 έως 500	3	-
500 έως 1000	-	15
1000 έως 10000	1,5	-
10000 έως 15000	-	150
άνω των 15000	1	-

Για την εφαρμογή του πίνακα, οι υπολογιζόμενες, σε μονάδες μάζας ή όγκου, τιμές των μεγίστων ανεκτών σφαλμάτων, που υποδεικνύονται σ' αυτόν επί τοις εκατό, στρογγυλοποιούνται προς τα πάνω στο 1/10 του g ή του mL για Q_n μέχρι και 1 kg ή 1 L και στο επόμενο ακέραιο g ή mL για Q_n μεγαλύτερες των 1 kg ή 1 L.

Πίνακας 2

Ονομαστική ποσότητα (Q _n)	Μέγιστο ανεκτό αρνητικό σφάλμα
Σε μονάδες μήκους	Καμία ανοχή για μήκος ≤ 5 m και στη συνέχεια 2% του Q _n
Σε μονάδες επιφάνειας	3% του Q _n
Σε αριθμό τεμαχίων	Καμία ανοχή για αριθμό τεμαχίων ≤ 50 και στη συνέχεια 1% του Q _n στρογγυλεμένο προς τα πάνω στον πλησιέστερο ακέραιο

4. Για τον μη καταστροφικό έλεγχο στις εγκαταστάσεις του παραγωγού/συσκευαστή ή εισαγωγέα/διανομέα, ο αριθμός των συσκευασιών, που εξετάζονται ανά παρτίδα, καθορίζεται με βάση των κάτωθι Πίνακα:

Αριθμός προσσκευασιών ανά παρτίδα (N)	Αριθμός δειγμάτων
Έως 100	Όλα
100 ≤ N < 500	50
500 ≤ N < 3200	80
≥ 3200	125

5. Για τον μη καταστροφικό έλεγχο σε σημείο λιανικής πώλησης, ο ελάχιστος αριθμός των προσσκευασιών, που εξετάζονται ανά παρτίδα, καθορίζεται με βάση των κάτωθι Πίνακα:

Αριθμός διατιθέμενων συσκευασιών (N)	Ελάχιστος αριθμός δειγμάτων
Έως 4	Όλα
5 ≤ N < 40	5
40 ≤ N < 65	8
65 ≤ N < 100	13

Τα απολέσματα από τον παραπάνω έλεγχο δεν αποτελούν βάση για την επιβολή κυρώσεων, παρά μόνο για τις περιπτώσεις που δεν ικανοποιείται η απαίτηση της ως άνω παρ. 2.

Σε περίπτωση υποψίας ελλιποβάρειας για τη συγκεκριμένη παρτίδα, η υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο μεριμνά για τη διενέργεια περαιτέρω ελέγχου στις εγκαταστάσεις του παραγωγού/συσκευαστή ή διανομέα/εισαγωγέα.

6. Ο έλεγχος μπορεί να είναι καταστροφικός, ή μη καταστροφικός. Μη καταστροφικός έλεγχος μπορεί να λάβει χώρα όταν η τυπική απόκλιση του βάρους του περιέκτη, κατόπιν εξέτασης 10 τεμαχίων αυτού, είναι μικρότερη από το 1/5 του Μέγιστου Ανεκτού Σφάλματος, της ως άνω παραγράφου 3. Για την διενέργεια καταστροφικού ελέγχου απαιτείται ο έλεγχος είκοσι (20) προσσκευασιών.
7. Παρτίδες για τις οποίες, ο μέσος όρος του καθαρού περιεχομένου του εξετασθέντος δείγματος υπολείπεται της ονομαστικής τιμής περιεχομένου, ή που το καθαρό περιεχόμενο, έστω και ενός δείγματος εκτρέπεται πέραν των ορίων της ως άνω παραγράφου 3, θεωρούνται ελλιποβαρείς, εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 2, του άρθρου 30 του Α.Κ. (Ν.Δ. 136/46), όπως ισχύει, δεσμεύονται στα χέρια των κατόχων τους μέχρις ότου γίνουν οι απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες, άλλως αποσύρονται από την κυκλοφορία.

Άρθρο 23: Απαιτήσεις σχετικά με την ποσότητα προσσκευασμένων προϊόντων τυχαίας ονομαστικής τιμής περιεχομένου

1. Προσκευασμένα προϊόντα τυχαίας ονομαστικής τιμής περιεχομένου, δεν επιτρέπεται να φέρουν τη σήμανση «e» δίπλα από την ένδειξη της ποσότητας του περιεχομένου τους.
2. Στην ποσότητα του καθαρού περιεχομένου των προϊόντων της παραγράφου 1, δεν αναγνωρίζονται ανοχές.
3. Ελλιποβαρή προϊόντα, εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 2, του άρθρου 30 του Α.Κ. (Ν.Δ. 136/46), όπως ισχύει, δεσμεύονται στα χέρια των κατόχων τους μέχρις ότου γίνουν οι απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες, άλλως αποσύρονται από την κυκλοφορία.

1.1.6 ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ (ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ)

Άρθρο 24: Γενικά

1. Κατά τη διακίνηση και εμπορία προϊόντων ή την αποτίμηση παρεχόμενης υπηρεσίας εκδίδονται όλα τα παραστατικά που προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις του Υπ. Οικονομικών.
2. Στα εκδιδόμενα τιμολόγια, αναγράφονται με ευκρινή στοιχεία όσα προβλέπονται στο άρθρο 35 του ισχύοντος Αγορανομικού Κώδικα και από επιμέρους διατάξεις.
3. Η έκδοση σχετικών παραστατικών αφορά κάθε μορφή εμπορίας είτε στο κατάστημα λιανικής, είτε με ηλεκτρονικό τρόπο είτε μέσω άλλων μορφών πωλήσεων (πωλήσεις τύπου πόρτα-πόρτα).
4. Οι πάροχοι υπηρεσιών υποχρεούνται να εκδίδουν παραστατικό στοιχείο για την παρεχόμενη υπηρεσία που πρόκειται να προσφέρουν και την αξία της, και οι επαγγελματίες που έχουν αυτή την ιδιότητα υποχρεούνται στην παροχή αυτής της υπηρεσίας. (πχ προσφορά σε υδραυλικές υπηρεσίες).
5. Όταν η προσφερόμενη υπηρεσία δίνεται με τίμημα οφείλει να αναγράφει ο πάροχος την εν λόγω υπηρεσία στο τιμολόγιο.

1.2 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΜΠΟΡΟ

Άρθρο 25: Γνωστοποίηση τιμών από βιομηχανίες, βιοτεχνίες και χονδρεμπόρους

Ο κάθε είδους προμηθευτής έχει την υποχρέωση να γνωστοποιεί τις τιμές πώλησής των προϊόντων του στον εκάστοτε ενδιαφερόμενο αγοραστή, εφόσον ζητηθεί, με κάθε πρόσφορο έγγραφο μέσο.

1.3 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΜΕΣΑ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ - ΨΥΓΕΙΑ

Άρθρο 26: Γενικές Αρχές

Κάθε τρόπος αποθήκευσης τροφίμων, συμπεριλαμβανομένης και της ψύξης ή κατάψυξης, πρέπει να γίνεται με τρόπο που να εξασφαλίζει τους κανόνες υγιεινής και την προστασία του καταναλωτικού κοινού.

Άρθρο 27: Αποθήκευση τροφίμων σε θαλάμους ψύξης και καταγραφή θερμοκρασιών

1. Η αποθήκευση των διαφόρων ειδών σε θαλάμους ψύξης πρέπει να είναι σύμφωνη με το άρθρο 62 του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών.
2. Η καταγραφή θερμοκρασιών στους χώρους αποθήκευσης και φύλαξης τροφίμων γίνεται σύμφωνα με τον Κανονισμό 37/2005 της Επιτροπής καθώς και σύμφωνα με το άρθρο 62 του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών.

2 ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ: ΕΔΩΔΙΜΑ**2.1 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΚΡΕΑΣ****Άρθρο 28: Πεδίο Εφαρμογής**

1. Το παρόν Κεφάλαιο αφορά κάθε έννοια κρέατος όπως ορίζεται στον Κανονισμό 853/2004 για προϊόντα με βάση το κρέας (βρώσιμα προϊόντα κρέατος, παραπροϊόντα και τα παρασκευάσματα αυτών) του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών.
2. Από πλευράς εκμεταλλεύσεων / επιχειρήσεων, η παρούσα απόφαση αφορά:
  - i. Όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που ασχολούνται με την σφαγή ζώων, εμπορία, διακίνηση, τεμαχισμό και τυποποίηση κρέατος και παραγωγή παρασκευασμάτων κρέατος και προϊόντων με βάση το κρέας.
  - ii. Όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που ασχολούνται με την διακίνηση και εμπορία κρέατος και ζώων από το ενδοκοινοτικό εμπόριο και τις εισαγωγές από τρίτες χώρες.
  - iii. Όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που ασχολούνται με τη λιανική πώληση κρέατος, τα κρεοπωλεία και τα καταστήματα λιανικής πώλησης που έχουν τμήμα κρεοπωλείου.

2.1.1 ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΣΤΑΔΙΟ ΣΦΑΓΗΣ**Άρθρο 29: Τήρηση βιβλίου σφαγών στα σφαγεία της χώρας, τα οποία είναι εγκεκριμένα για τη σφαγή**

1. Σε όλα τα σφαγεία της Χώρας (Ιδιωτικά, Δημοτικά κλπ.) στα οποία γίνεται σφαγή ζώων, τηρείται υποχρεωτικά βιβλίο σφαγών, στο οποίο καταγράφονται όλες οι σφαγές των ζώων, τα οποία προσκομίζονται σε αυτά για σφαγή.
2. Το βιβλίο σφαγών θεωρείται με ευθύνη του σφαγείου από την αρμόδια Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης και την Κτηνιατρική Υπηρεσία της Περιφέρειας της περιοχής που βρίσκεται το σφαγείο. Το βιβλίο σφαγών κρατείται στο σφαγείο τουλάχιστον για το τελευταίο έτος και επιδεικνύεται σε κάθε πραγματοποιούμενο έλεγχο των αρμοδίων αρχών, εφόσον ζητηθεί. Τα εν λόγω σφαγεία είναι υποχρεωμένα για την τήρηση και ενημέρωση του βιβλίου σφαγών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Το εν λόγω βιβλίο θα φέρει τουλάχιστον τις παρακάτω στήλες:
  - 1η ΣΤΗΛΗ "ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΣΦΑΓΗΣ" Αναγράφεται η ημερομηνία που σφάχθηκε το ζώο.
  - 2η ΣΤΗΛΗ "ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΕΑ ΤΟΥ ΖΩΟΥ" Αναγράφονται τα στοιχεία του μεταφορέα οδηγού και ο αριθμός κυκλοφορίας του οχήματος που μετέφερε το ζώο στο σφαγείο.
  - 3η ΣΤΗΛΗ "ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΚΑΤΟΧΟΥ ΤΟΥ ΖΩΟΥ" Αναγράφονται τα στοιχεία (ονοματεπώνυμο ή επωνυμία και έδρα) του κατόχου των ζώων καθώς και η ιδιότητα αυτού (Παραγωγός, χονδρέμπορος, εισαγωγέας, λιανοπωλητής κλπ.).
  - 4η ΣΤΗΛΗ "ΦΥΛΗ ΤΟΥ ΖΩΟΥ" Αναγράφεται η φυλή του κάθε ζώου (π.χ. Σαρολέ, Σίμενταλ κλπ.).
  - 5η ΣΤΗΛΗ "ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΝΩΤΙΟΥ" Αναγράφεται ο αριθμός ενωτίου που φέρει το προς σφαγή ζώο.
  - 6η ΣΤΗΛΗ "ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΟΥ" Αναγράφεται ο αριθμός διαβατηρίου του ζώου.
  - 7η ΣΤΗΛΗ "ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΣΦΑΓΙΟΥ" Αναγράφεται η ταξινόμηση του κάθε ζώου μετά τη σφαγή του, σύμφωνα με την κοινοτική κλίμακα κατάταξης SEUROP π.χ. AR3, D02 κλπ.
  - 8η ΣΤΗΛΗ "ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΦΑΓΗΣ" Αναγράφεται ο αύξων αριθμός π.χ. 1, 2, 3, 4, 5, 6 κλπ. σφαγής του ζώου.
  - 9η ΣΤΗΛΗ "ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ ΣΦΑΓΙΟΥ" Αναγράφεται ο προορισμός του σφαγείου (Ταχ. Δ/ση, Πόλη) καθώς και η ιδιότητα του προσώπου στο οποίο θα σταλεί το σφάγιο (Κρεοπωλείο, Εργαστήριο κοπής- επεξεργασίας, Αλλαντοποιία κλπ.).
  - 10η ΣΤΗΛΗ "ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ ή ΔΕΛΤΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ" Αναγράφεται ο αριθμός του τιμολογίου πώλησης του σφαγείου ή ο αριθμός του δελτίου αποστολής.
  - 11η ΣΤΗΛΗ "ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΖΩΟΥ" Αναγράφεται η ημερομηνία γέννησης του ζώου. Εξαίρετονται ζώα που γεννήθηκαν πριν από το 1998 για τα οποία η ημερομηνία γέννησης δεν αναγράφεται στο διαβατήριο.
3. Εάν για την κατηγορία του σφάγιου δεν μπορεί να συμπληρωθεί κάποια από τις παραπάνω στήλες (π.χ. αριθμός διαβατηρίου), τότε αυτή παραμένει κενή.

Άρθρο 30: Περί κοινοτικής κλίμακας κατάταξης σφάγιων

Για την εφαρμογή της κοινοτικής κλίμακας ταξινόμησης των σφάγιων εφαρμόζεται ο Κανονισμός 1249/2008 της Επιτροπής, της 10ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή των κοινοτικών κλιμάκων κατάταξης των σφάγιων βοοειδών, χοίρων και προβάτων καθώς και για την κοινοποίηση των σχετικών τιμών και οι εφαρμοστικές κανονιστικές πράξεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Άρθρο 31: Απαγορευτικά μέτρα, κατά την εμπορία, διακίνηση κ.λπ. σφάγιων βοοειδών, αιγοπροβάτων και παραπροϊόντων τους, σε εφαρμογή του Κανονισμού 999/2001 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Προκειμένου για σφάγια βοοειδών (συμπεριλαμβανομένων των βουβαλοειδών) και αιγοπροβάτων, προερχόμενα από ζώα, τα οποία ανεξάρτητα της προέλευσής τους, σφάζονται στην Ελληνική επικράτεια, για σφάγια βοοειδών (συμπεριλαμβανομένων των βουβαλοειδών) και αιγοπροβάτων, με καταγωγή από ένα κράτος μέλος ή μια τρίτη χώρα με ελεγχόμενο ή απροσδιόριστο κίνδυνο Σπογγώδη Εγγεφαλοπάθεια Βοοειδών, ορίζονται τα ακόλουθα:

α) Απαγορεύεται, η διακίνηση, κατοχή, διάθεση, εμπορία και γενικά οποιαδήποτε εμπορική συναλλαγή στα είδη, που κατονομάζονται στον κατωτέρω Πίνακα και είναι απαγορευμένα για ανθρώπινη κατανάλωση:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΥΛΙΚΩΝ ΕΙΔΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΑ ΓΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

ΒΟΟΕΙΔΗ

- (Α) Σφάγια, τα οποία προέρχονται από ζώα άνω των 12 μηνών και από τα οποία, στους χώρους σφαγής, δεν έχει αφαιρεθεί νωτιαίος μυελός.
 (Β) Το κρανίο, εκτός της κάτω γνάθου και συμπεριλαμβανομένων του εγκεφάλου και των οφθαλμών, όταν προέρχονται από ζώα άνω των 12 μηνών.
 (Γ) Σφάγια, τα οποία προέρχονται από ζώα άνω των 30 μηνών και από τα οποία, στους χώρους σφαγής, δεν έχει αφαιρεθεί η σπονδυλική στήλη εκτός από τους σπονδύλους της ουράς, τις ακανθώδεις και τις εγκάρσιες αποφύσεις των αυχενικών, των θωρακικών και των οσφυϊκών σπονδύλων και τη μέση ιερά ακρολοφία και τις πτέρυγες του ιερού, αλλά συμπεριλαμβανομένων των γαγγλίων της ραχιαίας ρίζας.
 (Δ) Οι αμυγδαλές, τα έντερα από το δωδεκαδάκτυλο έως το ορθό και το μεσεντέριο των ζώων οποιασδήποτε ηλικίας

ΛΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ

- (Α) Σφάγια που φέρουν αναπόσπαστα το κρανίο, συμπεριλαμβανομένου του εγκεφάλου και των οφθαλμών, και προέρχονται από ζώα άνω των δώδεκα μηνών ή των οποίων ένας μόνιμος κοπτήρας έχει ανατείλει μέσω των ούλων
 (Β) Αυτοτελή κεφάλια (με το μυαλό και τους οφθαλμούς), αυτοτελή μυαλά, οφθαλμοί, αμυγδαλές και νωτιαίος μυελός αιγοπροβάτων άνω των δώδεκα μηνών ή των οποίων ένας μόνιμος κοπτήρας έχει ανατείλει μέσω των ούλων
 (Γ) Σφάγια που φέρουν αναπόσπαστα τις αμυγδαλές και προέρχονται από ζώα άνω των δώδεκα μηνών ή των οποίων ένας μόνιμος κοπτήρας έχει ανατείλει μέσω των ούλων
 (Δ) Σφάγια που φέρουν αναπόσπαστα το νωτιαίο μυελό και προέρχονται από ζώα άνω των δώδεκα μηνών ή των οποίων ένας μόνιμος κοπτήρας έχει ανατείλει μέσω των ούλων
 (Ε) Σφάγια αιγοπροβάτων (συμπεριλαμβανομένων και των αμνοεριφίων ή αμνοεριφίων γάλακτος), που φέρουν αναπόσπαστα την συκωταριά τους, εφόσον, στους χώρους σφαγής, δεν έχει αφαιρεθεί η σπλήνα.
 (Δ) Συκωταριές αιγοπροβάτων (συμπεριλαμβανομένων και των αμνοεριφίων ή αμνοεριφίων γάλακτος), εφόσον, δεν έχει αφαιρεθεί η σπλήνα καθώς και αυτοτελείς σπλήνες αιγοπροβάτων (συμπεριλαμβανομένων και των αμνοεριφίων ή αμνοεριφίων γάλακτος).
 Ε) Έντερα που συμπεριλαμβάνουν τον ειλέο των αιγοπροβάτων οποιασδήποτε ηλικίας

β) Οι απαγορευτικές διατάξεις και τα διαλαμβανόμενα στον παραπάνω πίνακα, ισχύουν, πέραν των άλλων φορέων εμπορίας και (κτηνοτρόφων, Συνεταιριστικών Οργανώσεων, χονδρεμπόρων, λιανοπωλητών κ.λπ.) και για τις επιχειρήσεις της παραγωγής ειδών διατροφής, γενικά, για ανθρώπινη χρήση, ζωοτροφών και λιπασμάτων (βιομηχανίες, βιοτεχνίες, εργαστήρια κ.λπ.).

γ) Την ευθύνη για μέριμα προς καταστροφή στους χώρους σφαγής των ζώων, των χαρακτηρισθέντων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «υλικών ειδικού κινδύνου», φέρουν οι υπεύθυνοι των σφαγείων και των εργαστηρίων τεμαχισμού κρεάτων στις περιπτώσεις σφάγιων προελεύσεως ΕΕ, από τα οποία δεν έχουν αφαιρεθεί τα Υλικά Ειδικού Κινδύνου στα στο σφαγείο.

Άρθρο 32: Απαγόρευση εμπορίας και διάθεσης μεταποιημένων ζωικών πρωτεϊνών, κατ' εφαρμογή του Κανονισμού 999/2001 (άρθρο 7 και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV)

- Υπό την επιφύλαξη των παρεκκλίσεων, που ορίζονται στην την ΚΥΑ 275751/20-08-04 (ΦΕΚ Β'1276) όπως τροποποιήθηκε από την 290710/7-06-07 (ΦΕΚ Β'909) και σύμφωνα με το Παράρτημα IV του Κανονισμού 999/2001 απαγορεύεται η εμπορία και διάθεση στην εσωτερική αγορά των μεταποιημένων ζωικών πρωτεϊνών, προοριζόμενων για την διατροφή εκτρεφόμενων ζώων, που συντηρούνται, παχύνονται ή εκτρέφονται για την παραγωγή τροφίμων.
- Οι μεταποιημένες ζωικές πρωτεΐνες, προοριζόμενες για την διατροφή εκτρεφόμενων ζώων, που συντηρούνται, παχύνονται ή εκτρέφονται για την παραγωγή τροφίμων, με ευθύνη των κατόχων τους, αποσύρονται από την αγορά και από οπουδήποτε αλλού (αλυσίδα διανομής, αποθήκες γεωργικών εκμεταλλεύσεων κ.λπ.).

Άρθρο 33: Παραπροϊόντα σφάγιων και τρόπος πώλησης τούτων

- Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 31, που αναφέρεται στα υλικά ειδικού κινδύνου, ως παραπροϊόντα θεωρούνται όλα τα μέρη του ζώου εκτός από το σφάγιο και τα οποία είναι εδώδιμα π.χ. σπλάγχνα, πόδια, ουρά, κεφάλι κ.λπ.
- Καθ' όλη την διάρκεια του έτους, οι λιανοπωλητές κρεοπώλες πωλούν τις συκωταριές και τα κεφαλάκια αμνοεριφίων και αμνοεριφίων γάλακτος χωριστά του κρέατος, από το οποίο προέρχονται, σε αυτή την περίπτωση τα κεφαλάκια πωλούνται με το τεμάχιο και η συκωταριές με το κίλο, με εξαίρεση την περίοδο Σάββατο Λαζάρου μέχρι και Κυριακή του Θωμά, όπου μπορούν να πωλούν αμνοερίφια και αμνοερίφια γάλακτος μαζί με τα κεφάλια και τις συκωταριές τους, όπου τα κεφαλάκια πωλούνται σε τιμή ανά κιλό.

Άρθρο 34: Χώροι σφαγής και σφραγίδες προέλευσης, καταλληλότητας και κατηγορίας σφάγιων

- Τα βοοειδή (συμπεριλαμβανομένων των βουβαλοειδών) τα αμνοερίφια γάλακτος, αιγοπρόβατα και τα χοιρινά, ανεξάρτητα προέλευσης, σφάζονται υποχρεωτικά σε εγκεκριμένα σφαγεία και δεν απομακρύνονται από το χώρο αυτό, εάν προηγουμένως δεν έχουν ζυγιστεί.
- Προκειμένου για ζωντανά ζώα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ανεξάρτητα αν αυτά έχουν γεννηθεί και εκτραφεί στην Ελλάδα ή έχουν κομισθεί στην Χώρα μας από άλλες Χώρες της Ε.Ε. ή έχουν εισαχθεί από Τρίτες Χώρες και ανεξάρτητα του σκοπού κόμισης ή εισαγωγής στην Χώρα μας (σφαγή-πάχυνση κ.λπ.) ή του χρόνου παραμονής τους στην Ελλάδα, εφόσον σφάζονται σε ελληνικά σφαγεία θεσπίζονται τα κατωτέρω:
  - Αμέσως μετά την σφαγή των ζώων αυτών και τον κτηνιατρικό έλεγχο «περί της υγιεινής καταλληλότητας του νωπού κρέατος των σφάγιων», που πιστοποιείται με σφραγίδες (καταλληλότητας κ.λπ.) κατά τις ισχύουσες κτηνιατρικές νομοθεσίες και διατάξεις, που τίθενται επί των σφάγιων αυτών, τίθεται επί του νωπού κρέατος και η χαρακτηριστική σφραγίδα προέλευσης αυτού, τα δηλωτικά στοιχεία της οποίας ορίζονται ως ακολούθως.
    - ΣΧΗΜΑ ΣΦΡΑΓΙΔΑΣ - Ορθογώνιο παραλληλόγραμμο με διαστάσεις 6 X 4 εκατοστά τουλάχιστον, για νωπά κρέατα από χώρα ανεξάρτητα Χώρας προέλευσης.
    - ΧΡΩΜΑ ΣΦΡΑΓΙΔΑΣ - Ε 133 Λαμπρό Κυανό FCF για νωπά κρέατα από ζώα Χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας) και Ε 155 Καστανό HT για νωπά κρέατα από ζώα Τρίτων Χωρών.
    - ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΣΦΡΑΓΙΔΑΣ- Αναγράφεται κατά περίπτωση η Χώρα από την οποία προέρχονται τα ζώα, με κεφαλαία και ευδιάκριτα γράμματα ολογράφως (π.χ. ΕΛΛΑΣ ή ΓΑΛΛΙΑ ή ΟΛΛΑΝΔΙΑ ή ΓΕΡΜΑΝΙΑ ή ΙΣΠΑΝΙΑ ή ΣΕΡΒΙΑ ή ΡΟΥΜΑΝΙΑ ή ΟΥΓΓΑΡΙΑ κ.ο.κ.) ΕΕή το όνομα της ΤΡΙΤΗΣ ΧΩΡΑΣ και πάντα στα ελληνικά, με εξαίρεση την διεθνώς αποδεκτή ένδειξη FYROM που θα αναγράφεται ξενόγλωσσα.
  - Η παραπάνω σφραγίδα προέλευσης αφορά αποκλειστικά και μόνο τα νωπά κρέατα σφάγιων προερχομένων:
    - από τα αιγοπρόβατα (αμνοερίφια γάλακτος ή μη, βετούλια, ζυγούρια, προβατίνες, γίδες, τράγοι, κριάρια) και τα χοιρινά (συμπεριλαμβανομένων και των χοιριδίων).
    - από τα βοοειδή(συμπεριλαμβανομένων των βουβαλοειδών), που εισάγονται στην Χώρα μας ζωντανά από Τρίτες Χώρες, με σκοπό την άμεση σφαγή τους, ανεξάρτητα αν τα σφάγια αυτών υπόκεινται στην ειδικότερη σήμανση που θεσπίζεται με την υπ' αριθμ. Α. 412013/14.12.2000 κοινή απόφαση-των Υπουργών Οικονομίας-Οικονομικών, Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης-Τροφίμων.
- Προκειμένου για τα ζώα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, που αποστέλλονται στην Χώρα μας σε νωπό κρέας από άλλες Χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χαρακτηρίζονται αυτοδικαίως «ως νωπά κρέατα κομιζόμενα από Χώρες Ε.Ε.» και φέρουν υποχρεωτικά την επιβαλλόμενη σφραγίδα καταλληλότητας, τα χαρακτηριστικά στοιχεία της οποίας, κατά τα ισχύοντα είναι:
  - ΣΧΗΜΑ ΣΦΡΑΓΙΔΑΣ - Ωοειδές με διαστάσεις πλάτους 6, 5 εκατοστά τουλάχιστον και ύψους 4, 5 εκατοστά τουλάχιστον.

- ΧΡΩΜΑ ΣΦΡΑΓΙΔΑΣ - Ε 133 Λαμπρό κυανό FCF ή Ε 129 Ερυθρό ALLURA AC ή ένα κατάλληλο μείγμα του Ε 133 Λαμπρού Κυανού FCF και του Ε 129 Ερυθρού ALLURA AC.
  - ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΣΦΡΑΓΙΔΑΣ - Στο άνω τμήμα της σφραγίδας αναγράφεται με ξενόγλωσσα κεφαλαία και ευδιάκριτα γράμματα το όνομα της Χώρας, στην οποία ευρίσκεται η σφραγιτοτεχνική εγκατάσταση, είτε ολογράφως, είτε με Κωδικό δύο γραμμάτων, που υποδηλώνει την Χώρα, κατά περίπτωση, ως το κατωτέρω παράδειγμα.
  - «Κωδικοί-ΑΤ (για την Αυστρία) -ΒΕ (για το Βέλγιο) -DE (για την Γερμανία) -DK (για την Δανία) -ES (για την Ισπανία) -FI (για την Φιλανδία) -FR (για την Γαλλία) -IE (για την Ιρλανδία) -IT (για την Ιταλία) -LU (για το Λουξεμβούργο) -NL (για την Ολλανδία) -PT (για την Πορτογαλία) -SE (για τη Σουηδία) -UK (για την Αγγλία) -κ.ο.κ.».
  - Ακολουθεί του ονόματος ή του Κωδικού της Χώρας, ο αριθμός κτηνιατρικής έγκρισης εγκατάστασης, στο δε κάτω μέρος της σφραγίδας αναγράφεται ξενόγλωσσα κεφαλαία και ευδιάκριτα γράμματα ένα από τα αρκτικόλεξα CEE, EOF, EWG, EEC, EEG.
4. Προκειμένου για τα ζώα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, που εισάγονται στη Χώρα μας σε νωπό κρέας από Τρίτες Χώρες, χαρακτηρίζονται αυτοδικαίως ως νωπά κρέατα εισαγωγής Τρίτων Χωρών και φέρουν υποχρεωτικά την σφραγίδα καταλληλότητας, που χρησιμοποιεί κάθε Τρίτη Χώρα,
- ΣΧΗΜΑ ΣΦΡΑΓΙΔΑΣ-Αυτό που χρησιμοποιεί κάθε Τρίτη Χώρα
  - ΧΡΩΜΑ ΣΦΡΑΓΙΔΑΣ-Ε 155 Καστανό ΗΤ.
  - ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΣΦΡΑΓΙΔΑΣ-Αναγράφεται με ξενόγλωσσα κεφαλαία και ευδιάκριτα γράμματα το όνομα της Τρίτης Χώρας ή τα αποδεκτά αρχικά για την Χώρα αυτή, σύμφωνα με την διεθνή σύμβαση, η οποίας διέπει την εγγραφή στα μητρώα των οχημάτων με μηχανή καθώς και ο αριθμός έγκρισης του σφραγιού.
5. Ειδικότερα επί των ρυθμίσεων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, ορίζεται όπως, όπου από τις κείμενες κτηνιατρικές διατάξεις προβλέπεται ο αριθμός και η θέση σφράγισης των επί των νωπών κρεάτων τιθεμένων σφραγίδων καταλληλότητας και κατηγορίας ζώου, στην αυτή θέση και σε ίδιο αριθμό τίθενται και οι σφραγίδες προέλευσης του κρέατος.
6. Προκειμένου για ινδόνιθες που εισάγονται ζωντανές από το εξωτερικό και σφάζονται στην ελληνική επικράτεια (σε σφαγεία ή άλλους χώρους σφαγής και αποπτίλωσης), επί του νωπού κρέατος τούτων τίθεται σφραγίδα, που με κεφαλαία γράμματα φέρει την ένδειξη "ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ", έχει σχήμα στρογγυλό και χρώμα πράσινο. Η σφραγίδα αυτή τίθεται σε δύο εμφανή σημεία του στήθους από μία σφραγίδα σε κάθε πλευρά τούτου.
7. Απαγορεύεται γενικά:
- i. Η μεταφορά από χώρους σφαγής σε τόπους κατανάλωσης και η εμπορία νωπών κρεάτων, εφόσον επί αυτών δεν υφίστανται οι σφραγίδες καταλληλότητας, κατηγορίας και προέλευσης τούτων, που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος.
  - ii. Η μεταφορά από χώρους εκτελωνισμού σε χώρους κατανάλωσης και η εμπορία νωπών κρεάτων εισαγωγής, εφόσον επί αυτών δεν υφίσταται η σφραγίδα καταλληλότητας τούτων, που αναφέρεται στις παραγράφους 3 και 4 του παρόντος.
  - iii. Η αφαίρεση ή αλλοίωση, για οποιονδήποτε λόγο, των σφραγίδων καταλληλότητας, κατηγορίας και προέλευσης του παρόντος άρθρου.
8. Οι σφραγίδες των νωπών κρεάτων, που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παραγράφου 3 του παρόντος, γίνονται υπό την επίβλεψη του κρεοσκόπου κτηνίατρου.
9. Η ευθύνη για την ύπαρξη επί των νωπών κρεάτων των σφραγίδων καταλληλότητας, κατηγορίας και προέλευσης, που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος, βαρύνει τον κύριο του εμπορεύματος.
10. Προκειμένου για νωπά κρέατα βοοειδών (συμπεριλαμβανομένων των βουβαλοειδών), αμνοεριφίων, αιγοπροβάτων και χοιρινών, που εισάγονται στην Χώρα, μας από χώρες της ΕΕ ή τρίτες χώρες, εφόσον από τις ισχύουσες κοινοτικές νομοθεσίες και κτηνιατρικές νομοθεσίες δεν προβλέπεται η σήμανση των εν λόγω κρεάτων με σφραγίδα που υποδηλώνει την κατηγορία του ζώου π.χ. αρνί, μοσχάρι, δαμάλι, χοιρινό κλπ.), δεν υφίσταται, υπό τις προϋποθέσεις αυτές, δέσμευση του εισαγωγέα για την άσκηση εμπορίας των εν λόγω κρεάτων χωρίς τέτοια επίσημη, σε περίπτωση όμως τέτοιας πρόβλεψης, η μη σήμανση των εν λόγω κρεάτων με την κατηγορία επισύρει για τον εισαγωγέα τις απαγορευτικές διατάξεις της υποπερίπτωσης ii της παραγράφου 7 του παρόντος.

Άρθρο 35: Επίσημη βοείου κρέατος – Σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής βοοειδών, σύμφωνα με το άρθρο 1 του Καν. - 1825/2000

1. Όλες οι επιχειρήσεις, οι κρεοπώλες και οι οργανώσεις που ασχολούνται με την εμπορία σφάγιων βοοειδών και βοείου - μοσχάρσιου κρέατος, τοποθετούν ετικέτα στα σφάγια, τεμάχια αυτών και στο κρέας (νωπό - κατεψυγμένο ή μη), βάση της ισχύουσας νομοθεσίας για την επίσημη του βοείου κρέατος. Η διακίνηση κάθε σφαγίου ή τεμαχίου αυτού δεν επιτρέπεται, εφόσον δε συνοδεύεται από την προβλεπόμενη ετικέτα. Σε κάθε σημείο πώλησης αναρτάται υποχρεωτικά από τον πωλητή, για την ενημέρωση του καταναλωτή, η ετικέτα στα ελληνικά με πλήρη στοιχεία για την γέννηση, τις χώρες εκτροφής και την χώρα σφαγής του ζώου από το οποίο προέρχεται το κρέας καθώς και λοιπά προβλεπόμενα στοιχεία.
2. Όλοι οι παραπάνω φορείς διαθέτουν υποχρεωτικά σε κάθε ένα από τα διάφορα στάδια της παραγωγής και της πώλησης, σύστημα αναγνώρισης και περιεκτικό σύστημα καταγραφής. Το παραπάνω σύστημα εφαρμόζεται κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται ο συσχετισμός μεταξύ του κρέατος βοοειδών και των αντίστοιχων ζώων από τα οποία προέρχεται το κρέας.
3. Το σύστημα καταγραφής περιλαμβάνει την ΑΦΙΞΗ / ΑΓΟΡΑ και ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ / ΠΩΛΗΣΗ του ζωικού κεφαλαίου των σφάγιων ή των τεμαχίων έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η αντιστοιχία αφίξεων / αγορών και αναχωρήσεων / πωλήσεων.
4. Όλο το ανωτέρω σύστημα απεικονίζεται σε βιβλίο με τίτλο "ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ / ΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΩΝ / ΠΩΛΗΣΕΩΝ" που θα είναι αριθμημένο κατά σελίδα και θεωρημένο από τις Υπηρεσίες Εμπορίου της έδρας της επιχείρησης ή της οργάνωσης και θα παραμένει πάντα στην έδρα αυτών και θα επιδεικνύεται υποχρεωτικά στα αρμόδια ελεγκτικά όργανα όταν ζητηθεί. Οι υπόχρεοι της ανωτέρω παραγράφου 2 διαγραμμίζουν, τηρούν και ενημερώνουν το βιβλίο υποχρεωτικά, όπως φαίνεται και στο συνημμένο υπόδειγμα, που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του παρόντος άρθρου. Το παραπάνω σύστημα μπορεί να ενσωματωθεί σε οποιοδήποτε σύστημα αποθήκης τηρούν οι επιχειρήσεις ή οι οργανώσεις.
Τα κρεοπωλεία αντί του παραπάνω βιβλίου, μπορούν να τηρούν απλοποιημένο σύστημα καταγραφής, σύμφωνα με τα οριζόμενα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ ΑΦΙΞΕΩΝ / ΑΓΟΡΩΝ & ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΩΝ / ΠΩΛΗΣΕΩΝ

ΑΦΙΞΕΙΣ / ΑΓΟΡΕΣ					ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ / ΠΩΛΗΣΕΙΣ						
Κωδ. Ζώου (ή ομάδα ζώων)	*Περιγραφή (για κρεάς)	Ποσότητα (Αριθμός τεμαχίων ή κιλά)	Ημερομηνία αφίξης ή αγοράς	Στοιχεία προμηθευτή	Στοιχεία τιμολογίου	Ημερομηνία αναχώρησης ή πώλησης	**Στοιχεία Αγοραστού ή	Στοιχεία Τιμολογίου ή λιανικής απόδειξης	*Περιγραφή	Ποσότητα (kg)	Ημερομηνία εξάντλησης της ποσότητας

Άρθρο 36: Περιγραφή ορισμένων τύπων σφάγιων χοίρου

1. Προβλέπονται δύο τύποι χοιρινού, ο μαθητός που φέρει το δέρμα αποτριχωμένο και ο γδαρτός που το δέρμα και το υποδόριο λίπος έχουν αφαιρεθεί πλήρως (όσο βγαίνει με το μαχαίρι). Δεν υπάρχουν σπλάχνα, τα πόδια είναι κομμένα στην άρθρωση του καρπού και του ταρσού, η ουρά είναι κομμένη μεταξύ 1ου και 2ου κοκκυγικού σπονδύλου, το κεφάλι κομμένο στην ατλαντοϊνιακή διάθρωση και έχει αφαιρεθεί και το διάφραγμα.
2. Τα χοιρίδια (κάτω των 20 Kg) είναι μαθητά και φέρουν κατ'εξάιρεση το κεφάλι και τα πόδια.

Άρθρο 37: Τρόπος τεμαχισμού από λιανοπωλητές του χοιρινού σφάγιου τύπου καρέ και του σφάγιου βοοειδών (συμπεριλαμβανομένων των βουβαλοειδών)

1. Τα ημιμόρια τύπου καρέ διαμορφώνονται μετά από:
  - i. τον εκσπλαχνισμό, την αφαίρεση από τα σφάγια των άκρων, της ουράς και της κεφαλής που αποκόπτεται από την ατλαντοϊνιακή άρθρωση
  - ii. τη διχοτόμηση του σφάγιου σε δύο ημιμόρια με τομή που αρχίζει από την ηβική σύμφυση και διέρχεται από το μέσον της σπονδυλικής στήλης και καθ' όλο το μήκος της
  - iii. την αφαίρεση του κάτω μισού των θωρακοκοιλιακών τοιχωμάτων και πλευρών μαζί με τους μυς τους με τομή που αρχίζει από το πρόσθιο χείλος του τετρακέφαλου μηριαίου και βαίνει παράλληλα προς τους οσφυϊκούς σπονδύλους μέχρι του μέσου περίπου της 14ης πλευράς και συνεχίζει ευθεία και παράλληλη προς τη σπονδυλική στήλη στο ύψος της ωμοβραχιόνιας άρθρωσης
  - iv. την πλήρη απολίπωση της εξωτερικής και εσωτερικής επιφάνειας του σφάγιου με ταυτόχρονη αφαίρεση του δέρματος εφόσον το χοίρειο κρέας τύπου καρρέ είναι τύπου μαθητού.

Οι λιανοπωλητές υποχρεούνται να διαθέτουν τα ημιμόρια σφάγιου χοιρινού τύπου «καρέ» το οποίο προκύπτει από την αφαίρεση των παραπάνω σημείων (α-δ) στα εξής τμήματα:

- i. Τον μηρό από τον ταρσό και άνω
  - ii. Τα θωρακοκοιλιακά τοιχώματα (παντσέτα)
  - iii. Όλη τη χώρα των θωρακικών και οσφυϊκών σπονδύλων (μπριζόλες)
  - iv. Την ωμοπλάτη μέχρι της αρθρώσεως του καρπού
  - v. Τους τραχηλικούς σπονδύλους (λαιμός)
2. Οι λιανοπωλητές νωπού κρέατος βοοειδών υποχρεούνται να εφαρμόζουν τις κτηνιατρικές διατάξεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Π.Δ. 186/81, σχετικά με τα όρια και τον τρόπο κοπής των τεμαχίων του εν λόγω κρέατος και να προσφέρουν τα σφάγια αυτά στα εξής τεμάχια:
    - i. Κότσι μπροστινού άκρου
    - ii. Ποντίκι
    - iii. Σπάλα
    - iv. Τράχηλος
    - v. Στήθος
    - vi. Στήθοπλευρές
    - vii. Μπριζόλες
    - viii. Σπαλομπριζόλες
    - ix. Καπάκι
    - x. Φιλετάκι
    - xi. Διάφραγμα
    - xii. Στύλοι διαφράγματος
    - xiii. Λάπα
    - xiv. Φιλέτο
    - xv. Κόντρα
    - xvi. Κιλότο
    - xvii. Κότσι πίσω άκρου
    - xviii. Μηρός (που περιλαμβάνει το τράνς, νουά, ουρά, στρογγυλό).
    - xix. Παραφιλέτο

Οι εν λόγω λιανοπωλητές, όταν τεμαχίζουν από τα παραπάνω τεμάχια αυτά υπό στοιχεία (ζ), (η) και (ιε) τα κόβουν σε φέτες με πλευρά και χωρίς πλευρά και τα πωλούν στον πελάτη στην σειρά (δηλαδή μία φέτα με πλευρά και μία φέτα χωρίς πλευρά).

3. Μετά το διαχωρισμό των μπριζολών από το χοιρινό σφάγιο κρέατος τύπου «Ημιμόριο καρρέ», κατά τον τρόπο που ορίζεται στην περίπτωση (β) της ως άνω παραγράφου 1, επιτρέπεται στους λιανοπωλητές να αφαιρούν το ενσωματωμένο στις χοιρινές μπριζόλες «φιλέτο» δηλαδή το ψαρνέφρι και να το πωλούν, ως αυτοτελές τεμάχιο στον καταναλωτή. Το εν λόγω φιλέτο προσφέρεται στον καταναλωτή ως καθαρό κρέας (δηλαδή χωρίς οστά, λίπη, τένοντες, νεύρα).

2.1.2 ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΣΤΑΔΙΟ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ

Άρθρο 38: Επιχειρήσεις χονδρεμπορίας κρεάτων και πουλερικών

Οι επιχειρήσεις χονδρεμπορίας κρεάτων και πουλερικών χονδρικής πώλησης περιλαμβάνουν εισαγωγείς - χονδρεμπόρους, χονδρεμπόρους, ζωέμπορους, βιομηχανίες - βιοτεχνίες - εργαστήρια κοπής τεμαχισμού, επεξεργασίας, τυποποίησης και προσσκευασίας κρεάτων, συνεταιριστικές οργανώσεις κτηνοτρόφων ή άλλων εμπορικών φορέων ανεξάρτητα βαθμίδας κτηνοτροφικές επιχειρήσεις, μεμονωμένους κτηνοτρόφους, εισαγωγείς - αντιπροσώπους οίκων εξωτερικού, χονδρέμπορο - λιανοπωλητή, αντιπροσώπους - εκπροσώπους που διενεργούν εμπορικές συναλλαγές για λογαριασμό τρίτων, άλλους μη κατονομαζόμενους, που ασκούν το επάγγελμα χονδρεμπορίας.

Άρθρο 39: Στοιχεία - ενδείξεις στα τιμολόγια πώλησης νωπών βοοειδών και χοιρινών νωπών - κατεψυγμένων

1. Επί των εκδιδόμενων παραστατικά εμπορίας και διακίνησης νωπών κρεάτων βοοειδών και βουβαλοειδών καθώς και χοιρινών κρεάτων νωπών - κατεψυγμένων, αναγράφεται και κατονομάζεται πλήρως και ολοκληρωμένα, η περιγραφή κάθε πωλούμενης μορφής των εν λόγω κρεάτων.
2. Ειδικά οι αναγραφόμενες στο τιμολόγιο ενδείξεις "με οστά" ή "χωρίς οστά", μπορούν να αντικαθίστανται με τις ενδείξεις "M/O" ή "A/O", αντίστοιχα.
3. Σε όλα τα παραστατικά εμπορίας και διακίνησης νωπού βοείου κρέατος (τιμολόγια, δελτία αποστολής κλπ.) αναγράφεται υποχρεωτικά, εκτός των άλλων στοιχείων και η κατάταξη του σφαγίου, βάση της Κοινοτικής Κλίμακας Κατάταξης, όπως ορίζεται στο άρθρο 30 και σύμφωνα με τα καθοριζόμενα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ως προς τον τρόπο απεικόνισης των ενδείξεων αυτών. Επίσης επί των παραστατικών εμπορίας και διακίνησης νωπού βοείου κρέατος αναγράφεται υποχρεωτικά και ο κωδικός αριθμός κάθε ζώου (ενώτιο) ή της ομάδας των ζώων.

2.1.3 ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΣΤΑΔΙΟ ΛΙΑΝΙΚΗΣ**Άρθρο 40: Επισήμανση**

1. Τα κρεοπωλεία, τα καταστήματα λιανικής πώλησης που έχουν τμήμα κρεοπωλείου καθώς και όσοι ασχολούνται με την εμπορία κρέατος, υποχρεούνται κατά τη λιανική πώληση κρέατος νωπού, κατεψυγμένου, συσκευασμένου, τεμαχίων κρέατος, κιμά, κρεατοσκευασμάτων και βρώσιμων προϊόντων αυτού, να εφαρμόζουν τις διατάξεις των υπ' αριθμ. 282438/2009 και 282441/2009 Κοινών Αποφάσεων των Υφυπουργών Εσωτερικών, Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και της υπ' αριθμ. 312898/2009 Απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
2. Οι ως άνω Αποφάσεις, εφαρμόζονται κατά το μέρος που εξακολουθούν να ισχύουν, έως την 1^η Ιανουαρίου 2014, οπότε και θα τεθούν σε ισχύ οι διατάξεις της υπ' αριθμ. 412/8932/2012 Κοινής Υπουργικής Απόφασης των Υφυπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αναφορικά με την αναγραφή της καταγωγής – προέλευσης του κρέατος.
3. Οι υπόχρεοι της παραγράφου 1, όσον αφορά το βόειο και μοσχάρισιο κρέας, πρέπει επιπλέον να εφαρμόζουν και τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 412/8932/2012 Κοινής Υπουργικής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, της υπ' αριθμ. 232149/2002 Υπουργικής Απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, της υπ' αριθμ. 261136/2004 Απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθώς τις ενωσιακές διατάξεις:
  - I. του Καν.(ΕΚ) αριθ. 1760/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17.7.2000 (Ε.Ε. αρ. L 204 της 11.8.2000, σελ. 1) "για την θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των βοοειδών και την επισήμανση του βοείου κρέατος και των προϊόντων με βάση το βόειο κρέας καθώς και για την κατάργηση του καν. 820/97 του Συμβουλίου" και ιδίως τον τίτλο II "Επισήμανση του βοείου κρέατος και των προϊόντων με "βάση το βόειο κρέας" και
  - II. του Καν.(ΕΚ) αριθ. 1825/2000 της Επιτροπής της 25.8.2000 (Ε.Ε. αρ. L216/2000 της 26.8.2000, σελ. 8) "για την θέσπιση λεπτομερειών εφαρμογής του καν. αριθ. 1760/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την επισήμανση του βοείου κρέατος και των προϊόντων με βάση το βόειο κρέας"

Άρθρο 41: Κοπή και πώληση μη προσσκευασμένου κιμά

1. Το παρόν άρθρο αναφέρεται στην κοπή και πώληση μη προσσκευασμένου κιμά.
2. Απαγορεύεται στους λιανοπωλητές να διατηρούν και να εκθέτουν για πώληση έτοιμο κιμά, δηλαδή κομμένο εκ των προτέρων, από νωπό ή κατεψυγμένο κρέας.
3. Οι λιανοπωλητές υποχρεούνται να κόβουν τον κιμά από κομμάτι κρέατος με οστά ή χωρίς οστά, που διαλέγει ο καταναλωτής και η κοπή να γίνεται πάντα μπροστά στον καταναλωτή.
4. Η τιμή λιανικής πώλησης του κιμά είναι αυτή στην οποία πωλείται το κομμάτι κρέατος (με οστά ή χωρίς οστά), από το οποίο παρασκευάστηκε ο κιμάς και απαγορεύεται κάθε προσαύξηση της τιμής λόγω φύρας, κοπής, περιποίησης, αφαίρεσης οστών κλπ.
5. Οι λιανοπωλητές υποχρεούνται να κόβουν σε διαφορετικές μηχανή τον κιμά που προέρχεται από κρέας πουλερικών.
6. Οι παραπάνω μηχανές πρέπει να είναι τοποθετημένες σε σημείο τέτοιο ώστε η κοπή να είναι απολύτως ορατή από τον καταναλωτή.
7. Πριν από την κοπή κρέατος σε κιμά, ο κρεοπώλης υποχρεούται να καθαρίσει τελείως τη μηχανή από υπολείμματα προηγούμενης κοπής, εφόσον ο καταναλωτής το ζητήσει. Σε κάθε άλλη περίπτωση το υπόλειμμα κιμά που υπάρχει στη μηχανή δεν πρέπει να υπερβαίνει σε βάρος τα 100 γραμμάρια.

Άρθρο 42: Τήρηση πινακίδων - Έκθεση κρεάτων προς πώληση

1. Οι λιανοπωλητές κρεάτων υποχρεούνται να τοποθετούν την πινακίδα του άρθρου 11 (νέα μορφή – γενικές αρχές), με τις παρακάτω ενδείξεις:
  - i. Το είδος (π.χ. μοσχάρι, κατσίκι, χοιρινό, αρνί, συκώτι, μόσχου, κεφάλι αρνίσιο, γλώσσα μόσχου κλπ.).
  - ii. Το τεμάχιο κρέατος (π.χ. σπάλα, κόντρα, μπάλα, καπάκι, στήθος, λάπα, ελιά κλπ.).
  - iii. Τις αντίστοιχες ενδείξεις "ΝΩΠΟ" ή "ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΟ".
  - iv. "ΜΕ ΟΣΤΑ" ή "ΧΩΡΙΣ ΟΣΤΑ".
  - v. Την καταγωγή – προέλευση του κρέατος όπως αυτή προβλέπεται από τις Υπουργικές Αποφάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 40, όπως κάθε φορά ισχύει, του παρόντος.
  - vi. Η τιμή λιανικής πώλησης, κατά μονάδα βάρους, τεμάχιο κλπ.

Άρθρο 43: Σήμανση-Εισαγωγή -Εμπορία ζωντανών ζώων εισαγωγής

1. Προκειμένου για ζωντανά ζώα (βοοειδή, αιγοπρόβατα και χοιρινά) προέλευσης Τρίτων Χωρών που εισάγονται στην χώρα μας για σφαγή ή πάχυνση, η είσοδος τούτων στο ελληνικό έδαφος είναι επιτρεπτή μόνο εφόσον φέρουν σήμανση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κοινοτική και εθνική νομοθεσία, ως εξής:
  - α) Βοοειδή: Κανονισμός (ΕΚ) 1760/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΠΔ 308/2000 (Α'252), όπως τροποποιήθηκε από το ΠΔ 170/2002 (Α'156)
  - β) Αιγοπρόβατα: Κανονισμός (ΕΚ) 21/2004 του Συμβουλίου, αριθ. 263493/27.07.2004 (Β'253) κοινή υπουργική απόφαση, όπως τροποποιήθηκε από την αριθ. 134167/18.04.2011 (Β'823) αντίστοιχη,
  - γ) Χοιρινά: Οδηγία 2008/71/ΕΚ του Συμβουλίου, ΠΔ 308/2000 (Α'252), όπως τροποποιήθηκε από το ΠΔ 170/2002 (Α'156), αριθ. 297286/05.08.2005 (Β'1170) κοινή υπουργική απόφαση.
2. Απαγορεύεται η προώθηση των παραπάνω ζώων στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον δεν πληρούνται οι όροι σήμανσης της προηγούμενης παραγράφου.
3. Ο έλεγχος ύπαρξης των ειδικών σημάνσεων της παραγράφου 1 γίνεται από τον επίσημο κτηνίατρο του Υπουργείου του ΣΥΚΕ και συντάσσεται, για αυτό τον σκοπό, σχετικό έγγραφο (Κοινό Κτηνιατρικό έγγραφο Εισόδου-ΚΚΕΕ), που κοινοποιείται στην Κτηνιατρική Υπηρεσία της έδρας του εισαγωγέα ή παχυντή.
4. Προκειμένου για βοοειδή (συμπεριλαμβανομένων των βουβαλοειδών), αιγοπρόβατα και χοιρινά προέλευσης τρίτων χωρών, που εισάγονται ζωντανά για σφαγή, οι εισαγωγείς τούτων υπόκεινται στις κατωτέρω υποχρεώσεις:
  - i. α) Τουλάχιστον 24 ώρες, πριν την άφιξη στα σύνορα κάθε εισαγόμενης παρτίδας των ζώων, ενημερώνουν την Κτηνιατρική Υπηρεσία του συνοριακού σταθμού, αναφορικά με την εισαγωγή αυτή.
  - ii. β) Ενημερώνουν την αρμόδια Κτηνιατρική Υπηρεσία σχετικά με το σφαγείο, όπου προτίθενται να σφάζουν τα ζώα, προκειμένου το εν λόγω σφαγείο να μην μονοευθεί στην άδεια, που χορηγεί η τοπική Κτηνιατρική Υπηρεσία.
  - iii. γ) Αμέσως μετά την είσοδο των ζώων (ελεύθερων εισαγωγής) στη χώρα μας, μεταφέρουν ολόκληρη την παρτίδα εισαγωγής μόνο στο σφαγείο της ως άνω υποπαραγράφου β), όπου προβαίνουν στη σφαγή των ζώων το αργότερο μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία εισόδου των ζώων στο σφαγείο.
5. Εισαγωγείς ζωντανών ζώων Τρίτων Χωρών προς πάχυνση, εφόσον τα διαθέτουν σε τρίτους, υποχρεούνται να τα πωλήσουν σε αγοραστές, που φέρουν την ιδιότητα του παχυντή.
6. Προκειμένου για τα ζώα Τρίτων Χωρών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, προοριζόμενα για σφαγή, η αγοραπωλησία, εμπορία, διακίνηση και κάθε άλλη εμπορική συναλλαγή διενεργείται μόνο σε βάρος νωπού κρέατος και όχι σε βάρος ζωντανού ζώου. Στις ρυθμίσεις αυτές υπάγονται

και οι κάτοχοι τέτοιων ζώων, που εισήχθησαν για πάχυνση από τη στιγμή που θα αποφασίσουν να τα εμπορευθούν, υπό την επιφύλαξη μόνο των ρυθμίσεων της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου.

7. Κατ' εξαίρεση των διατάξεων της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου, επιτρέπεται η αγοραπωλησία αιγοπροβάτων κατά βάρος ζωντανού ζώου, υπό την προϋπόθεση ότι η εμπορική πράξη θα λάβει χώρα μόνο στο σφαγείο, όπου ο εισαγωγέας ή ο κάτοχος πωλητής μετέφερε τα ζώα για σφαγή. Συντρεχούσης της αγοραπωλησίας αυτής, ο αγοραστής των αιγοπροβάτων υποχρεούται να προβεί στη σφαγή των ζώων στο ίδιο παραπάνω σφαγείο και το αργότερο μέσα σε δύο (2) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία αγοραπωλησίας του είδους.
8. Απαγορεύεται με οποιονδήποτε τρόπο η αφαίρεση ή παραποίηση των επί των ζώων εισαγωγής φερομένων ειδικών σημάνσεων της παραγράφου 1, πριν από τη σφαγή τους.
9. Προκειμένου για ζωντανά ζώα, που εισάγονται από χώρες ΕΕ για σφαγή, αμέσως μετά την είσοδό τους στην χώρα, εφαρμόζονται οι διατάξεις Π.Δ 420/93 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ)
10. Οι παχυντές, εφόσον αγοράζουν προς εμπορία και σφάγια βοοειδών, αιγοπροβάτων και χοιρινών εγχώριας παραγωγής από κτηνοτρόφους, η εν λόγω αγορά θα γίνεται μόνο σε βάρος κρέατος και όχι σε βάρος ζωντανού ζώου.
11. Μετά τη μεταφορά των παραπάνω ζώων στα εγκεκριμένα σφαγεία οι εμπόμποντες στις διατάξεις της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου εισαγωγείς ή κάτοχοι των ζώων καθώς και οι αγοραστής αυτών της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου, υπόκεινται στην κατωτέρω υποχρέωση: Πριν την πραγματοποίηση της σφαγής των ζώων επιδεικνύουν στον επίσημο κτηνίατρο επίσημο υγειονομικό Πιστοποιητικό (ΚΚΕΕ), τη διασάφηση τελωνισμού σε ανάλυση της παρτίδας εισαγωγής των ζώων και το τιμολόγιο από το οποίο να πιστοποιείται το είδος του ζώου, η προέλευση του και η ποσότητα της παρτίδας εισαγωγής.
12. Μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την ισχύ της παρούσας, οι παχυντές ζώων υποχρεούνται να υποβάλλουν στις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης-Τροφίμων της έδρας τους, βεβαίωση του Δήμου ή της Κοινότητας, που να πιστοποιείται ότι ο ενδιαφερόμενος εκτρέφει ζώα προς πάχυνση. Η υποχρέωση αυτή δεν αφορά τους παχυντές ζώων, που έχουν ήδη υποβάλλει την παραπάνω βεβαίωση. Στην ίδια υποχρέωση υπόκεινται και οι ασχολούμενοι για πρώτη φορά από την ισχύ της παρούσας, με παχύνσεις ζώων, της βεβαίωσης υποβαλλομένης σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την πρώτη αγορά ζώων προς πάχυνση.

Άρθρο 44: Ειδικές υποχρεώσεις - ρυθμίσεις επιπέδου λιανικής

1. Εφόσον με βάση τις πινακίδες, τιμοκαταλόγους κ.λπ. το κρέας πωλείται σε διαφορετικές τιμές ανά κιλό ή τεμάχιο αυτό συσκευάζεται σε διαφορετικές συσκευασίες.
2. Πώληση σε επιχειρήσεις με σκοπό τη μεταπώληση, εμπορία ή επεξεργασία, είναι καταρχήν επιτρεπτή υπό την επιφύλαξη των κανονισμών 852/2004 και 853/2004 και των λοιπών εθνικών διατάξεων που επιτρέπουν τη δραστηριότητα αυτή.

Άρθρο 45: Εισαγόμενα κατεψυγμένα κρέατα βοοειδών και βουβαλοειδών με ειδικό καθεστώς από αλλαντοποιίες και κονσερβοποιίες

1. Απαγορεύεται στις αλλαντοποιίες και κονσερβοποιίες που προμηθεύονται κατεψυγμένα κρέατα βοοειδών και βουβαλοειδών με ειδικό καθεστώς (από την παρέμβαση ή από ειδικές δασμολογικές ποσοστώσεις εισαγωγής), να πωλήσουν σε οποιονδήποτε τρίτο τα εν λόγω κρέατα.
2. Απαγορεύεται σε οποιονδήποτε να αγοράσει τα κρέατα της παραγράφου 1 από αλλαντοποιίες και κονσερβοποιίες.

2.2 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΜΕΛΙ

Άρθρο 46: Επισήμανση

1. Η επισήμανση του μελιού γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 67, 67Α & 11 του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών και την υπ' αριθμ. 183/2011 (ΦΕΚ 19/Β/2012) Απόφαση του Ανώτατου Χημικού Συμβουλίου, όπως κάθε φορά ισχύουν. Υπόχρεος για την αναγραφή όλων των ενδείξεων επί της συσκευασίας μελιού είναι ο τυποποιητής ή συσκευαστής, τα στοιχεία του οποίου αναγράφονται στο προϊόν.

Άρθρο 47: Διακίνηση - Διάθεση

1. Το μέλι που διατίθεται στον τελικό καταναλωτή σε κάθε σημείο πώλησης (π.χ καταστήματα, τόπο συγκομιδής, οργανωμένες Λαϊκές Αγορές ή Λαϊκές Αγορές Προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας) διατίθεται υποχρεωτικά μόνο προσυσκευασμένο. Για τους παραγωγούς (μελισσοκόμους) ισχύουν τα προβλεπόμενα από τον κανονισμό ΕΚ 852/2004 για την πρωτογενή παραγωγή (ΚΕΦ 1, Άρθρο 1, παράγραφος 2γ).
2. Το μέλι μπορεί να διατίθεται σε χύμα μορφή μόνο σε χώρους μαζικής εστίασης (π.χ. ξενοδοχεία, εστιατόρια) και μόνο εφόσον πρόκειται για επιτόπια κατανάλωση. Στις περιπτώσεις αυτές, θα αναγράφεται σε πινακίδα τοποθετημένη δίπλα στο σημείο που εκτίθεται προς κατανάλωση το προϊόν ονομασία πώλησης του μελιού και η ένδειξη που αφορά την χώρα ή τις χώρες όπου έγινε η συγκομιδή του μελιού.
3.
  - i. Σε εφαρμογή του άρθρου 35 (παραγρ. 1) του ν.δ. 136/1946 "Περί Αγορανομικού Κωδικός" επί όλων των τιμολογίων αγοραπωλησίας μελιού, πέραν των άλλων ενδείξεων, αναγράφεται η ονομασία του μελιού, σύμφωνα με τον Κώδικα Τροφίμων - Ποτών (π.χ. μέλι ανθέων, μέλι κηρήθρας κλπ.) και η χώρα ή οι χώρες προέλευσης όπου έγινε η συγκομιδή του είδους, όπως ορίζεται στον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών και τις αποφάσεις του ΑΧΣ.
  - ii. Τα άρθρα 10 και 11 του Κεφαλαίου 1 της παρούσης, έχουν εφαρμογή στις πινακίδες που αναρτούν οι επιχειρήσεις.

Άρθρο 48: Λοιπές υποχρεώσεις

1. Οι διακινητές μελιού από Ε.Ε. ή από τρίτες χώρες υποχρεούνται όπως, αμέσως μετά την παραλαβή ή τον εκτελωνισμό κάθε ποσότητας του είδους, υποβάλλουν στην Υπηρεσία Εμπορίου της Περιφέρειας, στην οποία υπάγεται η έδρα τους, υπεύθυνη δήλωση σε απλό χαρτί, στην οποία θα δηλώνονται τα παρακάτω στοιχεία:
  - i. Η ονομασία του μελιού, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 67 του Κώδικα Τροφίμων - Ποτών.
  - ii. Η εισαχθείσα ποσότητα μελιού και η ημερομηνία εκτελωνισμού-παραλαβής από Ε.Ε.
  - iii. Ο αριθμός, το είδος και το μέγεθος της συσκευασίας π.χ. 5 σιδηρά βαρέλια των 200 κιλών.
  - iv. Η χώρα / χώρες προέλευσης, όπου έγινε η συγκομιδή του μελιού και όποια άλλη ένδειξη σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών.
2. Οι εισαγωγείς και οι επιχειρήσεις συσκευασίας μελιού, που από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων όπως κάθε φορά ισχύει, απαλλάσσονται της υποχρέωσης να τηρούν βιβλίο αποθήκης, υποχρεούνται στην τήρηση τέτοιου βιβλίου, το οποίο πρέπει να βρίσκεται στην επιχείρηση και να παραδίδεται προς έλεγχο στα αρμόδια ελεγκτικά όργανα, όταν το ζητούν. Στο βιβλίο αυτό, που πριν χρησιμοποιηθεί, πρέπει να έχει θεωρηθεί από την Υπηρεσία Εμπορίου της Περιφέρειας της έδρας της επιχείρησης, καταχωρούνται κατά είδος, ποιότητα, ποσότητα και αξία, οι εισαγωγές (αγορές) και οι εξαγωγές (πωλήσεις) μελιού κατά χώρα συγκομιδής.

2.3 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΓΑΛΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΑΥΤΟ

Άρθρο 49: Διακριτή τοποθέτηση γάλακτος

Για τα πάσης φύσεως πωλούμενα γάλατα, οι λιανοπωλητές υποχρεούνται όπως κάθε επί μέρους κατηγορία αυτών (απλής παστερίωσης, υψηλής παστερίωσης, μακράς διάρκειας, εβαπορέ, ζαχαρούχο ή μη) να την τοποθετούν σε ευδιάκριτα ξεχωριστά σημεία (π.χ. τα υψηλής παστερίωσης εκτός ψυγείου, στα χρησιμοποιούμενα ψυγεία σε ξεχωριστό ράφι την κάθε κατηγορία).

Άρθρο 50: Επισήμανση τυροκομικών προϊόντων και τήρηση πινακίδων

1. Για την επισήμανση των τυροκομικών προϊόντων, εφαρμόζεται το άρθρο 83 του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών (Τυροκομικά Προϊόντα).
2. Οι λιανοπωλητές τυροκομικών προϊόντων έχουν την υποχρέωση τήρησης πινακίδων όπως προβλέπονται στις ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ του Κεφαλαίου 1 - υποενότητα 1.1.3 Τήρηση Πινακίδων σε συνδυασμό με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 83 του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών (Τυροκομικά Προϊόντα) για την τήρηση των πινακίδων αυτών και των ενδείξεων που απαιτούνται.
3. Οι λιανοπωλητές λευκών τυριών άλμης, υποχρεούνται να αναγράφουν στο περιτύλιγμα το είδος του τυριού (π.χ. ΦΕΤΑ ΠΟΠ ή τελεμές ή λευκό τυρί άλμης).

Άρθρο 51: Ειδικές διατάξεις για το ελληνικό παραδοσιακό γιαούρτι

1. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, ως ελληνικό παραδοσιακό γιαούρτι νοείται το προϊόν που πληροί τους όρους του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών και παρασκευάζεται από εγχώριο νωπό γάλα. Χαρακτηριστικό γνώρισμα του ελληνικού παραδοσιακού γιαουρτιού από νωπό γάλα είναι και η γνωστή κρούστα (πέτσα) που καλύπτει την επιφάνεια του εν λόγω γιαουρτιού. Επιτρέπεται στα καταστήματα λιανικής πώλησης, που πωλούν στο καταναλωτικό κοινό και γαλακτοκομικά προϊόντα, να προσφέρουν ελληνικό παραδοσιακό γιαούρτι από εγχώριο νωπό γάλα όλων των ειδών, εφόσον. Το εν λόγω γιαούρτι έχει παρασκευαστεί σε ειδική εγκατάσταση, για την οποία έχει εκδοθεί άδεια ή βεβαίωση αρχής ότι αυτή πληροί όλους τους όρους υγιεινής.
2. Επί των συσκευασιών αυτών αναγράφεται υποχρεωτικά, πέρα από τις ενδείξεις που προβλέπουν οι ισχύουσες εθνικές και ενωσιακές διατάξεις και η ένδειξη «ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΓΙΑΟΥΡΤΙ ΑΠΟ ΝΩΠΟ ΓΑΛΑ .....(είδος)» ή πχ «ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΓΙΑΟΥΡΤΙ ΑΠΟ ΝΩΠΟ ..... (είδος) ΓΑΛΑ», κατά περίπτωση είδους χρησιμοποιούμενου γάλακτος.
3. Οι ανωτέρω εγκαταστάσεις υποχρεούνται όπως διατηρούν παραστατικά αγοράς νωπού γάλακτος, εφόσον διακινούν το ως άνω παραδοσιακό γιαούρτι.
4. Στα καταστήματα της ως άνω παραγράφου 2, εφόσον αυτά πωλούν το ανωτέρω παραδοσιακό γιαούρτι, δίδεται η δυνατότητα όπως σε εμφανές σημείο του καταστήματος αναρτήσουν πινακίδα, ορατή από τον πελάτη, στην οποία με κεφαλαία ευδιάκριτα γράμματα θα αναγράφεται η ένδειξη «ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΓΙΑΟΥΡΤΙ».
5. Ανεξάρτητα των παραπάνω, απαγορεύεται με οποιονδήποτε τρόπο να γίνεται στο γιαούρτι η χρήση του όρου «ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ», εφόσον η παρασκευή του δεν γίνεται από νωπό γάλα.
6. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι λοιπές εθνικές και ενωσιακές διατάξεις για την παραγωγή και εμπορία γιαουρτιού και γαλακτοκομικών προϊόντων, όπως τροποποιούνται και ισχύουν κάθε φορά.

Άρθρο 52: Τήρηση βιβλίου αποθήκης

1. Όλες οι επιχειρήσεις παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων, υποχρεούνται σε τήρηση βιβλίου αποθήκης, για όλες τις κατηγορίες εγχώριου ή εισαγόμενου γάλακτος που αγοράζουν. Το Βιβλίο Αποθήκης θα παραμένει στην επιχείρηση και θα καταχωρούνται σε αυτό σε καθημερινή βάση τα παρακάτω στοιχεία:
  - i. παραστατικό κτήσης, αγοράς ή εισαγωγής - Ονοματεπώνυμο και διεύθυνση προμηθευτή.
  - ii. Αγορασθείσες ή εισαχθείσες ποσότητες γάλακτος κατά είδος (πχ νωπό ή κατεψυγμένο γάλα αγελάδος / γάλα σκόνη)

Ειδικά για τα είδη γάλακτος σε σκόνη στο τέλος κάθε μήνα θα αναγράφονται σε ξεχωριστή στήλη οι ποσότητες γάλακτος σε σκόνη που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή προϊόντων ανά είδος κατά τον μήνα αυτό.

Σε άλλη στήλη θα αναγράφεται η συνολική ποσότητα κατά είδος των προϊόντων που παρασκευάστηκαν από την χρησιμοποίηση γάλακτος σε σκόνη.

2. Το Βιβλίο Αποθήκης θα είναι αριθμημένο και θεωρημένο από τις κατά τόπους Περιφερειακές Υπηρεσίες Εμπορίου.

Οι επιχειρήσεις όπου σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπ. Οικονομικών υποχρεούνται στην τήρηση βιβλίων και λοιπών στοιχείων (π.χ. τιμολογίων αγοράς γάλακτος, δελτίων ποσοτικής παραλαβής γάλακτος, κατά παραγωγή, δελτίων αποστολής κ.λπ.) από τα οποία προκύπτουν τα παραπάνω στοιχεία, δεν υφίσταται υποχρέωση τήρησης του Βιβλίου Αποθήκης που ορίζεται στο παρόν άρθρο.

2.4 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΑΡΤΟΣ & ΑΡΤΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ

Άρθρο 53: Διάθεση προϊόντων αρτοποιίας

Πέραν των Γενικών Διατάξεων που προβλέπονται στην παρούσα, για τη διάθεση του άρτου, των αρτοπαρασκευασμάτων, των αρτοσκευασμάτων, των διατηρημένων προϊόντων αρτοποιίας και αρτοπαρασκευασμάτων, των ενδιάμεσων προϊόντων αρτοποιίας και του άρτου από ενδιάμεσα προϊόντα αρτοποιίας, εφαρμόζονται τα άρθρα 9 έως 14 του ν. 3526/2007 όπως κάθε φορά ισχύει. Για τη μεταφορά προϊόντων αρτοποιίας εφαρμογή έχει το άρθρο 15 του ν. 3526/2007 όπως κάθε φορά ισχύει. Τυχόν παραβάσεις των διατάξεων του ν. 3526/2007, επισύρουν τις ποινές του νόμου αυτού από τα προβλεπόμενα σε αυτόν αρμόδια όργανα.

2.5 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Άρθρο 54: Πτηνοτροφικά προϊόντα

Για την εμπορία και διακίνηση των πτηνοτροφικών προϊόντων εφαρμόζεται το κανονιστικό νομικό πλαίσιο όπως κάθε φορά ισχύει των κάτωθι Ευρωπαϊκών Ευρωπαϊκών Κανονισμών της Επιτροπής που έπονται του Κανονισμού (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου.

- (ΕΚ) 543/2008 της επιτροπής της 16^{ης} Ιουνίου 2008 για τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 1234/2007 σχετικά με τους κανόνες εμπορίας για το κρέας των πουλερικών.
- (ΕΚ) 589/2008 της επιτροπής της 23^{ης} Ιουνίου 2008 για τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 1234/2007 σχετικά με τις προδιαγραφές εμπορίας των αυγών.
- (ΕΚ) 617/2008 της επιτροπής της 27^{ης} Ιουνίου 2008 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 1234/2007 σχετικά με τις προδιαγραφές εμπορίας των αυγών προς επώαση και των νεοσσών πουλερικών ορνιθώνος.

2.6 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΟΠΩΡΟΛΑΧΑΝΙΚΑ

Άρθρο 55: Διακίνηση και εμπορία νωπών οπωρολαχανικών – Ενδείξεις επί της συσκευασίας

1. Η εμπορία και διακίνηση νωπών οπωρολαχανικών διέπεται από τις προδιαγραφές εμπορίας που προβλέπονται στο μέρος Α του παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 543/2011 της Επιτροπής της 8ης Ιουνίου 2011 (ΕΕ L 157 της 15.6.2011, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Εξαιρέσεις και παρεκκλίσεις από τις προδιαγραφές εμπορίας επιτρέπονται στις περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 3 του παραπάνω Κανονισμού. Η τυποποίηση των νωπών οπωροκηπευτικών από την 1/1/2002 είναι υποχρεωτική και για τα προϊόντα που διακινούνται στη χώρα μας σύμφωνα με τον Καν. 543/2011 όπως τροποποιήθηκε και την ΚΥΑ 257543/2003 ΦΕΚ Β'1122/2003. (Υποχρεωτική τυποποίηση σημαίνει ότι απαγορεύεται η διακίνηση και εμπορία ατυποποιητών οπωροκηπευτικών σε οποιοδήποτε στάδιο. Ο παραγωγός μπορεί να μεταφέρει μη τυποποιημένο προϊόν μόνο από το αγρόκτημα στο τυποποιητήριο και δύναται να διαθέτει προϊόντα παραγωγής του στους καταναλωτές, για την προσωπική τους χρήση, στην εκμετάλλευσή του).
2. Κατά την εμπορία και διακίνηση νωπών οπωρολαχανικών μεταξύ παραγωγών και Συνεταιριστικών Οργανώσεων Παραγωγών ή χονδρεμπόρων ή λιανοπωλητών για εγχώρια οπωρολαχανικά, και μεταξύ εισαγωγέων χονδρεμπόρων και χονδρεμπόρων ή λιανοπωλητών για προερχόμενα από χώρες της Ε.Ε. ή εισαγόμενα από τρίτες χώρες οπωρολαχανικά, τοποθετούνται επί των εμπορικών συσκευασιών (σάκοι, κιβώτια, τελάρα, κλούβες κλπ.) καθώς και επί όλων των εκδιδόμενων παραστατικών οι ενδείξεις επισήμανσης που προβλέπονται από τον Κανονισμό 543/2011, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
Ειδικά για τα εγχώρια οπωρολαχανικά, αναγράφεται υποχρεωτικά και ο τόπος παραγωγής και για το είδος πατάτες, αναγράφεται υποχρεωτικά και η ποικιλία.
3. Για τα εμπορεύματα που διακινούνται σε μεταφορικό μέσο (τυποποιημένα νωπά οπωρολαχανικά) σε μεγάλους περιέκτες (που με ΚΥΑ του ΥΠΑΝ & ΥΠΑΑΤ θα καθορισθεί το μέγιστο βάρος ανά προϊόν), οι ενδείξεις της προηγούμενης περίπτωσης πρέπει να αναγράφονται στο έγγραφο που συνοδεύει το εμπόρευμα ή σε δελτίο το οποίο τοποθετείται ευκρινώς στο εσωτερικό του μεταφορικού μέσου.
4. Ειδικά για τα προϊόντα του παρακάτω πίνακα (Α), αναγράφεται επί των εμπορικών συσκευασιών και των εκδιδόμενων παραστατικών, πέραν των ενδείξεων της παραγράφου 2 του παρόντος και ο αριθμός παρτίδας παραγωγής ή εισαγωγής κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 5 και 6 του παρόντος άρθρου.

ΠΙΝΑΚΑΣ (Α)

- (α). Μήλα
- (β). Εσπεριδοειδή
- (γ). Ακτινίδια
- (δ). Μαρούλια, κατσαρά αντίδια και πλατύφυλλα αντίδια
- (ε). Ροδάκινα και Νεκταρίνια
- (στ). Αχλάδια
- (ζ). Φράουλες
- (η). Γλυκές πιπεριές
- (θ). Επιτραπέζια σταφύλια
- (ι). Τομάτες
- (ια). Πατάτες
- (ιβ). Κρεμμύδια

5. Προκειμένου για εγχώρια νωπά οπωρολαχανικά, ο αριθμός παρτίδας παραγωγής για τα προϊόντα του ΠΙΝΑΚΑ (Α) συμπληρώνεται υποχρεωτικά από τον εκάστοτε τελικό συσκευαστή και περιλαμβάνει:
  - (α) Τον αριθμό μητρώου του εμπόρου οπωροκηπευτικών ή του παραγωγού-εμπόρου του Μητρώου Εμπόρων Νωπών Οπωροκηπευτικών (ΜΕΝΟ) του Καν 543/2011 όπως έχει τροποποιηθεί (πχ.GR000126A00012801) και σε περίπτωση που δεν διαθέτει εγκαταστάσεις ο κωδικός του εμπόρου Τυποποιητή με τον οποίο συνεβλήθη για να τυποποιήσει τα προϊόντα του
  - (β) Τον αύξοντα αριθμό (Α/Α) εγγραφής ημέρας στο ΒΙΒΛΙΟ ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ του εκάστοτε τελικού συσκευαστή από τον οποίο τηρείται. Όπου τελικός συσκευαστής είναι αυτός που συσκευάζει τα προϊόντα κατά τον τρόπο που διατίθενται στον τελικό καταναλωτή.
  - (γ) Την ημερομηνία εγγραφής - παραλαβής στο ΒΙΒΛΙΟ ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ του εκάστοτε τελικού συσκευαστή. Η εγγραφή της ημερομηνίας γίνεται με εξαψήφιο αριθμό στον οποίο τα δύο πρώτα ψηφία αντιστοιχούν στην ημέρα, τα δύο επόμενα στο μήνα και τα τελευταία δύο ψηφία στο έτος.
6. Προκειμένου για εισαγόμενα οπωρολαχανικά, ο αριθμός παρτίδας εισαγωγής για τα προϊόντα του ΠΙΝΑΚΑ (Α) συμπληρώνεται υποχρεωτικά από τον εκάστοτε έμπορο - εισαγωγέα και σε περίπτωση συσκευασίας ή ανασυσκευασίας, από τον τελικό συσκευαστή και περιλαμβάνει:
  - (α) Τον αριθμό μητρώου (ΜΕΝΟ) του εισαγωγέα παραλήπτη.
  - (β) Τον αύξοντα αριθμό (Α/Α) εγγραφής ημέρας στο ΒΙΒΛΙΟ ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ.
  - (γ) Την ημερομηνία εγγραφής-παραλαβής στο ΒΙΒΛΙΟ ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ. Η εγγραφή της ημερομηνίας γίνεται με εξαψήφιο αριθμό στον οποίο τα δύο πρώτα ψηφία αντιστοιχούν στην ημέρα, τα δύο επόμενα στον μήνα και τα τελευταία δύο ψηφία στο έτος.
7. Ο εισαγωγέας παραλήπτης υποχρεούται να διαθέτει προεκτυπωμένες πινακίδες ή αυτοκόλλητες ετικέτες με τις ενδείξεις για τα εισαγόμενα οπωρολαχανικά της παρούσας παραγράφου τις οποίες :
  - (α) τοποθετεί επί των εισαγόμενων εμπορικών συσκευασιών ή των συσκευασιών που προκύπτουν από ανασυσκευασία που ο ίδιος διενεργεί, και συμπληρώνει, πέραν των άλλων ενδείξεων, και μόνο για τα προϊόντα του ανωτέρω ΠΙΝΑΚΑ (Α), τον αριθμό παρτίδας εισαγωγής, την ποιοτική κατηγορία όπου προβλέπεται αυτή και την ποικιλία. Η ποικιλία δεν αναγράφεται για το είδος κρεμμύδια.
  - (β) παρέχει συμπληρωμένες στο συσκευαστήριο, όταν αυτό αγοράζει ή συσκευάζει για λογαριασμό του εμπόρου - εισαγωγέα, και το συσκευαστήριο τις τοποθετεί στις νέες συσκευασίες συμπληρώνοντας τα στοιχεία του, πέραν των άλλων ενδείξεων, και μόνο για τα προϊόντα του ανωτέρω ΠΙΝΑΚΑ (Α), τον αριθμό παρτίδας παραγωγής, την ποιοτική κατηγορία, όπου προβλέπεται αυτή και την ποικιλία. Η ποικιλία δεν αναγράφεται για το είδος κρεμμύδια.
8. Απαγορεύεται για οποιοδήποτε λόγο η αφαίρεση ή η καταστροφή των παραπάνω πινακίδων -ετικετών καθώς και η αλλοίωση των αναγραφόμενων επί αυτών ενδείξεων.
9. Στις συσκευασίες πατάτας επιτρέπεται η ύπαρξη ξένων υλών (χώρα κλπ.) μέχρι ποσοστό 1,5% στο καθαρό βάρος τους.

Άρθρο 56: Ειδικότερες διατάξεις κατά τη διάθεση των νωπών οπωρολαχανικών

1. Με την επιφύλαξη των παρακάτω παραγράφων 2 και 3, απαγορεύεται απολύτως η ανάμιξη διαφορετικών ειδών καθώς και διαφορετικών ποικιλιών ή διαφορετικών ποιοτήτων του ίδιου είδους σε κάθε στάδιο χονδρικής και στη λιανική πώληση όλων των νωπών οπωρολαχανικών. Είναι ανεκτή η απόκλιση έως ποσοστό 10% σε προϊόντα που πωλούνται αποκλειστικά στις προθήκες σημείων λιανικής πώλησης και δεν είναι σε κλειστές συσκευασίες.

2. Επιτρέπεται η διάθεση στην αγορά συσκευασιών καθαρού βάρους 5 κιλών ή μικρότερου που περιέχουν μείγματα διαφορετικών ειδών οπωρολαχανικών, υπό την προϋπόθεση ότι:
  - (α) τα προϊόντα είναι της ίδιας ποιότητας,
  - (β) κάθε προϊόν είναι σύμφωνο προς τις ειδικές προδιαγραφές εμπορίας του είδους ή, εάν δεν υπάρχουν ειδικές προδιαγραφές εμπορίας για ένα συγκεκριμένο είδος, με τις γενικές προδιαγραφές εμπορίας, όπως αυτές ορίζονται στον Κανονισμό 543/2011, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,
  - (γ) στη συσκευασία αναγράφονται οι ενδείξεις που προβλέπονται από τον Κανονισμό 543/2011, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και, ειδικά για τα προϊόντα του πίνακα (Α), ο αριθμός παρτίδας παραγωγής ή εισαγωγής του καθενός από αυτά.

Εάν τα οπωρολαχανικά που περιέχονται σε ένα μείγμα είναι καταγωγής περισσότερων του ενός κρατών μελών ή τρίτων χωρών, οι πλήρεις ονομασίες των χωρών καταγωγής μπορούν να αντικατασταθούν με μία από τις κατωτέρω ενδείξεις κατά περίπτωση:

  - «μείγμα οπωροκηπευτικών από χώρες ΕΕ»
  - «μείγμα οπωροκηπευτικών από χώρες εκτός ΕΕ»
  - «μείγμα οπωροκηπευτικών από χώρες ΕΕ και από χώρες εκτός ΕΕ»
3. Προκειμένου για τα προϊόντα για τα οποία ισχύουν ειδικές προδιαγραφές εμπορίας, επιτρέπεται η διάθεση στην αγορά συσκευασιών που περιέχουν μείγματα του ίδιου είδους οπωρολαχανικών αλλά διαφορετικών ποικιλιών σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται από τον Κανονισμό 543/2011, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
4. Στους χώρους λιανικής πώλησης των νωπών οπωρολαχανικών (συμπεριλαμβανομένων των Λαϊκών Αγορών, υπαίθριων πωλητών - στάσιμων ή πλανοδίων-, δημοτικών ή κοινοτικών αγορών κλπ.), ανεξάρτητα του αν η πώληση τους γίνεται απευθείας από τα μέσα συσκευασίας ή από πάγκους ή σε επώνυμες και κλειστές συσκευασίες στους χώρους έκθεσης προς πώληση, για κάθε είδος χωριστά, τοποθετείται ή αναρτάται πινακίδα πώλησης σε εμφανές σημείο ορατή από τον καταναλωτή, στην οποία με ευανάγνωστα και ευδιάκριτα γράμματα αναγράφονται οι ενδείξεις που προβλέπονται από τον Κανονισμό 543/2011 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, καθώς και η τιμή ανά μονάδα πώλησης του προϊόντος. Ειδικά για τα προϊόντα του Πίνακα (Α) αναγράφεται επιπλέον ο αριθμός παρτίδας παραγωγής ή εισαγωγής όπως αναγράφεται επί των αντίστοιχων συσκευασιών και παραστατικών. Για τα εγχώρια οπωρολαχανικά, αναγράφεται υποχρεωτικά και ο τόπος παραγωγής και για το είδος πατάτες, αναγράφεται υποχρεωτικά και η ποικιλία.

Άρθρο 57: Παραστατικά διακίνησης και εμπορίας νωπών οπωρολαχανικών - ενδείξεις

1. Κάθε επιτηδευματίας (συσκευαστής, χονδρέμπορος ή λιανοπωλητής) που αγοράζει από παραγωγό ή άλλο επιτηδευματία νωπά οπωρολαχανικά εκδίδει - κατέχει όλα τα παραστατικά διακίνησης και εμπορίας, που προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις του Υπ. Οικονομικών, πριν την έναρξη των πωλήσεων και τα επιδεικνύει στις αρμόδιες ελεγκτικές υπηρεσίες.
2. Κάθε επιτηδευματίας (συσκευαστής, χονδρέμπορος ή λιανοπωλητής) που πωλεί νωπά οπωρολαχανικά για λογαριασμό παραγωγού ή άλλου επιτηδευματία (με προμήθεια) εκδίδει, μετά το πέρας των πωλήσεων, εκκαθάριση σύμφωνα τις οικείες διατάξεις του Υπ. Οικονομικών.
3. Στα παραστατικά διακίνησης και εμπορίας νωπών οπωρολαχανικών πέραν των όσων προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις του Υπ. Οικονομικών αναγράφονται, όπου αυτές προβλέπονται, και οι κατωτέρω ενδείξεις:
  - i. η ποικιλία και η ποιοτική κατάταξη μαζί με την περιγραφή του είδους
  - ii. το ονοματεπώνυμο του παραγωγού για τα είδη που δεν υπάγονται στον ΠΙΝΑΚΑ Α του άρθρου 55 του παρόντος κεφαλαίου
  - iii. ο τόπος παραγωγής για τα εγχώρια και τα ενδοκοινοτικά οπωρολαχανικά και η χώρα προέλευσης (χώρα παραγωγής) για τα εισαγόμενα.
  - iv. ο αριθμός παρτίδας παραγωγής ή εισαγωγής του ΠΙΝΑΚΑ Α του άρθρου 55 του παρόντος κεφαλαίου.
4. Στην απόδειξη λιανικής πώλησης θα πρέπει να αναγράφεται και η ένδειξη της περίπτωσης iii της ως άνω παραγράφου 3.

Άρθρο 58: Διακίνηση νωπών οπωρολαχανικών με ΔΧ μεταφορικά μέσα

Παραγωγοί και επιτηδευματίες που διακινούν νωπά οπωρολαχανικά με ΔΧ μεταφορικά μέσα από τους τόπους παραγωγής στους τόπους κατανάλωσης υποχρεούνται μετά την ολοκλήρωση της μεταφοράς να κατέχουν μαζί με τα παραστατικά διακίνησης και εμπορίας και την αντίστοιχη φορτωτική μεταφοράς που προβλέπεται από τις οικείες διατάξεις του Υπ. Οικονομικών.

Άρθρο 59: Ηρτημένη παραγωγή

1. Επιτηδευματίες (συσκευαστές, χονδρέμποροι ή λιανοπωλητές) που αγοράζουν από παραγωγούς νωπά οπωρολαχανικά πριν την συγκομιδή τους (ηρτημένη παραγωγή) υποχρεούνται στην κατάρτιση συμφωνητικού στο οποίο θα αναγράφεται η προβλεπόμενη παραγωγή, η τιμή αγοράς και η συνολική αξία αυτής.
2. Το παραστατικό αγοράς της ηρτημένης παραγωγής εκδίδεται με την υπογραφή του συμφωνητικού μεταξύ των συμβαλλομένων Το εν λόγω συμφωνητικό επισυνάπτεται στο παραστατικό αγοράς.

Άρθρο 60: Επισήμανση σε ξενόγλωσσες ενδείξεις

Νωπά φρούτα τυποποιημένα και συσκευασμένα, προκειμένου να εξαχθούν στο εξωτερικό και τα οποία δεν εξήχθησαν, μπορούν να διατίθενται στην εσωτερική αγορά, ως έχουν και με τις ξενόγλωσσες ενδείξεις, με τις οποίες είναι επισήμασμένα υπό την προϋπόθεση ότι υφίσταται πινακίδα από την οποία μπορεί να ενημερωθεί ο καταναλωτής στην ελληνική γλώσσα.

Άρθρο 61: Διαδικασία αποτίμησης συναλλαγών μεταξύ παραγωγών και επιτηδευματιών

Η αποτίμηση της αξίας της συναλλαγής κατά την πώληση νωπών οπωρολαχανικών μεταξύ παραγωγών και επιτηδευματιών (συσκευαστήρια, χονδρέμποροι) για κάθε είδος νωπού οπωρολαχανικού γίνεται:

- i. είτε πριν τη διαδικασία τυποποίησης στο σύνολο της πωληθείσας ποσότητας.
- ii. είτε μετά τη διαδικασία τυποποίησης διακριτά κατά κατηγορία κατάταξης του συνόλου της πωληθείσας ποσότητας.

2.7 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Άρθρο 62: Ορισμοί

1. Για την εφαρμογή του παρόντος Κεφαλαίου, ισχύουν οι ορισμοί του άρθρου 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 104/2000 του Συμβουλίου της 17^{ης} Δεκεμβρίου 1999 για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

Άρθρο 63: Ενδείξεις επί των πινακίδων λιανικής πώλησης προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας

1. Τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας του κεφαλαίου 3 (ψάρια και μαλακόστρακα, μαλάκια και άλλα ασπόνδυλα υδρόβια) της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, (Καν(ΕΚ) 2658/1987) εγχώρια, κοινοτικά, τρίτης χώρας, κατά την πώλησή τους στη λιανική, φέρουν πληροφορίες για την ενημέρωση του καταναλωτή, οι οποίες αναγράφονται στην ετικέτα ή στη σήμανση του προϊόντος, με ευανάγνωστα κεφαλαία γράμματα, σύμφωνα με τις διατάξεις των Καν(ΕΚ)104/2000 του Συμβουλίου, Καν(ΕΚ)2065/2001 της Επιτροπής, «για καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου, όσον αφορά την ενημέρωση του καταναλωτή στον τομέα των προϊόντων της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας», όπως συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις του Καν(ΕΚ)1224/2009 «περί θεσπίσεως κοινοτικού συστήματος

ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, τροποποίησης των κανονισμών ...και καταργήσεως των κανονισμών...» του Συμβουλίου και του εκτελεστικού Καν(ΕΚ)404/2011 της Επιτροπής «για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 περί της θέσπισης κοινοτικού συστήματος ελέγχου για την εξασφάλιση της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής».

2. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν:

- i. Το επιστημονικό όνομα, το οποίο μπορεί να παρέχεται με τη μορφή εμπορικών πληροφοριών όπως πινακίδα ή αφίσα, (παρ. 2 του καν(ΕΚ)404/2011) και την ελληνική εμπορική ονομασία του είδους (ΥΑ 159996/2003 Β'1035, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει). Για τα είδη που δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο των εμπορικών ονομασιών εφαρμόζεται η διαδικασία περί εμπορικής ονομασίας προσωρινού χαρακτήρα, (όπως ορίζεται στην παράγραφο 2 της ως άνω υπουργικής απόφασης).
- i. Την τιμή λιανικής πώλησης ανά συσκευασία, εφόσον το προϊόν διατίθεται συσκευασμένο και την τιμή ανά μονάδα μέτρησης (ευρώ ανά κιλό) κατόπιν αναγωγής της πρώτης τιμής στη δεύτερη σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 11. Ειδικά για τα κατεψυγμένα αλιεύματα με επίταγο, ο τρόπος εμφάνισης της τιμής ανά μονάδα μέτρησης ορίζεται κατωτέρω στο άρθρο 66.
- ii. Τη μέθοδο παραγωγής ήτοι:
  - Για τα προϊόντα που αλιεύονται στη θάλασσα θα υπάρχει η ένδειξη «...αλιευμένο...».
  - Η φράση «αλιευμένο» μπορεί να παραλείπεται, όταν από την εμπορική ονομασία και τη ζώνη αλίευσης απορρέει σαφώς ότι πρόκειται για είδος που έχει αλιευθεί στη θάλασσα.
  - Για προϊόντα που αλιεύονται στα εσωτερικά νερά (λίμνες, ποτάμια), θα υπάρχει η ένδειξη «...αλιευμένο σε γλυκά νερά...»
  - Για αλιευτικά προϊόντα καλλιέργειας υδροβίων οργανισμών που παραμένουν καθ' όλη τη διάρκεια εκτροφής ή καλλιέργειάς τους και μέχρι και τη συγκομιδή τους στην ιδιοκτησία φυσικού ή νομικού προσώπου, θα υπάρχει η ένδειξη «υδατοκαλλιέργειας» (ΚΑΝ ΕΚ 2065/2001 και ΥΑ 159996/2003).
- iii. Τη ζώνη αλίευσης ήτοι:
  - Για προϊόντα που αλιεύονται σε θάλασσες, η ζώνη αλίευσης και προαιρετικά ο κωδικός FAO που καθορίζει τη ζώνη αλίευσης (παράτιθεται στον παρακάτω πίνακα).

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ (επετηρίδα) FAO Ζώνη αλίευσης	Καθορισμός της ζώνης
Βορειοδυτικός Ατλαντικός	Ζώνη FAO αριθ. 21
Βορειοανατολικός Ατλαντικός πλην Βαλτικής Θάλασσας	Ζώνη FAO αριθ. 27
Βαλτική Θάλασσα	Ζώνη FAO αριθ. 27.IIId
Κεντροδυτικός Ατλαντικός	Ζώνη FAO αριθ. 31
Κεντροανατολικός Ατλαντικός	Ζώνη FAO αριθ. 34
Νοτιοδυτικός Ατλαντικός	Ζώνη FAO αριθ. 41
Νοτιοανατολικός Ατλαντικός	Ζώνη FAO αριθ. 47
Μεσόγειος Θάλασσα	Ζώνη FAO αριθ. 37.1, 37.2 και 37.3
Εύξεινος Πόντος	Ζώνη FAO αριθ. 37.4
Ινδικός Ωκεανός	Ζώνη FAO αριθ. 51 και 57
Ειρηνικός Ωκεανός	Ζώνη FAO αριθ. 61,67,71,77,81 και 87
Ανταρκτική	Ζώνη FAO αριθ. 48, 58 και 88

- Για τα προϊόντα που αλιεύονται σε γλυκά νερά (ποτάμια, λίμνες), θα αναφέρεται η ένδειξη του κράτους μέλους ή της τρίτης χώρας καταγωγής του προϊόντος (άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΚ) 2065/2001).
  - Για τα προϊόντα υδατοκαλλιέργειας, θα αναφέρεται η ένδειξη του κράτους μέλους ή της τρίτης χώρας στην οποία εκτυλίχθηκε το στάδιο τελικής ανάπτυξης του προϊόντος. Ειδικά για τα προϊόντα λιμνοθαλασσών θα αναφέρεται επιπρόσθετα και η ένδειξη «λιμνοθάλασσας» (άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΚ) 2065/2001).
- Επιτρέπεται περαιτέρω αναφορά προέλευσης σε «ακριβέστερη ζώνη» αλίευσης ή παραγωγής μεταξύ παρενθέσεων ( ) ως συνέχεια της υποχρεωτικής σήμανσης της περιοχής ή του τόπου προέλευσης των αλιευτικών προϊόντων, πχ Μεσόγειος θάλασσα (Θερμαϊκός κόλπος).
- iv. Όταν ένα αλιευτικό προϊόν ή προϊόν υδατοκαλλιέργειας έχει προηγουμένως καταψυχθεί αναγράφεται επίσης, η λέξη «αποψυχθέν», υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 64.

Όταν η λέξη αυτή δεν αναγράφεται σε επίπεδο λιανικής πώλησης σημαίνει ότι τα αλιευτικά προϊόντα και τα προϊόντα υδατοκαλλιέργειας δεν είχαν καταψυχθεί και στη συνέχεια αποψυχθεί (Καν (ΕΕ) 404/2011 αρ. 68).

Κατά παρέκκλιση της ως άνω παραγράφου δεν είναι αναγκαστική η αναφορά της λέξης «αποψυχθέν» για:

    - Αλιευτικά προϊόντα και προϊόντα υδατοκαλλιέργειας που έχουν προηγουμένως καταψυχθεί για λόγους ασφάλειας υγείας, σύμφωνα με τα παράρτημα III, τμήμα VIII, του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 853/2004 και
    - Αλιευτικά προϊόντα και προϊόντα υδατοκαλλιέργειας που έχουν προηγουμένως αποψυχθεί πριν από τα κάπνισμα, το αλάτισμα, το μαγείρεμα, τη διατήρηση σε ξίδι, την αποξήρανση ή συνδυασμό των επεξεργασιών αυτών (Καν (ΕΕ) 404/2011 αρ. 68 παρ. 4).
3. Οι πληροφορίες των πεδίων i έως iv της παραγράφου 2 δεν απαιτούνται για προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που διατίθενται από το αλιευτικό σκάφος ή από τη μονάδα εκτροφής/υδατοκαλλιέργειας απευθείας προς τον τελικό καταναλωτή και η αξία τους δεν υπερβαίνει τα 20 ευρώ την ημέρα για κάθε καταναλωτή (άρθρο 7 του ΚΑΝ. (ΕΚ) 2065/2001).

Άρθρο 64: Όροι διάθεσης αποψυγμένων αλιευτικά προϊόντα στο λιανικό εμπόριο

1. Η απόψυξη κατεψυγμένων αλιευτικών προϊόντων απαγορεύεται να λαμβάνει χώρα κατά το στάδιο της λιανικής πώλησης από τον έμπορο λιανικής.
2. Στο στάδιο της λιανικής πώλησης, επιτρέπεται η διάθεση αποψυγμένων αλιευμάτων υπό την προϋπόθεση ότι διατίθενται αποκλειστικά συσκευασμένα (ατομικές ή ομαδικές συσκευασίες) με όλες τις προβλεπόμενες ενδείξεις του προηγούμενου άρθρου και ειδικώς την περίπτωση iv), και εφόσον αλιεύματα έχουν παραχθεί –συσκευασθεί από επιχειρήσεις –εγκαταστάσεις που διαθέτουν έτεραν από την προβλεπόμενη άδεια λειτουργίας και αριθμό έγκρισης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΕΚ 852/2004 και ειδικές απαιτήσεις που θέτει ο ΕΚ 853/2004 για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης. Ο αριθμός έγκρισης του προηγούμενου εδαφίου θα πρέπει να αναγράφονται επί της συσκευασίας. Απαγορεύεται η διάθεση αποσυσκευασμένων αποψυγμένων αλιευτικών προϊόντων στο λιανικό εμπόριο.

Άρθρο 65: Παραστατικά εμπορίας και διακίνησης

1. Σε όλα τα στάδια και επί όλων των παραστατικών εμπορίας και διακίνησης αλιευτικών προϊόντων πρέπει να αναγράφονται, εκτός από τα άλλα υποχρεωτικά στοιχεία σύμφωνα με το άρθρο 35 του ισχύοντα Αγορανομικού Κώδικα, και οι κάτωθι ενδείξεις, υποχρεωτικά:
  - i. Η ζώνη αλίευσης (FAO) αντί της ένδειξης προέλευσης του άρθρου 35 του Αγορανομικού Κώδικα
  - ii. Την ένδειξη αποψυχθέν εάν το προϊόν έχει αποψυχθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2 iv του άρθρου 63.

- iii. Ειδικά για διακίνηση εντός ιχθυόσκαλας, ο αριθμός των μέσων συσκευασίας (ιχθυοκιβώτια, χαρτοκιβώτια κτλ) και τα είδη των αλιευμάτων με την ίδια τιμή που περιέχονται σε αυτά.

Άρθρο 66: Εμπορία – Διακίνηση – Διάθεση Κατεψυγμένων Αλιευμάτων που φέρουν επίπαγο (υγρό κάλυψης)

1. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου ορίζονται τα εξής:
  - i. Ο επίπαγος των κατεψυγμένων αλιευμάτων θεωρείται «υγρό κάλυψης» σύμφωνα με την περίπτωση δ) της παραγράφου 7 του άρθρου 11 του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών.
  - ii. Ως προσυσκευασμένα κατεψυγμένα αλιεύματα, θεωρούνται αυτά, που διατίθενται στην εσωτερική αγορά σε επώνυμη και κλειστή συσκευασία, στην οποία αναγράφονται οι επιβαλλόμενες ενδείξεις για τα προσυσκευασμένα τρόφιμα και της οποίας το άνοιγμα γίνεται μόνο από τον τελικό καταναλωτή.
  - iii. Ως χύμα κατεψυγμένα αλιεύματα, θεωρούνται αυτά, που δεν πληρούν τις διατάξεις της ως άνω (ii) περίπτωσης.
  - iv. Ως "βάρος με επίπαγο" κατεψυγμένων αλιευμάτων, θεωρείται αυτό που εμπεριέχει το καθαρό στραγγισμένο βάρος του αλιεύματος και το βάρος του φερόμενου επί αυτού επίπαγου (υγρού κάλυψης).
  - v. Ως "καθαρό στραγγισμένο βάρος" κατεψυγμένων αλιευμάτων, θεωρείται το καθαρό βάρος αλιεύματος, απαλλαγμένο τελείως από το βάρος του φερόμενου επί αυτού επίπαγου (υγρού κάλυψης).
2. Κατά παρέκκλιση της γενικής αρχής πώλησης σε καθαρό βάρος, οι αγοραπωλησίες κατεψυγμένων αλιευμάτων με επίπαγο, μεταξύ των επιχειρήσεων (εισαγωγών, χονδρεμπόρων, βιομηχανιών και βιοτεχνιών επεξεργασίας, συσκευασίας, τυποποίησης και λιανοπωλητών), μπορούν να διενεργούνται σε τιμή ανά χιλιόγραμμο βάρους με επίπαγο (υγρού κάλυψης), κατά την έννοια των διατάξεων της (iv) περίπτωσης της ως άνω παραγράφου 1, ανεξάρτητα αν τα είδη είναι συσκευασμένα ή χύμα.
3. ΠΡΟΣΥΣΚΕΥΑΣΜΕΝΗ ΜΟΡΦΗ ΜΕ ΕΠΙΠΑΓΟ
 Προκειμένου για κατεψυγμένα αλιεύματα με επίπαγο, που κυκλοφορούν στην εσωτερική αγορά σε "προσυσκευασμένη μορφή", κατά την έννοια των διατάξεων της (ii) περίπτωσης της ως άνω παραγράφου 1, υποχρεωτικά επί της εξωτερικής επιφάνειας της συσκευασίας, σε ορατό από τον καταναλωτή σημείο και με ευδιάκριτα γράμματα, αναγράφονται οι κατωτέρω ενδείξεις:
 "ΒΑΡΟΣ ΜΕ ΕΠΙΠΑΓΟ ..... π.χ. 1200 ΓΡΑΜΜΑΡΙΑ
 ΚΑΘΑΡΟ ΒΑΡΟΣ (δηλαδή στραγγισμένο) π.χ. 1080 ΓΡΑΜΜΑΡΙΑ"
 Η ευθύνη για την αναγραφή των ενδείξεων αυτών βαρύνει εξίσου όλες τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στην ως άνω παράγραφο 2.
4. ΧΥΜΑ ΜΟΡΦΗ ΜΕ ΕΠΙΠΑΓΟ
 Προκειμένου για κατεψυγμένα αλιεύματα με επίπαγο, που κυκλοφορούν στην εσωτερική αγορά σε "χύμα μορφή", κατά την έννοια της (iii) περίπτωσης της ως άνω παραγράφου 1, επιτρέπεται να διατίθενται με την μορφή αυτή στον τελικό καταναλωτή, με την προϋπόθεση τήρησης των κατωτέρω δεσμευτικών διατάξεων.
 Κατονομάζουμε ως ακολούθως τις μορφές κατεψυγμένων αλιευμάτων, που επιτρέπεται να διατίθενται χύμα τον καταναλωτή και υπό τον όρο ότι το ποσοστό του φερόμενου επίπαγου (υγρού κάλυψης) δεν θα υπερβαίνει, κατά περίπτωση, το 10% ή 15%.

Είδος αλιεύματος	Μέγιστο ποσοστό επίπαγου
Ψάρια ολόκληρα, ψάρια αποκεφαλισμένα και εκσπλαχνισμένα, ψάρια σε μεγάλα τεμάχια	10%
Φιλέτο και φέτες ψαριών, ψάρια αποκεφαλισμένα και εκσπλαχνισμένα χωρίς δέρμα, μαλακόστρακα αποφλοιωμένα ή μη, προβρασμένα ή μη, μαλάκια καθαρισμένα, τεμαχισμένα ή μη.	15%

5. Για τον υπολογισμό του ποσοστού επίπαγου, παραθέτουμε κατωτέρω τον μαθηματικό τύπο, που προσδιορίζει τη σχέση "Καθαρό στραγγισμένο βάρος (δηλαδή καθαρό βάρος χωρίς επίπαγο)
 - Ποσοστό φερόμενου επίπαγου", ήτοι:

$$E = \frac{(A-B) \times 100}{A}$$
 Επεξηγηματικά, όπου Α το συνολικό βάρος αλιεύματος μαζί με τον επίπαγο (υγρό κάλυψης), όπου Β το καθαρό στραγγισμένο βάρος (δηλαδή το καθαρό βάρος χωρίς επίπαγο), όπου Ε το ποσοστό του επίπαγου.
6. Ειδικά για την αναγραφή της τιμής πώλησης, σύμφωνα με την περίπτωση ii) του άρθρου 63, οι λιανοπωλητές κατεψυγμένων αλιευμάτων με επίπαγο, υποχρεούνται όπως, σε κάθε τέτοιο είδος, που εκθέτουν προς πώληση, τοποθετούν ή αναρτούν ή προσδένουν πινακίδα, που θα είναι ορατή από τον καταναλωτή, στην οποία θα αναγράφεται η τιμή διάθεσης του είδους στον καταναλωτή.
 Η τιμή αυτή θα αναφέρεται:
  - i. Σε τιμή ανά κιλό με επίπαγο, προκειμένου για το προϊόν αυτό που διατίθεται "σε χύμα μορφή", κατά την έννοια της (iii) περίπτωσης της ως άνω παραγράφου 1.
  - ii. Σε τιμή πώλησης ανά συσκευασία, προκειμένου για το προϊόν αυτό που διατίθεται "σε συσκευασμένη μορφή" κατά την έννοια της (ii) περίπτωσης της ως άνω παραγράφου 1. Ειδικά για την περίπτωση αυτή, στην πινακίδα αναγράφεται, πέρα από την τιμή πώλησης ανά συσκευασία και η τιμή ανά μονάδα μέτρησης (κιλό) καθαρού στραγγισμένου βάρους (δηλαδή καθαρού βάρους χωρίς επίπαγο) κατόπιν αναγωγής της πρώτης τιμής στην δεύτερη. Η τιμή πώλησης ανά συσκευασία αφορά πάντα την ποσότητα που εμπεριέχεται στην συσκευασία και αναφέρεται στο καθαρό στραγγισμένο βάρος.

Άρθρο 67: Απαγόρευση ψαριών, οστράκων, καρκινοειδών και κεφαλόποδων μικρού μεγέθους

1. Απαγορεύεται η εμπορία και η διακίνηση ψαριών, οστράκων καρκινοειδών και κεφαλοπόδων μικρού μεγέθους όπως αυτά καθορίζονται με βάση την κοινοτική και εθνική Νομοθεσία.
 Ειδικότερα:
  - i. **Εθνική Νομοθεσία**
    1. ΒΔ της 26ης-1-1954 (ΦΕΚ 25Α', 13-2-1954) περί απαγόρευσης αλιείας και πώλησης ιχθύων ορισμένων διαστάσεων, όπως κάθε φορά ισχύει.
    2. ΒΔ 142/1971 (ΦΕΚ 49Α) περί αλιείας των υδρόβιων ζώων, λιμνών και ποταμών και προστασίας αυτών, όπως κάθε φορά ισχύει.
    3. ΠΔ 658/1981 (ΦΕΚ 166Α) περί προστασίας της ιχθυοπανίδας των λιμνών και ποταμών, όπως κάθε φορά ισχύει.
    4. ΠΔ 144/1986 (ΦΕΚ 53Α) περί περιορισμών αλιείας και εμπορίας των χταποδιών (*Octopus vulgaris*), όπως κάθε φορά ισχύει.
    5. ΠΔ 237/1996 (ΦΕΚ 178Α) περί απαγόρευσης αλιείας και πώλησης αστακών, όπως κάθε φορά ισχύει.
    6. ΠΔ 86/1998 (ΦΕΚ 78Α), όπως τροποποιήθηκε με το ΠΔ 227/2003 (ΦΕΚ 198Α) περί αλιείας οστράκων, όπως κάθε φορά ισχύει.
    7. ΠΔ 99/2003 (ΦΕΚ 94Α) περί διενέργειας αλιείας στα εσωτερικά νερά, όπως κάθε φορά ισχύει.
  - ii. **Κοινοτική Νομοθεσία**

1. Άρθρα 3, 8 & 15 του ΚΑΝ (ΕΕ) 1967/2006 «σχετικά με τα μέτρα διαχείρισης για τη βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στη Μεσόγειο Θάλασσα, τη τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2847/93 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1626/94», όπως κάθε φορά ισχύει.
  2. Άρθρο 9 του ΚΑΝ (ΕΕ) 302/2009 «για τη θέσπιση πολυετούς σχεδίου αποκατάστασης του τόνου στον Ανατολικό Ατλαντικό και στη Μεσόγειο, τη τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 43/2000 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1559/2007», όπως κάθε φορά ισχύει.
  3. Άρθρα 2, 3, 7 & 11 του Καν. (ΕΚ) 2406/96 του Συμβουλίου της Ε.Ε «περί καθορισμού κοινών προδιαγραφών εμπορίας ορισμένων αλιευτικών προϊόντων», όπως κάθε φορά ισχύει.
2. Οι απαγορεύσεις εμπορίας που καθορίζονται στις ως άνω παραγράφους του παρόντος άρθρου ισχύουν επίσης για τα ζώντα όστρακα που προέρχονται από χώρες της ΕΕ και από Τρίτες Χώρες.
  3. Οι απαγορεύσεις δεν ισχύουν για τα προϊόντα υδατοκαλλιέργειας. Εξαιρέση τα κυδώνια – *Venus verrucosa* που προέρχονται από καλλιέργεια σε θαλάσσιους μισθωμένους χώρους, εφόσον οι εμπορεύομενοι αποδεικνύουν τη μέθοδο παραγωγής τους.

2.8 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΕΛΑΙΑ - ΕΛΙΕΣ - ΛΙΠΗ

Άρθρο 68: Ορισμοί

1. Για την εφαρμογή του παρόντος Κεφαλαίου, ως «τελικός καταναλωτής» νοείται ο μεμονωμένος καταναλωτής καθώς και τα εστιατόρια, νοσοκομεία, καντίνες ή άλλες παρόμοιες μαζικές εστιασείς.
2. Λιανικό εμπόριο νοείται η διάθεση με σκοπό την πώληση προς τον τελικό καταναλωτή.

Άρθρο 69: Εμπορία Ελαίων προς τελικό καταναλωτή (λιανικό εμπόριο)

I. ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ

A. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

1. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος (I) εμπίπτει η εμπορία σε επίπεδο λιανικού εμπορίου του «εξαιρετικού παρθένου ελαιολάδου», του «παρθένου ελαιολάδου», του «ελαιολάδου –αποτελούμενου από εξευγενισμένα ελαιόλαδα και παρθένα ελαιόλαδα» και του «πυρηνελαιίου», όπως αυτά ορίζονται στο σημείο 1 στοιχεία α) και β) και στα σημεία 3 και 6 του παραρτήματος XVI του καν. (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 2 της υπ' αριθμ. 323902/2009 Υπουργικής Απόφασης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΦΕΚ Β' 2026/2009) περί «Συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής του Καν. (ΕΚ) 1019/2002 της Επιτροπής για τις προδιαγραφές εμπορίας του ελαιολάδου όπως τροποποιήθηκε και ισχύει».
2. Οι διατάξεις της παρούσας απόφασης εφαρμόζονται επίσης και στις απευθείας πωλήσεις ελαίων της παραγράφου 1 από τους παραγωγούς και ελαιοτριβείς προς τον τελικό καταναλωτή.

B. ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ

1. Για τη συσκευασία και επισήμανση των προϊόντων της περίπτωσης Α) και τον τρόπο παρουσίασής τους στον τελικό καταναλωτή, εφαρμόζεται η υπ' αριθμ. 323902/2009 Υπουργική Απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΦΕΚ Β' 2026/2009) περί «Συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής του Καν. (ΕΚ) 1019/2002 της Επιτροπής για τις προδιαγραφές εμπορίας του ελαιολάδου όπως τροποποιήθηκε και ισχύει», όπως κάθε φορά ισχύει.
2. Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 5 της υπ' αριθμ. 323902/2009 (ΦΕΚ Β' 2026/2009) Υπουργικής Απόφασης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων όπως κάθε φορά ισχύει, αν αναφέρεται στη σήμανση, εκτός από τον κατάλογο των συστατικών, η παρουσία ελαίων που αναφέρονται στην περίπτωση Α), σε ένα μείγμα ελαιολάδου και άλλων φυτικών ελαίων, με λέξεις, εικόνες ή γραφικές παραστάσεις, η ονομασία πώλησης του εν λόγω μείγματος είναι η ακόλουθη: «Μείγμα φυτικών ελαίων (ή συγκεκριμένα ονόματα των υπόψη φυτικών ελαίων) και ελαιολάδου», ακολουθούμενη αμέσως μετά από την ένδειξη του ποσοστού του ελαιολάδου στο μείγμα. Μπορεί να αναφέρεται η παρουσία ελαιολάδου στη σήμανση των μειγμάτων που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο, με εικόνες ή γραφικές παραστάσεις μόνο στην περίπτωση που το ποσοστό του είναι ανώτερο από 50%. Παρέχεται επίσης η δυνατότητα αναγραφής ποσοστού 100%, εφόσον πρόκειται για 100% ελαίου της περίπτωσης Α).

Γ. ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Επί όλων των παραστατικών εμπορίας και διακίνησης των προϊόντων που εμπίπτουν στην ως άνω περίπτωση I - ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ, προοριζόμενων για τον τελικό καταναλωτή, εκτός από τα άλλα υποχρεωτικά στοιχεία σύμφωνα με το άρθρο 35 του ισχύοντα Αγορανομικού Κώδικα, αναγράφεται και η ονομασία του είδους του ελαιολάδου, όπως αυτή ορίζεται στην υπ' αριθμ. 323902/2009 Υπουργική Απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΦΕΚ Β' 2026/2009) περί «Συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής του Καν. (ΕΚ) 1019/2002 της Επιτροπής για τις προδιαγραφές εμπορίας του ελαιολάδου όπως τροποποιήθηκε και ισχύει», όπως κάθε φορά ισχύει.

II. ΒΡΩΣΙΜΑ ΣΠΟΡΕΛΑΙΑ

1. Τα σε ρευστή κατάσταση βρώσιμα σπορέλαια προσφέρονται στον καταναλωτή (μεμονωμένοι καταναλωτές, εστιατόρια, καντίνες, νοσοκομεία και άλλες μαζικές εστιασείς) μόνο σε καινούργιο κλειστό περιέκτη.
2. Οι περιέκτες που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο 1, πρέπει να πληρούν τους όρους του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών και να είναι ερμητικά κλεισμένα με τρόπο που η εξαγωγή του περιεχομένου τους να μην είναι δυνατή, παρά μόνο με διάρρηξη του πώματος.
3. Όσον αφορά τις ενδείξεις επί της συσκευασίας των βρωσίμων σπορέλαιων (πλην πυρηνελαιίων) εφαρμογή έχουν οι διατάξεις του άρθρου 1 της παρούσης.

Άρθρο 70: Χύμα εμπορία ελαίων

1. Όλα τα σε ρευστή κατάσταση βρώσιμα έλαια (ελαιόλαδα, πυρηνέλαια και σπορέλαια) επιτρέπεται να διατίθενται στην αγορά, πλην του τελικού καταναλωτή (λιανικό εμπόριο) όπως ορίζεται στο προηγούμενο άρθρο, σε μορφή χύμα, από τις επιχειρήσεις παραγωγής τους.
2. Η χύμα διάθεση και διακίνηση των προϊόντων της παραγράφου 1 του παρόντος, γίνεται υποχρεωτικά με:
  - i. περιέκτες από υλικό που προορίζεται να έρθει σε επαφή με τρόφιμα σύμφωνα με τον ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ (ΕΚ) ΑΡΙΘ. 1935/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Οκτωβρίου 2004 «Σχετικά με τα υλικά και αντικείμενα που προορίζονται να έρθουν σε επαφή με τρόφιμα και με την κατάργηση των οδηγιών 80/590/ΕΟΚ και 89/109/ΕΟΚ», και

- ii. βυτιοφόρα οχήματα κατάλληλα για τη διακίνηση τροφίμων, σύμφωνα με τον ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ (ΕΚ) Αριθ. 852/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 «για την υγιεινή των τροφίμων».
3. Οι περιεκτές με τους οποίους διατίθενται τα έλαια της παραγράφου 1, πρέπει να είναι ασφαλισμένοι με διακριτική σφραγίδα του συσκευαστή, κατά τρόπο ώστε η εξαγωγή του περιεχομένου τους να μην είναι δυνατή, παρά μόνο με διάρρηξη τους ή με καταστροφή της ασφαλιστικής σφραγίδας τους.
4. Και στις δύο βάσεις των περιεκτών, πρέπει να αναγράφεται με ισομεγέθη κεφαλαία ευδιάκριτα και ανεξίτηλα γράμματα ύψους τουλάχιστον πέντε (5) εκατοστών του μέτρου, η ονομασία του περιεχομένου ελαίου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών και με όμοια γράμματα ύψους τουλάχιστον 2 εκατοστών του μέτρου, η επωνυμία και η ακριβής διεύθυνση του προμηθευτή (παραγωγός, ελαιολαοειδίτης, εργοστάσιο).

Άρθρο 71: Χρήση ελαιολάδου σε άλλα τρόφιμα

Για την επισήμανση των τροφίμων που περιλαμβάνουν ελαιόλαδο, εφαρμόζεται το άρθρο 4 της υπ' αριθμ. 323902/2009 (ΦΕΚ Β' 2026/2009), Υπουργικής Απόφασης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπως κάθε φορά ισχύει, «Συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής του Καν. (ΕΚ) 1019/2002 της Επιτροπής για τις προδιαγραφές εμπορίας του ελαιολάδου όπως τροποποιήθηκε και ισχύει».

Άρθρο 72: Διάθεση ελαιολάδων και σπορέλαιων

1. Απαγορεύεται η αποσυσκευασία των βρωσίμων σπορέλαιων που κυκλοφορούν σε κλειστή συσκευασία και η πώληση τους χύμα από οποιονδήποτε βιομήχανο, βιοτέχνη, χονδρέμπορο ή λιανοπωλητή.
2. Απαγορεύεται για οποιονδήποτε λόγο η παραβίαση ή αποσφράγιση από τους χονδρεμπόρους ή λιανοπωλητές των συσκευασιών που περιέχουν ελαιόλαδο ή πυρηνέλαιο και η χύμα προσφορά του περιεχομένου στην κατανάλωση.
3. Στις περιπτώσεις παράβασης των παραπάνω παραγράφων εφαρμόζονται οι περί δεσμεύσεων διατάξεις του άρθρου 75.

Άρθρο 73: Επαναχρησιμοποίηση περιεκτών

Απαγορεύεται η επαναχρησιμοποίηση περιεκτών για συσκευασία ελαιολάδων, πυρηνελαίων και σπορέλαιων και η κατοχή από συσκευαστές ή λιανοπωλητές περιεκτών που έχουν χρησιμοποιηθεί.

Άρθρο 74: Ειδικότερες Υποχρεώσεις

1. Στις επιχειρήσεις συσκευασίας ελαιολάδου, σπορέλαιων και πυρηνελαίων, απαγορεύεται η κατοχή υλικών συσκευασίας με ενδείξεις άλλων επιχειρήσεων συσκευασίας οποιουδήποτε ελαίου. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει για τις περιπτώσεις επιχειρήσεων που συσκευάζουν για λογαριασμό τρίτων (εργασίες φασόν) με την προϋπόθεση ότι υφίσταται έγγραφη συμφωνία που να το αποδεικνύει.
2. Απαγορεύεται η χρήση ακατέργαστων ελαιοπυρήνων για καύσιμη ύλη από οποιονδήποτε.

Άρθρο 75: Δέσμευση νοθευμένων ελαιολάδων ή μαγειρικών λιπών από ελαιόλαδο και των πάσης φύσεως τεχνητώς χρωματισμένων ελαίων

1. Ελαιόλαδα ή μαγειρικά λίπη από ελαιόλαδο, κατεχόμενα προς εμπορία, εφόσον διαπιστωθεί, ύστερα από εξέταση από αρμόδια Χημική Υπηρεσία, ότι είναι νοθευμένα με ευτελέστερης αξίας έλαια, δεσμεύονται στα χέρια των κατόχων τους. Ομοίως δεσμεύονται τα πάσης φύσεως τεχνητώς χρωματισμένα έλαια.
2. Οι δεσμευθείσες ποσότητες των παραπάνω ειδών αναγράφονται στην έκθεση δέσμευσης και φυλάσσονται με ευθύνη του κατόχου τους, μέχρι την οριστική λήψη απόφασης, για την τύχη τους.
3. Η τύχη των δεσμευμένων, σύμφωνα με τα προηγούμενα, προϋποθέτουν καθορίζεται από τις δεσμεύουσες αρχές, με βάση την διαδικασία που προβλέπεται από την υπ' αριθμ. 15523 (ΦΕΚ 1187/Β/2006) κοινή υπουργική απόφαση. Στην περίπτωση που τα προϊόντα αυτά χαρακτηρισθούν από αρμόδια Χημική Υπηρεσία και ως μη ασφαλή τρόφιμα, κατάσχονται, απομακρύνονται από την κατανάλωση και δύνανται να χρησιμοποιηθούν για άλλες, εκτός από την παραγωγή τροφίμων, χρήσεις, ύστερα από έγκριση του Ανώτατου Χημικού Συμβουλίου ή και άλλου αρμόδιου, κατά περίπτωση Οργάνου (π.χ. έγκριση από την Κτηνιατρική Υπηρεσία προκειμένου για χρήση σε ζωοτροφές, έγκριση από τον ΕΟΦ για σαπούνια κλπ.), ώστε να διασφαλίζεται η προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος.

Άρθρο 76: Αναγραφή στα τιμολόγια ορισμένων ενδείξεων για τις ελιές

Στα τιμολόγια αγοραπωλησίας των ελιών αναγράφονται, πέραν των άλλων προβλεπόμενων στοιχείων και οι εξής ενδείξεις:

- i. Η κατηγορία του εμπορικού τύπου των ελιών (π.χ. φυσικές, επεξεργασμένες κλπ.) σύμφωνα με το άρθρο 3 του Π.Δ. 221/79 όπως ισχύει.
- ii. Η ποικιλία του είδους (π.χ. ποικιλία Κονσερβολιά, ποικιλία Καλαμών, ποικιλία Χαλκιδικής κλπ.)
- iii. Ελιές Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) /Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) ή Βιολογικά Παραγόμενες Ελιές, κατά περίπτωση.
- iv. Η κατηγορία μεγέθους των ελιών, σύμφωνα με το αρ. 7 του Π.Δ. 221/79 όπως ισχύει.

2.9 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΟΣΠΡΙΑ-ΡΥΖΙ

Άρθρο 77: Κατηγορίες οσπρίων

Τα όσπρια, είτε πωλούνται χύδην είτε προσυσκευασμένα, διακρίνονται στις κατηγορίες που ορίζονται στην αριθμ. 37227/25-09-1987 κοινής απόφασης των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης - Τροφίμων και Ανάπτυξης (ΦΕΚ 541/Β/1987) όπως ισχύει κάθε φορά.

Άρθρο 78: Τήρηση προδιαγραφών οσπρίων - Επισήμανση

Όσπρια που προσφέρονται στην κατανάλωση σε κλειστή συσκευασία είτε είναι τυποποιημένα και προσυσκευασμένα είτε συσκευάζονται πρόχειρα για διευκόλυνση του κατόχου, είτε εισάγονται προσυσκευασμένα, φέρουν υποχρεωτικά επί της συσκευασίας τους τις επισημάνσεις της με αριθμ. 37227/25.9.1987 κοινής απόφασης των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης-Τροφίμων και Ανάπτυξης (ΦΕΚ 541/Β/1987) όπως ισχύει και τα όσα προβλέπονται στο Κεφάλαιο «Γενικές Διατάξεις», της παρούσης, για τα προσυσκευασμένα τρόφιμα.

Άρθρο 79: Τήρηση προδιαγραφών ρυζιού - Επισήμανση

1. Το ρύζι που προσφέρεται στην κατανάλωση σε κλειστή συσκευασία είτε είναι τυποποιημένο και προσυσκευασμένο είτε συσκευάζεται πρόχειρα για διευκόλυνση του κατόχου, είτε εισάγεται προσυσκευασμένο φέρει υποχρεωτικά επί της συσκευασίας του, τις επισημάνσεις που προβλέπονται στο Κεφάλαιο «Γενικές Διατάξεις», της παρούσης, για τα προσυσκευασμένα τρόφιμα.
2. Επιπλέον στη συσκευασία του ρυζιού εκτός από τις προβλεπόμενες ενδείξεις από τις Γενικές Διατάξεις, πρέπει απαραίτητα να γράφεται ευκρινώς και η ποιότητα του ρυζιού σύμφωνα με το άρθρο 101 του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών.

Άρθρο 80: Διάθεση ρυζιού στην κατανάλωση

1. Για το ρύζι που διατίθεται στην κατανάλωση, εφαρμόζεται το άρθρο 101 του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών.
2. Κάθε ποικιλία ρυζιού πρέπει να διατίθεται στην κατανάλωση αυτούσια. Η ανάμιξη ποικιλιών κατώτερης ποιότητας με ανώτερη με σκοπό τη διάθεση της στην κατανάλωση, σαν ανώτερη ποιότητα, θεωρείται ως νοθεία.

2.10 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΟΙΝΟΙ - ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ**Άρθρο 81: Διάθεση οίνων, και αλκοολούχων ποτών - Σειρές υποχρεωτικών ονομαστικών ποσοτήτων οίνου, και αλκοολούχων ποτών**

1. Όταν οι οίνοι και τα αλκοολούχα ποτά τοποθετούνται σε προσυσκευασίες, των οποίων οι όγκοι, ανά είδος ποτού, εμπίπτουν στα διαστήματα ποσοτήτων που αναφέρονται στον Πίνακα 1 του άρθρου 10 της Υ.Α. με αριθμ. Φ2 - 1750/2008 (ΦΕΚ 1657 Β) για την «Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/45/ΕΚ για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με τις ονομαστικές ποσότητες για προσυσκευασμένα προϊόντα, για την κατάργηση των Οδηγιών 75/106/ΕΟΚ και 80/232/ΕΟΚ και για την τροποποίηση της οδηγίας 76/211/ΕΟΚ», τότε επιτρέπεται να διατίθενται στην αγορά μόνο εάν είναι προσυσκευασμένα στις ονομαστικές ποσότητες (εκφρασμένες σε μονάδες όγκου) που αναγράφονται στον εν λόγω Πίνακα.
2. Προσυσκευασίες οίνων και αλκοολούχων ποτών, το ονομαστικό περιεχόμενο των οποίων βρίσκεται εκτός των ανωτέρω διαστημάτων, δεν υπόκεινται σε περιορισμούς ως προς τις ονομαστικές ποσότητες του περιεχομένου τους.

2.11 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΧΥΜΟΙ - ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ**Άρθρο 82: Επισήμανση προσυσκευασίων χυμών**

1. Πέραν των ενδείξεων που επιβάλλονται από τις γενικές διατάξεις, η επισήμανση των χυμών ενεργείται σύμφωνα με τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών (αρ. 126).
2. Οι επιχειρήσεις, που εμφιαλώνουν αναψυκτικά ποτά από χυμούς εσπεριδοειδών και λοιπών οπωρών, αεριούχα ή μη καθώς και τεχνητά αναψυκτικά ποτά (γκαζόζες κλπ.), νερά και μπύρα, απαγορεύεται να χρησιμοποιούν για την εμφιάλωση των ποτών φιάλες, που έχουν ενδείξεις και γενικά διακριτικά γνωρίσματα άλλων επιχειρήσεων σε λειτουργία ή μη, εφόσον από άλλα εμφανή και ευδιάκριτα στοιχεία, που υπάρχουν στις φιάλες (ετικέτες και πώματα) δεν προκύπτει καθαρά η προέλευση του εμφιαλωμένου ποτού, νερού και μπύρας.

2.12 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΠΟΤΑ**Άρθρο 83: Περιπτώσεις δέσμευσης τροφίμων**

Στις περιπτώσεις που υφίσταται αναγκαιότητα μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας τροφίμων μέσω των διαδικασιών δέσμευσης ή κατάσχεσης ακολουθούνται τα προβλεπόμενα που ορίζονται στο εκάστοτε ισχύουν κυρωτικό σύστημα περί τροφίμων.

Άρθρο 84: Συσκευασία παιδικών τροφών με παιχνίδια

Για κάθε είδους τρόφιμα που εμπεριέχουν στη συσκευασία τους παιχνίδια εφαρμόζονται οι διατάξεις της ΚΥΑ 3669/194/2011(ΦΕΚ 549/Β/7-4-2011) των Υπουργών ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ - ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ «Αριθμ. Οικ. 3669/194 Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στην οδηγία 2009/48/ΕΚ Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με την ασφάλεια των παιχνιδιών».

3 ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ: ΜΗ ΕΔΩΔΙΜΑ**3.1 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΜΕΤΑΛΛΑ/ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ****Άρθρο 85: Υποχρέωση και τρόπος αναγραφής κωδικού αριθμού**

1. Τα κοσμήματα και λοιπά συναφή αντικείμενα που αποτελούνται είτε από ένα ή από περισσότερα (αυτοτελή ή σύμμεικτα) πολύτιμα μέταλλα δηλαδή από λευκόχρυσο (πλατίνα) ή από χρυσό κίτρινο αμιγή ή λευκό με πρόσμιξη κίτρινου χρυσού με παλλάδιο ή από πολλά από αυτά είτε από ένα ή περισσότερα πολύτιμα μέταλλα αναμιγμένα με ένα ή περισσότερα κοινά μέταλλα, που διακινούνται στην Ελλάδα πρέπει να φέρουν ευδιάκριτα, με κτυπητή μεταλλική σφραγίδα, τις παρακάτω ενδείξεις σε κάποια επιφάνεια του κυριότερου μέρους τους ως εξής:

Α. Κωδικό κατασκευαστή ή εισαγωγέα σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

Β. Την περιεκτικότητα (τίτλο) των κοσμημάτων σε πολύτιμο μέταλλο εκφρασμένη σε χιλιοστά, προκειμένου δε για σύμμικτα θα αποτυπώνεται η περιεκτικότητα του πολύτιμου μετάλλου που κυριαρχεί.

Η παραπάνω περιεκτικότητα (τίτλος) πρέπει να αποτυπώνεται αποκλειστικά σε χιλιοστά και ανήκει σε μία από τις παρακάτω ονομαστικές τιμές του Πίνακα 1:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

α/α Πολύτιμο Μέταλλο	Επιτρεπόμενοι Τίτλοι
1. Χρυσός (κίτρινος ή λευκός)	333, 375, 500, 585, 750, 800, 840, 916, 990, 999
2. Λευκόχρυσος (πλατίνα)	850, 900, 950, 999
3. Άργυρος	800, 835, 900, 925, 935, 999
4. Παλλάδιο	500, 999, 950

Στις παραπάνω τιμές επιτρέπονται ανοχές που εμφανίζονται στον επόμενο πίνακα 2 κατά περίπτωση:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Πολύτιμο Μέταλλο	Περιγραφή εργασίας	Επιτρεπόμενη Ανοχή σε χιλιοστά
Πλατίνα	Συμπαγούς πλάκας	5
Πλατίνα ή άργυρος	Απλής συγκόλλησης	10
Πλατίνα ή άργυρος	Πολλαπλής συγκόλλησης	25
Χρυσός (κίτρινος αμιγής ή λευκός με πρόσμιξη κίτρινου χρυσού με παλλάδιο)	Χωρίς συγκολλήσεις	20
Χρυσός (όπως παραπάνω)	Με κολλήσεις	30
Χρυσός (όπως παραπάνω)	Με πολλές κολλήσεις ειδικής εργασίας, όπως π.χ. τα Σμυρναϊκά βραχιόλια κ.λ.π.	52

Σε περίπτωση που αυτό είναι τεχνικά δύσκολο, η αποτύπωση μπορεί να γίνει σε ένα πλακίδιο συγκολλημένο στα κοσμήματα, κατασκευασμένο από το ίδιο ακριβώς πολύτιμο μέταλλο από το οποίο αποτελούνται αυτά ή από οποιοδήποτε από τα πολύτιμα μέταλλα από τα οποία σύγκεινται τα εν λόγω κοσμήματα, εφόσον τα κοσμήματα είναι κατασκευασμένα από περισσότερα του ενός πολύτιμα μέταλλα.

2. Για τα ως άνω κοσμήματα και λοιπά συναφή αντικείμενα από πολύτιμα μέταλλα, ο κωδικός κατασκευαστή ή εισαγωγέα ορίζεται ως εξής:

Α. Τον αριθμό (σύμφωνα με τον πίνακα 3) με τον οποίο θα δηλώνονται η περιφέρεια του οικείου Επιμελητηρίου, στην οποία υπάγεται ο κατασκευαστής ή ο εισαγωγέας και ο οποίος αποτελείται:

α) Από ένα κεφαλαίο γράμμα της αλφαβήτου (από Α έως Ω), για την περιφέρεια του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Αθήνας.

β) Από ένα μικρό γράμμα της αλφαβήτου (από α έως ω), για την περιφέρεια του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Πειραιά.

γ) Από έναν αύξοντα αραβικό αριθμό (από 1 έως 17 πλην του 16), για την περιφέρεια του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης.

δ) Από έναν αύξοντα αραβικό αριθμό (από 18 έως 90 και το 16), για την περιφέρεια των Επιμελητηρίων της υπόλοιπης χώρας και του Επαγγελματοβιοτεχνικού Επιμελητηρίου Ροδόπης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Α. Επιμελητήριο με την πόλη της έδρας του (1)	Περιφέρεια (2)	Κωδικός αριθμός Επιμελητηρίου (3)
Α. ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΑ		
1. Αθήνας-Αθήνα	Νομός Αττικής (εκτός του Δήμου Λαυρεωτικής)	Α έως Ω
2. Πειραιά-Πειραιάς	Νομός Πειραιά (μαζί με τον Δήμο Λαυρεωτικής)	α έως ω
3. Θεσσαλονίκης-Θεσσαλονίκη	Νομός Θεσσαλονίκης Νομός Χαλκιδικής	1 έως 15 17
Β. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟ		
1. Νομός Ροδόπης-Κομοτηνή	Νομός Ροδόπης	42
Γ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ		
1. Κυκλίας-Κυκλίας	Νομός Κυκλίας	16
2. Αιτωλ/νίας-Αγρίνιο	Νομός Αιτωλ/νίας	18 και 19
3. Μαγνησίας-Βόλος	Νομός Μαγνησίας	20
4. Δράμας-Δράμα	Νομός Δράμας	21 και 22
5. Ιωαννίνων-Ιωάννινα	Νομός Ιωαννίνων Νομός Θεσπρωτίας Νομός Πρεβέζης	23, 24 και 25 26 27
6. Ηρακλείου-Ηράκλειο	Νομός Ηρακλείου	28, 29 και 30
7. Καβάλας-Καβάλα	Νομός Καβάλας	31 και 32
8. Μεσσηνίας-Καλαμάτα	Νομός Μεσσηνίας	33

9. Αρκαδίας-Τρίπολη	Νομός Αρκαδίας	34
10. Κερκύρας-Κέρκυρα	Νομός Κερκύρας	35, 36 και 37
11. Λέσβου-Μυτιλήνη	Νομός Λέσβου	38
12. Αχαΐας-Πάτρα	Νομός Αχαΐας	39, 40 και 41
13. Σάμου-Σάμος	Νομός Σάμου	43
14. Χίου-Χίος	Νομός Χίου	44
15. Αργολίδας-Άργος	Νομός Αργολίδας	45
16. Άρτας-Άρτα	Νομός Άρτας	46
17. Βοιωτίας-Λιβαδειά	Νομός Βοιωτίας	47
18. Λακωνίας-Γύθειο	Νομός Λακωνίας	48 και 49
19. Δωδεκανήσου-Ρόδος	Επαρχ. Ρόδου	50 και 51
	Επαρχ. Καρπάθου	52
20. Έβρου-Αλεξανδρούπολη	Νομός Έβρου	53
21. Ευβοίας-Χαλκίδα	Νομός Ευβοίας	54
22. Ημαθίας-Βέροια	Νομός Ημαθίας	55
23. Πέλλας-Έδεσσα	Νομός Πέλλας	56
24. Καλύμνου-Κάλυμνος	Επαρχ. Καλύμνου	57
» »	Επαρχ. Κω	58
25. Καρδίτσας-Καρδίτσα	Νομός Καρδίτσας	59 και 60
26. Καστοριάς-Καστοριά	Νομός Καστοριάς	61
27. Κεφαλληνίας-Ιθάκης-Αργοστόλι	Νήσος Κεφαλληνία	62
	Νήσος Ιθάκη	63
	Νήσος Ζάκυνθος	64
28. Κοζάνης-Κοζάνη	Νομός Κοζάνης	65 και 66
29. Γρεβενών-Γρεβενά	Νομός Γρεβενών	67
30. Κορίνθου-Κόρινθος	Νομός Κορινθίας	68 και 69
31. Κυκλάδων-Σύρος	Νομός Κυκλάδων	70 και 71
32. Φθιώτιδας-Λαμία	Νομός Φθιώτιδας	72
» »	Νομός Ευρυτανίας	73
33. Λάρισας-Λάρισα	Νομός Λάρισας	74, 75 και 76
34. Λασιθίου-Αγ. Νικόλαος	Νομός Λασιθίου	77
35. Λευκάδας-Λευκάδα	Νομός Λευκάδας	78
36. Ξάνθης-Ξάνθη	Νομός Ξάνθης	79
37. Περίας-Κατερίνη	Νομός Περίας	80
38. Ηλείας-Πύργος	Νομός Ηλείας	81
39. Ρεθύμνης-Ρέθυμνο	Νομός Ρεθύμνης	82
40. Σερρών-Σέρρες	Νομός Σερρών	83 και 84
41. Τρικάλων-Τρίκαλα	Νομός Τρικάλων	85
42. Φλώρινας- Φλώρινα	Νομός Φλώρινας	86
43. Φωκίδας- Άμφισσα	Νομός Φωκίδας	87
44. Χανίων-Χανιά	Νομός Χανίων	88, 89 και 90

Β. Τον αριθμό με τον οποίο θα δηλώνεται η ταυτότητα του κατασκευαστή ή του εισαγωγέα των εν λόγω κοσμημάτων, κ.λ.π., ο οποίος θα συνίσταται από έναν άλλο αύξοντα αραβικό αριθμό (από 1 έως 99), θα χωρίζεται δε με μία τελεία (.) από το γράμμα του αλφαβήτου (κεφαλαίο ή μικρό) ή τον αύξοντα αραβικό αριθμό με τον οποίο δηλώνεται η περιφέρεια του οικείου επιμελητηρίου.

Σε περίπτωση που εξαντληθεί η ποσότητα αριθμών ταυτότητας κατασκευαστών ή εισαγωγέων κοσμημάτων που αναλογεί στην περιφέρεια ορισμένων Επιμελητηρίων, θα συνεχίζεται η χορήγηση τέτοιων αριθμών (από α /α 1 μέχρι και 99) σε νέους δικαιούχους, με την προσθήκη ενός μικρού γράμματος της αλφαβήτου (από α έως ω), δίπλα από τον τελευταίο αριθμό της περιφέρειας του οικείου Επιμελητηρίου, (π.χ. για την Αθήνα Ωα (1-99) Ωβ (1-99) κ.λ.π.).

Ο ανωτέρω αριθμός ταυτότητας κατασκευαστή ή εισαγωγέα κοσμημάτων, χορηγείται με αίτηση του ενδιαφερόμενου από το αρμόδιο, κατά τον Πίνακα 1 οικείου Επιμελητηρίου, με βάση τους τηρούμενους από αυτά σχετικούς πίνακες (μητρώα). Σε περίπτωση διαγραφής από τα οικεία μητρώα ενός κατασκευαστή ή εισαγωγέα για οποιοδήποτε λόγο (π.χ. αλλαγή έδρας ή επαγγέλματος, ή επωνυμίας ή αποδημίας στο εξωτερικό ή θάνατο, κ.λ.π.), ο αριθμός ταυτότητάς του εξαφανίζεται οριστικά και απαγορεύεται η χορήγησή του σε άλλον κατασκευαστή, προς αποφυγή σύγχυσης.

Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται, η διατήρηση του αυτού Αριθμού Ταυτότητας Κατασκευαστή κοσμημάτων, στην περίπτωση αλλαγής της επωνυμίας ή της Νομικής μορφής Επιχειρήσεως, που χωρίς να αλλάζει επιμελητηριακή έδρα, από το περιεχόμενο του καταστατικού της ή του εταιρικού της προκύπτει ότι προέρχεται από προϋπάρχουσα επιχείρηση που χρησιμοποίησε τον εν λόγω κωδικό αριθμό και της οποίας οι πάσης φύσεως ευθύνες και υποχρεώσεις, έχουν αναληφθεί από την διάδοχο επιχείρηση, με την σύμφωνη γνώμη τυχόν αποχωρησάντων.

Γ. Κοσμήματα τα οποία κατασκευάζονται στην Ελλάδα, μπορούν να φέρουν εγχάρακτα τα λατινικά στοιχεία GR, πριν από τον υποχρεωτικό κωδικό που περιγράφεται ανωτέρω.

3. Κοσμήματα και λοιπά τεχνουργήματα από πολύτιμα μέταλλα κοινοτικής προέλευσης θεωρούνται ότι πληρούν τις ισχύουσες ανωτέρω διατάξεις εφόσον φέρουν χαραγμένη την ένδειξη τίτλου ως και του κατασκευαστή ή του υπευθύνου διάθεσης, στην αγορά, εγκατεστημένου σε χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταχωρημένου στα μητρώα του κράτους-μέλους και εφόσον στα συνοδευτικά έγγραφα επισυνάπτεται έγγραφο της αρμόδιας εποπτεύουσας αρχής, στο οποίο εμφανίζεται η ταυτότητα του κατασκευαστή ή υπευθύνου στον οποίο αντιστοιχεί η αποτυπωμένη ένδειξη.
4. Κοσμήματα και λοιπά τεχνουργήματα από πολύτιμα μέταλλα προέλευσης τρίτων χωρών, θεωρούνται ότι πληρούν τις ισχύουσες ανωτέρω διατάξεις, εφόσον φέρουν χαραγμένη την ένδειξη τίτλου σύμφωνα με την παράγραφο 1B του παρόντος άρθρου και τον κωδικό ταυτότητας του κατασκευαστή τρίτης χώρας, ο οποίος κωδικός δηλώνεται και στα συνοδευτικά έγγραφα, καθώς και έκθεση εργαστηριακής εξέτασης ή πιστοποιητικό, εκδοθέντα εντός του τελευταίου δωδεκαμήνου, από ανεξάρτητο εργαστήριο διαπιστευμένο κατά ISO 17025 για την πιστοποίηση του τίτλου με βάση τα ισχύοντα εναρμονισμένα Ευρωπαϊκά πρότυπα ή άλλο ισοδύναμο πρότυπο.
5. Οι πωλητές υποχρεούνται εφόσον τους ζητηθεί, να ενημερώνουν εγγράφως τους αγοραστές για την ταυτότητα του κατασκευαστή ή του εισαγωγέα.

Άρθρο 86: Τρόπος αναγραφής κωδικού αριθμού σε κοσμήματα πολυμερή

1. Σε κοσμήματα γενικά και λοιπά συναφή αντικείμενα, κατασκευασμένα από περισσότερα από ένα διαφορετικά αυτοτελή μέταλλα, που συνδέονται μεταξύ τους με συγκόλληση, πρέπει, σε κάθε τμήμα από τα εν λόγω μέταλλα, να αποτυπώνεται ο τίτλος του, σε περίπτωση δε τεχνικών δυσχερειών, οι τίτλοι όλων των πολυτίμων μετάλλων, που συμμετέχουν, μπορεί να αποτυπώνονται στο πλέον επιδεικτικό αποτύπωσης. Εφόσον

ούτε και αυτό είναι τεχνικά εφικτό, η αποτύπωση εκτελείται πάνω σε συγκολλημένο πλακίδιο, κατασκευασμένο από οποιοδήποτε από τα πολύτιμα μέταλλα, από τα οποία αποτελείται το κόσμημα.

2. Προκειμένου για κοσμήματα που αποτελούνται από περισσότερα του ενός όμοια ή διάφορα αυτοτελή πολύτιμα μέταλλα, ανεξάρτητα μεταξύ τους και που δεν συνδέονται με συγκόλληση, πρέπει σε καθένα από αυτά να αποτυπώνεται ο τίτλος του.

Άρθρο 87: Έγκριση και ανανέωση έγκρισης χρησιμοποίησης σφραγίδων

1. Οι εγγεγραμμένοι στα οικεία επιμελητήρια κατασκευαστές ή εισαγωγείς, πριν από την χρησιμοποίηση από αυτούς των μεταλλικών σφραγίδων, που προβλέπονται από το άρθρο 85, πρέπει να υποβάλλουν στα επιμελητήρια σχετική αίτηση μαζί με τα αποτυπώματά τους, για να πάρουν έγκριση χρησιμοποίησης των εν λόγω σφραγίδων.
2. Τα αποτυπώματα των παραπάνω σφραγίδων πρέπει με μέριμνα των ενδιαφερομένων να υποβάλλονται συγχρόνως και στους αντίστοιχους συλλόγους χρυσοχόων (όπου υπάρχουν).
3. Με βάση τις αιτήσεις αυτές καταρτίζονται από τα επιμελητήρια και τους συλλόγους χρυσοχόων, σχετικοί πίνακες (μητρώα).
4. Οι εγκρίσεις χρησιμοποίησης των σφραγίδων, που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και χορηγούνται από τα οικεία επιμελητήρια, υπόκεινται σε ανά τριετία ανανέωση σε τακτά ημερολογιακά έτη. Η ανανέωση γίνεται με την υποβολή αίτησης από τον υπόχρεο στα οικεία επιμελητήρια, μέσα στο δεύτερο εξάμηνο του καθορισμένου για ανανέωση ημερολογιακού έτους.
5. Η χορήγηση ή ανανέωση διενεργείται μετά την προσκόμιση στα αρμόδια επιμελητήρια από τους ενδιαφερόμενους αποδεικτικών στοιχείων περί της κατασκευαστικής ή εισαγωγικής δραστηριότητας, για τις οποίες και μόνο χορηγείται κωδικός αριθμός στους ενδιαφερόμενους.
6. Εγκρίσεις χρησιμοποίησης κωδικών αριθμών που χορηγούνται κατά την διάρκεια του ημερολογιακού έτους ανανέωσης, ανανεώνουν κατά το έτος που ορίζεται για την επόμενη ανανέωση.
7. Σε περίπτωση μη ανανέωσης της έγκρισης η σφραγίδα επιστρέφεται αμέσως από τον κάτοχο στο οικείο επιμελητήριο.
8. Με τη λήξη ανά τριετία προθεσμίας ανανέωσης κωδικών αριθμών, τα επιμελητήρια στέλνουν στον Εισαγγελέα κατάσταση με τα ονόματα των υπόχρεων προς ανανέωση που δεν ανανέωσαν αλλά και δεν παρέδωσαν στο αρμόδιο επιμελητήριο τη σφραγίδα, όπως έχουν υποχρέωση από την προηγούμενη παράγραφο.
Η παραπάνω κατάσταση κοινοποιείται και στην αντίστοιχη Διεύθυνση Ανάπτυξης Περιφέρειας προκειμένου αυτή να ελέγχει την ενδεχόμενη χρησιμοποίηση της σφραγίδας μετά την λήξη της προθεσμίας ανανέωσης.
Ανανέωση μετά την λήξη της προθεσμίας, μπορεί να γίνεται με παράλληλη ενημέρωση της αρμόδιας Υπηρεσίας.

Άρθρο 88: Υποχρεώσεις κατά την εξαγωγή κοσμημάτων και συναφών αντικειμένων

1. Οι κατασκευαστές κοσμημάτων και λοιπών συναφών αντικειμένων, που προορίζονται για εξαγωγή, υπόκεινται στις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από το άρθρο 85, πλην των ανοχών του Πίνακα 3, για τις οποίες έχουν εφαρμογή τα όσα ισχύουν στην χώρα προορισμού των αντικειμένων.
2. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η εξαγωγή κοσμημάτων κ.λ.π., που φέρουν τίτλο διαφορετικό από εκείνους, που καθορίζονται από τον Πίνακα 2 του άρθρου 85, με την προϋπόθεση αποδοχής του τίτλου αυτού από το πρόσωπο που έδωσε την παραγγελία και μετά από προηγούμενη σχετική έγγραφη ειδοποίηση του οικείου επιμελητηρίου από τον ενδιαφερόμενο εξαγωγέα.

Άρθρο 89: Επισήμανση επίχρυσων, επάργυρων και συναφών αντικειμένων

1. Αντικείμενα επίχρυσα ή επάργυρα γενικά, καθώς και επικαλυμμένα με άλλο πολύτιμο μέταλλο πρέπει να φέρουν πινακίδα (ετικέτα), σταθερά τοποθετημένη, σε κάθε ένα από αυτά, στην οποία δηλώνεται κατά περίπτωση ότι πρόκειται για προϊόντα επίχρυσα ή επάργυρα ή άλλα (ανάλογα με το πολύτιμο μέταλλο).
2. Αντικείμενα που δεν είναι αυτούσια από πολύτιμο μέταλλο αλλά αποτελούνται από υπόστρωμα από κοινό μέταλλο ή άλλο υλικό επικαλυμμένο ή επιστρωμένο με φύλλο από πολύτιμο μέταλλο (χρυσό, άργυρο κ.λ.π) περιλαμβανομένων και των επικαλύψεων που πραγματοποιούνται με διαδικασία ηλεκτρογαλβανικής εναπόθεσης π.χ. διμεταλλικά αντικείμενα, πρέπει να φέρουν πινακίδα (ετικέτα), σταθερά τοποθετημένη, σε κάθε ένα από αυτά, στην οποία θα αναγράφεται ο όρος «επικαλυμμένο», το χημικό σύμβολο του πολύτιμου μετάλλου, το βάρος του πολύτιμου μετάλλου σε γραμμάρια ακολουθούμενο από το σύμβολο «g».
3. Η επισήμανση που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου είναι υποχρεωτική κατά το στάδιο πώλησης στον τελικό καταναλωτή και δεν μπορεί να είναι έκτυπη. Σε προηγούμενα στάδια διάθεσης αρκεί οι αντίστοιχες ενδείξεις να αναγράφονται μόνον στα συνοδευτικά έγγραφα.
4. Τα αντικείμενα που περιγράφονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου απαγορεύεται να σημαίνονται έκτυπα με τον τρόπο που σημαίνονται τα αντικείμενα από πολύτιμα μέταλλα καθώς και να φέρουν ενδείξεις όπως κωδικός κατασκευαστή, τίτλο περιεκτικότητας σε πολύτιμο μέταλλο ή οποιοδήποτε άλλη ένδειξη η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε πλάνη τον καταναλωτή, ότι πρόκειται για αντικείμενα από πολύτιμα μέταλλα.
Η ως άνω απαγόρευση ισχύει και για αντικείμενα που δεν περιέχουν πολύτιμα μέταλλα (π.χ. ψευδοκοσμήματα).

Άρθρο 90: Απαγόρευση αποτύπωσης άλλων ενδείξεων

Απαγορεύεται η αποτύπωση στα κοσμήματα γενικά και λοιπά συναφή αντικείμενα, οποιασδήποτε άλλης ένδειξης, εκτός από αυτές που επιβάλλονται βάσει της παρούσας, από την οποία δημιουργούνται αμφιβολίες για την ταυτότητα του κατασκευαστή ή εισαγωγέα ή για τον τίτλο του κοσμήματος ως προς τα πολύτιμα μέταλλα που περιέχει.

Άρθρο 91: Είδη που εξαιρούνται από τη σήμανση

Τα παρακάτω είδη εξαιρούνται από τη σήμανση, που προβλέπεται στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου:

- i. Αντικείμενα γενικά που το βάρος τους είναι κάτω από 1 γραμμάριο
- ii. Επιστημονικά όργανα και μηχανήματα.
- iii. Αντικείμενα προερχόμενα από άλλη χώρα, που επιβάλλει ανάλογη υποχρέωση, η οποία εγγυάται την περιεκτικότητα (τίτλο) των πολύτιμων μετάλλων από τα οποία είναι κατασκευασμένα, με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι ισχύει η ίδια εξαίρεση και για τα κοσμήματα που εξάγονται από την Ελλάδα στην χώρα αυτή.
- iv. Οδοντοτεχνικά (γέφυρες, κορώνες κ.λ.π.).
- v. Νομίσματα
- vi. Μετάλλια
- vii. Κοσμήματα παλαιών εποχών (αντίκες)

Κανένα κόσμημα ή συναφές αντικείμενο δεν μπορεί να κυκλοφορεί χωρίς την σήμανση που προβλέπεται στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου, εκτός από εκείνα του παρόντος άρθρου.

3.2 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΑΝΙΧΝΕΥΤΕΣ ΜΕΤΑΛΛΩΝ

Άρθρο 92: Σχετικά με χρήση ανιχνευτών μετάλλων ή άλλων οργάνων διασκοπήσεως του υπεδάφους ή ακινήτων μνημείων

Για τη διάθεση στην αγορά ανιχνευτών μετάλλων ή άλλων οργάνων διασκοπήσεως του υπεδάφους ή ακινήτων μνημείων, επιβάλλεται όπως στην συσκευασία και στις οδηγίες χρήσεως τους, αναγράφεται σε εμφανές μέρος και με σαφήνεια ότι η χρήση των οργάνων αυτών επιτρέπεται μόνο σε συγκεκριμένη περιοχή κατόπιν αδείας της αρχαιολογικής υπηρεσίας, σύμφωνα με το άρθρο 9 παραγρ. 8 του νόμου 2557/1997, το άρθρο 38, παρ. 2 και άρθρο 62 του νόμου 3028/2002(ΦΕΚ 153/Α/28-6-2002), το άρθρο 3, παρ. 4 του Ν. 3658/2008 (ΦΕΚ 70/Α/22-4-2008) και την Υπουργική Απόφαση ΥΑ/ΥΠΠΟ/ΔΟΕΠΥΝΣ/ΤΟΠΥΝΣ/33/42426/30-7-2003 (ΦΕΚ 1124/Β/8-8-2003) και την ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΔΤΠΠΑ/Φ148/41733/704/2-5-2012 (ΦΕΚ 1440/Β/2-5-2012), όπως κάθε φορά ισχύουν.

3.3 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΚΛΩΣΤΟΥΨΑΝΤΟΥΡΓΙΚΑ - ΔΕΡΜΑΤΑ - ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ**Άρθρο 93: Σήμανση – Επισήμανση Κλωστοϋφαντουργικών Προϊόντων**

1. Τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα επισημαίνονται και σημαίνονται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1007/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Σεπτεμβρίου 2011 καθώς και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενων κανονισμών, προκειμένου να παρέχουν ένδειξη της σύνθεσης των ινών τους.

Η επισήμανση και σήμανση ενός κλωστοϋφαντουργικού προϊόντος πρέπει να είναι ανθεκτική, ευανάγνωστη, ορατή και προσιτή, και, αν χρησιμοποιείται ετικέτα, πρέπει να είναι στέρα επικολημένη σε αυτό.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, οι επισημάνσεις ή σημαίνσεις μπορούν να αντικατασταθούν ή να συμπληρωθούν από συνοδευτικά εμπορικά έγγραφα, όταν τα προϊόντα παραδίδονται στους οικονομικούς φορείς στο πλαίσιο της αλυσίδας εφοδιασμού, ή όταν παραδίδονται κατ' εκτέλεση παραγγελίας εκ μέρους οιασδήποτε συμβαλλομένης αρχής όπως αυτή προσδιορίζεται στο άρθρο 1 της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών.

3. Οι ονομασίες υφανσίμων ινών και οι περιγραφές της σύνθεσης των ινών που παρατίθενται στα άρθρα 5, 7, 8 και 9 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1007/2011 πρέπει να αναφέρονται σαφώς στα συνοδευτικά εμπορικά έγγραφα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

Δεν επιτρέπεται η χρήση συντομογραφιών εκτός από ένα μηχανογραφικό κώδικα ή όπου οι συντομογραφίες ορίζονται σύμφωνα με διεθνή πρότυπα, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές επεξηγούνται στο ίδιο εμπορικό έγγραφο.

4. Τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα διατίθενται στην ελληνική αγορά εφόσον επισημαίνονται, σημαίνονται ή συνοδεύονται από εμπορικά έγγραφα σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό.

Υπεύθυνος για την εξασφάλιση των πληροφοριών για την ακρίβειά τους είναι ο κατασκευαστής ή ο εισαγωγέας. Υπεύθυνος για την επαλήθευση των ενδείξεων είναι ο «υπεύθυνος διάθεσης» του προϊόντος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7. Επίσης, συνυπεύθυνος για την επαλήθευση των ενδείξεων θεωρείται και οποιοσδήποτε άλλος συμμετέχει με οποιοδήποτε τρόπο στην αλυσίδα διανομής.

5. Ειδικότερα κατά τη διάθεση των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων στον καταναλωτή η επισήμανση ή η σήμανση των προϊόντων, όπως προβλέπονται από τον ανωτέρω Κανονισμό, παρέχονται υποχρεωτικά τουλάχιστον στην ελληνική γλώσσα. Υπόχρεος για την παροχή της παραπάνω γραπτής πληροφόρησης στον καταναλωτή, είναι ο λιανοπωλητής.

Άρθρο 94: Σήμανση δερμάτων και προϊόντων τους

1. Βιομήχανοι και βιοτέχνες κατεργασίας δερμάτων, δηλαδή σολοδερμάτων, επανωδερμάτων και εσωδερμάτων, υποχρεούνται σε κάθε δέρμα να αναγράφουν στην ελληνική γλώσσα με σφραγίδα από ανεξίτηλη μελάνη τις παρακάτω ενδείξεις.

- i. Την επωνυμία της βιομηχανίας ή βιοτεχνίας και την διεύθυνσή της
- ii. Την ποιότητα του δέρματος (π.χ. ΕΞΤΡΑ, ΣΠΕΣΙΑΛ, Α, Β, Γ κ.λπ.).
- iii. Προκειμένου για επανωδέρματα και εσωδέρματα επιπλέον και την επιφάνειά τους, με ακρίβεια σε τετραγωνικά μέτρα και υποπολλαπλασία του τετραγωνικού μέτρου.

Με την ίδια μονάδα μέτρησης θα πωλούνται και τα εισαγόμενα κατεργασμένα επανωδέρματα και εσωδέρματα και θα σημειώνεται σε καθένα από αυτά κατά τον ίδιο, όπως παραπάνω, τρόπο, η επιφάνεια με ακρίβεια σε τετραγωνικά μέτρα και υποπολλαπλασία του τετραγωνικού μέτρου.

2. Όλοι όσοι κατέχουν ή πωλούν κατεργασμένα δέρματα είναι συνυπεύθυνοι με τους παραπάνω, για την αναγραφή των ενδείξεων με ακρίβεια.

3. Συνυπεύθυνοι επίσης με τους παραπάνω βιομηχάνους, βιοτέχνες κ.λπ., εφόσον αυτοί δεν έχουν δικές τους μετρικές μηχανές, είναι και αυτοί που μετρούν τα δέρματα, οι οποίοι για την ακρίβεια της μέτρησης υποχρεούνται σε κάθε δέρμα που έχουν μετρήσει να αναγράφουν με αυτόματη ή χειροκίνητη μηχανή:

- i. Το ονοματεπώνυμο ή τον εμπορικό τους τίτλο
- ii. Την διεύθυνση του εργοστασίου ή εργαστηρίου τους

4. Οι κατασκευαστές ειδών από δέρμα (π.χ. βαλίτσες, τσάντες, ζώνες κ.λπ.) υποχρεούνται να επικολούν σε αυτά ετικέτα στην οποία με ανεξίτηλη μελάνη θα αναγράφουν τις λέξεις «ΓΝΗΣΙΟ ΔΕΡΜΑ» ή «ΠΛΑΣΤΙΚΟ», ανάλογα.

Στην ίδια υποχρέωση υπόκεινται και οι βιβλιοδέτες.

Σε περίπτωση που για την κατασκευή κάποιου είδους ή για την βιβλιοδεσία χρησιμοποιείται και δέρμα και πλαστικό ή κάποια άλλη ύλη και δέρμα, στην ετικέτα πρέπει να σημειώνεται το μέρος στο οποίο χρησιμοποιήθηκε το δέρμα ή το πλαστικό π.χ. σε βαλίτσα που έχει κατασκευαστεί από ύφασμα και η οποία έχει γωνιές από δέρμα ή πλαστικό θα αναγράφονται οι λέξεις «ΓΩΝΙΕΣ ΑΠΟ ΔΕΡΜΑ» ή «ΓΩΝΙΕΣ ΑΠΟ ΠΛΑΣΤΙΚΟ» ανάλογα.

Άρθρο 95: Επισήμανση υποδημάτων**1. Πεδίο εφαρμογής**

Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται στην επισήμανση των υλικών που χρησιμοποιούνται στα κύρια μέρη των υποδημάτων που προορίζονται για πώληση στον καταναλωτή.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου νοείται ως «υπόδημα» κάθε προϊόν εφοδιασμένο με σόλα που έχει σκοπό να προστατεύει ή να καλύπτει το πόδι, συμπεριλαμβανομένων των μερών που διατίθενται στην αγορά χωριστά, τα οποία αναφέρονται στο παράρτημα Ι.

Στο παράρτημα ΙΙ περιλαμβάνεται μη περιοριστικός κατάλογος των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν άρθρο.

Εξαιρούνται από το παρόν άρθρο :

- τα μεταχειρισμένα υποδήματα
- τα υποδήματα που καλύπτονται από την ΚΥΑ Β 4373/1205/1993 (Β.187)
- τα υποδήματα που καλύπτονται από το Π.Δ 445/1983 (Α 166) ως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
- τα υποδήματα που έχουν χαρακτήρα παιχνιδιού.

2. Διατάξεις επισήμανσης

- 2.1 Τα υποδήματα όταν διατίθενται στο εμπόριο πρέπει να φέρουν επισήμανση σύμφωνα με την παράγραφο Β του παρόντος άρθρου, η οποία περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τη σύνθεση των τριών μερών τους, όπως αυτά ορίζονται στο παράρτημα Ι, ήτοι :
- i. επάνω μέρος
  - ii. φόδρες και
  - iii. Σόλα
- 2.2
- i. Η σύνθεση των μερών του υποδήματος πρέπει να δηλώνεται, κατά τον λεπτομερή τρόπο που περιγράφεται στην υποπαράγραφο 2.3 του παρόντος άρθρου, είτε βάσει εικονογραμμάτων είτε βάσει γραπτών ενδείξεων, σύμφωνα με το παράρτημα Ι. Στην περίπτωση των γραπτών ενδείξεων, η αναγραφή πρέπει να γίνεται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα για τα συγκεκριμένα μέρη του υποδήματος και υλικά από τα οποία αποτελούνται, όπως αυτά ορίζονται στο παράρτημα Ι, απαγορευμένης της χρήσης συντμήσεων. Η διάταξη αυτή δεν εμποδίζει την πλέον της ελληνικής γλώσσας αναγραφή των γραπτών ενδείξεων και σε άλλες γλώσσες.
  - ii. Στην επισήμανση πρέπει να παρέχονται πληροφορίες για το υλικό που ορίζεται σύμφωνα με το παράρτημα Ι, το οποίο υλικό αποτελεί τουλάχιστον :
    - το 80% της επιφάνειας του επάνω μέρους
    - το 80% της επιφάνειας των φόδρων του υποδήματος
    - το 80% του όγκου της σόλας.

Εάν κανένα από τα υλικά δεν αποτελεί τουλάχιστον το 80% του επισημανόμενου μέρους του υποδήματος, οι πληροφορίες πρέπει να δίνονται για τα δυο κυριότερα υλικά από τα οποία αυτό αποτελείται :

- Για το επάνω μέρος η ταξινόμηση των υλικών, βάσει των διατάξεων που αναφέρονται στο παραπάνω εδάφιο και στο παράρτημα Ι, γίνεται χωρίς να υπολογίζονται τα εξαρτήματα ή οι ενισχύσεις, όπως τα προστατευτικά αστραγάλων, οι πιάντες, τα διακοσμητικά στοιχεία, οι πόρπες, τα γλωσσίδια, τα καψούλια ή άλλα παρόμοια προσαρτήματα.

- Για τη σόλα η ταξινόμηση βασίζεται στον όγκο των υλικών που την αποτελούν σύμφωνα με όσα αναφέρονται παραπάνω.
- 2.3
- i. Οι πληροφορίες που προβλέπονται στις υποπαράγραφους 2.1 και 2.2 του παρόντος άρθρου, πρέπει να παρέχονται επί του υποδήματος και σε ένα τουλάχιστον υπόδημα ανά ζεύγος. Αυτό μπορεί να γίνεται με εκτύπωση, επικόλληση, ανάγλυφη αποτύπωση ή με την χρησιμοποίηση προσαρτημένης ετικέτας.
  - ii. Η επισήμανση πρέπει να είναι ορατή, στερεά συνδεδεμένη και σε εμφανές σημείο, οι δε διαστάσεις των εικονογραμμάτων πρέπει να είναι μεγάλες, ώστε οι πληροφορίες να γίνονται εύκολα κατανοητές. Η επισήμανση δεν πρέπει να μπορεί να παραπλανήσει τον καταναλωτή.
  - iii. Οι πληροφορίες που απαιτούνται από το παρόν άρθρο είναι δυνατόν να συνοδεύονται από συμπληρωματικές γραπτές πληροφορίες, οι οποίες τίθενται, αν αυτό είναι αναγκαίο, στην επισήμανση. Εντούτοις οι συμπληρωματικές αυτές πληροφορίες είναι προαιρετικές και δεν μπορεί να απαγορεύεται ή να εμποδίζεται η εμπορία υποδημάτων που πληρούν τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου.
3. Διατάξεις σχετικά με τα σημεία λιανικής πώλησης υποδημάτων.
- 3.1 Στα σημεία λιανικής πώλησης υποδημάτων είναι υποχρεωτική η ανάρτηση πινακίδας την οποία θα απεικονίζονται τα εικονογράμματα που ορίζονται στο παράρτημα Ι, και θα έχουν ως επεξήγηση τις αντίστοιχες γραπτές ενδείξεις, που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι, απαγορευμένης της χρήσης συντμήσεων, γραμμένες υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα και ενδεχομένως και σε άλλες γλώσσες κατά την επιλογή των επιχειρήσεων λιανικής πώλησης.
  - 3.2 Η πινακίδα αυτή θα πρέπει να εκτίθεται σε ορατή θέση του καταστήματος, πολυκαταστήματος και εν γένει σημείου λιανικής πώλησης υποδημάτων και εντός του χώρου πώλησης των υποδημάτων. Οι διαστάσεις της πινακίδας δεν πρέπει να είναι μικρότερες από αυτές του εντύπου A3 (420 mm x 297mm) και η διάταξη των πληροφοριών πρέπει να είναι όπως ορίζεται στο υπόδειγμα του παραρτήματος ΙΙΙ.
  - 3.3 Την πινακίδα μπορεί να υποκαταστήσει οποιοδήποτε άλλο ισοδύναμο μέσο π.χ. βίντεο, ηλεκτρονικά μέσα κ.λπ υπό τον όρο ότι τα μέσα αυτά παρέχουν εξίσου αποτελεσματικά στους τελικούς καταναλωτές όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες σύμφωνα με την υποπαράγραφο 3.1 του παρόντος άρθρου.
4. Υποχρεώσεις υπευθύνων
- 4.1 Ο κατασκευαστής υποδημάτων ή ο εγκατεστημένος στην Ε.Ε εντολοδόχος του υποχρεούται να παρέχει την επισήμανση που προβλέπεται από το παρόν άρθρο και είναι υπεύθυνος για την ακρίβεια των πληροφοριών που αναγράφονται σε αυτή. Αν ούτε ο κατασκευαστής ούτε ο εντολοδόχος του είναι εγκατεστημένοι στην Ε.Ε η υποχρέωση αυτή βαρύνει τον υπεύθυνο για την πρώτη διάθεση του προϊόντος στην αγορά της Ε.Ε.
  - 4.2 Ο έμπορος λιανικής πώλησης υποχρεούται να φροντίζει ώστε τα υποδήματα που πωλεί να φέρουν την κατάλληλη επισήμανση που προβλέπεται από το παρόν άρθρο καθώς επίσης υποχρεούται να τηρεί τις διατάξεις της παραγράφου Γ του παρόντος άρθρου.
5. Κυρώσεις
- Σε περίπτωση που υποδήματα κατά τη διάθεσή τους στο εμπόριο δεν φέρουν όλη την επισήμανση που επιβάλλεται από το παρόν άρθρο ή έχουν επισημανθεί κατά τρόπο ανακριβή ή παραπλανητικό για τον καταναλωτή δεσμεύονται εις χείρας των κατόχων τους και μπορούν να επαναδιατεθούν στην κατανάλωση μόνο κατόπιν επισημάνσεώς τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.
6. Ειδικές διατάξεις
- Μόνον τα υποδήματα που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου, με την επιφύλαξη άλλων σχετικών κοινοτικών νομικών υποχρεώσεων, μπορούν να διατίθενται στο εμπόριο.
7. Παραρτήματα
- Προσαρτώνται στο παρόν άρθρο και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα αυτού τα κατωτέρω παραρτήματα Ι, ΙΙ και ΙΙΙ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.

1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ ΤΩΝ ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Ή ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

	Εικονόγραμμα	Γραπτή ένδειξη
<p>α) Επάνω μέρος</p> <p>Είναι η εξωτερική πλευρά του δομικού στοιχείου το οποίο στερεώνεται στο εξωτερικό πέλμα.</p>		<p>ΕΠΑΝΩ ΜΕΡΟΣ</p>
<p>β) Φόδρες</p> <p>Είναι η εσωτερική επένδυση του επάνω μέρους και της εσωτερικής σόλας, η οποία αποτελεί το εσωτερικό μέρος του υποδήματος.</p>		<p>ΦΟΔΡΕΣ</p>
<p>γ) Σόλα</p> <p>Είναι το κάτω τμήμα του υποδήματος, το οποίο υπόκειται σε εκ τριβής φθορά και το οποίο στερεώνεται στο επάνω μέρος του υποδήματος.</p>		<p>ΣΟΛΑ</p>

2. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Ή ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

Τα εικονογράμματα των υλικών πρέπει να υπάρχουν στην ετικέτα δίπλα στα εικονογράμματα που αφορούν τα τρία μέρη του υποδήματος που αναφέρονται στην παράγραφο Β του παρόντος άρθρου και το μέρος 1 του παραρτήματος.

Εικονόγραμμα

Γραπτή ένδειξη

α) i) Δέρμα:

Γενικός όρος για τα δέρματα και τις δορές ζώων που έχουν διατηρήσει σχετικά ανέπαφη την αρχική ινώδη δομή τους και έχουν δεψασθεί για να καταστούν άσηπτα. Οι τρίχες ή το μαλλί μπορεί να έχουν ή να μην έχουν απομακρυνθεί. Το έτοιμο δέρμα μπορεί να προέρχεται από δέρμα ή δορά που έχει σχισθεί σε στρώματα ή τεμαχιστεί είτε πριν είτε μετά τη δέψη. Αν όμως μία δεψασμένη δορά ή δέρμα έχει αποσυντεθεί μηχανικά ή/και χημικά σε ινώδη σωματίδια, μικρά τεμάχια ή σκόνη και στη συνέχεια ανασυσταθεί με ή χωρίς τη βοήθεια συνδετικού μέσου, ώστε να λάβει τη μορφή φύλλων ή άλλο σχήμα, τα εν λόγω φύλλα ή σχήματα δεν επιτρέπεται να ονομάζονται «δέρμα». Αν το δέρμα φέρει επιφανειακή επίστρωση, ανεξάρτητα από τον τρόπο επικάλυψης ή επικόλλησης, το πάχος τους δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 0,15 mm. Ο παρών ορισμός καλύπτει όλα τα δέρματα με την επιφύλαξη άλλων νομικών υποχρεώσεων που απορρέουν π.χ. από τη σύμβαση της Ουάσιγκτον.

ΔΕΡΜΑ

Η ένδειξη «δέρμα μη αποψιλωμένο» περιλαμβάνεται μεταξύ των προαιρετικών συμπληρωματικών πληροφοριών υπό μορφή κειμένου, τις οποίες αναφέρει στην παράγραφο Β του παρόντος άρθρου, όταν πρόκειται για δέρμα που διατηρεί τον υποδόριο ιστό, ως έχει μετά την αφαίρεση της επιδερμίδας και χωρίς να έχει αφαιρεθεί καμία μεμβράνη με λείανση, αποψίλωση ή σχίσιμο.

α) ii) Επικαλυμμένο δέρμα

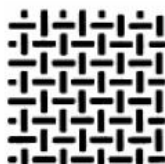
Προϊόν στο οποίο η επιφανειακή επίστρωση ή επικόλληση του δέρματος είναι παχύτερη των 0,15 mm χωρίς ωστόσο να υπερβαίνει το ένα τρίτο του συνολικού πάχους του προϊόντος.

ΕΠΙΚΑΛΥΜΜΕΝΟ
ΔΕΡΜΑ

β) Φυσικά και συνθετικά υφάσματα, υφασμένα ή μή

Ως «υφάσματα» νοούνται όλα τα προϊόντα που εμπίπτουν στην οδηγία 71/307/ΕΟΚ, λαμβανομένων υπόψη και όλων των τροποποιήσεών της. (Υπουργική Απόφαση εναρμ/σης Φ1-6125/85 (ΦΕΚ 110/Β/86), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

ΥΦΑΣΜΑ

γ) Άλλα υλικά

ΆΛΛΑ ΥΛΙΚΑ

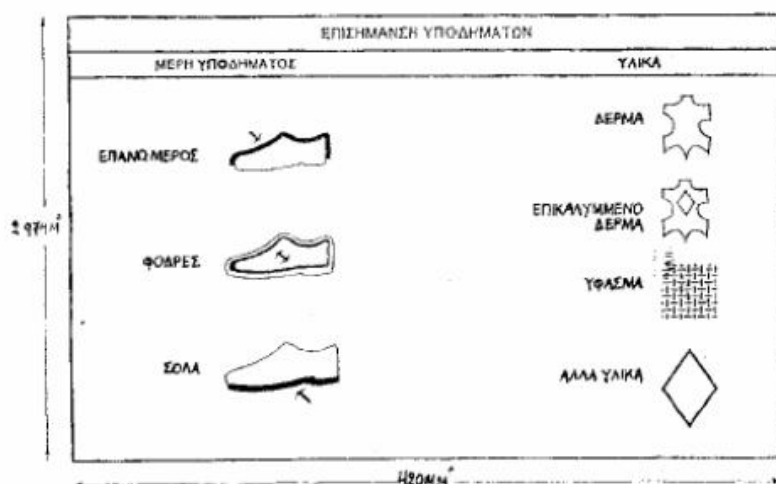
**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΑΡΘΡΟ**

Τα «υποδήματα» μπορούν να ποικίλουν από σανδάλια, των οποίων το επάνω μέρος αποτελείται απλώς από προσαρμοζόμενα κορδόνια ή κορδέλες, έως μπότες μέχρι το μηρό, των οποίων το επάνω μέρος καλύπτει την κνήμη και το μηρό. Μεταξύ των προϊόντων αυτών επομένως περιλαμβάνονται ιδίως:

- i. τα ίδια υποδήματα ή τα υποδήματα με τακούνια για συνήθη χρήση μέσα ή έξω από το σπίτι,
- ii. τα μπότινια, οι μπότες που καλύπτουν τη μισή ή όλη την κνήμη και οι μπότες μέχρι το μηρό,
- iii. τα σανδάλια διαφόρων ειδών, τα «espadrilles» (υποδήματα με πάνινο το επάνω μέρος και σόλα από πλεγμένα φυτικά υλικά): τα υποδήματα αντισφαιρίσεως, τα υποδήματα για τρέξιμο και άλλα σπορ, τα σανδάλια μπάνιου και άλλα υποδήματα ψυχαγωγίας,
- iv. τα ειδικά αθλητικά υποδήματα που έχουν, ή υπάρχει πρόβλεψη για προσαρμογή καρφιών, γάντζων, λουριών, ράβδων ή παρομοίων διατάξεων καθώς και τα υποδήματα αεροδρομίας, χιονοδρομίας, πάλης, πυγμαχίας και ποδηλασίας. Περιλαμβάνονται επίσης τα υποδήματα που φέρουν στερεωμένα πατίνια (πάγου ή με τροχούς),
- v. τα υποδήματα χορού,
- vi. τα υποδήματα που παράγονται από ένα ενιαίο τεμάχιο, ιδίως με χύτευση καουτσούκ ή πλαστικής ύλης, με εξαίρεση τα είδη από ελαφρά υλικά μιας χρήσεως (χαρτί, πλαστικές ταινίες κ.λπ. χωρίς πρόσθετη σόλα),
- vii. είδη υπόδησης που φοριούνται πάνω από άλλα υποδήματα και τα οποία σε ορισμένες περιπτώσεις, δεν έχουν τακούνι,
- viii. τα υποδήματα μιας χρήσεως με πρόσθετες σόλες, τα οποία εν γένει είναι σχεδιασμένα για να χρησιμοποιούνται μόνον μία φορά,
- ix. τα ορθοπεδικά υποδήματα.

Για λόγους ομοιογένειας και σαφήνειας και με την επιφύλαξη των διατάξεων στις οποίες γίνεται αναφορά κατά την περιγραφή των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν άρθρο, τα προϊόντα που ανήκουν στο κεφάλαιο 64 της συνδυασμένης ονοματολογίας («ΣΟ») μπορούν γενικά να θεωρούνται ως εμπίπτοντα στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ.
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΝΑΡΤΩΜΕΝΗΣ ΠΙΝΑΚΙΔΑΣ
ΣΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ**

* Διαστάσεις εντύπου Α3.

Άρθρο 96: Αναγραφή κωδικών αριθμών

- 1. Βιομηχανίες και βιοτεχνίες, που κατασκευάζουν υποδήματα (με εξαίρεση τα ορθοπεδικά), έτοιμα ρούχα, πλεχτά, εσώρουχα, κάλτσες, καλσόν, υφάσματα, νήματα χειροπλεχτική, χαλιά, μοκέτες, φλοκάτες και λευκά είδη, υποχρεούνται να χαρακτηρίζουν με κωδικό αριθμό, όλα τους τα είδη.

- Ο κωδικός αριθμός θα είναι διαφορετικός για κάθε είδος, τύπο, ποιότητα, σχέδιο μοντέλο. Ειδικά για τα υποδήματα, θα αναγράφεται στην σόλα με χτυπητή μεταλλική σφραγίδα, σε περίπτωση δε που αυτή είναι από ελαστικό (φυσικό ή συνθετικό), θα αναγράφεται καθαρά στο εσωτερικό του υποδήματος (σόλα) με ανεξίτηλη μελάνη.
2. Στα υπόλοιπα είδη, που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ο κωδικός αριθμός θα αναγράφεται σε πάνινη ή χάρτινη ετικέτα, ραμμένη σε κάθε είδος, με εξαίρεση τα νήματα χειροπλεκτικής και υφάσματα, όπου αυτός στα μεν νήματα θα αναγράφεται στην συσκευασία τους, στα δε υφάσματα σε χάρτινη ετικέτα δεμένη στο τόπι του κάθε υφάσματος. Ειδικότερα, στις γυναικείες κάλτσες και καλσόν, θα αναγράφεται σε αυτοκόλλητη ετικέτα σε κάθε είδος, καθώς επίσης και στο κουτί συσκευασίας τους.
  3. Την παραπάνω υποχρέωση έχουν και οι εισαγωγείς των ειδών, που αναφέρονται στην παράγραφο 1, εκτός αν αυτά χαρακτηρίζονται με κωδικό αριθμό από τους οίκους του εξωτερικού.
  4. Ο κωδικός αριθμός θα πρέπει να αναγράφεται στα τιμολόγια πώλησης και δελτία που εκδίδουν οι επιχειρήσεις της παραγράφου 1, καθώς επίσης και οι ενδιάμεσοι χονδρέμποροι.

3.4 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΑΛΛΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ

Άρθρο 97: Ενδείξεις στις χαρτοπετσέτες και το χαρτί υγείας χαρτί κουζίνας και χαρτομάντιλα

1. Οι χαρτοπετσέτες, το χαρτί υγείας, το χαρτί κουζίνας και τα χαρτομάντιλα πρέπει στη συσκευασία τους να αναγράφουν με τρόπο ευκρινή και ευανάγνωστο, τουλάχιστον στην ελληνική γλώσσα, τις παρακάτω ενδείξεις:
  - α) Το ονοματεπώνυμο ή η εμπορική επωνυμία και η διεύθυνση του υπευθύνου που θέτει το προϊόν σε κυκλοφορία (παρασκευαστής ή συσκευαστής ή εισαγωγέας ή αντιπρόσωπος ή πωλητής εγκατεστημένος σε χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης).
  - β) Το είδος του προϊόντος που περιέχεται
  - γ) Το καθαρό βάρος του περιεχομένου
  - δ) Το είδος της πρώτης ύλης που χρησιμοποιήθηκε για την παρασκευή του.
2. Επιπλέον κάθε προϊόν θα πρέπει να φέρει:
  - α) Χαρτοπετσέτες
    - Ο αριθμός των χαρτοπετσετών που περιέχονται.
  - β) Χαρτί υγείας
    - Το μήκος κάθε ρολού.
    - Ο αριθμός των τεμαχίων (φύλλων) που περιλαμβάνει κάθε ρολό
    - Ο αριθμός των στρώσεων από τα οποία αποτελείται κάθε τεμάχιο του χαρτιού υγείας
  - γ) Χαρτί κουζίνας
    - Το καθαρό βάρος του κάθε ρολού
    - Το μήκος κάθε ρολού
    - Ο αριθμός των ρολών ανά συσκευασία
    - Ο αριθμός των φύλλων κάθε ρολού
    - Οι διαστάσεις κάθε φύλλου
    - Ο αριθμός των στρώσεων από τα οποία αποτελείται κάθε φύλλο
  - δ) Χαρτομάντιλα
    - Ο αριθμός των τεμαχίων
    - Ο αριθμός των στρώσεων κάθε τεμαχίου
    - Οι διαστάσεις του τεμαχίου

Άρθρο 98: Ειδικότερες απαιτήσεις επισήμανσης λοιπών βιομηχανικών προϊόντων

Α. ΜΗ ΕΞΑΝΤΛΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟΥ ΤΟΜΕΑ

A/A	Κατηγορίες Προϊόντων	Σήμανση συμμόρφωσης με κοινοτική νομοθεσία	Σχετική Ειδικότερη Νομοθεσία (όπως εκάστοτε ισχύει)
1	Μέσα Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.)	CE	ΚΥΑ 4373/1205 (ΦΕΚ 187/Β/1993) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
2	Παιχνίδια	CE	ΚΥΑ 3669/194 (ΦΕΚ 549/Β/2011)
3	Προϊόντα δομικών κατασκευών	CE	ΠΔ 334/94 (ΦΕΚ 176/Α/1994), Κανονισμός (ΕΕ)305/2011(ΕΕ L88/4.4.2011) Με ειδικότερες διατάξεις (ΚΥΑ) και με αντίστοιχα ΕΛΟΤ ΕΝ πρότυπα ή ελλείψει εναρμονισμένων προτύπων με τις αντίστοιχες Κατευθυντήριες Γραμμές Ευρωπαϊκών Τεχνικών Εγκρίσεων έχουν καθορισθεί οι τεχνικές προδιαγραφές και οι ειδικές απαιτήσεις συμμόρφωσης για τα προϊόντα του τομέα των δομικών κατασκευών Καν. 1907/2006/ΕΚ, Καν. 1272/2008/ΕΚ
4	Απλά Δοχεία Πίεσης	CE	ΥΑ 12479/Φ.17/414/1991, (ΦΕΚ 431/Β/1991) ΥΑ 20769/6285 /94, (ΦΕΚ 977/Β/1994 ΥΑ 14165/Φ17.4/ 373/1993, (ΦΕΚ 673/Β/1993)
5	Συσκευές αερίου (π.χ. συσκευές αερίων καυσίμων που χρησιμοποιούνται για μαγειρική, θέρμανση κλπ)	CE	ΚΥΑ 15233/1991/(ΦΕΚ 487/1991) ΚΥΑ 3380/737/95(ΦΕΚ 134/Β/95) ΥΑ 14165/Φ17.4/373/

ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ/ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (ΔΙ.Ε.Π.Π.Υ.)

6	Ηλιακοί Θερμοσίφωνες	CE	ΚΥΑ 470/85, (ΦΕΚ 183/Β/1985 ΚΥΑ.Β6467/608, (ΦΕΚ 214/Β/1988) ΚΥΑ 27356/91, (ΦΕΚ 78/Β/1992) ΚΥΑ 16717/5052/94, (ΦΕΚ 992/Β/1994) ΚΥΑ 6204 277Β/2001, (ΦΕΚ 1853/2007)
7	Μηχανές	CE	Π.Δ. 57/2010, (ΦΕΚ 97/Α/2010) ΠΔ 81/2011, (ΦΕΚ 197/Α/2011)
8	Συσκευές αερολυμάτων (αεροζόλ)	Ανεστραμμένο έψιλον «3»	ΚΥΑ 20683/2134/ 1987, (ΦΕΚ 634/Β/1987) ΚΥΑ 3312/705 /1995, (ΦΕΚ 130/ 1995) ΚΥΑ 3608/370/2010, (ΦΕΚ 398/Β/2010) Απ. ΑΧΣ 265/2002 (ΦΕΚ 1214/Β/2002), Καν. 1272/2008/ΕΚ
9	Εξοπλισμός υπό πίεση (π.χ. χύτρες ταχύτητας)	CE	ΚΥΑ 16289/330/99 (ΦΕΚ 987/Β/1999)
10	Πυροσβεστήρες	CE ή ανεστραμμένο έψιλον «3» για πυροσβεστήρες τύπου αεροζόλ	Νομοθεσία εξοπλισμού υπό πίεση και Νομοθεσία συσκευών αερολυμάτων για τους πυροσβεστήρες τύπου αεροζόλ
11	Μεταφερόμενος εξοπλισμός υπό πίεση (π.χ. φιάλες για γκαζάκια, φιάλες υγραερίου)	π	ΚΥΑ 14132/618/2001 (ΦΕΚ 1626/06.12.2001), ΚΥΑ 27120/1290 (ΦΕΚ 652/2003) και ΚΥΑ ΟΙΚ.12436/706/2011 (ΦΕΚ 2039/Β/2011)
12	Ηλεκτρολογικό Υλικό Χαμηλής Τάσης	CE	ΚΥΑ 470/85, (ΦΕΚ 183/Β/1985) ΚΥΑ.Β6467/608, (ΦΕΚ 214/Β/1988) ΚΥΑ 27356/91, (ΦΕΚ 78/Β/1992) ΚΥΑ 16717/5052/94, (ΦΕΚ 992/Β/1994) ΚΥΑ 6204 277Β/2001, (ΦΕΚ 1853/2007)
13	Εκρηκτικά εμπορικής χρήσης	CE	ΠΔ 455/95 (ΦΕΚ 268/Α/1995) ΠΔ 2/2006 (1/Α/2006) ΠΔ 76/2010 (ΦΕΚ140/Α/2010) ΠΔ 56/2012 (ΦΕΚ 108/Α/ 2012) Απ. ΑΧΣ 265/2002 (ΦΕΚ 1214/Β/2002), Καν. 1272/2008/ΕΚ
14	Είδη πυροτεχνίας	CE	ΚΥΑ 9104/440/2010 (ΦΕΚ1159/Β/2010) Απ. ΑΧΣ 265/2002 (ΦΕΚ 1214/Β/2002), Καν. 1272/2008/ΕΚ
15	Ιατροτεχνολογικά προϊόντα (π.χ. ορθοπεδικά)	CE	ΚΥΑ ΔΥ88/Γ.Π.οικ.130648/2009, (ΦΕΚ2198/Β/2009)
16	Οχήματα (εκτός δικύκλων)	Σήμα έγκρισης τύπου κατασκευαστικού στοιχείου και τεχνικής μονάδας οχήματος, σύμφωνα με το προσάρτημα του Παραρτήματος VII της ΚΥΑ (περιλαμβάνει το διεθνές σύμβολο «e»)	ΚΥΑ 29949/1841/2009 (ΦΕΚ 2112/Β/2009) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
17	Δίκυκλα	Σήμα έγκρισης τύπου κατασκευαστικού στοιχείου και τεχνικής μονάδας δικύκλου, σύμφωνα με το προσάρτημα του Παραρτήματος V της ΚΥΑ Π περιλαμβάνει το διεθνές σύμβολο «e»)	ΚΥΑ 48145/2327/2003 (ΦΕΚ 1207/Β/2003), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
18	Κράνη και προστατευτικά όρασης για οδηγούς και επιβάτες μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και τρίτροχων οχημάτων	Σήμα έγκρισης, σύμφωνα με το Παράρτημα Α της ΚΥΑ (περιλαμβάνει το διεθνές σύμβολο «E»)	ΚΥΑ Ζ3-654/2006, (ΦΕΚ 1389/Β/2006)
19	Ραδιοεξοπλισμός και τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός	CE	ΠΔ 44/200, 2 (ΦΕΚ 44/Α/2002)
20	Λοιπές ηλεκτρονικές συσκευές	CE	ΚΥΑ 50268/5137/2007 (ΦΕΚ 1853/Β/2007)
21	Σκάφη αναψυχής	CE	ΚΥΑ 4841/Φ7Β/52/97 - (ΦΕΚ 111/Β/97) ΥΑ 4113.183/01 /2004 (ΦΕΚ 1613/Β/29-10- 2004)
22	Καθαριστικά & απορρυπαντικά	Δεν προβλέπεται	Κανονισμός ΕΚ 648 /2004 (ΕΕ L 104/8.4.2004)
23	Βιοκτόνα & απολυμαντικά προϊόντα	Δεν προβλέπεται	1.ΕΟΦ ΥΑ1β -7723-13.2.94 (ΦΕΚ 961/Β/23.12.94) & ΠΔ

			205/9.7.2001 -ΦΕΚ Α 160/16.7.2001) 2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ- (Οδηγία 98/8/ΕΚ του Ευρ. Κοινοβουλίου & Συμβουλίου της 16/2/1998 για τη διάθεση βιοκτόνων στην αγορά) Απ. ΑΧΣ 265/2002 (ΦΕΚ 1214/Β/2002), Καν. 1272/2008/ΕΚ
24	Χρώματα διακόσμησης, βερνίκια, προϊόντα διακόσμησης, βερνίκια προϊόντα επισκευαστικής βαφής αυτοκινήτων.	Δεν προβλέπεται	Απόφαση ΑΧΣ 1196/89/ 1990 (ΦΕΚ 51/Β/30.1.90) ΚΥΑ 437/2006 (ΦΕΚ 1641/Β/8-11-2006)
25	Υποδήματα	Δεν προβλέπεται	Άρθρο 95 ΔΙΕΠΠΥ
26	Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα	Δεν προβλέπεται	Άρθρο 93 ΔΙΕΠΠΥ
27	Χημικές ουσίες	Δεν προβλέπεται	Καν. 1272/2008/ΕΚ (CLP)- Καν. 1907/2006 (REACH), Παράρτημα XVII
28	Χημικά μείγματα	Δεν προβλέπεται	Απόφαση ΑΧΣ 265/2002 (ΦΕΚ 1214/Β/2002) - Καν. 1907/2006/ΕΚ, Παράρτημα XVII
29	Αντικείμενα που εμπίπτουν στον Κανονισμό REACH	Δεν προβλέπεται	Καν. 1272/2008/ΕΚ, Παράρτημα Ι, Μέρος 2, §2.1,- Καν. 1907/2006 Παράρτημα XVII
30	Χύμα χημικά προϊόντα	Δεν προβλέπεται	Καν. 1272/2008/ΕΚ - άρθρο 29 - §3

Β. ΜΗ ΕΞΑΝΤΛΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΗ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟΥ ΤΟΜΕΑ

A/A	Κατηγορίες Προϊόντων	Σήμανση συμμόρφωσης με εθνική νομοθεσία	Σχετική Ειδικότερη Νομοθεσία (όπως εκάστοτε ισχύει)
1	Έπιπλα και διακοσμητικά προϊόντα ξυλείας	Δεν προβλέπεται	ΚΥΑ Ζ3-5430/2009 (ΦΕΚ 746/Β/2009) και Ζ3-7835/2011 (ΦΕΚ 2650/Β/2011)
2	Είδη παιδικής φροντίδας	Δεν προβλέπεται	ΚΥΑ Ζ3-818/2009 (ΦΕΚ 1395/Β/2009)
3	Αναπτήρες ασφαλείας για τα παιδιά	Δεν προβλέπεται	ΚΥΑ Ζ3-4106/2006 (ΦΕΚ 1484/Β/2006) και Ζ3-922/2008 (ΦΕΚ 651/Β/2008)
4	Προϊόντα laser	Δεν προβλέπεται	ΥΑ Φ1-806/1998 (ΦΕΚ 921/Β/1998)
5	Διακοσμητικά είδη και κεριά	Δεν προβλέπεται	ΚΥΑ Ζ3-2810/2004 (ΦΕΚ 1885/Β/2004) και Απόφαση Φ-3193/1989 (ΦΕΚ 609/Β/1989) Απ. ΑΧΣ 265/2002 (ΦΕΚ 1214/Β/2002), Καν. 1272/2008/ΕΚ
6	Ηλεκτρονικό τσιγάρο (χωρίς νικοτίνη)	Δεν προβλέπεται	ΚΥΑ Ζ3-2810/2004 (ΦΕΚ 1885/Β/2004) και Κανονισμός 1907/2006 Απ. ΑΧΣ 265/2002 (ΦΕΚ 1214/Β/2002), Καν. 1272/2008/ΕΚ
7	Είδη ατομική υγιεινής	Δεν προβλέπεται	ΚΥΑ Ζ3-2810/2004 (ΦΕΚ 1885/Β/2004)
8	Μπαταρίες (ξηρά στοιχεία)	Δεν προβλέπεται	ΚΥΑ Ζ3-2810/2004, (ΦΕΚ 1885/Β/2004)
9	Ποδήλατα και μηχανοκίνητα δίκυκλα έως 50cc	Δεν προβλέπεται	ΚΥΑ Ζ3- 2810/2004, (ΦΕΚ 1885/Β/2004)
10	Ρευματοδότες και ρευματολήπτες	Προβλέπεται σήμα συμμόρφωσης σύμφωνα με πρότυπα	ΥΑ 529/2000 (ΦΕΚ 67/Β/2000) και ΥΑ 8991/2003 (ΦΕΚ 643/Β/2003), πρότυπα ΕΛΟΤ 294 & ΕΛΟΤ 1413- 1 ή τα διεθνή ισοδύναμα CEE7 & IEC 884-1
11	Πυροσβεστήρες	Πινακίδα περιοδικού ελέγχου	ΚΥΑ 618/2005 (ΦΕΚ 52/Β/2005) και ΚΥΑ 17230/2005 (ΦΕΚ 1218/Β/2005)
12	Χαρτικά	Δεν προβλέπεται	Ενότητα Γενικές Διατάξεις ΔΙΕΠΠΥ

13	Εξοπλισμός για αναψυχή και άθληση	Δεν προβλέπεται	ΚΥΑ Ζ3- 2810/2004, (ΦΕΚ 1885/Β/2004)
14	Απλά εργαλεία χειρός	Δεν προβλέπεται	ΚΥΑ Ζ3- 2810/2004, (ΦΕΚ 1885/Β/2004)
15	Αντικείμενα από πολύτιμα μέταλλα	Σήμανση τίτλου, ταυτότητας κατασκευαστή και επιμελητηρίου στο οποίο δραστηριοποιείται σύμφωνα με ΑΔ	Ενότητα 3.1. άρθρα 95-96 ΔΙΕΠΠΥ
16	Ψευδοκοσμήματα	Απαγορεύεται κάθε είδους σήμανση	Άρθρο 89 ΔΙΕΠΠΥ
17	Επίχρυσα, επάργυρα αντικείμενα	Αναγραφή σε πινακίδα (ετικέτα), του όρου «επίχρυσο» ή «επάργυρο».	Άρθρο 89 ΔΙΕΠΠΥ
18	Αντικείμενα επικαλυμμένα ή επιστρωμένο με φύλλο πολύτιμου μετάλλου	Αναγραφή σε πινακίδα (ετικέτα), του όρου «επικαλυμμένο», του χημικού συμβόλου και του βάρους (σε «g») του πολύτιμου μετάλλου	Άρθρο 89 ΔΙΕΠΠΥ
19	Ορυκτέλαια & λιπαντικά	Δεν προβλέπεται	ΚΥΑ 526/2004 ΦΕΚ 630/Β/12-5-2005 Απ. ΑΧΣ 265/2002 (ΦΕΚ 1214/Β/2002), Καν. 1272/2008/ΕΚ
20	Βαλβολίνες	Δεν προβλέπεται	ΚΥΑ 265/2002 – ΦΕΚ 1214/Β/2002 ΚΥΑ 12/95 (ΦΕΚ 471/Β/29-5-1995)
21	Πλαστικοί σωλήνες από σκληρό PVC	Δεν προβλέπεται	ΚΥΑ 14013/Φ.32/327/1993 (ΦΕΚ 597/Β/1993) ΚΥΑ 10347/Φ.32/176/93 (ΦΕΚ 432/Β/93)

- Επιπλέον, όσον αφορά τα απορρυπαντικά και προϊόντα καθαρισμού εν γένει, πέραν των γενικών απαιτήσεων επισήμανσης που περιγράφονται στο Άρθρο 7 και στον Πίνακα Α του παρόντος άρθρου, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 648/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα απορρυπαντικά (ΕΕ L 104/8.4.2004), ως ισχύει, προβλέπονται πρόσθετες διατάξεις επισήμανσης όπως αυτές ορίζονται στην ΥΑ 381/2005 (ΦΕΚ 539/Β/2.5.2006) και στην ΚΥΑ 1233/91 και 172/92 περί καθιέρωσης συστήματος καταχώρισης των καθαριστικών προϊόντων (ΦΕΚ 277/Β/20.4.1992), ως ισχύουν. Με την επιφύλαξη των διατάξεων σχετικά με την ταξινόμηση, τη συσκευασία και την επισήμανση επικίνδυνων ουσιών και μιγμάτων, οι ακόλουθες πληροφορίες πρέπει να αναγράφονται τουλάχιστον στην ελληνική γλώσσα, με ευανάγνωστους, εμφανείς και ανεξίτηλους χαρακτήρες στις συσκευασίες εντός των οποίων τα απορρυπαντικά διατίθενται προς πώληση στους καταναλωτές:
  - Η διεύθυνση, η ηλεκτρονική διεύθυνση, εφόσον υπάρχει και ο αριθμός τηλεφώνου από όπου μπορεί να αποκτηθεί το δελτίο στοιχείων του προϊόντος σύμφωνα με το αρ. 9 του Κανονισμού (ΕΚ) 648/2004, ως ισχύει.
  - Η σύνθεση σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Παρατήματος VII μέρος Α του Κανονισμού (ΕΚ) 648/2004, ως ισχύει, οδηγίες χρήσης και ειδικές προφυλάξεις, εφόσον απαιτείται.
  - Η διεύθυνση του ιστότοπου, όπου δημοσιεύεται ο κατάλογος των συστατικών στοιχείων σύμφωνα με το Παράρτημα VII μέρος Δ του Κανονισμού (ΕΚ) 648/2004, ως ισχύει.
  - Η φράση «Μακριά από παιδιά».
  - Η φράση «Τηλέφωνο Κέντρου Δηλητηριάσεων : 210 7793777»
  - Ο αριθμός καταχώρισης του προϊόντος στο Μητρώο απορρυπαντικών και καθαριστικών προϊόντων του ΓΧΚ ή ο κωδικός παραγωγής, που αντιστοιχεί αποκλειστικά στον αριθμό καταχώρισης του προϊόντος και μόνον εφόσον τα στοιχεία πλήρους και σαφούς αποκωδικοποίησης του γνωστοποιούνται κατά την υποβολή του φακέλου καταχώρισης προϊόντος στο ΓΧΚ. Επιπλέον των ανωτέρω, η συσκευασία των απορρυπαντικών που πωλούνται στο ευρύ κοινό και προορίζονται να χρησιμοποιηθούν ως απορρυπαντικά πλυντηρίων ρούχων πρέπει να αναγράφει τις πληροφορίες δοσολογίας, όπως προβλέπονται στο Άρθρο 20 της παρούσας.
- Απαγορεύεται η πώληση χύμα απορρυπαντικών και προϊόντων καθαρισμού εν γένει, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 648/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα απορρυπαντικά (ΕΕ L 104/8.4.2004), ως ισχύει καθώς και η αποσυσκευασία από την αρχική συσκευασία τους.
- Η διάθεση απορρυπαντικών στην αγορά υπόκειται στους περιορισμούς των διατάξεων του Καν. 1907/2006/ΕΚ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

4. ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΚΑΥΣΙΜΑ

4.1 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΤΗΡΗΣΗ ΠΙΝΑΚΙΔΩΝ

Άρθρο 99: Τήρηση πινακίδων από τους κατόχους άδειας πρατηρίων υγρών καυσίμων και υγραερίου κίνησης

1. Υποχρέωση τήρησης πινακίδων

- i. Οι κάτοχοι άδειας λειτουργίας πρατηρίου υγρών καυσίμων, υγραερίου αποκλειστικά για την κίνηση οχημάτων και μικτού πρατηρίου, υποχρεούνται να αναγράφουν την τιμή λιανικής πώλησης κάθε είδους πωλούμενου καυσίμου, κατά μονάδα μέτρησης (ανά λίτρο), τόσο στην αντλία όσο και στην αναρτημένη πινακίδα.

Τα είδη των καυσίμων που θα εμφανίζονται στην προαναφερόμενη πινακίδα μπορούν να αναγράφονται, κατά επιλογή του πρατηριούχου, στην ελληνική ή την αγγλική γλώσσα.

Ο πρατηριούχος επιλέγει ελεύθερα σε ποια γλώσσα, μόνο ελληνική ή μόνο αγγλική, θα αναγράφει τα είδη των καυσίμων στην πινακίδα.

Η αναγραφή των ειδών των καυσίμων στην αναρτημένη πινακίδα, ακολουθεί υποχρεωτικά μία εκ των παρακάτω οριζόμενων σειρών, απαγορευμένης της διαφοροποίησής της για οποιονδήποτε λόγο.

1. ΑΜΟΛΥΒΔΗ 95 ή Unleaded 95
2. ΝΕΑ ΣΟΥΠΕΡ ή Super LRP
3. S. ΑΜΟΛΥΒΔΗ 100 ή S. Unleaded 100
4. Πετρέλαιο κίνησης ή Diesel
5. Υγραέριο κίνησης ή AUTOGAS
6. Πετρέλαιο για θέρμανση

ή εναλλακτικά

1. Βενζίνες με αύξουσα σειρά βάσει του αριθμού οκτανίου, ο οποίος και θα αναγράφεται
2. Πετρέλαιο κίνησης
3. Υγραέριο Κίνησης ή AUTOGAS
4. Πετρέλαιο για θέρμανση

Σε περίπτωση που η εταιρεία εμπορίας υγραερίου κίνησης είναι διαφορετική από την εταιρεία εμπορίας υγρών καυσίμων, στο σημείο αναφοράς του υγραερίου κίνησης, αναφέρεται και η εταιρεία εμπορίας του υγραερίου κίνησης.

Εφόσον τα πρατήρια διαθέτουν πετρέλαιο για θέρμανση μέσω αντλίας εντός του πρατηρίου, θα πρέπει να αναγράφουν την τιμή πώλησής του και στην αναρτημένη πινακίδα, ανεξάρτητα από την αναγραφή της τιμής επί της αντλίας.

Η τιμή αυτή αφορά τιμή πώλησης του πετρελαίου για θέρμανση, αποκλειστικά και μόνο από το πρατήριο.

Πρατήρια που δεν διαθέτουν όλα τα παραπάνω είδη καυσίμων θα αναγράφουν υποχρεωτικά στην αναρτημένη πινακίδα, μόνο τα είδη που διαθέτουν με την παραπάνω σειρά, χωρίς τη μεσολάβηση κενών.

- ii. Σε περίπτωση που κάποιο είδος καυσίμου διατίθεται σε διαφορετική τιμή λιανικής πώλησης για συγκεκριμένη κατηγορία επαγγελματιών, θα πρέπει να διατίθεται από ανεξάρτητη προς τούτο αντλία και η αντίστοιχη τιμή λιανικής πώλησης αναγράφεται πέραν της αντλίας και στην αναρτημένη πινακίδα, αναφέροντας παράλληλα και την επαγγελματική κατηγορία προς την οποία απευθύνεται.

2. Τοποθέτηση πινακίδων

Η αναρτημένη πινακίδα με τις τιμές λιανικής πώλησης των καυσίμων, πρέπει να είναι άμεσα ορατή από τους διερχόμενους οδηγούς τουλάχιστον από απόσταση 50 μέτρων, τοποθετημένη σε περίοπτη θέση του πρατηρίου, ακριβώς κάτω ή παράπλευρα του Εταιρικού σήματος του κατόχου άδειας εμπορίας ή του ειδικού σήματος με την ένδειξη "Α.Π." και να είναι φωτιζόμενη κατά τις νυκτερινές ώρες.

Τα αναγραφόμενα επί αυτής ψηφία των τιμών λιανικής πώλησης πρέπει να έχουν ύψος τουλάχιστον 15 εκατοστά του μέτρου.

3. Τρόπος αναγραφής λιανικών τιμών πώλησης

- i. Η αναγραφή των τιμών λιανικής πώλησης των ειδών υγρών καυσίμων έχει την μορφή δεκαδικού αριθμού με ακέραιο μέρος και τρία (3) δεκαδικά ψηφία μετά την υποδιαστολή (π.χ. 0,795 ή 1,032), αποκλειόμενης της αναγραφής μόνο σε λεπτά (π.χ. 79,5 λεπτά ή 97,8 λεπτά).
- ii. Απαγορεύεται η ύπαρξη άλλης/ων πινακίδας/ων στην/ις οποία/ες θα αναγράφονται για οποιονδήποτε λόγο διαφορετικές τιμές λιανικής πώλησης των ειδών υγρών καυσίμων. Οποιαδήποτε πρόσκαιρη ή διαρκής ενέργεια με σκοπό την προώθηση των πωλήσεων θα γνωστοποιείται με ανεξάρτητη πινακίδα με περιγραφή της παροχής.
- iii. Οι κάτοχοι άδειας λειτουργίας πρατηρίων υγρών καυσίμων που διαθέτουν συμβατά καύσιμα αναμειγμένα με βιοκαύσιμα σε ποσοστό που υπερβαίνει το 10% κατ' όγκο, υποχρεούνται όπου υπάρχει αναγραφή του είδους του καυσίμου (στις αντλίες και στις πινακίδες τιμών) να προσθέτουν δίπλα σε αυτό με ενιαίο τρόπο αναγραφής τα εξής:
- α) Σε περίπτωση πετρελαίου κίνησης αναμειγμένου με βιοντίζελ, την ένδειξη 'B', ακολουθούμενη από αριθμό που αντιστοιχεί στην περιεκτικότητα κατ' όγκο του καυσίμου σε βιοντίζελ, π.χ. B20 για περιεκτικότητα 20% κατ' όγκο.
  - β) Σε περίπτωση βενζίνης αναμειγμένης με βιοαιθανόλη, την ένδειξη 'E', ακολουθούμενη από αριθμό που αντιστοιχεί στην περιεκτικότητα κατ' όγκο του καυσίμου σε βιοαιθανόλη, π.χ. E20 για περιεκτικότητα 20% κατ' όγκο.
- iv. Οι κάτοχοι άδειας διάθεσης βιοκαυσίμων που διαθέτουν αυτούσια βιοκαύσιμα σε τελικούς καταναλωτές υποχρεούνται, όπου υπάρχει αναγραφή του είδους του καυσίμου, να προσθέτουν δίπλα σε αυτό με ενιαίο τρόπο αναγραφής, την ένδειξη 'B100', στην περίπτωση πώλησης αυτούσιου βιοντίζελ, και την ένδειξη 'E100', σε περίπτωση πώλησης αυτούσιας βιοαιθανόλης."

4.2 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΥΓΡΑ ΚΑΥΣΙΜΑ

4.2.1 ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

Άρθρο 100: Υποχρεώσεις διακινήτων υγρών καυσίμων και πετρελαίου για θέρμανση

1. Οι Προμηθευτές των υγρών καυσίμων των άρθρων 5 και 6 του Ν. 3054/2002 όπως ισχύει, υποχρεούνται να παραδίδουν τα πετρελαιοειδή προϊόντα στην αποθήκη των αγοραστών (κατόχων άδειας λειτουργίας πρατηρίων υγρών καυσίμων, κατόχων άδειας πωλητή πετρελαίου για θέρμανση).
2. Η μεταφορά των πετρελαιοειδών προϊόντων που προμηθεύονται οι ως άνω αγοραστές, πραγματοποιείται αποκλειστικά από τις εγκαταστάσεις των Εταιρειών Εμπορίας Πετρελαιοειδών ή των διυλιστηρίων προς τις αποθήκες των αγοραστών, με βυτιοφόρα ιδιωτικής ή δημόσιας χρήσης, όπως προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία.
3. Πωλητές πετρελαιοειδών προϊόντων για θέρμανση, που δε διαθέτουν ίδιους αποθηκευτικούς χώρους, δύνανται να παραλαμβάνουν το προϊόν βάσει των διατάξεων του άρθρου 6 του ν.3054/2002.
4. Η παράδοση των πετρελαιοειδών προϊόντων για θέρμανση από τους κατόχους άδειας λειτουργίας πρατηρίων υγρών καυσίμων ή κατόχους άδειας πωλητή πετρελαίου για θέρμανση στους αποθηκευτικούς χώρους των τελικών καταναλωτών και μόνο για τις επιτρεπόμενες χρήσεις, γίνεται με ευθύνη του μεταφορέα και παράλληλη ευθύνη των κατόχων άδειας λειτουργίας πρατηρίων υγρών καυσίμων, των Προμηθευτικών Συνεταιρισμών ή Κοινοπραξιών των οποίων είναι μέλη ή κατόχους άδειας πωλητή πετρελαίου για θέρμανση, αντίστοιχα, για την ποιότητα και την ποσότητα.
5. Οι κάτοχοι άδειας λειτουργίας πρατηρίων υγρών καυσίμων πετρελαιοειδών προϊόντων, ευθύνονται από κοινού με την προμηθεύτρια εταιρεία για την ποιότητα και την ποσότητα των πωλουμένων πετρελαιοειδών προϊόντων, τηρουμένων των σχετικών διατάξεων.
6. Στις περιπτώσεις που έχουν συσταθεί Προμηθευτικοί Συνεταιρισμοί ή Κοινοπραξίες πρατηρίων λιανικής πώλησης πετρελαιοειδών προϊόντων, η ευθύνη για την ποιότητα και την ποσότητα των διακινουμένων προϊόντων ανήκει από κοινού αφενός μεν στον προμηθευτή τους (διυλιστήριο ή εταιρεία εμπορίας πετρελαιοειδών), αφετέρου δε τόσο στον Προμηθευτικό Συνεταιρισμό ή Κοινοπραξία όσο και στο μέλος για το οποίο διαπιστώνεται ότι παραβαίνει τις ισχύουσες διατάξεις.
7. Οι Εταιρείες Εμπορίας Πετρελαιοειδών δεν επιτρέπεται να διαθέτουν σε κατόχους άδειας πωλητή πετρελαίου για θέρμανση άλλα είδη καυσίμων εκτός από πετρέλαιο για θέρμανση και φωτιστικό πετρέλαιο.
8. Οι κάτοχοι άδειας πωλητή πετρελαίου για θέρμανση δεν επιτρέπεται να διαθέτουν στους τελικούς καταναλωτές άλλα είδη καυσίμων, εκτός του πετρελαίου για θέρμανση και του φωτιστικού πετρελαίου.
9. Δεν επιτρέπεται η διάθεση υγρών καυσίμων από:
  - i. κάτοχο άδειας λειτουργίας πρατηρίου υγρών καυσίμων σε άλλο κάτοχο άδειας λειτουργίας πρατηρίου υγρών καυσίμων.
  - ii. κάτοχο άδειας λειτουργίας πρατηρίου υγρών καυσίμων σε κάτοχο άδειας πωλητή πετρελαίου για θέρμανση, με ή χωρίς ίδιους αποθηκευτικούς χώρους.
  - iii. κάτοχο άδειας πωλητή πετρελαίου για θέρμανση, ανεξάρτητα αν διαθέτει ή όχι αποθηκευτικούς χώρους, σε κάτοχο άδειας λειτουργίας πρατηρίου υγρών καυσίμων ή κάτοχο άδειας πωλητή πετρελαίου για θέρμανση με ίδιους αποθηκευτικούς χώρους.
10. Δεν επιτρέπεται η διακίνηση πετρελαιοειδών προϊόντων για θέρμανση από κάτοχο άδειας λειτουργίας πρατηρίου υγρών καυσίμων, που έχει σύμβαση αποκλειστικής συνεργασίας με συγκεκριμένη εταιρεία εμπορίας και διανομής πετρελαιοειδών με βυτιοφόρο αυτοκίνητο που φέρει το σήμα της εν λόγω εταιρείας, στις περιπτώσεις που αυτός ενεργεί και ως κάτοχος άδειας πωλητή πετρελαίου για θέρμανση, κατόπιν σχετικής άδειας που έχει λάβει.
11. Δεν επιτρέπεται η διάθεση ναυτιλιακών καυσίμων (που απαλλάσσονται από τον Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης), από κάτοχο άδειας πρατηρίου υγρών καυσίμων ή από κάτοχο άδειας πωλητή πετρελαίου για θέρμανση.
12. Δεν επιτρέπεται η διάθεση ναυτιλιακών καυσίμων (που απαλλάσσονται από τον Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης) τα οποία βρίσκονται σε χώρους σε κατάσταση ΤΡΑΝΖΙΤ, από κάτοχο άδειας λειτουργίας πρατηρίου υγρών καυσίμων ή από κάτοχο άδειας πωλητή πετρελαίου για θέρμανση.
13. Πρατήρια υγρών καυσίμων, που διαθέτουν στην κατανάλωση υγρά καύσιμα με τροποποιημένες, σε σχέση με τις ελάχιστες επιβαλλόμενες, βάσει νομοθεσίας, προδιαγραφές, υποχρεούνται να διαθέτουν παράλληλα οπωσδήποτε και το αντίστοιχο καύσιμο με τις ελάχιστες προδιαγραφές.

Άρθρο 101: Παράδοση υγρών καυσίμων από εταιρείες προς πρατήρια

1. Η παράδοση των υγρών καυσίμων από τις εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών προς κάθε πρατήριο, γίνεται υποχρεωτικά από σφραγισμένα διαμερίσματα των βυτιοφόρων, με τα οποία γίνεται η διακίνηση αυτών.
2. Η σφράγιση των παραπάνω διαμερισμάτων θα γίνεται κατά τη φόρτωση του βυτιοφόρου, με ευθύνη των εταιρειών εμπορίας πετρελαιοειδών και με ειδική σφραγίδα που θα εξασφαλίζει το απαραβίαστο του διαμερίσματος του βυτίου. Τα σημεία σφράγισης είναι τα στόμια πλήρωσης των διαμερισμάτων του βυτιοφόρου, οι ανθρωποθυρίδες και οι αντίστοιχοι κρουνοί εκροής.
3. Για τη σφράγιση χρησιμοποιούνται σφραγίδες μιας χρήσεως, εντελώς διακριτές από εκείνες που χρησιμοποιούνται για τη σφράγιση των διατάξεων ρύθμισης του όγκου των αντλιών και των δειγμάτων καυσίμων, με τα εξής χαρακτηριστικά:
  - i. Υλικό κατασκευής εξ' ολοκλήρου από πλαστικό ή μεταλλικό υλικό ή συνδυασμό τούτων
  - ii. Έμβλημα ή σήμα ή επιγραφή της εταιρείας
  - iii. Κωδικό: κάθε σφραγίδα θα είναι ανεξίτηλα αριθμημένη με έναν εξαψήφιο τουλάχιστον αριθμό
  - iv. Λειτουργία: κάθε σφραγίδα θα είναι κατασκευασμένη ώστε η αποσφράγιση της να γίνεται μόνο με καταστροφή της (μίας χρήσεως) ώστε να εξασφαλίζεται το απαραβίαστο.
4. Για τις παραπάνω σφραγίσεις δύναται να χρησιμοποιηθούν και διατάξεις σφράγισης άλλης τεχνολογίας, που εξασφαλίζουν ισοδύναμο αποτέλεσμα.
5. Οι πρατηριούχοι υποχρεούνται, προ της παραλαβής των υγρών καυσίμων, να ελέγχουν το απαραβίαστο και τους αριθμούς των σφραγίδων των διαμερισμάτων του βυτιοφόρου, που αντιστοιχεί στην παραγγελία τους, ως και την ποσότητα του καυσίμου που περιέχεται στα διαμερίσματα αυτά, δια του μετρικού κανόνα (βέργας) του βυτιοφόρου.
6. Οι εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών υποχρεούνται να παραδίδουν στα πρατήρια πώλησης υγρά καύσιμα σε όγκο (λίτρα) θερμοκρασίας περιβάλλοντος, να χρεώνουν δε αυτά με αναγωγή του όγκου τους σε θερμοκρασία 15 °C.
7. Η παραπάνω αναγωγή θα γίνεται με βάση τη θερμοκρασία φόρτωσης του καυσίμου στα διυλιστήρια ή στις εγκαταστάσεις των εταιρειών.
8. Στα παραστατικά στοιχεία (δελτία αποστολής, τιμολόγια), που συνοδεύουν το καύσιμο, πρέπει να αναγράφονται:
  - i. Η ώρα φόρτωσης.
  - ii. Η θερμοκρασία του καυσίμου κατά τη φόρτωση, σε βαθμούς °C.
  - iii. Ο όγκος του καυσίμου σε λίτρα στη θερμοκρασία του καυσίμου κατά τη φόρτωση.
  - iv. Ο όγκος του καυσίμου σε λίτρα που έχουν αναχθεί σε θερμοκρασία 15 °C.
  - v. Η πυκνότητα του καυσίμου σε θερμοκρασία 15 °C.
  - vi. Οι αριθμοί των σφραγίδων που χρησιμοποιήθηκαν στο βυτίο.

Άρθρο 102: Τήρηση δελτίου διαδρομής από βυτιοφόρα υγρών καυσίμων

1. Τα βυτιοφόρα μεταφορές υγρών καυσίμων υποχρεούνται να τηρούν καθημερινά δελτίο διαδρομής που υπογράφεται από την εταιρεία και τον οδηγό του βυτιοφόρου πριν από την αναχώρησή του από το σημείο φόρτωσης. Στο δελτίο διαδρομής αναγράφονται λεπτομερώς τα ονοματεπώνυμα ή οι επωνυμίες των πελατών για τους οποίους προορίζονται τα καύσιμα, κατά σειρά προτεραιότητας, με τις ακριβείς διευθύνσεις τους, το είδος του καυσίμου και οι ποσότητες που πρόκειται να παραδοθούν. Αλλαγή σειράς προτεραιότητας επιτρέπεται μόνο για λόγους ανωτέρας βίας και εφόσον αυτό αιτιολογείται εγγράφως στο δελτίο διαδρομής.

2. Μετά από κάθε παράδοση, αναγράφεται στο δελτίο διαδρομής η ώρα αναχώρησης του βυτιοφόρου και η ποσότητα που παραδόθηκε. Τα στοιχεία αυτά υπογράφονται από τον πελάτη.
3. Τα στοιχεία του δελτίου διαδρομής πρέπει να αντιστοιχούν με εκείνα που αναγράφονται στα υπάρχοντα στα χέρια του βυτιοφορέα νόμιμα παραστατικά στοιχεία. Τα βυτιοφόρα Δ.Χ. δεν υποχρεούνται να αναγράφουν στο δελτίο διαδρομής τα στοιχεία που εμφανίζονται στη φορτωτική.
4. Απαγορεύεται η παράδοση σε πελάτη φορτίου που δεν αναγράφεται στο δελτίο διαδρομής.
Παράδοση φορτίου από τον βυτιοφορέα σε πελάτη που δεν αναγράφεται εξ αρχής στο δελτίο διαδρομής επιτρέπεται μόνον εφ' όσον ανήκει στο δίκτυο διακίνησης της ίδιας της εταιρείας στην οποία ανήκει το καύσιμο και υπό την προϋπόθεση ότι συντρέχει περίπτωση δηλουμένης αιτιολογημένης αδυναμίας παραλαβής από τον αρχικό παραλήπτη και εφ' όσον πρόκειται για σφραγισμένα και μόνον διαμερίσματα, άλλως θα πρέπει το φορτίο να επιστρέφεται στο αρχικό σημείο φόρτωσης.
Τα σχετικά στοιχεία του νέου παραλήπτη συμπληρώνονται από τον οδηγό του βυτιοφόρου στο δελτίο διαδρομής, με έγγραφη αιτιολόγηση του λόγου που επέβαλε την αλλαγή, τηρουμένων και των λοιπών προϋποθέσεων του Κ.Β.Σ. όπως κάθε φορά ισχύει.

Άρθρο 103: Εξοπλισμός βυτιοφόρων οχημάτων μεταφοράς υγρών καυσίμων για την ογκομέτρηση των υγρών καυσίμων

1. Όλα ανεξαιρέτως τα βυτιοφόρα αυτοκίνητα μεταφοράς και διανομής υγρών καυσίμων, για τη μέτρηση του όγκου των μεταφερόμενων καυσίμων, πρέπει να είναι εξοπλισμένα με μετρικούς κανόνες (βέργες), με ευθύνη του ιδιοκτήτη του βυτιοφόρου.
2. Οι μετρικοί κανόνες βαθμονομούνται και σφραγίζονται από την αρμόδια Επιτροπή ογκομέτρησης της Τελωνειακής Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών και φέρουν:
  - i. μία ή περισσότερες βαθμονομημένες κλίμακες, για κάθε ένα από τα διαμερίσματα του βυτιοφόρου αυτοκινήτου και τον αριθμό του διαμερίσματος, στο οποίο αντιστοιχεί η κάθε κλίμακα και
  - ii. στα δύο άκρα τους εγχάρακτη σφράγιση της Τελωνειακής Υπηρεσίας που διενήργησε τη βαθμονόμηση και ογκομέτρηση.
3. Τα βυτιοφόρα αυτοκίνητα της παρ. 1 δύναται να είναι εξοπλισμένα και με ηλεκτρονικό σύστημα ελέγχου στάθμης, πιστοποιημένο από κοινοποιημένο φορέα και εγκεκριμένο από τη Δ/ση Μετρολογίας, της Γεν. Γραμ. Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.
4. Σε περίπτωση διαφοράς στις ενδείξεις μεταξύ των ως άνω δύο συστημάτων (μετρικού κανόνα και ηλεκτρονικού) επικρατεί η ένδειξη του μετρικού κανόνα (βέργας).
5. Μη ύπαρξη των μετρικών κανόνων επί του βυτιοφόρου, των πρωτοκόλλων ογκομέτρησης των διαμερισμάτων του βυτιοφόρου και των πινάκων βαθμονόμησης που έχουν εκδοθεί από την Τελωνειακή Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών ή μη επίδειξή τους κατά τον έλεγχο, εμπίπτει στις διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 30 του Α.Κ. (Ν.Δ. 136/46), όπως ισχύει και οι κυρώσεις βαρύνουν το διακινητή.

4.2.2 ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΕΣ

Άρθρο 104: Σχηματισμός δειγμάτων κατά τη διακίνηση υγρών καυσίμων

1. Κατά τη διακίνηση υγρών καυσίμων από τα διυλιστήρια μέχρι και τον τελικό παραλήπτη σε κάθε παράδοση και παραλαβή (συμπεριλαμβανομένης και της φόρτωσης των καυσίμων από τις δεξαμενές των εταιρειών εμπορίας στα βυτιοφόρα αυτοκίνητα με προορισμό τα πρατήρια), εφ' όσον ο ένας από τους συναλλασσόμενους το απαιτήσει, σχηματίζεται υποχρεωτικά δείγμα εις διπλούν, ποσότητας τουλάχιστον ενός (1) λίτρου, κατά τον τρόπο που η νομοθεσία ορίζει.
Τα δείγματα αυτά λαμβάνονται από την ποσότητα που παραδίδεται, σφραγίζονται με σφραγίδες των ενδιαφερομένων μερών κατά τρόπο που να διασφαλίζεται απόλυτα το περιεχόμενο τους και φυλάσσονται από τους συναλλασσόμενους.
2. Τα σχηματιζόμενα δείγματα πρέπει να έχουν τις παρακάτω ενδείξεις:
  - i. Τα στοιχεία των συναλλασσόμενων.
  - ii. Το είδος καυσίμου.
  - iii. Την ποσότητα του καυσίμου.
  - iv. Τον αριθμό τιμολογίου πώλησης του καυσίμου, εφ' όσον έχει εκδοθεί τέτοιο, διαφορετικά τον αριθμό του δελτίου αποστολής.
  - v. Την ονομασία ή τον τίτλο της εταιρείας εμπορίας πετρελαιοειδών από την οποία προέρχεται το καύσιμο.
  - vi. Την ημερομηνία δειγματοληψίας.
  - vii. Κάθε άλλη ένδειξη που οι ενδιαφερόμενοι κρίνουν σκόπιμο να προσθέσουν.
3. Τα αμοιβαία παραδεκτά δείγματα μπορούν να υποβάλλονται στο Γενικό Χημείο του Κράτους για εξέταση μαζί με την αίτηση επανεξέτασης στις περιπτώσεις μη κανονικών δειγμάτων. Η εξέταση τους γίνεται υποχρεωτικά παράλληλα με την εξέταση των κατά έφεση δειγμάτων και των δειγμάτων του βυτιοφόρου.

Άρθρο 105: Σχηματισμός δειγμάτων από δεξαμενές υγρών καυσίμων στις εγκαταστάσεις εταιρειών ή διυλιστηρίων

1. Σε κάθε πλήρωση δεξαμενής καυσίμων που τελεί υπό καθεστώς ειδικού κρατικού ελέγχου και βρίσκεται σε εγκαταστάσεις χρήσης εταιρειών εμπορίας υγρών καυσίμων, πριν από τη σφράγιση της δεξαμενής από τα εντεταλμένα κρατικά όργανα, λαμβάνεται αντιπροσωπευτικό δείγμα του καυσίμου της δεξαμενής κατά τα προβλεπόμενα από τις ισχύουσες περί δειγματοληψίας υγρών καυσίμων διατάξεις του Α.Χ.Σ παρουσία των εντεταλμένων κρατικών οργάνων. Η δειγματοληψία είναι υποχρεωτική για τις βενζίνες και το πετρέλαιο (κίνησης και για θέρμανση).
2. Κάθε δείγμα τοποθετείται σε δοχείο που σφραγίζεται με ειδική σφραγίδα του άρθρου 101 και αριθμείται με ειδικό αριθμό. Η σφραγίδα φέρει το σήμα της εταιρείας. Το δείγμα φυλάσσεται με μέριμνα και ευθύνη των εταιρειών επί τρίμηνο τουλάχιστον σε ειδικό προς τούτο διατιθέμενο χώρο στις εγκαταστάσεις της εταιρείας.
3. Στο δοχείο του δείγματος προσαρτάται σταθερή πινακίδα ασφαλισμένη ομοίως με την παραπάνω σφραγίδα στην οποία αναγράφονται :
  - i. Ο κωδικός αριθμός της δεξαμενής από όπου λήφθηκε και ο ειδικός αριθμός του αντίστοιχου δείγματος.
  - ii. Η ημερομηνία και η ακριβής ώρα πλήρωσης της δεξαμενής και λήψης του δείγματος.
  - iii. Το είδος του καυσίμου από το οποίο προέρχεται το δείγμα.
  - iv. Η ποσότητα του φορτίου της δεξαμενής.

Σε κάθε φόρτωση βυτιοφόρου από τις δεξαμενές καυσίμων, στα κατά νόμο εκδιδόμενα παραστατικά στοιχεία, αναγράφεται απαραίτητως και ο κωδικός ταυτοποίησης του δείγματος του φορτίου, που περιλαμβάνει οπωσδήποτε και τον κωδικό της δεξαμενής.
4. Η υποχρέωση λήψης δείγματος και διατήρησής του κατά τη διαδικασία της παραγράφου 1, ισχύει και στην περίπτωση δεξαμενών των διυλιστηρίων, από τις οποίες γίνεται φόρτωση απευθείας σε βυτιοφόρα σε σημείο φόρτωσης εντός των διυλιστηρίων. Ο κωδικός του αντίστοιχου δείγματος του φορτίου της δεξαμενής των διυλιστηρίων, από όπου φορτώθηκε το βυτιοφόρο, γνωστοποιείται στην εταιρεία η οποία υποχρεούται να τον αναγράφει στα εκδιδόμενα απ' αυτήν παραστατικά στοιχεία.
5. Στη σταθερή πινακίδα του δοχείου κάθε δείγματος συνυπογράφουν οι κρατικοί υπάλληλοι και ο εκπρόσωπος της εταιρείας ή του διυλιστηρίου που παρέστησαν στη δειγματοληψία.
6. Εφόσον δείγμα καυσίμου βρεθεί μη κανονικό, η εταιρεία εμπορίας μπορεί να προσκομίσει το δείγμα αυτό προς συνεξέταση με το κατά έφεση δείγμα σε συνδυασμό με το δείγμα του βυτιοφόρου. Εάν το δείγμα προέρχεται από φορτίο που λήφθηκε με απευθείας φόρτωση από τα διυλιστήρια, ενημερώνονται αμελλητί από την εταιρεία τα διυλιστήρια.

Άρθρο 106: Σχηματισμός δειγμάτων κατά την παράδοση υγρών καυσίμων σε πρατηριούχους

1. Οι εταιρείες εμπορίας και διανομής πετρελαιοειδών, στην περίπτωση παράδοσης υγρών καυσίμων με βυτιοφόρα που ανήκουν σε αυτές, υποχρεούνται να παραδίδουν στους πρατηριούχους λιανοπωλητές σε κάθε παράδοση δείγμα από αυτά. Σε περίπτωση που η μεταφορά και η παράδοση γίνεται από εταιρείες μεταφορών υγρών καυσίμων την παραπάνω υποχρέωση έχουν οι μεταφορείς.
2. Το δείγμα αυτό, ποσότητας ενός (1) λίτρου τουλάχιστον, λαμβάνεται κατά την εκφόρτωση του καυσίμου στις δεξαμενές του πρατηρίου από το σωλήνα εκροής του βυτιοφόρου, οπωσδήποτε μετά τη διόδο των πρώτων είκοσι (20) λίτρων και τοποθετείται σε δοχείο ανάλογης χωρητικότητας (από λευκοσίδηρο ή από άλλο υλικό κατάλληλο για τη συγκεκριμένη χρήση σύμφωνα με τα ισχύοντα εναρμονισμένα πρότυπα) το οποίο σφραγίζεται με σφραγίδα του τύπου που αναφέρεται στο άρθρο 101 της παρούσας. Σε κάθε δείγμα τοποθετείται πινακίδα που ασφαλίζεται κατά τον ίδιο τρόπο με την παραπάνω σφραγίδα, η οποία υπογράφεται από τον μεταφορέα που παραδίδει το καύσιμο και τον πρατηριούχο που το παραλαμβάνει και έχει τις εξής ενδείξεις:
  - i. Δείγμα βυτιοφόρου καυσίμου
  - ii. Είδος καυσίμου
  - iii. Παραληφθείσα ποσότητα
  - iv. Ονομασία ή τίτλος της εταιρείας εμπορίας και διανομής πετρελαιοειδών από την οποία προέρχεται το καύσιμο.
  - v. Όνομα του παραλήπτη πρατηριούχου και διεύθυνσή του.
  - vi. Ονομασία ή τίτλος της επιχείρησης στην οποία ανήκει το βυτιοφόρο μεταφοράς του καυσίμου.
  - vii. Αριθμός κυκλοφορίας του βυτιοφόρου και όνομα του οδηγού.
  - viii. Αριθμός τιμολογίου πώλησης, εάν έχει εκδοθεί τέτοιο, διαφορετικά του δελτίου αποστολής.
  - ix. Ημερομηνία δειγματοληψίας.
  - x. Ο αριθμός της σφραγίδας.
3. Οι πρατηριούχοι υγρών καυσίμων υποχρεούνται να παραλαμβάνουν το παραπάνω δείγμα και να το φυλάσσουν μέχρι να εξαντληθεί η ποσότητα του καυσίμου από το οποίο έχει ληφθεί.
4. Στα παραστατικά στοιχεία πώλησης του καυσίμου (τιμολόγιο πώλησης ή δελτίο αποστολής) από τις εταιρείες εμπορίας πρέπει να αναγράφονται:
  - i. οι αριθμοί των παραδιδόμενων σφραγίδων για τη σφράγιση των δειγμάτων βυτιοφόρου.
  - ii. ο αριθμός άδειας λειτουργίας των δικαιούχων παραληπτών.
  - iii. η πυκνότητα του παραδιδόμενου καυσίμου.

Η παράδοση των δειγμάτων πιστοποιείται ενυπογράφως επί του παραστατικού στοιχείου και από τα δύο μέρη.

Άρθρο 107: Έλεγχος ποιότητας καυσίμου

1. Κατά τις δειγματοληψίες που διενεργούν οι Ελεγκτικές Αρχές σε υγρά καύσιμα στα πρατήρια λιανικής πώλησης ο πρατηριούχος πρέπει να παραδίδει στην Αρχή που διενεργεί τη δειγματοληψία το δείγμα του βυτιοφόρου που αντιστοιχεί στην ποσότητα του καυσίμου που δειγματίζεται.
2. Η Αρχή που διεξάγει την δειγματοληψία αναρτά στο δείγμα που της παραδόθηκε από το πρατήριο πινακίδα με την ένδειξη «Δείγμα βυτιοφόρου καυσίμου αντίστοιχο προς τον αριθμό... δείγμα...» (αναγράφεται ο αριθμός του δείγματος και το είδος του καυσίμου που δειγματίστηκε από την Αρχή).
3. Το δείγμα αυτό διαβιβάζεται στο Γενικό Χημείο του Κράτους μαζί με το δείγμα καυσίμου που λαμβάνεται από την Ελεγκτική Αρχή και προς το οποίο αντιστοιχεί και θα εξετάζεται παράλληλα με το δείγμα που προορίζεται για την κατά έφεση εξέταση.
4. Σε περίπτωση που οι υπόχρεοι δεν παραδίδουν στην Αρχή τα δείγματα της παραγράφου 1 γίνεται ειδική μνεία για αυτό στο Πρωτόκολλο Δειγματοληψίας.

Άρθρο 108: Τρόπος δειγματοληψίας υγρών καυσίμων

1. Κατά τις δειγματοληψίες των υγρών καυσίμων, λαμβάνονται κατά τις διατάξεις του Αγορανομικού Κώδικα δύο δείγματα, ένα για την Α' εξέταση και ένα για τη Β' εξέταση καθώς επίσης παραλαμβάνεται το δείγμα βυτιοφόρου σύμφωνα με το άρθρο 107 της παρούσας, τα οποία αποστέλλονται μετά των σχετικών πρωτοκόλλων στην αρμόδια Χημική Υπηρεσία.
2. Ο τύπος (π.χ. πλαστική, μεταλλική κ.λπ.) το χρώμα και τα νούμερα των σφραγίδων των δειγμάτων καθώς και το νούμερο της σφραγίδας του δείγματος βυτιοφόρου σημειώνονται στο πρωτόκολλο δειγματοληψίας. Αντίγραφο του πρωτοκόλλου δειγματοληψίας, στο οποίο πρέπει να αναγράφονται τα παραπάνω στοιχεία, δίδεται στον κάτοχο του δείγματος.
3. Κατά τις δειγματοληψίες των υγρών καυσίμων ο κάτοχος του δείγματος θα δηλώνει εγγράφως στο πρωτόκολλο δειγματοληψίας αν επιθυμεί ή όχι την κατ' έφεση εξέταση του δεύτερου δείγματος, σε καταφατική δε περίπτωση να αναγράφει το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση και το τηλέφωνο ή το fax του ιδιώτη χημικού, που επιθυμεί να παρίσταται κατά την επανεξέταση ή ότι δεν επιθυμεί την παρουσία ιδιώτη χημικού.
4. Οι προμηθευτές εταιρείες και οι μεταφορείς υγρών καυσίμων μπορούν, εφόσον το επιθυμούν, να αναγραφούν στα τιμολόγια πωλήσεως, ότι σε περίπτωση μη κανονικού δείγματος, επιθυμούν την κατ' έφεση εξέταση του εν λόγω δείγματος παρουσία ή μη ιδιώτη χημικού εκπροσώπου των, του οποίου θα πρέπει απαραίτητα να αναγράφουν το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση και το τηλέφωνο ή το fax.
5. Οι δειγματίζουσες Αρχές θα παραδίδουν εντός τριών εργάσιμων ημερών το αργότερο τα λαμβανόμενα υπ' αυτών δείγματα στις πλησιέστερες Χημικές Υπηρεσίες, σύμφωνα με τις διατάξεις του Αγορανομικού Κώδικα.
6. Αν από την εξέταση προκύψει ότι το δείγμα είναι κανονικό, κοινοποιούνται αμέσως από τη Χημική Υπηρεσία τα αποτελέσματα στη Δειγματίσασα Αρχή. Αν το δείγμα είναι μη κανονικό ειδοποιούνται αμέσως από τη Χημική Υπηρεσία οι ιδιώτες χημικοί των ενδιαφερομένων, ήτοι: του Πρατηριούχου, του μεταφορέως και της Εταιρείας, προκειμένου να ορίζεται ημερομηνία επανεξέτασης εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και προβαίνει η Χημική Υπηρεσία παρουσία τους στην αποσφράγιση και την κατ' έφεση εξέταση του δεύτερου δείγματος, καθώς και του δείγματος του βυτιοφόρου της Εταιρείας.
 Αν στο πρωτόκολλο δειγματοληψίας ή στο Τιμολόγιο ζητείται έφεση χωρίς να ορίζεται ιδιώτης χημικός, η επανεξέταση γίνεται αμέσως χωρίς να παρίστανται ιδιώτες χημικοί, ενώ αν οι ενδιαφερόμενοι δηλώνουν ρητά, ότι δεν επιθυμούν την κατ' έφεση εξέταση ή αν στο πρωτόκολλο δειγματοληψίας ή το τιμολόγιο δε γίνεται κανένας λόγος εκ μέρους των ενδιαφερομένων για επανεξέταση, η Χημική Υπηρεσίας προβαίνει αυτεπαγγέλτως, στην επανεξέταση του Β' δείγματος και του βυτιοφόρου ή της εταιρείας.
7. Απαγορεύεται από οποιονδήποτε η διάθεση πετρελαίου θερμάνσεως ή και πετρελαίου ναυτιλίας (αυτούσιο ή σε ανάμειξη) ως πετρέλαιο κινήσεως.
8. Για τη διαπίστωση της τυχόν νοθείας του πετρελαίου κινήσεως με πετρέλαιο θερμάνσεως ή και πετρέλαιο ναυτιλίας, ή νοθείας βενζίνης υψηλού αριθμού οκτανίων με άλλη χαμηλότερου αριθμού οκτανίων, όταν υπάρχει σοβαρή υπόνοια ότι το καύσιμο είναι νοθευμένο, ακολουθείται από τα ελεγκτικά ή άλλα αρμόδια όργανα η εξής διαδικασία:
  - i. Λαμβάνεται δείγμα εις απλούν, το οποίο εξετάζεται επί τόπου για τη συμφωνία των φυσικοχημικών χαρακτηριστικών του πετρελαίου κίνησης του δείγματος με αυτά που ορίζονται στις εκάστοτε ισχύουσες αποφάσεις Α.Χ.Σ.
  - ii. Στην περίπτωση θετικής ενδείξεως νοθείας, η δεξαμενή στην οποία ευρίσκεται το προϊόν σφραγίζεται - ώστε να εξασφαλιστεί η μη διάθεσή του στην κατανάλωση και η επίμαχη ποσότητα δεσμεύεται. Πριν τη σφράγιση, λαμβάνεται δείγμα εις διπλούν από την δεσμευθείσα ποσότητα καυσίμου σύμφωνα με την ανωτέρω α' παράγραφο, και διαβιβάζεται άμεσα, ταυτόχρονα με το δείγμα βυτιοφόρου, εφόσον η δειγματοληψία πραγματοποιείται σε πρατήριο υγρών καυσίμων, στο Γενικό Χημείο του Κράτους, προς εξέταση με την παρατήρηση στο πρωτόκολλο δειγματοληψίας για την κατεπείγουσα εξέτασή του. Το καύσιμο, εφόσον βρεθεί μη κανονικό, ύστερα από την εξέταση που πραγματοποιείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Γενικού

Χημείου του Κράτους, προωθείται, με μέριμνα και δαπάνη είτε του κατόχου του είτε της Εταιρείας Εμπορίας από την οποία το προμηθεύτηκε και υπό έλεγχο, για επανεπεξεργασία στο Διυλιστήριο ή για καταστροφή ως επικίνδυνο απόβλητο.

4.2.3 ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ

Άρθρο 109: Συνοδευτικά Παραστατικά Διακίνησης Πετρελαίου για Θέρμανση

- Κάθε ποσότητα πετρελαίου για θέρμανση που διακινείται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα (διακινητές) για εμπορία, με οποιοδήποτε τρόπο, συνοδεύεται υποχρεωτικά από τα προβλεπόμενα φορολογικά/τελωνειακά παραστατικά στοιχεία.
- Στην περίπτωση που, για τη διακίνηση του πετρελαίου για θέρμανση, δεν έχει εκδοθεί Συγκεντρωτικό Δελτίο Αποστολής, τότε εκδίδεται, από το διακινητή, υποχρεωτικά κατά την έναρξη του δρομολογίου, «Δελτίο Διακίνησης Πετρελαίου για Θέρμανση» στο οποίο αναγράφονται:
  - Τα στοιχεία του διακινητή (επωνυμία, διεύθυνση, ΑΦΜ)
  - Η ημ/νία και η ώρα έναρξης του δρομολογίου
  - Ο αριθμός κυκλοφορίας του βυτιοφόρου
  - Το όνομα του οδηγού
  - Η συνολική φορτωθείσα ποσότητα
  - Οι αριθμοί καθемιάς από τις εκδοθείσες «Αποδείξεις λιανικής/Δελτία αποστολής» ή «Τιμολογία/Δελτία Αποστολής», που αφορούν τις παραγγελίες που διακινούνται στο συγκεκριμένο δρομολόγιο.

Το άθροισμα των ποσοτήτων που αναγράφονται στις εκδοθείσες Αποδείξεις λιανικής/Δελτία αποστολής ή στα «Τιμολογία/Δελτία αποστολής» πρέπει να ισούται με τη φορτωθείσα, στο συγκεκριμένο δρομολόγιο, ποσότητα Πετρελαίου για Θέρμανση.
- Τα στοιχεία που αναφέρονται στην ως άνω παράγραφο 2 συμπληρώνονται κατά την έναρξη του δρομολογίου. Την πρωτότυπη σελίδα του Δελτίου Διακίνησης Πετρελαίου για Θέρμανση έχει μαζί του ο οδηγός και συνοδεύει τη διακίνηση των συγκεκριμένων παραγγελιών που αναγράφονται σ' αυτό, ενώ το στέλεχος παραμένει στο χώρο έκδοσης των τιμολογίων, με ευθύνη του διακινητή.
- Μετά το τέλος κάθε διανομής, ο οδηγός παραδίδει το Δελτίο Διακίνησης Πετρελαίου για Θέρμανση, στο διακινητή, ο οποίος το φυλάει για δύο έτη.
- Στην περίπτωση που, για τη διακίνηση του Πετρελαίου για Θέρμανση, έχει εκδοθεί Συγκεντρωτικό Δελτίο Αποστολής, τότε δεν απαιτείται η έκδοση Δελτίου Διακίνησης Πετρελαίου για Θέρμανση.
- Το Δελτίο Διακίνησης Πετρελαίου για Θέρμανση είναι τουλάχιστον διπλότυπο και αριθμημένο με συνεχή αρίθμηση, ανά διετία και δεν απαιτείται θεώρησή του.
- Η μη έκδοση του Δελτίου Διακίνησης Πετρελαίου για Θέρμανση, ή η μη επίδειξή του κατά τον έλεγχο, εμπίπτει στις διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 30 του Α.Κ. (Ν.Δ. 136/46), όπως ισχύει.
- Η ποσότητα του πετρελαίου για θέρμανση, που υπάρχει κάθε φορά στις δεξαμενές των βυτιοφόρων αυτοκινήτων μεταφοράς και διανομής, πρέπει να είναι ίση με την ποσότητα που είχε φορτωθεί και αναγράφεται στο Συγκεντρωτικό Δελτίο Αποστολής ή που προκύπτει από το Δελτίο Διακίνησης Πετρελαίου για Θέρμανση, μειωμένη κατά τις ποσότητες που παραδόθηκαν μέχρι τη στιγμή του ελέγχου. Τα παραπάνω αποδεικνύονται από τα παραστατικά στοιχεία που πρέπει να συνοδεύουν το πετρέλαιο για θέρμανση κατά τη διακίνησή του.

Άρθρο 110: Αναγραφή στοιχείων στα παραστατικά λιανικής πώλησης πετρελαίου για θέρμανση

- Οι αποδείξεις λιανικής πώλησης, ή όποιο άλλο έγκυρο φορολογικό παραστατικό συνοδεύει την παράδοση πετρελαίου για θέρμανση με βυτιοφόρα αυτοκίνητα σε τελικούς καταναλωτές, πρέπει να περιέχουν ευκρινώς τα κάτωθι:
  - Στοιχεία διακινητή
  - Ημερομηνία
  - Αριθμό κυκλοφορίας βυτιοφόρου
  - Ονοματεπώνυμο οδηγού
  - Ονοματεπώνυμο του παραλήπτη
  - Ποσότητα καυσίμου
  - Ώρα παράδοσης
  - Ύψος (σε εκατοστά του μέτρου) της στάθμης του πετρελαίου για θέρμανση στη δεξαμενή του παραλήπτη, πριν και μετά την παράδοση του πετρελαίου για θέρμανση, ανεξαρτήτως του σχήματος της δεξαμενής.
  - Υπογραφή του οδηγού και του παραλήπτη
- Τα στοιχεία νηί έως ιχ συμπληρώνονται με την ολοκλήρωση της παράδοσης του πετρελαίου για θέρμανση.

Άρθρο 111: Σωληνώσεις στα βυτιοφόρα οχήματα διανομής πετρελαίου για θέρμανση

1. ΤΥΠΟΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΣΩΛΗΝΩΣΕΩΝ

Οι σωληνώσεις οδευσης του πετρελαίου για θέρμανση επί των βυτιοφόρων αυτοκινήτων διανομής πετρελαίου για θέρμανση, πλέον των βυτιοφόρων εισαγωγής με ένα διαμέρισμα και πλέον των βυτιοφόρων με βενζινοκίνητες αντλίες, κατασκευάζονται σύμφωνα με έναν από τους παρακάτω τρόπους:

ι. ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΩΛΗΝΩΣΕΩΝ ΧΩΡΙΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΑΝΑΡΡΟΦΗΣΗΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ (Σχ.1)

Κάθενα εκ των διαμερισμάτων του βυτιοφόρου, συνδέεται μέσω μοναδιαίου αποκλειστικού σωλήνα φέροντος διακόπτη Δ_(α), με το συλλέκτη (κλαρίνο) (Σ).

Ο συλλέκτης (Σ), συνδέεται απευθείας με την αντλία. Ο συλλέκτης φέρει επίσης άκρο σύνδεσης με τον ατμοσφαιρικό αέρα, που φράσσεται από το διακόπτη (Γ).

Η αντλία συνδέεται στην είσοδό της με την έξοδο από το συλλέκτη και στην έξοδό της με την είσοδο (1) της τριόδου βαλβίδας (Β).

Η τριόδος (Β) συνδέεται στην είσοδο της (1) με την έξοδο της αντλίας, στην έξοδο (2) με την είσοδο του συστήματος αεροδιαχωριστή-μετρητή και στην έξοδο (3) με τον παρακαμπτήριο σωλήνα.

Στην έξοδο από τον μετρητή και πριν την προσαρμογή του εύκαμπτου σωλήνα 1,5 ιντσών, συνδέεται ο παρακαμπτήριος σωλήνας αδειάσματος, με απλή διακλάδωση.

Αναλυτική περιγραφή της λειτουργίας του κυκλώματος, έχει ως ακολούθως:

ια. Παράδοση μέσω μετρητή

- Ένας (ή περισσότεροι) εκ των διακοπών Δ_χ (εκ των διαμερισμάτων) ανοικτός.
- Ο διακόπτης Γ (στο συλλέκτη) κλειστός.
- Η τριόδος βαλβίδα Β στη θέση 1-2.

ιβ. Άδειασμα σωληνώσεως

- Όλοι οι διακόπτες των διαμερισμάτων Δχ, κλειστοί.
- Ο διακόπτης Γ (στο συλλέκτη) ανοικτός.
- Η τριόδος βαλβίδα Β στη θέση 1-3.

Το καύσιμο (και στη συνέχεια ο αέρας), οδεύει στο συλλέκτη και από εκεί, στην είσοδο της αντλίας. Μετά την αντλία, μέσω της τριόδου βαλβίδας Β, οδεύει στην έξοδο προς τον πελάτη, παρακάμπτοντας τον αεροδιαχωριστή-μετρητή και αδειάζοντας έτσι όλο το περιεχόμενο της σωλήνωσης, στον πελάτη.

ii. ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΩΛΗΝΩΣΕΩΝ ΜΕ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΑΝΑΡΡΟΦΗΣΗΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗ ΔΕΞΑΜΕΝΗ ΤΟΥ ΠΕΛΑΤΗ (Σχ. 2)

Καθένα εκ των διαμερισμάτων του βυτιοφόρου, συνδέεται μέσω μοναδιαίου αποκλειστικού σωλήνα φέροντος διακόπτη Δ(χ), με το συλλέκτη (κλαρίνο) (Σ).

Ο συλλέκτης (Σ), συνδέεται με την είσοδο (1) της τριόδου βαλβίδας (Α). Στο τμήμα σύνδεσης μεταξύ συλλέκτη και τριόδου (Α), συνδέεται με διακλάδωση το δεύτερο τμήμα του σωλήνα αναρρόφησης. Ο συλλέκτης φέρει επίσης άκρο σύνδεσης με τον ατμοσφαιρικό αέρα, που φράσσεται από το διακόπτη (Γ).

Η τριόδος βαλβίδα (Α) συνδέεται στην είσοδο (1) με τον συλλέκτη, στην είσοδο (3) με το πρώτο τμήμα του σωλήνα αναρρόφησης και στην έξοδο (2) με την αντλία.

Η αντλία συνδέεται στην είσοδό της με την έξοδο (2) της τριόδου (Α) και στην έξοδό της με την είσοδο (1) της τριόδου (Βα).

Η τριόδος (Βα) συνδέεται στην είσοδό της (1) με την έξοδο της αντλίας, στην έξοδο (2) με το δεύτερο τμήμα του σωλήνα αναρρόφησης και στην έξοδο (3) με την είσοδο (1) της τριόδου (Ββ).

Η τριόδος (Ββ) συνδέεται στην είσοδο (1) με την έξοδο (3) της τριόδου (Βα), στην έξοδο (2) με την είσοδο του συστήματος αεροδιαχωριστή-μετρητή και στην έξοδο (3) με τον παρακαμπτήριο σωλήνα αδειάσματος.

Στην έξοδο από τον μετρητή και πριν την προσαρμογή του εύκαμπτου σωλήνα 1,5 ιντσών, συνδέεται ο παρακαμπτήριος σωλήνας αδειάσματος, με απλή διακλάδωση.

Αναλυτική περιγραφή της λειτουργίας του κυκλώματος, έχει ως ακολούθως:

iiα. Παράδοση μέσω μετρητή

- Ένας (ή περισσότεροι) εκ των διακοπών Δχ (εκ των διαμερισμάτων) ανοικτός
- Ο διακόπτης Γ (στο συλλέκτη) κλειστός
- Η τριόδος βαλβίδα Α, στη θέση 1-2
- Η τριόδος βαλβίδα Βα στη θέση 1-3
- Η τριόδος βαλβίδα Ββ στη θέση 1-2

Το καύσιμο από το διαμέρισμα(τα) οδεύει στο συλλέκτη και από εκεί μέσω της τριόδου Α, στην είσοδο της αντλίας. Μετά την αντλία, μέσω των τριόδων Βα και Ββ, οδεύει στον αεροδιαχωριστή-μετρητή και από εκεί, στην έξοδο προς τον πελάτη.

iiβ. Αδειασμα σωληνώσεως

- Όλοι οι διακόπτες των διαμερισμάτων Δχ, κλειστοί.
- Ο διακόπτης Γ (στο συλλέκτη) ανοικτός.
- Η τριόδος βαλβίδα Α, στη θέση 1-2
- Η τριόδος βαλβίδα Βα στη θέση 1-3
- Η τριόδος βαλβίδα Ββ στη θέση 1-3.

Το καύσιμο (και στη συνέχεια ο αέρας), οδεύει στο συλλέκτη και από εκεί μέσω της τριόδου Α, στην είσοδο της αντλίας. Μετά την αντλία, μέσω των τριόδων Βα και Ββ, οδεύει στην έξοδο της αντλίας, παρακάμπτοντας τον αεροδιαχωριστή-μετρητή και αδειάζοντας έτσι όλο το περιεχόμενο της σωλήνωσης, στον πελάτη.

iiγ. Αναρρόφηση από δεξαμενή του πελάτη

- Ένας (ή περισσότεροι) εκ των διακοπών Δχ (εκ των διαμερισμάτων) ανοικτός.
- Ο διακόπτης Γ (στο συλλέκτη) κλειστός
- Η τριόδος βαλβίδα Α, στη θέση 2-3
- Η τριόδος βαλβίδα Βα, στη θέση 1-2
- Η τριόδος βαλβίδα Ββ σε αδιάφορη θέση.

Το καύσιμο αναρροφάται από το σωλήνα αναρρόφησης και μέσω της τριόδου βαλβίδας Α εισέρχεται στην είσοδο της αντλίας. Μετά την αντλία, μέσω της τριόδου βαλβίδας Βα, αποστέλλεται πίσω στο συλλέκτη και από εκεί σε κάποιο(α) διαμέρισμα(τα). Κατά τη λειτουργία αυτή, όλες οι οδευσεις προς αεροδιαχωριστή-μετρητή ή σωλήνα αδειάσματος, είναι κλειστές.

2. ΒΑΛΒΙΔΕΣ ΦΟΡΤΩΣΗΣ

Και για τα δύο Συστήματα Σωληνώσεων i και ii της παρ. 1, εφόσον η φόρτωση γίνεται από τον πυθμένα, οι αντίστοιχες βαλβίδες φόρτωσης (APJ Couplings) τοποθετούνται είτε στο συλλέκτη, είτε στην είσοδο του κάθε διαμερισματος ξεχωριστά.

3. ΔΙΑΤΟΜΕΣ ΣΩΛΗΝΩΝ

Στην έξοδο από το μετρητή και μετά τη διακλάδωση με τον παρακαμπτήριο σωλήνα αδειάσματος, θα υπάρχει αναμονή για τη σύνδεση με τον εύκαμπτο σωλήνα παράδοσης προς τη δεξαμενή του πελάτη, διατομής 1,5 ιντσών υποχρεωτικά.

Στο πρώτο τμήμα του σωλήνα αναρρόφησης, που συνδέεται στην είσοδο (3) της τριόδου βαλβίδας (Α), θα υπάρχει αναμονή για τη σύνδεση με τον εύκαμπτο σωλήνα αναρρόφησης από τη δεξαμενή του πελάτη, διατομής 2,5 ιντσών υποχρεωτικά.

Όλα τα υπόλοιπα τμήματα των σωληνώσεων, μπορούν να έχουν οποιαδήποτε κατάλληλη διατομή.

4. ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΙ

Τα μέρη των σωληνώσεων, θα πρέπει υποχρεωτικά να πληρούν το χρωματισμό που σημειώνεται στα υπομνήματα των Σχ.1 και Σχ.2, ήτοι:

4.1. (Σχ.1):

4.1.α. Τα μέρη των σωλήνων από τα διαμερίσματα προς το συλλέκτη (Σ), το σώμα του συλλέκτη (Σ) και ο σωλήνας από το συλλέκτη (Σ) μέχρι την είσοδο της αντλίας, θα είναι χρώματος μπλε ανοικτού.

4.1.β. Τα μέρη των σωλήνων από την έξοδο της αντλίας μέχρι την είσοδο (1) της τριόδου βαλβίδας (Β) και από την έξοδο (2) αυτής προς το σύστημα αεροδιαχωριστή-μετρητή και μέχρι την αναμονή (διατομής 1,5 ιντσών) σύνδεσης του εύκαμπτου σωλήνα παράδοσης, θα είναι χρώματος κόκκινου έντονου. Του ίδιου χρώματος, μπορούν να είναι τα σώματα του αεροδιαχωριστή και του μετρητή.

4.1.γ. Ο παρακαμπτήριος σωλήνας αδειάσματος που συνδέει την έξοδο (3) της τριόδου βαλβίδας (Β) με τη διακλάδωση του κεντρικού σωλήνα παροχής μετά την έξοδο από τον μετρητή, θα είναι χρώματος κίτρινου έντονου.

4.2.(Σχ.2):

4.2.α. Τα μέρη των σωλήνων από τα διαμερίσματα προς το συλλέκτη (Σ), το σώμα του συλλέκτη (Σ) και ο σωλήνας από το συλλέκτη (Σ) μέχρι την είσοδο (1) της τριόδου (Α) και από την έξοδο (2) της τριόδου (Α) μέχρι την είσοδο της αντλίας, θα είναι χρώματος μπλε ανοικτού.

4.2.β. Τα μέρη των σωλήνων από την έξοδο της αντλίας μέχρι την είσοδο (1) της τριόδου (Βα), από την έξοδο (3) της τριόδου (Βα) μέχρι την είσοδο (1) της τριόδου (Ββ) και από την έξοδο (2) αυτής προς το σύστημα αεροδιαχωριστή-μετρητή και μέχρι την αναμονή (διατομής 1, 5 ιντσών) σύνδεσης του εύκαμπτου σωλήνα παράδοσης, θα είναι χρώματος κόκκινου έντονου. Του ιδίου χρώματος, μπορούν να είναι τα σώματα του αεροδιαχωριστή και του μετρητή.

4.2.γ. Ο παρακαμπτήριος σωλήνας αδειάσματος που συνδέει την έξοδο (3) της τριόδου βαλβίδας (Ββ) με τη διακλάδωση του κεντρικού σωλήνα παροχής μετά την έξοδο από το μετρητή, θα είναι χρώματος κίτρινου έντονου.

4.2.δ. Ο σωλήνας αναρρόφησης (1^ο τμήμα), από το ελεύθερο άκρο αυτού (αναμονή 2, 5 ιντσών) μέχρι την είσοδο (3) της τριόδου (Α) καθώς επίσης και το τμήμα αυτού (2^ο τμήμα) από την έξοδο (2) της τριόδου βαλβίδας (Βα) μέχρι τη διακλάδωση με το τμήμα της σωλήνωσης μετά το συλλέκτη (Σ), θα είναι χρώματος πράσινου.

Σημειώνεται, ότι όλες οι σωληνώσεις θα πρέπει να είναι εμφανείς και ευκόλως ορατές από τα πλευρικά τμήματα του βυτιοφόρου οχήματος, ώστε ο έλεγχός τους να είναι ευχερής και απρόσκοπτος.

5. ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

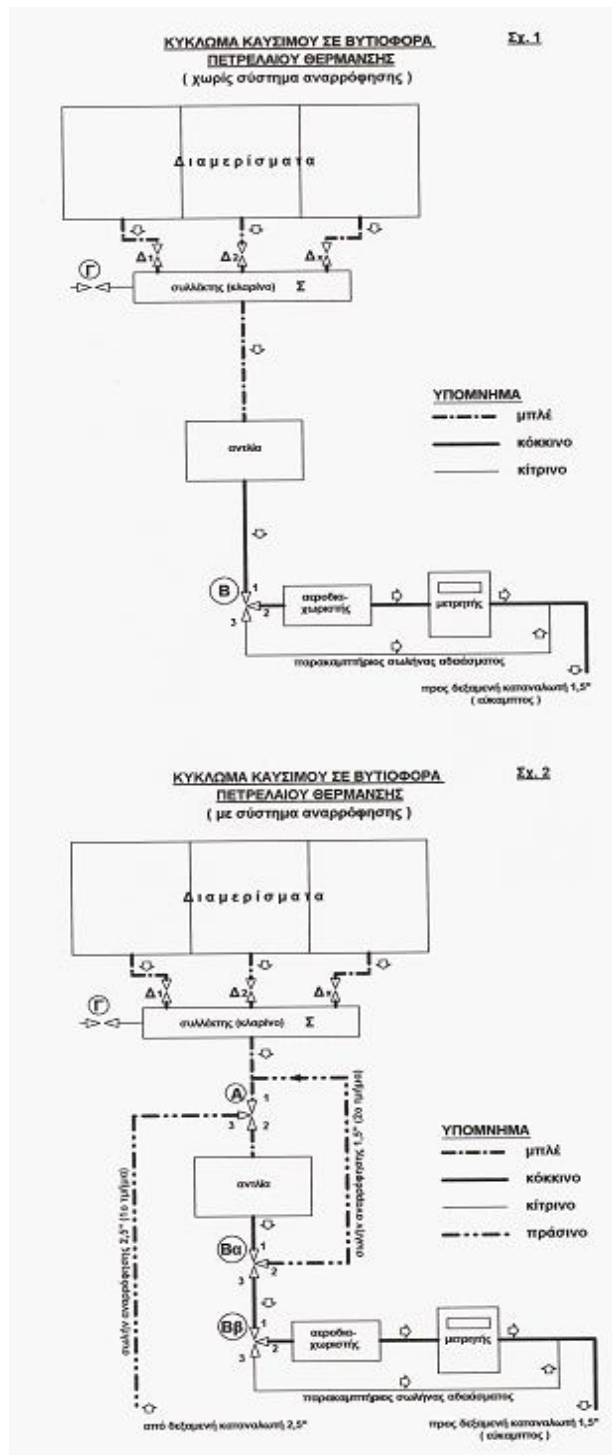
Η κατασκευή των σωληνώσεων σύμφωνα με την παραπάνω αναλυτική περιγραφή, θα πρέπει για κάθε μεμονωμένο βυτιοφόρο όχημα, να πιστοποιηθεί από διπλωματούχο/πτυχιούχο Μηχανολόγο Μηχανικό, με την έκδοση «Πιστοποιητικού Σωληνώσεων». Το πιστοποιητικό θα περιλαμβάνει υποχρεωτικά, ως αναπόσπαστο μέρος αυτού, σχεδιάγραμμα και έγχρωμες φωτογραφίες των σωληνώσεων για την ταυτοποίηση της εκάστοτε κατασκευής, καθώς και Δήλωση Συμμόρφωσης με την παρούσα διάταξη. Το «Πιστοποιητικό Σωληνώσεων» θα βρίσκεται επί του βυτιοφόρου και θα επιδεικνύεται στις αρμόδιες αρχές, σε κάθε διενεργούμενο έλεγχο. Οποιαδήποτε μεταβολή της κατασκευής θα συνοδεύεται από ανάλογα επικαιροποιημένο πιστοποιητικό.

6. ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΥΚΛΩΜΑΤΟΣ ΣΩΛΗΝΩΣΕΩΝ

Επισυνάπτονται στο παρόν άρθρο και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτού, σχεδιαγράμματα υποχρεωτικών σωληνώσεων:

Σχ.1 «κύκλωμα καυσίμου σε βυτιοφόρα πετρελαίου για θέρμανση χωρίς σύστημα αναρρόφησης».

Σχ.2 «κύκλωμα καυσίμου σε βυτιοφόρα πετρελαίου για θέρμανση με σύστημα αναρρόφησης».

4.3 ΕΝΟΤΗΤΑ – ΥΓΡΑΕΡΙΟ

Άρθρο 112: Υποχρεώσεις διακινητών και εμφιαλωτών υγραερίου

1. Η πώληση χύμα υγραερίου επιτρέπεται με την προϋπόθεση της τήρησης των κανόνων ασφαλείας που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, αποκλειστικά και μόνο από τους κατόχους άδειας εμπορίας υγραερίου που έχουν λάβει την άδεια εμπορίας σύμφωνα με τα άρθρα 4, 6, 7 του Ν. 3054/02, είτε απευθείας, ή μέσω τρίτων (της παρ. 8 του άρθρου 6 του Ν. 3054/02), ή από τους πρατηριούχους υγραερίου.
2. Απαγορεύεται στους κατόχους άδειας εμπορίας υγραερίου να πωλούν υγραέριο χύμα σε εμφιαλωτήρια.
3. Οι πρατηριούχοι υγραερίου επιτρέπεται να πωλούν υγραέριο κίνησης μέσω αντλιών αποκλειστικά σε οχήματα, τα οποία το χρησιμοποιούν νόμιμα ως καύσιμο.
4. Απαγορεύεται η εμφιάλωση υγραερίου για οικιακή ή εμπορική (βιομηχανική χρήση) από τα πρατήρια υγραερίου.
5. Η πώληση εμφιαλωμένου υγραερίου σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 του Ν. 3054/02, επιτρέπεται να διενεργείται :
  - i. από κατόχους άδειας εμπορίας υγραερίου, είτε απευθείας, είτε μέσω τρίτων (Χονδρική Πώληση),
  - ii. από κατόχους άδειας λειτουργίας πρατηρίων (υγρών καυσίμων – υγραερίων) (Λιανική Πώληση),
  - iii. από κατόχους άδειας διανομής εμφιαλωμένου υγραερίου (Χονδρική και Λιανική Πώληση),
  - iv. από καταστήματα λιανικής πώλησης, τα οποία στο πλαίσιο της άδειας λειτουργίας που κατέχουν, μπορούν να διαθέτουν εμφιαλωμένο υγραέριο στους καταναλωτές, το οποίο προμηθεύονται είτε από τις εταιρείες που κατέχουν την ειδική άδεια εμπορίας κατηγορίας Γ ή τους τρίτους που ενεργούν για λογαριασμό των εταιρειών, είτε από τους κατόχους άδειας διανομής εμφιαλωμένου υγραερίου.
6. Οι εταιρείες εμπορίας υγραερίου της παραγράφου 6 υποχρεούνται να εφοδιάζουν ανελλιπώς και επαρκώς τους καταναλωτές υγραερίου ολόκληρης της χώρας με υγραέριο, είτε απευθείας, είτε μέσω τρίτων.
7. Οι εταιρείες εμπορίας υγραερίου της παραγράφου 6 υποχρεούνται να εφοδιάζουν τις βιομηχανίες και βιοτεχνίες με χύμα ή εμφιαλωμένο υγραέριο ανάλογα με τις ανάγκες τους.
8. Η εμφιάλωση υγραερίων επιτρέπεται μόνο από κατόχους άδειας εμφιάλωσης, οι οποίοι επιτρέπεται να διενεργούν εμφιαλώσεις μόνο για τους κατόχους άδειας εμπορίας υγραερίων και να γεμίζουν επαναπληρούμενες φιάλες αποκλειστικά και μόνο ιδιοκτησίας των κατόχων άδειας εμπορίας υγραερίων, με τους οποίους συμβάλλονται. Για το σκοπό της εμφιάλωσης οι κάτοχοι άδειας εμπορίας υγραερίων εφοδιάζουν με υγραέριο και φιάλες ιδιοκτησίας τους, τους κατόχους άδειας εμφιάλωσης υγραερίων με τους οποίους συμβάλλονται και έχουν αποκλειστικά το δικαίωμα και την ευθύνη της ασφαλούς διακίνησης προς τους τελικούς πωλητές.
9. Απαγορεύεται στους κατόχους Άδειας Εμφιάλωσης Υγραερίων να κατέχουν στο χώρο του εμφιαλωτηρίου τους, φιάλες υγραερίου κενές ή πλήρεις, που δεν ανήκουν σε κατόχους Άδειας Εμπορίας Υγραερίων, με τους οποίους έχουν συμβληθεί για την εμφιάλωση του προϊόντος τους.
10. Οι περιέκτες αερίου που προορίζονται για υγραέριο πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις της απόφασης ΑΧΣ 265/2002 (ΦΕΚ 1214/Β/2002), και του Καν. 1272/2008/ΕΚ - Παράρτημα Ι – παράγραφος 1.3.2.
11. Αναφορικά με την τήρηση δελτίου διαδρομής από βυτιοφόρα υγραερίου, ισχύουν αναλόγως τα αναφερόμενα στο Άρθρο 102.

Άρθρο 113: Απαιτήσεις για τις επαναπληρούμενες φιάλες υγραερίου

1. Οι κάτοχοι άδειας εμπορίας υγραερίων διασφαλίζουν, για κάθε επαναπληρούμενη φιάλη υγραερίου, ότι:
  - 1.1 αναγράφονται με τρόπο ευδιάκριτο, ανεξίτηλο και ανεπίδεκτο επέμβασης οι παρακάτω ενδείξεις:
    - i. το ονομαστικό βάρος του περιεχομένου
    - ii. το αρχικό απόβαρο της φιάλης, στο οποίο περιλαμβάνεται και το βάρος των εξαρτημάτων που βρίσκονται πάνω σ' αυτήν
    - iii. Η εμπορική επωνυμία και το εμπορικό σήμα του κατόχου Άδειας Εμπορίας υγραερίων, που τις διακινεί.
    - iv. Η ημερομηνία κατασκευής της
    - v. Η ένδειξη επαναπιστοποίησης της φιάλης
    - vi. Μοναδικός σειριακός αριθμός
  - 1.2 διασφαλίζεται με κατάλληλο τρόπο (π.χ. συρρικνωτικό ασφαλείας, σφραγίδα μιας χρήσης) το απαραβίαστο της φιάλης.
2. Φιάλες που δεν πληρούν τις προδιαγραφές της παρ. 1, δεσμεύονται από τις αρμόδιες αρχές στα χέρια του κατόχου τους και αποσύρονται από την κυκλοφορία»

Άρθρο 114: Ανεκτό όριο σφάλματος ποσότητας περιεχομένου επαναπληρούμενων φιαλών υγραερίου

Το μέγιστο ανεκτό αρνητικό σφάλμα του καθαρού βάρους περιεχομένου επαναπληρούμενων φιαλών υγραερίου, καθορίζεται ως εξής:

Ονομαστικό βάρος (Q _n) σε χιλιόγραμμα (kg)	Μέγιστο ανεκτό αρνητικό σφάλμα
Q _n < 15	1,0 %
Q _n ≥ 15	0,5 %

Άρθρο 115: Εγγυήσεις φιαλών υγραερίου

1. Οι καταναλωτές που για πρώτη φορά χρησιμοποιούν επαναπληρούμενη φιάλη υγραερίου, δηλαδή δεν έχουν άδεια φιάλη για ανταλλαγή, καταβάλλουν υποχρεωτικά στις εταιρείες εμπορίας υγραερίου, απ' ευθείας ή μέσω των κατόχων άδειας διανομής εμφιαλωμένου υγραερίου με τις οποίες αυτές συνεργάζονται, χρηματικό ποσό που αντιπροσωπεύει το 90% της αξίας κτήσης της επαναπληρούμενης φιάλης, ως εγγύηση.
2. Κατά την είσπραξη της εγγύησης, σύμφωνα με την ως άνω παράγραφο 1, αποδίδεται στον καταναλωτή ειδικό αποδεικτικό έντυπο που εκδίδεται από τις εταιρείες εμπορίας υγραερίου, επί του οποίου απαραίτητα αναγράφεται η αιτία της είσπραξης και το εισπραττόμενο ποσό.
3. Οι Εταιρείες Εμπορίας Υγραερίου ή/και οι κάτοχοι Άδειας Διανομής Εμφιαλωμένου Υγραερίου, που συνεργάζονται με αυτές, υποχρεούνται να προμηθεύουν με εμφιαλωμένο υγραέριο, χωρίς να εισπράττουν διαφορά εγγύησης για τη φιάλη, τους καταναλωτές που για την προμήθεια πλήρους φιάλης επιστρέφουν άδεια, για την οποία έχουν καταβάλει ήδη εγγύηση, σύμφωνα με την παρ. 1 της παρούσας.
4. Ο καταναλωτής που επιστρέφει άδεια φιάλη υγραερίου χωρίς να επιθυμεί να προμηθευτεί νέα, προκειμένου να εισπράξει την εγγύηση που έχει καταβάλει, πρέπει απαραίτητα να προσκομίσει το αποδεικτικό στοιχείο καταβολής της εγγύησης.

4.4 ΕΝΟΤΗΤΑ – ΣΤΕΡΕΑ ΚΑΥΣΙΜΑ

Άρθρο 116: Λιανική πώληση καυσόξυλων

Επιπλέον των γενικών απαιτήσεων για τη λιανική πώληση προϊόντων, για τη χύδην πώληση καυσόξυλων προβλέπονται τα εξής:

1. Η λιανική πώληση καυσόξυλων γίνεται κατ' όγκον και η χρησιμοποιούμενη μονάδα μπορεί να είναι είτε το χωρικό κυβικό μέτρο στοιβαχτού (m^3 στοιβαχτού) ή το χωρικό κυβικό μέτρο χύδην (m^3 χύδην).
2. Χωρικό κυβικό μέτρο στοιβαχτού νοείται ο όγκος του κυβικού μέτρου που καταλαμβάνεται από ταχτικά στοιβαγμένα καυσόξυλα συμπεριλαμβανομένων των ενδιάμεσων κενών αέρα.
3. Χωρικό κυβικό μέτρο χύδην νοείται ο όγκος του κυβικού μέτρου που καταλαμβάνεται από χύδην καυσόξυλα συμπεριλαμβανομένων των ενδιάμεσων κενών αέρα.
4. Τα καυσόξυλα μπορούν να διατίθενται σε περιέκτες κανονικού γεωμετρικού σχήματος (κλωβούς, παλέτες, μεγασάκους).
5. Οι λιανοπωλητές δηλώνουν σε εμφανές σημείο στο χώρο της επιχείρησης, ανά είδος ξύλου, την τιμή είτε σε €/m³ στοιβαχτού ή σε €/m³ χύδην καθώς και τον όγκο των περιεκτών που, ενδεχομένως, χρησιμοποιούν για τη διάθεση των καυσόξυλων.
6. Οι λιανοπωλητές οφείλουν να διαθέτουν κατάλληλο εξοπλισμό μέτρησης μήκους, για τον υπολογισμό του όγκου.
7. Οι λιανοπωλητές εξασφαλίζουν με κάθε πρόσφορο τρόπο την προστασία των καυσόξυλων από δυσμενείς καιρικές συνθήκες, που ενδέχεται να αλλοιώσουν τα χαρακτηριστικά του προς διάθεση προϊόντος και την ανάμιξη των ειδών διαφορετικής προέλευσης, ποιότητας και τιμής.
8. Δεν επιτρέπεται η πώληση ή δωρεάν διάθεση οποιασδήποτε ξυλείας εμποτισμένης με πισσέλαιο (κομμένη ξυλεία από παλιούς στύλους ΔΕΗ/ΟΤΕ), ή «πράσινης» ξυλείας (εμποτισμένης με άλτα), ή οποιασδήποτε τεχνητής ξυλείας συγκολλημένου ξύλου (κόντρα-πλακέ, νοβοπάν, ισοσανίδων/MDF κ.α.) προς καύση.

Άρθρο 117: Στερεά βιοκαύσιμα

1. Επί των προσσκευασίων στερεών βιοκαυσίμων, που παράγονται άμεσα ή έμμεσα από βιομάζα, δηλαδή από υλικά βιολογικής προέλευσης, εξαιρουμένων των υλικών που είναι ενσωματωμένα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και/ή μετατρέπονται με τα ορυκτά (pellets, μπριγκέτες ξύλου, woodchips, κούτσουρα κλπ, ΕΛΟΤ CEN/TS 14588), αναγράφεται, η εμπορεύσιμη μορφή, η προέλευση, η πηγή τους, η ονομαστική ποσότητα περιεχομένου σε χιλιόγραμμα (kg), η μέγιστη υγρασία (%), καθώς επίσης και η εμπορική ονομασία, ο αριθμός παρτίδας, τα στοιχεία παραγωγού / συσκευαστή / εισαγωγέα και ο τόπος παραγωγής. Οι εμπορεύσιμες μορφές, η προέλευση και η πηγή, τα χαρακτηριστικά, και οι ιδιότητές τους περιγράφονται στο εναρμονισμένο Πρότυπο EN 14961, όπως ισχύει.
2. Για τα προσσκευασμένα καυσόξυλα, κατ' εξαίρεση της ως άνω παρ. 1, η ονομαστική ποσότητα περιεχομένου αναγράφεται κατ' όγκον (cm^3 , dm^3) και η μέγιστη υγρασία δεν επιτρέπεται να ξεπερνά το 25%. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι απαιτήσεις της ως άνω παρ. 1.
3. Η πώληση στερεών βιοκαυσίμων (εκτός των καυσόξυλων) σε χύμα μορφή γίνεται κατά βάρος και η χρησιμοποιούμενη μονάδα μέτρησης είναι το χιλιόγραμμο (kg). Πέραν των γενικών απαιτήσεων για τη σήμανση των πωλούμενων ειδών, αναγράφεται εμφανώς σε παρακείμενη πινακίδα στο χώρο πώλησης η εμπορεύσιμη μορφή, η προέλευση και η πηγή κάθε είδους.
4. Κατά τη διακίνηση στερεών βιοκαυσίμων (εκτός των καυσόξυλων), στο δελτίο αποστολής αναγράφεται, πλέον των υπόλοιπων υποχρεωτικών φορολογικών στοιχείων, η εμπορεύσιμη μορφή, η προέλευση και η πηγή τους.

Άρθρο 118: Λιγνίτης

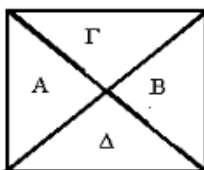
1. Λιγνίτης ψιλός θεωρείται αυτός που αποτελείται από τεμάχια διαστάσεων 10-30 χιλιοστομέτρων, χονδρός αυτός που αποτελείται από τεμάχια διαστάσεων 31 και πάνω χιλιοστομέτρων και λιγνίτης ειδικής διαλογής αυτός που αποτελείται από τεμάχια διαστάσεων 50 και πάνω χιλιοστομέτρων σε φυσική κατάσταση και είναι απαλλαγμένος τελείως από ξένες ύλες. Σκόνη θεωρείται ο λιγνίτης, του οποίου η κοκκομετρική σύσταση ποικίλει από 0-10 χιλιοστά.
2. Απαγορεύεται η εμπορία λιγνιτών χωρίς προηγούμενη διαλογή και απαλλαγή τους από γαιώδεις προσμίξεις.

Άρθρο 119: Τρόπος δειγματοληψίας στερεών καυσίμων

Ο τρόπος δειγματοληψίας στερεών καυσίμων (γαιανθράκων, κόκ λιγνιτών, κ.λπ.) καθορίζεται ως εξής:

Από τον προς δειγματοπισμό σωρό των λιγνιτών και γενικά των στερεών καυσίμων λαμβάνεται με φτυάρι από τέσσερα ή πέντε τουλάχιστον σημεία (θέσεις) κατά το δυνατόν, συμμετρικά, ανά 20 έως 25 χιλιόγραμμα χωρίς καμιά διαλογή. Όλη η ποσότητα που λαμβάνεται μεταφέρεται σε μια επίπεδη καθαρή επιφάνεια κατά προτίμηση φύλλο λαμαρίνας.

Γίνεται θραύση όλων των μεγάλων τεμαχίων σε μέγεθος γροθιάς και με φτυάρι αναμιγνύονται τα τεμάχια αυτά κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Αφού αναμιχθεί, η ποσότητα του δείγματος απλώνεται σε σχήμα τετραγώνου του αυτού πάχους. Στη συνέχεια χωρίζεται με φτυάρι χιαστί το τετράγωνο όπως φαίνεται στο παρακάτω σχήμα, απορρίπτονται οι τομείς Α και Β και κρατούνται οι τομείς Γ και Δ.

Γίνεται και νέα θραύση των τεμαχίων των τομέων Γ και Δ που κρατήθηκαν μέχρι το μέγεθος καρδιού και επακολουθεί νέα ανάμιξη όπως και προηγούμενως. Έπειτα χωρίζεται και πάλι με φτυάρι χιαστί το τετράγωνο στους τομείς Α, Β, Γ, και Δ, απορρίπτονται οι τομείς Γ και Δ και κρατούνται οι τομείς Α και Β.

Επακολουθεί και νέα θραύση των τεμαχίων των τομέων που κρατήθηκαν μέχρι το μέγεθος του φουντουκιού ή και μικρότερο και επαναλαμβάνεται η ανάμιξη, το άπλωμα σε ισόπαχο στρώμα και ο διαχωρισμός του νέου τετραγώνου χιαστί με το φτυάρι σε τομείς Α, Β, Γ και Δ, απορρίπτονται οι τομείς Α και Β και κρατούνται οι τομείς Γ και Δ.

Τα τεμάχια των τομέων Γ και Δ που κρατήθηκαν τελικά, αφού ομογενοποιηθούν πλήρως, τίθενται σε τρία (3) λευκοσιδηρά δοχεία χωρητικότητας 5 έως 6 χιλιόγραμμων που κλείνονται στεγανά.

Από τα δοχεία αυτά τα (2) σφραγίζονται, όπως όλα τα δείγματα και αποστέλλονται στο Γενικό Χημείο του Κράτους για ανάλυση.

Το τρίτο δοχείο καλά σφραγισμένο παραδίδεται στον κάτοχο του είδους που δειγματοπίστηκε, εφόσον το ζητήσει.

5. ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ - ΕΣΤΙΑΣΗ/ΑΝΑΨΥΧΗ

5.1 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΕΣΤΙΑΣΗΣ/ΑΝΑΨΥΧΗΣ

Άρθρο 120: Πεδίο Εφαρμογής και σκοπός

1. Σκοπός της παρούσας ενότητας είναι η τήρηση της γενικής αρχής ότι ο καταναλωτής οφείλει να γνωρίζει τα προϊόντα τα οποία πρόκειται να καταναλώσει και τη τιμή στην οποία διατίθενται.
2. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου αφορούν καταστήματα εστίασης και διασκέδασης (εστιατόρια, καταστήματα γρήγορης εστίασης, εστιατόρια ξενοδοχείων, ταβέρνες, καφετέριες, κέντρα διασκέδασης και λοιπά παρόμοια καταστήματα) καθώς και τα κέντρα και καταστήματα που λειτουργούν σε ξενοδοχεία και ξενοδοχειακά συγκροτήματα, εντός επιβατικών πλοίων και εντός αμαξοστοιχιών του ΟΣΕ. Επιπλέον, αφορούν και τα παραδοσιακά καφενεία, υπό την έννοια του ΚΒΣ, με τις εξαιρέσεις που ορίζονται παρακάτω.

Άρθρο 121: Τήρηση Τιμοκαταλόγων

1. Οι υπεύθυνοι των καταστημάτων του άρθρου 120 οφείλουν να τηρούν τιμοκατάλογο. Οι τιμοκατάλογοι συντάσσονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα και προαιρετικά σε μία ή περισσότερες ξένες γλώσσες.
2. Τα παραπάνω καταστήματα υποχρεούνται να αναρτούν τον τιμοκατάλογο σε εμφανές σημείο, στην εξωτερική όψη της κύριας εισόδου του καταστήματος. Για ξενοδοχεία και ξενοδοχειακά συγκροτήματα, ο τιμοκατάλογος πρέπει να αναρτάται στην εξωτερική όψη της κύριας εισόδου της αίθουσας όπου προσφέρονται τα είδη του τιμοκαταλόγου. Οφείλουν επίσης πριν από την παραγγελία να διαθέτουν τον τιμοκατάλογο σε κάθε πελάτη, ενημερώνοντας αναλυτικά για τα προσφερόμενα εδέσματα και τις τιμές τους.
Από τις παραπάνω υποχρεώσεις εξαιρούνται τα παραδοσιακά καφενεία κατά την έννοια του Κ.Β.Σ. όπως κάθε φορά ισχύει, για τα οποία όμως ισχύει υποχρέωση ανάρτησης τιμοκαταλόγων σε εμφανές σημείο του καταστήματος, αναγράφοντας μόνο τα προσφερόμενα είδη και τις τιμές προσφοράς τους με Φ.Π.Α.

Άρθρο 122: Ενδείξεις τιμοκαταλόγων

1. Στους τιμοκαταλόγους αναγράφονται όλα τα προσφερόμενα είδη "αλά-κάρτ" με τις αντίστοιχες τιμές τους ως εξής: α) καθαρή τιμή, β) Φ.Π.Α. και λοιπές νόμιμες επιβαρύνσεις και γ) τελική τιμή. Απαγορεύεται η προσαύξηση της τελικής τιμής γ) για οποιονδήποτε λόγο.
2. Τα αναγραφόμενα στους τιμοκαταλόγους φαγητά και σαλάτες προσφέρονται στους πελάτες με τη μερίδα. Στην περίπτωση που πέραν της μερίδας προσφέρονται και με το κιλό, τότε στον τιμοκατάλογο σημειώνεται υποχρεωτικά η ένδειξη "με το κιλό" δίπλα στο αντίστοιχο είδος.
3. Στους τιμοκαταλόγους αναγράφονται απαραίτητα οι ακόλουθες ενδείξεις είτε μεμονωμένα, είτε κατά ομάδες φαγητών - ποτών, με τρόπο που να γίνεται αντιληπτή η διάκριση αυτή στον καταναλωτή:
  - i. Το είδος των ελαίων, και η χρήση τους,
  - ii. «Κατεψυγμένο» κατά περίπτωση,
  - iii. «Προμαγειρευμένο» ή «Προτηγανισμένο», κατά περίπτωση,
  - iv. «Προϊόν Π.Ο.Π.» (Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης) ή «προϊόν Π.Γ.Ε.» (Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης), αποκλειστικά και μόνο για τα προϊόντα που ανήκουν επισήμως σε αυτές τις κατηγορίες. Απαγορεύεται η χρήση του όρου «Π.Ο.Π.», «Π.Γ.Ε.» αν τα προϊόντα που διατίθενται δεν είναι τέτοια.
  - v. Προκειμένου για συσκευασμένα ποτά (μπύρα, οίνος, εμφιαλωμένο νερό, αναψυκτικά, χυμοί, οινοπνευματώδη ποτά, σόδες) αναγράφεται επιπλέον και η ειδικότερη ονομασία του είδους με την οποία προσφέρεται στο εμπόριο (ετικέτα) και ο όγκος του περιεχομένου κάθε συσκευασίας σε ml.
  - vi. Ειδικότερα για τους οίνους, που προσφέρονται στους καταναλωτές χωρίς να είναι εμφανής η συσκευασία τους, αναγράφεται υποχρεωτικά η χώρα προέλευσης και ο παραγωγός ή ο εμφιαλωτής τους όπως αυτά αναφέρονται στην επισήμανση(ετικέτα) των εν λόγω οίνων, σύμφωνα με τους Κανονισμούς 1234/2007(άρθρο 118κε) και 607/2009 (άρθρα 55 και 56).
  - vii. Προκειμένου για σαλάτες πάσης φύσεως, αναγράφονται η ονομασία κάθε σαλάτας όπως την ορίζει το κατάστημα και τα βασικά συστατικά που τη συνθέτουν.

Άρθρο 123: Ειδικές ρυθμίσεις

(ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ, ΣΕΛΦ ΣΕΡΒΙΣ, ΤΑΜΠΑ ΝΤΟΤ, ΔΙΑΝΟΜΗ ΠΑΚΕΤΟ, ΚΟΥΒΕΡ)

1. ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

Εφόσον τα καταστήματα του άρθρου 120 ορίζουν ελάχιστη κατανάλωση εντός του καταστήματος ή με σύστημα διανομής κατ' οίκον, οφείλουν στον τιμοκατάλογο που προορίζεται για τον καταναλωτή, να αναγράφουν σε εμφανές σημείο την ένδειξη «Ελάχιστη κατανάλωση ειδών ___ Ευρώ».

2. ΣΕΛΦ ΣΕΡΒΙΣ

Εφόσον τα καταστήματα του άρθρου 120 διαθέτουν για τους πελάτες τους σύστημα αυτοεξυπηρέτησης (ΣΕΛΦ ΣΕΡΒΙΣ), οφείλουν στο χώρο αυτοεξυπηρέτησης να τοποθετούν, σε ορατό σημείο για τον πελάτη, είτε αναρτημένο τιμοκατάλογο με τα είδη προσφοράς του ΣΕΛΦ ΣΕΡΒΙΣ και τις αντίστοιχες τελικές τιμές διάθεσης σύμφωνα με το άρθρο 122 παρ. 1.

3. ΠΑΚΕΤΟ ΕΚΤΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

Εφόσον τα καταστήματα του άρθρου 120 πωλούν στους πελάτες τους τα είδη σε πακέτο εκτός καταστήματος οφείλουν στο χώρο εκτέλεσης της παραγγελίας, είτε να τοποθετούν σε ορατό σημείο για τον πελάτη, αναρτημένο τιμοκατάλογο είτε να διαθέτουν ικανό αριθμό τιμοκαταλόγων προς χρήση για τον πελάτη με τα είδη προσφοράς σε πακέτο με τις αντίστοιχες τελικές τιμές διάθεσης σύμφωνα με το άρθρο 122 παρ. 1.

4. ΤΑΜΠΑ-ΝΤΟΤ (TABLE D' HOTE) – Μενού (Menu)

Οποιαδήποτε χρήση συστήματος ταμπλ ντοτ ή μενού πρέπει να γίνεται γνωστή στον πελάτη με την αντίστοιχη τελική τιμή ανεξάρτητα με το πώς αυτή ορίζεται (κατά άτομο/κατά μενού κλπ.). Η πολιτική αυτή πρέπει να καθίσταται γνωστή στον πελάτη με τρόπο τέτοιο ώστε ο πελάτης να είναι σε θέση, όταν λαμβάνει γνώση του τιμοκαταλόγου, να λαμβάνει γνώση και της πολιτικής αυτής (π.χ. αναρτημένη καρτέλα, ενσωματωμένη στον τιμοκατάλογο, ανεξάρτητα ή μη, στην εξωτερική όψη του καταστήματος κλπ.).

5. ΠΑΡΟΧΗ ΚΟΥΒΕΡ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΕΣΤΙΑΣΗΣ, ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ.

Τα καταστήματα εστίασης του άρθρου 120, δεν επιτρέπεται να χρεώνουν στην πελατεία τους αξία που αφορά σε "ΚΟΥΒΕΡ" (π.χ. σερβίτσια, μαχαίροπύρρα, πετσέτες κλπ.). Κανένα προϊόν (όπως π.χ. εμφιαλωμένο νερό, ψωμί) δεν προσφέρεται και χρεώνεται χωρίς προηγούμενη συναίνεση του καταναλωτή.

Άρθρο 124: Παρασκευάσματα κρέατος από καταστήματα μαζικής εστίασης .

1. Επιτρέπεται στα καταστήματα μαζικής εστίασης (εστιατόρια ,ταβέρνες, ψητοπωλεία, οβελιστήρια και λοιπά παρόμοια), εφόσον διαθέτουν παρασκευαστήριο για ίδια χρήση, σύμφωνα με τις ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις, να παρασκευάζουν και να διαθέτουν ψημένα στην κατανάλωση (καθήμενους ή μη πελάτες) :
  - i. Σουβλάκια (καλαμάκια) από αυτοτελή τεμάχια κρέατος ,
  - ii. Παρασκευάσματα κρέατος εκτός από ντονέρ (γύρο από κιμά).
2. Επιτρέπεται στα καταστήματα της παραγράφου 1 να διαθέτουν ψημένα στους πελάτες τους σουβλάκια (καλαμάκια), γύρο, ντονέρ (γύρο από κιμά), μπιφτέκια, καθώς και άλλα παρασκευάσματα κρέατος ,εφόσον προμηθεύονται τα είδη αυτά από επιχειρήσεις με εγκεκριμένες εγκαταστάσεις παραγωγής προϊόντων κρέατος ,οι οποίες πληρούν τις απαιτήσεις των κανονισμών 852/2004 και 853/2004 της Ε.Ε.
Οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται για παρασκευάσματα κρέατος των παραγράφων 1 και 2 ,πρέπει να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις όπως αυτές περιγράφονται στο τμήμα V του Παραρτήματος Ι Ι του Κανονισμού 853/2004 και του Κανονισμού 852/2004.
3. Απαγορεύεται στις επιχειρήσεις και καταστήματα των παραγράφων 1 και 2 να κατέχουν τεμαχίδια κρέατος προερχόμενα ,είτε από τα καταστήματα της επεξεργασίας και τυποποίησης μεγάλων μυϊκών μαζών ,είτε από την απόξεση των οστών μετά από προηγούμενη αφαίρεσή τους .

Άρθρο 125: Προσφορά ειδών με το κιλό

1. Ο καταναλωτής θα πρέπει να είναι σε θέση, προτού καταναλώσει το είδος ψαριού, κρέατος ή πουλερικών, που επέλεξε και διατίθεται με το κιλό, να γνωρίζει το βάρος του συγκεκριμένου είδους σε βρώσιμη μορφή και την τελική τιμή που θα κληθεί να πληρώσει.
2. Τα καταστήματα του άρθρου 120 θα πρέπει να εξασφαλίζουν την τήρηση της παραπάνω παραγράφου με κάθε πρόσφορο μέσο όπως ενδεικτικά να ζυγίζουν το είδος παρουσία του πελάτη και να καταγράφουν τη τελική τιμή πώλησης, να συνοδεύουν το είδος κατά το σερβίρισμα με σημείωμα στο οποίο θα αναφέρεται το βάρος του είδους και η τελική τιμή του κλπ.

Άρθρο 126: Διάθεση ποτών, οινών, ζύθου και εμφιαλωμένων νερών στις μονάδες ομαδικής εστίασης

1. Οι προσσκευασίες των ποτών, οινών, ζύθου και των εμφιαλωμένων νερών που διατίθενται ακέραιες στον πελάτη εντός των μονάδων ομαδικής εστίασης πρέπει να αποσφραγίζονται παρουσία του.
2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της επομένης παραγράφου 3, τα ποτά με αλκοόλη μπορούν να διατίθενται χύμα στον τελικό καταναλωτή εντός των μονάδων ομαδικής εστίασης σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας ειδικής νομοθεσίας. Στην περίπτωση αυτή προσφέρονται αποκλειστικά από την αρχική προσσκευασία, που μπορεί να έχει ήδη ανοιχθεί για την εξυπηρέτηση προηγούμενης παραγγελίας. Απαγορεύεται η μετάγγισή του περιεχομένου εν όλω ή εν μέρει σε άλλον περιέκτη προκειμένου να προσφερθεί στον πελάτη. Κατά την εκτέλεση της παραγγελίας, εφόσον το ζητήσει ο πελάτης, η μετάγγιση της ανάλογης ποσότητας του ποτού από την αρχική προσσκευασία στο ποτήρι πρέπει να γίνεται παρουσία του και να του δίνεται η δυνατότητα να διαβάσει την επισήμανση της συγκεκριμένης προσσκευασίας.
3. α.Οι οίνοι μπορούν, επιπλέον, να διατίθενται χύμα στον τελικό καταναλωτή εντός των μονάδων ομαδικής εστίασης, προσφερόμενοι από οίνο που έχει παραληφθεί σε περιέκτη χωρητικότητας άνω των 60 λίτρων ως μη προσσκευασμένος.
β. Επιτρέπεται η διάθεση χύμα ζύθου από επιχειρήσεις ομαδικής εστίασης που, νομίμως, παράγουν ζύθο για επιτόπια κατανάλωση σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της ισχύουσας ειδικής νομοθεσίας.
4. Το προϊόν απόσταξης των μικρών αποσταγματοποιών (διημέρων) παραλαμβάνεται από τις μονάδες ομαδικής εστίασης και προσφέρεται από αυτές στον τελικό καταναλωτή, αποκλειστικά και μόνο χύμα, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις σχετικές διατάξεις της ισχύουσας ειδικής νομοθεσίας.

Άρθρο 127: Υποχρέωση τήρησης δελτίου παραπόνων πελατών από τα κέντρα και καταστήματα εστίασης, αναψυχής και διασκέδασης

1. Τα κέντρα και καταστήματα εστίασης, αναψυχής και διασκέδασης υποχρεούνται να διαθέτουν προς χρήση της πελατείας τους το ειδικό έντυπο "ΦΥΛΛΟ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ". Το έντυπο αυτό διατίθεται, μέσω ειδικής θήκης, τοποθετημένης σε εμφανές μέρος για τους πελάτες, δίπλα ακριβώς από την έξοδο του καταστήματος.
2. Το έντυπο «ΦΥΛΛΟ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ» είναι αριθμημένο τριπλότυπο με τρία φύλλα διαφορετικού χρώματος το καθένα, ήτοι λευκό, ανοικτό πράσινο και ανοικτό ερυθρό και είναι τύπου καρμπονιζέ.
3. Η διάθεση στον πελάτη του παραπάνω εντύπου είναι ανελλιπής, γι'αυτό στην ειδική ως άνω θήκη τοποθετείται ικανός αριθμός του φύλλου αυτού (τουλάχιστον τριάντα τριπλότυπα φύλλα).
Επίσης στους τιμοκαταλόγους των παραπάνω κέντρων και καταστημάτων και σε εμφανές σημείο αυτών αναγράφεται με ευδιάκριτα και ευανάγνωστα γράμματα, στην ελληνική - αγγλική - γαλλική - γερμανική γλώσσα η ένδειξη "ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΔΙΑΘΕΤΕΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ ΣΕ ΕΙΔΙΚΗ ΘΕΣΗ ΔΙΠΛΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΔΟ"
4. Ειδικές υποχρεώσεις των υπευθύνων των επιχειρήσεων της ως άνω παραγράφου 1, ορίζονται κατωτέρω και αφορούν τον τρόπο συμπλήρωσης του φύλλου διαμαρτυρίας:
  - i. Με σφραγίδα μελάνης που τίθεται και στα τρία αντίτυπα του φύλλου, αναγράφονται τα στοιχεία του αρμόδιου Τμήματος Εμπορίου κάθε Περιφέρειας (ή Περιφερειακής Ενότητας όπου υφίσταται), υπό τον έλεγχο της οποίας υπάγεται η επιχείρηση (π.χ Τμήμα Εμπορίου & Τουρισμού, Δ/σης Ανάπτυξης Περιφερειακής Ενότητας Πειραιά αν η επιχείρηση π.χ. λειτουργεί στον Πειραιά). Η σφραγίδα τίθεται επί του φύλλου δίπλα ακριβώς από την λέξη "ΠΡΟΣ", φέρουσα ενδείξεις και στις τέσσερις ως άνω γλώσσες.
  - ii. Με σφραγίδα μελάνης που τίθεται και στα τρία αντίτυπα του φύλλου, αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία της υπαρκτής επιχείρησης (επωνυμία ή επωνυμία, δ/νση, οδός αριθμός, πόλη, όνομα αγορανομικού υπευθύνου, κ.λπ). Η σφραγίδα αυτή τίθεται επί του φύλλου κάτω ακριβώς από το πλαίσιο "Στοιχεία επιχείρησης" φέρουσα ενδείξεις και στις τέσσερις ως άνω γλώσσες.
5. Τα υπόλοιπα σημεία του φύλλου διαμαρτυρίας, όπως η ημερομηνία,το ονοματεπώνυμο του διαμαρτυρόμενου, η δ/νση αυτού, η χώρα, η υπηκοότητα, η ταυτότητα και η διαμαρτυρία συμπληρώνονται μόνο από τον καταναλωτή, ο οποίος και υπογράφει. Σημειωτέον ότι οι τίτλοι των υπολοίπων αυτών σημείων, πέραν της ελληνικής γλώσσας, αναφέρονται με ευθύνη της επιχείρησης και στις υπόλοιπες τρεις ως άνω ξένες γλώσσες.
6. Μετά την ολοκληρωμένη ως άνω συμπλήρωση του φύλλου διαμαρτυρίας, το φύλλο χρώματος ανοικτού ερυθρού, παραμένει στην επιχείρηση, τά δε άλλα δύο φύλλα χρώματος λευκού και ανοικτού πρασίνου, κρατεί με ευθύνη της επιχείρησης ο καταναλωτής.
7. Ο καταναλωτής εφόσον ενδιαφέρεται για την παραπέρα πορεία της υπόθεσης για την οποία διαμαρτυρήθηκε, μεριμνά ώστε το φύλλο διαμαρτυρίας χρώματος λευκού, να περιέλθει στην αρμόδια Υπηρεσία που αναφέρεται στο φύλλο αυτό, κρατώντας ο ίδιος προσωπικά το άλλο φύλλο χρώματος ανοικτού πρασίνου.

8. Η παραλαμβάνουσα το φύλλο διαμαρτυρίας παραπάνω Υπηρεσία, επιλαμβάνεται αρμοδίως επί των παραπόνων εφόσον πρόκειται για τον τομέα αρμοδιότητάς της, διαφορετικά μεριμνά ώστε η διαμαρτυρία να διαβιβαστεί στην κατά περίπτωση Κρατική Αρχή (υγειονομική, αστυνομική, εφοριακή κ.λπ.)
9. Οι παραλήπτριες του φύλλου διαμαρτυρίας Υπηρεσίες, πρωτοκολλούν το φύλλο αυτό και ενημερώνουν τον καταναλωτή για την πορεία του θέματός του.
10. Κατωτέρω παρατίθεται υπόδειγμα του φύλλου διαμαρτυρίας, που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του παρόντος άρθρου:
  - Αριθμός .....
  - ΦΥΛΛΟ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ
  - ΠΡΟΣ .....
  - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ .....
  - ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ .....
  - ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΟΜΕΝΟΥ .....
  - Δ/ΝΣΗ ..... ΧΩΡΑ .....
  - ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ .....
  - ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ .....
  - ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ .....
  - ΥΠΟΓΡΑΦΗ

5.2 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 128: Ειδικές ρυθμίσεις για την παροχή υπηρεσιών. Τιμοκατάλογοι – Υπηρεσίες εκτίμησης

1. Τα ιδιωτικά σχολεία γενικής και τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, τα κάθε είδους φροντιστήρια και οι ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί, τα ιδιωτικά ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης και εργαστήρια ελευθέρων σπουδών, είναι υποχρεωμένα να έχουν συνταγμένους τιμοκαταλόγους, που θα διατηρούν στο κατάστημά τους, τους οποίους θα θέτουν στην διάθεση των γονέων και κηδεμόνων των μαθητών και σπουδαστών, εφόσον οι τελευταίοι το ζητήσουν. Στους τιμοκαταλόγους αυτούς θα αναγράφονται οι τιμές των πάσης φύσεως παρεχομένων υπηρεσιών (δίδακτρα, μεταφορικά, προαιρετικές υπηρεσίες κλπ.) που ισχύουν για την τρέχουσα σχολική χρονιά.
2. Ειδικά οι επιχειρήσεις, που εκμεταλλεύονται στεγασμένους και ακάλυπτους χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων, απαγορεύεται να αρνηθούν την υποδοχή αυτοκινήτων για στάθμευση, εφόσον κατά την στιγμή της άφιξης του οχήματος υπάρχει κενός χώρος.
3. Οι επιχειρήσεις της ως άνω παραγράφου 3, υποχρεούνται να έχουν αναρτημένη πινακίδα, τουλάχιστον διαστάσεων 1, 00 X 0, 50 μ. ή τιμοκατάλογο, σε ορατό για τον πελάτη σημείο, όπου με μεγάλα και καθαρά γράμματα και αριθμούς θα αναγράφονται τα δικαιώματα που εισπράττονται για την στάθμευση αυτοκινήτων, δικύκλων και λοιπών τροχοφόρων (π.χ. τιμές στάθμευσης ανά μία ή περισσότερες ώρες, τιμές στάθμευσης ανά 24ωρο, ανά βδομάδα, ανά μήνα κλπ.).
4. Σε περίπτωση που πριν την παροχή της κύριας υπηρεσίας παρέχεται υπηρεσία εκτίμησης, τότε η παροχή της εκτίμησης αποτελεί διακριτή υπηρεσία και υπάγεται στις γενικές διατάξεις. Η παροχή της υπηρεσίας εκτίμησης τελεί σε ανεξάρτητη σχέση με την εκπλήρωση ή μη της κύριας παροχής και ο παρέχων την κύρια υπηρεσία πρέπει αφού λάβει τη σύμφωνη γνώμη του καταναλωτή/πελάτη πριν προβεί σε αυτήν.

6. ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΟΡΓΑΝΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ

6.1 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΟΡΓΑΝΑ ΖΥΓΙΣΗΣ ΜΗ ΑΥΤΟΜΑΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Άρθρο 129: Όργανα ζύγισης μη αυτόματης λειτουργίας υποκείμενα σε νόμιμο έλεγχο

1. Ως όργανα ζύγισης μη αυτόματης λειτουργίας νοούνται τα όργανα ζύγισης που χρειάζονται την παρέμβαση χειριστή για την εκτέλεση της ζύγισης.
2. Όργανα ζύγισης μη αυτόματης λειτουργίας υποκείμενα σε νόμιμο έλεγχο νοούνται είναι εκείνα που πωλούνται ή χρησιμοποιούνται για τους ακόλουθους τομείς:
  - i. προσδιορισμό της μάζας για εμπορικές συναλλαγές
  - ii. προσδιορισμό της μάζας για τον υπολογισμό διοδίων, φόρων, τελών, επιδοτήσεων, προστίμων, αμοιβών, αποζημιώσεων ή ανάλογων πληρωτέων ποσών
  - iii. προσδιορισμό της μάζας για την εφαρμογή νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων ή για δικαστικές πραγματογνωμοσύνες
  - iv. προσδιορισμό της μάζας στην ιατρική πρακτική, όσον αφορά τη ζύγιση των ασθενών για λόγους παρακολούθησης, διάγνωσης και θεραπευτικής αγωγής
  - v. προσδιορισμό της μάζας για την παρασκευή φαρμάκων σε φαρμακείο κατόπιν συνταγής και ο καθορισμός των μαζών κατά τις αναλύσεις που πραγματοποιούνται σε ιατρικά και φαρμακευτικά εργαστήρια.
  - vi. καθορισμό της τιμής συναρτήσει της μάζας για την απευθείας πώληση στο κοινό και την κατασκευή προσσκευασιών.
3. Η συμμόρφωση (προϋποθέσεις για τη χρήση, τις βασικές και τις μετρολογικές απαιτήσεις, τις υποχρεώσεις των κατασκευαστών/εξουσιοδοτημένων αντιπροσώπων και των κοινοποιημένων οργανισμών κλπ) των οργάνων της παρ. 2, η κυκλοφορία των οποίων εγκρίθηκε μετά το 1993, προβλέπεται από την Οδηγία 90/384/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 93/68/ΕΟΚ και ενσωματώθηκε με την Υ.Α. Φ2-376/93 (ΦΕΚ 284/Β/1993), όπως τροποποιήθηκε με την Υ.Α. Φ2-1041/94 (ΦΕΚ 692/Β/1994), όπως ισχύουν.
4. Η συμμόρφωση των οργάνων της παρ. 2, η κυκλοφορία των οποίων εγκρίθηκε πριν το 1993, αποδεικνύεται από την Έγκριση Κυκλοφορίας στην Ελλάδα, που χορηγήθηκε από τη Δ/νση Μετρολογίας της Γεν. Γραμ. Εμπορίου, του Υπ. Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Τα ζυγιστικά αυτά όργανα απαγορεύεται πλέον να διατίθενται στην αγορά, προς πώληση, ενώ εκείνα που είναι ήδη σε χρήση, συνεχίζουν να χρησιμοποιούνται με την προϋπόθεση ότι λειτουργούν εντός των μέγιστων ανεκτών ορίων σφάλματος που προβλέπονται και για τα αντίστοιχα όργανα που εγκρίθηκαν μετά το 1993.
5. Μη συμμορφούμενα όργανα ζύγισης της ως άνω παρ. 2 δεν επιτρέπεται να διατίθενται στην αγορά. Τυχόν ευρισκόμενα προς πώληση αποσύρονται.
6. Όργανα ζύγισης των σημείων i, ii και vi της ως άνω παραγράφου 2 που χρησιμοποιούνται για εμπορικές συναλλαγές, για την πώληση τροφίμων ή άλλων αγαθών, τοποθετούνται από τους πωλητές σε εμφανές σημείο, σε θέση τέτοια, ώστε ο αγοραστής να μπορεί να παρακολουθεί τη ζύγιση και να έχει οπτική επαφή, για αρκετό χρόνο, με την ένδειξη του βάρους, την ένδειξη της τιμής ανά χιλιόγραμμο και την τελική τιμή ζυγιζόμενου προϊόντος.

6.2 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΟΡΓΑΝΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΜΗ ΑΥΤΟΜΑΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΖΥΓΙΣΗΣ)

6.2.1 ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΜΕΤΡΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΜΗ ΑΥΤΟΜΑΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΖΥΓΙΣΗΣ)

Άρθρο 130: Συμμόρφωση των οργάνων μέτρησης (εκτός μη αυτόματων οργάνων ζύγισης)

1. Ως όργανα μέτρησης νοούνται τα αυτόματα όργανα ζύγισης, τα συστήματα μέτρησης υγρών εκτός ύδατος, οι συσκευές μέτρησης επιφάνειας (εμβαδόμετρα), τα ταξίμετρα, οι υδρομετρητές, οι μετρητές αερίου και οι διατάξεις αναγωγής όγκου, οι μετρητές ενεργού ηλεκτρικής ενέργειας, τα θερμιδόμετρα, τα συστήματα μέτρησης για τη συνεχή και δυναμική μέτρηση ποσοτήτων υγρών εκτός από το νερό, τα υλικά μέτρα, οι αναλυτές καυσαερίων.
2. Η συμμόρφωση (προϋποθέσεις για τη χρήση, τις βασικές και τις μετρολογικές απαιτήσεις, τις υποχρεώσεις των κατασκευαστών/εξουσιοδοτημένων αντιπροσώπων και των κοινοποιημένων οργανισμών κλπ) των οργάνων της παρ. 1, η κυκλοφορία των οποίων εγκρίθηκε μετά το 2006, προβλέπονται από την Οδηγία 2004/22/ΕΚ, που ενσωματώθηκε με την Υ.Α. Φ2-1393/07, (ΦΕΚ 521/Β/2007), όπως ισχύει.
3. Η συμμόρφωση (προϋποθέσεις για τη χρήση, τις βασικές και τις μετρολογικές απαιτήσεις, τις υποχρεώσεις των κατασκευαστών/εξουσιοδοτημένων αντιπροσώπων και των κοινοποιημένων οργανισμών κλπ) των οργάνων της παρ. 1, η κυκλοφορία των οποίων εγκρίθηκε πριν το 2006, αποδεικνύεται από την Έγκριση Κυκλοφορίας στην Ελλάδα, που χορηγήθηκε από τη Δ/νση Μετρολογίας, της Γεν. Γραμ. Εμπορίου, του Υπ. Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Τα όργανα αυτά επιτρέπεται να διατίθενται προς πώληση μέχρι τη λήξη της Έγκρισης Κυκλοφορίας τους και το αργότερο μέχρι 31/10/2016. Τα όργανα αυτά που είναι ήδη σε χρήση, συνεχίζουν να χρησιμοποιούνται με την προϋπόθεση ότι λειτουργούν εντός των μέγιστων ανεκτών ορίων σφάλματος που προβλέπονται και για τα αντίστοιχα όργανα που εγκρίθηκαν μετά το 2006.
4. Μη συμμορφούμενα όργανα μέτρησης της ως άνω παρ. 1 δεν επιτρέπεται να διατίθενται στην αγορά. Τυχόν ευρισκόμενα προς πώληση αποσύρονται.

6.2.2 ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΟΓΚΟΥ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΥΓΡΑΕΡΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ

Άρθρο 131: Συστήματα μέτρησης όγκου υγρών καυσίμων και υγραερίου κίνησης

1. Ως συστήματα μέτρησης όγκου υγρών καυσίμων και υγραερίου κίνησης νοούνται εκείνα που βρίσκονται επί σταθερών σημείων ή βυτιοφόρων αυτοκινήτων και χρησιμοποιούνται για εμπορικές συναλλαγές με τελικούς καταναλωτές.
2. Τα συστήματα της ως άνω παρ. 1 πρέπει να φέρουν επ' αυτών, σε εμφανές σημείο, τον αριθμό έγκρισης τύπου ΕΚ ή τον αριθμό έγκρισης κυκλοφορίας που έχει χορηγηθεί από τη Δ/νση Μετρολογίας, της Γεν. Γραμ. Εμπορίου, του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 130.
3. Τα συστήματα μέτρησης όγκου υγρών καυσίμων πρέπει να αποτελούνται απαραίτητα από:

- i. Ογκομετρητή
  - ii. Ενδεικτική- Καταγραφικό
  - iii. Αεροδιαχωριστή (σε κατάσταση ορθής λειτουργίας)
4. Τα βυτιοφόρα αυτοκίνητα, που χρησιμοποιούνται για τη διανομή Πετρελαίου για θέρμανση σε τελικούς καταναλωτές, φέρουν υποχρεωτικά σύστημα μέτρησης του παρεχόμενου όγκου, με τις απαιτήσεις της ως άνω παρ. 3
  5. Το ανεκτό όριο σφάλματος των ογκομετρητών υγρών καυσίμων (βενζινών, πετρελαίων) καθορίζεται σε $\pm 0,5\%$, σύμφωνα με την Οδηγία 2004/22/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκε με την Υ.Α. Φ2-1393/07 (ΦΕΚ 521/Β/2007) όπως κάθε φορά ισχύουν.
  6. Το ανεκτό όριο σφάλματος μετρητών υγραερίου για τροχοφόρα, του οποίου η διάθεση γίνεται από πρατήρια, καθορίζεται σε $\pm 1,0 \%$, όπως προβλέπεται από την Οδηγία 2004/22/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκε με την Υ.Α. Φ2-1393/07 (ΦΕΚ 521/Β/2007) και κάθε φορά ισχύει.

6.2.3 ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ – ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΟΡΘΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΟΓΚΟΥ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΥΓΡΑΕΡΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ

Άρθρο 132: Σφράγιση των διατάξεων ρύθμισης του όγκου (μηχανικών ή/και ηλεκτρονικών) των αντλιών υγρών καυσίμων, των ογκομετρητών βυτιοφόρων διανομής υγρών καυσίμων και των διανομέων (dispensers) υγραερίου κίνησης για τροχοφόρα

1. Κάθε πρατήριο υγρών καυσίμων, ή πρατήριο υγραερίου κίνησης για τροχοφόρα, ή μικτό πρατήριο, υπό το σήμα εταιρείας εμπορίας πετρελαιοειδών, είναι εξοπλισμένο με αντλίες υγρών καυσίμων, ή/και διανομείς (dispensers) υγραερίου, οι οποίες έχουν σφραγισμένες διατάξεις ρύθμισης του όγκου τους (μηχανικές ή/και ηλεκτρονικές), με ευθύνη από κοινού του εκμεταλλευτή του πρατηρίου και του εξουσιοδοτημένου συνεργείου του άρθρου 136 της παρούσας.
2. Η υποχρέωση της παρ. 1 ισχύει και για τα Ανεξάρτητα πρατήρια, με ευθύνη από κοινού του εκμεταλλευτή του πρατηρίου και του εξουσιοδοτημένου Συνεργείου του άρθρου 136 της παρούσας.
3. Η υποχρέωση της παρ. 1 ισχύει και για τους ογκομετρητές των βυτιοφόρων μεταφοράς και διανομής υγρών καυσίμων σε τελικούς καταναλωτές, με ευθύνη από κοινού του ιδιοκτήτη του βυτιοφόρου και του εξουσιοδοτημένου Συνεργείου του άρθρου 136 της παρούσας.
4. Η σφράγιση των διατάξεων ρύθμισης του όγκου των αντλιών και των διανομέων (dispensers) όλων των πρατηρίων των παρ. 1 και 2, τόσο εκείνων με σήμα εταιρείας εμπορίας πετρελαιοειδών, όσο και των Ανεξάρτητων, καθώς και των ογκομετρητών βυτιοφόρων, γίνεται αποκλειστικά στο 0,0 %, από εξουσιοδοτημένα «Συνεργεία Ελέγχου, Ρύθμισης και Σφράγισης».
5. Οι σφραγίδες που χρησιμοποιούνται από τα ως άνω συνεργεία είναι μιας χρήσης, από πλαστικό ή μεταλλικό υλικό ή συνδυασμό τούτων (εξαρουμένων των μολυβδοσφραγίδων), φέρουν τα διακριτικά (λογότυπο ή σήμα) του συνεργείου, μοναδικό διακριτό αριθμό σειράς και τον αριθμό εξουσιοδότησης από τη Δ/ση Μετρολογίας, της Γεν. Γραμ. Εμπορίου, του Υπ. Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Δείγματα των σφραγίδων, έγχρωμη φωτογραφία, σε έντυπη και σε ψηφιακή μορφή, καθώς και κατάλογος με τους διατεθέντες αριθμούς σειράς κατατίθενται στη Δ/ση Μετρολογίας, της Γεν. Γραμ. Εμπορίου του Υπ. Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Οι σφραγίδες αυτές πρέπει να είναι εντελώς διακριτές από τις σφραγίδες που χρησιμοποιούνται για τη σφράγιση των διαμερισμάτων των βυτιοφόρων και των δειγμάτων καυσίμου που παραδίδονται στα πρατήρια.
6. Κάθε αντλία υγρών καυσίμων, διανομέας (dispenser) υγραερίου ή ογκομετρητής βυτιοφόρου, όπου οι διατάξεις ρύθμισης του όγκου (μηχανικές ή/και ηλεκτρονικές) είναι ασφράγιστες, ή έχουν σφραγιστεί με σφραγίδες διαφορετικές από τα κατατεθέντα στο Υπ. Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων δείγματα, ή οι σφραγίδες έχουν καταστραφεί ή παραβιαστεί, ή έχουν σφραγιστεί ανεπαρκώς κατά τρόπο που επιτρέπει στη σφραγίδα να αφαιρεθεί και να επανατοποθετείται, εμπίπτει στις διατάξεις της παρ. 11.α.ii του άρθρου 30 του Α.Κ. (Ν.Δ. 136/46), όπως ισχύει.
7. Τα εξουσιοδοτημένα Συνεργεία Ελέγχου, Ρύθμισης και Σφράγισης, κάθε φορά που προβαίνουν σε έλεγχο, ρύθμιση και σφράγιση των διατάξεων ρύθμισης όγκου αντλιών υγρών καυσίμων, ή διανομέων (dispensers) υγραερίου ή ογκομετρητών βυτιοφόρων, υποχρεούνται να παραδίδουν, στον πρατηριούχο ή στον ιδιοκτήτη του βυτιοφόρου, «Δελτίο Ελέγχου, Ρύθμισης και Σφράγισης». Τα Συνεργεία διατηρούν αντίγραφο του Δελτίου στο αρχείο τους τουλάχιστον για 2 χρόνια.
8. Οι πρατηριούχοι και οι ιδιοκτήτες βυτιοφόρων υποχρεούνται να φυλάσσουν στο πρατήριό τους ή στο βυτιοφόρο τους, αντίστοιχα, τα Δελτία Ελέγχου, Ρύθμισης και Σφράγισης τουλάχιστον για 2 χρόνια και να τα επιδεικνύουν στα αρμόδια όργανα ελέγχου. Έλλειψη ή μη επίδειξη τους εμπίπτει στις διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 30 του Α.Κ. (Ν.Δ. 136/46), όπως ισχύει.

Άρθρο 133: Λοιπά σημεία σφράγισης εκτός των σημείων ρύθμισης του όγκου

1. Τα λοιπά σημεία σφράγισης των αντλιών υγρών καυσίμων, των διανομέων (dispensers) υγραερίου ή των ογκομετρητών βυτιοφόρων διανομής υγρών καυσίμων, που δεν σχετίζονται με τη ρύθμιση του παρεχόμενου όγκου, όπως αυτά καθορίζονται από τον κατασκευαστή και την έγκριση του οργάνου, σφραγίζονται από τον κατασκευαστή/εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο/εισαγωγέα/διανομέα.
Την ευθύνη για τη σφράγιση αυτή φέρουν οι κάτωθι:
  - i. για τα πρατήρια υγρών καυσίμων, ή πρατήρια υγραερίου κίνησης για τροχοφόρα, ή μικτά πρατήρια, υπό το σήμα εταιρείας εμπορίας πετρελαιοειδών καθώς για τα Ανεξάρτητα πρατήρια, ο εκμεταλλευτής του πρατηρίου από κοινού με τα εξουσιοδοτημένα συνεργεία του άρθρου 135 της παρούσας και τον κατασκευαστή/εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο/εισαγωγέα/διανομέα που διενήργησε την ως άνω σφράγιση.
  - ii. για τα βυτιοφόρα μεταφοράς και διανομής υγρών καυσίμων σε τελικούς καταναλωτές, ο ιδιοκτήτης του βυτιοφόρου από κοινού με το εξουσιοδοτημένο Συνεργείο του άρθρου 135 της παρούσας και τον κατασκευαστή/εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο/εισαγωγέα/διανομέα που διενήργησε την ως άνω σφράγιση.
2. Οι σφραγίδες που χρησιμοποιούνται για τα σημεία της παρ. 1, είναι μιας χρήσης από πλαστικό ή μεταλλικό υλικό ή συνδυασμό τούτων (εξαρουμένων των μολυβδοσφραγίδων), φέρουν μοναδικό διακριτό αριθμό σειράς και τα διακριτικά (λογότυπο ή σήμα) της εταιρείας που διενήργησε τη σφράγιση.
3. Οι κατασκευαστές/εξουσιοδοτημένοι αντιπρόσωποι/εισαγωγείς/διανομείς αντλιών υγρών καυσίμων, διανομέων (dispensers) υγραερίου και των ογκομετρητών βυτιοφόρων διανομής υγρών καυσίμων υποχρεώνονται να καταθέτουν στη Δ/ση Μετρολογίας, της Γεν. Γραμ. Εμπορίου του Υπ. Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, δείγματα των σφραγίδων αυτών, έγχρωμη φωτογραφία τους σε έντυπη και ψηφιακή μορφή, καθώς και τους διατεθέντες αριθμούς σειράς.
4. Οι απαιτήσεις της παρ. 1 τίθενται σε ισχύ δύο (2) μήνες, μετά την έκδοση της παρούσας, για τις νέες εγκαταστάσεις και δώδεκα (12) μήνες, μετά την έκδοση της παρούσας, για τα ήδη εγκατεστημένα όργανα.
5. Με την παρέλευση των προθεσμιών της ως άνω παρ. 4, αντλίες υγρών καυσίμων, διανομείς (dispensers) υγραερίου ή ογκομετρητές βυτιοφόρων διανομής υγρών καυσίμων που δεν συμμορφώνονται με τα προβλεπόμενα στην ως άνω παρ. 1, θεωρούνται ασφράγιστοι και εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 11α.ii του άρθρου 30 του Α.Κ. (Ν.Δ. 136/46), όπως ισχύει.

Άρθρο 134: Τεκμηρίωση αντλιών υγρών καυσίμων, διανομέων (dispensers) υγραερίου ή ογκομετρητών βυτιοφόρων διανομής υγρών καυσίμων

1. Απαγορεύεται η οποιαδήποτε και για οποιοδήποτε λόγο τροποποίηση σε κατασκευαστικό μέρος (μηχανολογικό, ηλεκτρολογικό, ηλεκτρονικό και λογισμικό) των αντλιών υγρών καυσίμων, των διανομέων (dispensers) υγραερίου και των ογκομετρητών βυτιοφόρων διανομής υγρών καυσίμων, καταπεριλαμβανομένων και των αεροδιαχωριστών, που θα έχει σαν αποτέλεσμα τη διαφοροποίηση από την αρχική κατασκευή, όπως αυτή κατασκευάστηκε και εγκρίθηκε.
2. Τυχόν τροποποίηση οποιοδήποτε μέρους της αντλίας, του διανομέα (dispenser), ή του ογκομετρητή του βυτιοφόρου από τον κατασκευαστή, προϋποθέτει προηγούμενη σύμφωνη γνώμη από το φορέα που εξέδωσε την έγκριση, τούτου αποδεικνυόμενου από την ανάλογη γραπτή τεκμηρίωση.
3. Η μη συμμόρφωση με τα προβλεπόμενα στις ως άνω παρ. 1 και 2, εμπίπτει στις διατάξεις της παρ. 11αί του άρθρου 30 του Α.Κ. (Ν.Δ. 136/46), όπως ισχύει.
4. Σε κάθε πρατήριο υγρών καυσίμων, ή πρατήριο υγραερίου ή μικτό πρατήριο και με ευθύνη του πρατηριούχου, πρέπει να υπάρχει για κάθε τύπο/μοντέλο εγκατεστημένης αντλίας/διανομέα (dispenser) φάκελος που θα περιέχει:
  - i. Για τις αντλίες/διανομείς που εγκρίθηκαν πριν το 2006, την εθνική έγκριση ή την Έγκριση Τύπου ΕΟΚ, συνοδευόμενα από το τεχνικό σχέδιο του κατασκευαστή, όπου ορίζονται τα σημεία σφράγισης.
  - ii. Για τις αντλίες/διανομείς που εγκρίθηκαν μετά το 2006, σύμφωνα με την οδηγία 2004/22/ΕΚ (Φ2-1393/07, ΦΕΚ 521/Β/2007) όπως ισχύει, το Πιστοποιητικό Έγκρισης Τύπου ΕΚ της αντλίας, στο οποίο φέρονται, σε τεχνικό διάγραμμα, τα σημεία σφράγισης της αντλίας, τη Δήλωση Συμμόρφωσης και το Πιστοποιητικό Συμμόρφωσης της αντλίας.
  - iii. Υπεύθυνη δήλωση του κατασκευαστή/εξουσιοδοτημένου αντιπρόσωπου /εισαγωγέα/διανομέα αντλιών υγρών καυσίμων/διανομέων (dispensers) υγραερίου, ότι ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του ως άνω άρθρου 133 και
  - iv. Υπεύθυνη δήλωση του κατασκευαστή/εξουσιοδοτημένου αντιπρόσωπου /εισαγωγέα/διανομέα αντλιών υγρών καυσίμων/διανομέων (dispensers) υγραερίου, με την οποία θα δηλώνεται ότι έχουν σφραγιστεί τα κρίσιμα σημεία, πέραν των σημείων ρύθμισης του όγκου, με τις προβλεπόμενες σφραγίδες, το πλήθος των σφραγίδων και τον αριθμό σειράς κάθε σφραγίδας. Σε περίπτωση αντικατάστασης των σφραγίδων, για οποιοδήποτε λόγο, ο φάκελος θα ενημερώνεται αναλόγως, με νέα υπεύθυνη δήλωση.
5. Αντίγραφα των εγγράφων των σημείων i και ii της ως άνω παρ. 4 κατατίθενται από τον κατασκευαστή/εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο/εισαγωγέα/διανομέα στη Διεύθυνση Μετρολογίας της Γεν. Γραμ. Εμπορίου του Υπ. Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων σε έντυπη και ψηφιακή μορφή.
6. Ο φάκελος της ως άνω παρ. 4 είναι στη διάθεση των ελεγκτών, όποτε ζητηθεί. Η μη ύπαρξή του στο πρατήριο ή μη επίδειξή του εμπίπτει στις διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 30 του Α.Κ. (Ν.Δ. 136/46), όπως ισχύει.

Άρθρο 135: Θέση των αντλιών υγρών καυσίμων/διανομέων (dispensers) υγραερίου σε κατάσταση «εκτός λειτουργίας»

1. Κάθε φορά που οποιοσδήποτε πρατηριούχος διαπιστώνει ότι το σφάλμα μέτρησης του ογκομετρητή κάποιας αντλίας/διανομέα (dispenser) του πρατηρίου του βρίσκεται έξω από τα ανεκτά όρια σφάλματος, υποχρεούται να θέσει την αντλία/διανομέα αμέσως εκτός λειτουργίας, αναρτώντας πάνω σε αυτήν πινακίδα με την ένδειξη «ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ» μέχρις ότου η αντλία/διανομέας επισκευαστεί, ρυθμιστεί και σφραγιστεί.
2. Εφόσον κατά τους ελέγχους για την ακρίβεια των ογκομετρητών υγρών καυσίμων/ υγραερίου, που διενεργούνται από τα αρμόδια όργανα, διαπιστωθεί ελλιπής μέτρηση από -0,5% έως -1,0% η αντλία/διανομέας τίθεται από τον πρατηριούχο αμέσως εκτός λειτουργίας, ο οποίος και αναρτά πάνω σε αυτήν πινακίδα με την ένδειξη «ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ», μέχρις ότου η αντλία/διανομέας επισκευαστεί, ρυθμιστεί και σφραγιστεί και σε κάθε υπεύθυνο επιβάλλονται οι νόμιμες κυρώσεις.
3. Εφόσον κατά τον έλεγχο των ογκομετρητών υγρών καυσίμων/ υγραερίου, που διενεργείται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες, διαπιστωθεί ελλιπής μέτρηση μεγαλύτερη από -1,0%, ή ύπαρξη παράνομων παρεμβάσεων, πέραν των προβλεπόμενων κυρώσεων, το σύστημα της αντλίας/διανομέα σφραγίζεται με σφραγίδα της υπηρεσίας και τίθεται εκτός λειτουργίας, από τους αρμόδιους υπαλλήλους που διενήργησαν τον έλεγχο, με σκοπό τη μη χρησιμοποίησή του μέχρις ότου γίνουν οι απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες.
4. Εφόσον διαπιστωθεί από τους ελεγκτές ότι οι διατάξεις ρύθμισης του όγκου (μηχανικές ή ηλεκτρονικές) των αντλιών/διανομέων υγρών καυσίμων/ υγραερίου δεν έχουν σφραγιστεί με τον προβλεπόμενο τρόπο ή δεν πληρούνται οι απαιτήσεις του άρθρου 134 της παρούσας, πέραν των προβλεπόμενων κυρώσεων, το σύστημα της αντλίας/διανομέα σφραγίζεται με σφραγίδα της υπηρεσίας και τίθεται εκτός λειτουργίας, από τους αρμόδιους υπαλλήλους που διενήργησαν τον έλεγχο, με σκοπό τη μη χρησιμοποίησή του μέχρις ότου γίνουν οι απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες.
5. Σε περίπτωση που, ο έλεγχος παρεμποδιστεί ή/και διακοπεί για οποιονδήποτε λόγο, παρά τη θέληση του ελεγκτή, το σύστημα της αντλίας/διανομέα σφραγίζεται με σφραγίδα της υπηρεσίας και τίθεται εκτός λειτουργίας, από τους αρμόδιους υπαλλήλους που διενήργησαν τον έλεγχο, με σκοπό τη μη χρησιμοποίησή του μέχρις ότου γίνουν οι απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες, προκειμένου να είναι δυνατή η διενέργεια/συνέχιση του ελέγχου.
6. Για την αποσφράγιση του συστήματος της αντλίας/διανομέα απαιτείται η παρουσία τόσο του υπαλλήλου αρμόδιας ελεγκτικής αρχής, όσο και του τεχνικού του εξουσιοδοτημένου συνεργείου, ο οποίος και θα επαναρυθμίσει τον ογκομετρητή ή θα απομακρύνει τυχόν παρεμβάσεις, θα τοποθετήσει τις προβλεπόμενες σφραγίδες καθώς και θα συνυπογράψει το πρωτόκολλο αποσφράγισης.

6.2.4 ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ – ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΜΕΝΑ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ

Άρθρο 136: Εξουσιοδοτημένα συνεργεία για τον έλεγχο, ρύθμιση και σφράγιση των συστημάτων μέτρησης όγκου υγρών καυσίμων και υγραερίου κίνησης

1. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, ως συνεργείο ελέγχου, ρύθμισης και σφράγισης νοείται οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που αναλαμβάνει τον έλεγχο, ρύθμιση και σφράγιση των διατάξεων ρύθμισης του όγκου (μηχανικών ή/και ηλεκτρονικών) αντλιών υγρών καυσίμων, διανομέων (dispensers) υγραερίου, ή ογκομετρητών βυτιοφόρων διανομής υγρών καυσίμων.
2. Όλα τα συνεργεία που αναλαμβάνουν τον έλεγχο, ρύθμιση και σφράγιση των διατάξεων ρύθμισης του όγκου (μηχανικών ή/και ηλεκτρονικών) αντλιών υγρών καυσίμων, ή διανομέων (dispensers) υγραερίου, τόσο για τα πρατήρια που φέρουν το σήμα εταιρείας εμπορίας πετρελαιοειδών όσο και για τα ανεξάρτητα πρατήρια, ή ογκομετρητών βυτιοφόρων διανομής υγρών καυσίμων, λαμβάνουν εξουσιοδότηση από τη Δ/ση Μετρολογίας, της Γεν. Γραμ. Εμπορίου του Υπ. Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, υποβάλλοντας τα κάτωθι δικαιολογητικά:
  - i. Αίτηση.
  - ii. Πιστοποιητικό ISO σειράς 9000 στο εν λόγω πεδίο, ή εφόσον δε διατίθεται το παραπάνω πιστοποιητικό, στοιχεία που να αποδεικνύουν την κατ' ελάχιστον εξάμηνη εμπειρία του, στην παροχή τέτοιων υπηρεσιών.
  - iii. Κατάλογο του τεχνικού προσωπικού, αποδεικτικά στοιχεία της επάρκειάς του (τίτλοι σπουδών ή/και αποδεδειγμένη εμπειρία από προηγούμενες συμβάσεις) συνοδευόμενο από βεβαιώσεις ασφαλιστικών εισφορών.
  - iv. Εγχειρίδια διαδικασιών ελέγχου, ρύθμισης και σφράγισης των διατάξεων ρύθμισης του όγκου, σύμφωνα με τα οποία η σφράγιση θα γίνεται στο 0,0 %.
  - v. Κατάλογο του διαθέσιμου εξοπλισμού ογκομέτρησης (λιτρόμετρα των 20 L για τις αντλίες υγρών καυσίμων, λιτρόμετρα τουλάχιστον των 100 L για τους ογκομετρητές βυτιοφόρων, λιτρόμετρα ή μετρητές ροής υγραερίου, διακριβωμένα, από διαπιστευμένο εργαστήριο, κ.λπ.) και τα πιστοποιητικά διακριβώσεως αυτού. Για τα χρησιμοποιούμενα λιτρόμετρα προβλέπεται επαναδιακριβωσή τους κάθε 5 χρόνια, με την προϋπόθεση ότι το γεωμετρικό τους σχήμα παραμένει αναλλοίωτο και δεν έχει συμβεί οποιαδήποτε παραμόρφωση, άλλως τίθενται εκτός χρήσης μέχρι την επαναδιακριβωσή τους.
  - vi. Δείγμα και έγχρωμη φωτογραφία σε έντυπη και σε ψηφιακή μορφή της ειδικής σφραγίδας που θα χρησιμοποιείται για τη σφράγιση των διατάξεων ρύθμισης του όγκου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 132, καθώς και οι αριθμοί σειράς που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν.
  - vii. Το λογότυπο που θα φέρει η ειδική σφραγίδα.
  - viii. Δήλωση ύπαρξης τυχόν δικτύου συνεργατών στην επικράτεια (π.χ. υπεργολάβου), συνοδευόμενη από τα στοιχεία των ως άνω εδαφίων iii. και v. για τον κάθε συνεργάτη.
  - ix. Υπεύθυνη δήλωση ότι το συνεργείο γνωρίζει τα σημεία ρύθμισης του όγκου (μηχανικά ή ηλεκτρονικά) για τις αντλίες υγρών καυσίμων ή τους ογκομετρητές βυτιοφόρων που αναλαμβάνει, όπως αυτά προκύπτουν από τις εγκρίσεις τύπου ΕΚ ή τις εγκρίσεις κυκλοφορίας, κατά περίπτωση.
3. Κατόπιν εξέτασης των δικαιολογητικών και εφόσον πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις, η Δ/ση Μετρολογίας, της Γεν. Γραμ. Εμπορίου, του Υπ. Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, χορηγεί αριθμό εξουσιοδότησης, ο οποίος πρέπει να αναγράφεται τόσο στη σφραγίδα του συνεργείου όσο και στο Δελτίο Ελέγχου, Ρύθμισης και Σφράγισης.
4. Το Δελτίο Ελέγχου, Ρύθμισης και Σφράγισης αναγράφει στο επάνω μέρος του την επωνυμία, το λογότυπο ή/και το σήμα του συνεργείου καθώς και τον αριθμό εξουσιοδότησης που έχει δοθεί από τη Δ/ση Μετρολογίας, της Γεν. Γραμ. Εμπορίου του Υπ. Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και περιέχει τα κάτωθι στοιχεία:
  - i. Η ημερομηνία
  - ii. Ο σειριακός αριθμός της αντλίας/ογκομετρητή που ελέγχθηκε.
  - iii. Ο αριθμός σφραγίδας που τοποθετήθηκε στη μηχανική ή/και στην ηλεκτρονική διάταξη ρύθμισης καθώς και ο αριθμός της σφραγίδας που απομακρύνθηκε.
  - iv. Ότι η σφράγιση έγινε στο 0,0%.
  - v. Ότι ελέγχθηκε η ακεραιότητα και το απαραβίαστο του συνόλου της κατασκευής της αντλίας/ογκομετρητή.
  - vi. Το ονοματεπώνυμο του τεχνικού.
5. Τα Δελτία Ελέγχου, Ρύθμισης και Σφράγισης, έχουν υποχρεωτικά το μορφότυπο που προβλέπεται και διατίθεται από τη Δ/ση Μετρολογίας, Γενικής Γραμματείας Εμπορίου, του Υπ. Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Η οποιαδήποτε, διαπιστούμενη από τα ελεγκτικά όργανα μη συμμόρφωση προς τα οριζόμενα στην παρούσα παράγραφο, πέραν της επιβολής των προβλεπόμενων κυρώσεων, κοινοποιείται και στη Δ/ση Μετρολογίας, της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου, του Υπ. Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, για τις δικές της ενέργειες.

6.2.5 ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ - ΜΟΝΙΜΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ

Άρθρο 137: Συστήματα μέτρησης όγκου υγρών καυσίμων και υγραερίου στις μόνιμες εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών

1. Οι ογκομετρητές που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση του όγκου των υποκειμένων σε δασμούς και λοιπούς φόρους υγρών καυσίμων, καθώς και των υγραερίων κ.λπ., οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι σε μόνιμες εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών, που εποπτεύονται και ελέγχονται από τις Τελωνειακές Υπηρεσίες, υπόκεινται σε ελέγχους που πραγματοποιούνται από συνεργεία ή επιτροπές, που συγκροτούνται από το Υπουργείο Οικονομικών, με σκοπό τη διαπίστωση της ακρίβειας της μέτρησης, της καλής λειτουργίας τους και των λοιπών νόμιμων απαιτήσεων.
2. Στην περίπτωση υγραερίων, όπου η τιμολόγηση γίνεται κατά μάζα (βάρος), για τον έμμεσο προσδιορισμό του βάρους χρησιμοποιείται η σχέση: βάρος=όγκος x πυκνότητα. Σε όλα τα παραστατικά στοιχεία αποστολής, παράδοσης και πληρωμής του εμπορεύματος αναγράφεται η πυκνότητα καθώς και η θερμοκρασία που αντιστοιχεί σε αυτή την πυκνότητα.
3. Τα ανεκτά όρια σφάλματος των ογκομετρητών της παρ. 1 προβλέπονται από την Οδηγία 2004/22/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκε με την Υ.Α. Φ2-1393/07 (ΦΕΚ 521/Β/2007), όπως κάθε φορά ισχύει.

6.3 ΕΝΟΤΗΤΑ – ΛΟΙΠΑ ΟΡΓΑΝΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΣΕ ΝΟΜΙΜΟ ΕΛΕΓΧΟ

Άρθρο 138: Σταθμά για εμπορικές συναλλαγές

1. Σύμφωνα με τη Σύσταση R111 του Διεθνούς Οργανισμού Νομικής Μετρολογίας (OIML), για τα κυλινδρικά σταθμά που χρησιμοποιούνται για εμπορικές συναλλαγές (κλάσης ακριβείας M_1 , M_2 και M_3), τα μέγιστα επιτρεπόμενα σφάλματα καθορίζονται ως εξής:

Όνομαστικό βάρος		Μέγιστο επιτρεπόμενο σφάλμα (mg)		
		M_1	M_2	M_3
50	kg	2500	8000	25000
20	kg	1 000	3000	10000
10	kg	500	1600	5000
5	kg	250	800	2500
2	kg	100	300	1000
1	kg	50	160	500
500	g	25	80	250
200	g	10	30	100
100	g	5	16	50
50	g	3	10	30
20	g	2,5	8	25
10	g	2	6	20
5	g	1,6	5	16
2	g	1,2	4	12
1	g	1	3	10
500	mg	0,8	2,5	
200	mg	0,6	2	
100	mg	0,5	1,6	
50	mg	0,4		
20	mg	0,3		
10	mg	0,25		
5	mg	0,2		
2	mg	0,2		
1	mg	0,2		

2. Σύμφωνα με τη Σύσταση R52 του Διεθνούς Οργανισμού Νομικής Μετρολογίας (OIML), για τα **εξάγωνα σταθμά** που χρησιμοποιούνται για εμπορικές συναλλαγές (κλάσης ακριβείας M), τα μέγιστα επιτρεπόμενα σφάλματα καθορίζονται ως εξής:

Όνομαστικό βάρος	Μέγιστο επιτρεπόμενο σφάλμα (g)
50 Kg	25
20 Kg	10
10 Kg	5
5 Kg	2,5
2 Kg	1
1 Kg	0 , 5
500 G	0 , 25
200 G	0 , 10
100 G	0 , 05

Άρθρο 139: Συσκευές άμεσης ογκομέτρησης δημητριακών

Η συμμόρφωση των συσκευών άμεσης ογκομέτρησης δημητριακών, που χρησιμοποιούνται για εμπορικές συναλλαγές, αποδεικνύεται από την Έγκριση Κυκλοφορίας τους στην Ελλάδα, που χορηγήθηκε από τη Δ/νση Μετρολογίας της Γεν. Γραμ. Εμπορίου, του Υπ. Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Το μέγιστο επιτρεπόμενο σφάλμα επί του αποτελέσματος κάθε μέτρησης καθορίζεται στην Υ.Α. Φ3-2587/78 (ΦΕΚ 70/Β/1979), όπως ισχύει.

Άρθρο 140: Πιεσόμετρα για ελαστικά αυτοκινήτων

Η συμμόρφωση των πιεσόμετρων για ελαστικά αυτοκινήτων οχημάτων που χρησιμοποιούνται για το φούσκωμα των ελαστικών προβλέπεται από την οδηγία 86/217/ΕΟΚ, η οποία ενσωματώθηκε με την Κ.Υ.Α. Φ3-1325/87 (ΦΕΚ 596/Β/87), όπως ισχύουν.

6.4 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΕΛΕΓΧΟΙ ΟΡΓΑΝΩΝ ΜΕΤΡΗΣΗΣ

Άρθρο 141: Περιοδικός και Έκτακτος Έλεγχος οργάνων μέτρησης

1. Όργανα μέτρησης των άρθρων 129, 130, 138 & 139 της παρούσης υπόκεινται έλεγχο της συμμόρφωσης και της νόμιμης και καλής λειτουργίας τους:
  - i. ετησίως (Περιοδικός Έλεγχος Μέτρων και Σταθμών), από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Εμπορίου, σύμφωνα με το Π.Δ. 524/78 (ΦΕΚ 112/Α/78) όπως ισχύει, συνοδευομένης από της επικόλλησης του σχετικού σήματος και
  - ii. εκτάκτως, τόσο από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Εμπορίου, όσο και από υπαλλήλους της Γεν. Γραμ. Εμπορίου, του Υπ. Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, κατά την κρίση των αρμόδιων υπηρεσιών.
2. Τα προβλεπόμενα τέλη για τον Περιοδικό Έλεγχο Μέτρων και Σταθμών (ΚΥΑ Φ2-670/2007, ΦΕΚ 295/Β/07, όπως ισχύει) βαρύνουν τους εκμεταλλευτές των οργάνων.
3. Μη συμμορφούμενα όργανα δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται. Σε περίπτωση που, κατά τη διενέργεια των ελέγχων (περιοδικού και εκτάκτων) αυτά εντοπιστούν, πέραν από τις προβλεπόμενες κυρώσεις, αποσύρονται.

7. ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

7.1 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΑΤΗΡΙΟΥΧΩΝ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

Άρθρο 142: Γνωστοποίηση λιανικών τιμών πώλησης των υγρών καυσίμων, του υγραερίου κίνησης (AUTOGAS) και του πετρελαίου για θέρμανση

Οι κάτοχοι άδειας:

- λειτουργίας πρατηρίου υγρών καυσίμων,
- λειτουργίας πρατηρίου πώλησης υγραερίου αποκλειστικά για κίνηση οχημάτων (AUTOGAS) μέσω αντλιών και
- πωλητή πετρελαίου για θέρμανση (για κατ' οίκον παραδόσεις) προς καταναλωτές, υποχρεούνται:

1. Να γνωστοποιούν χωριστά, κατά μονάδα μέτρησης (ανά λίτρο), την τιμή λιανικής πώλησης των προϊόντων που διαθέτουν βάσει της άδειας τους, στη Δ/νση Παρατηρητηρίου Τιμών - Τιμοληψιών του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

Ειδικά για τις κατ' οίκον πωλήσεις του πετρελαίου για θέρμανση, οι κάτοχοι άδειας των περιπτώσεων α και γ, υποχρεούνται να γνωστοποιούν χωριστά τις τιμές λιανικής πώλησης:

- για παραδόσεις μέχρι τα 499 λίτρα
- για παραδόσεις από 500 μέχρι τα 999 λίτρα
- για παραδόσεις από 1000 λίτρα και άνω.

2. Να γνωστοποιούν κάθε αλλαγή των τιμών λιανικής πώλησης των προϊόντων που διαθέτουν, ταυτόχρονα με την ισχύ τους.
3. Να επαναγνωστοποιούν εντός επτά (7) ημερών, από την τελευταία ενημέρωση, τις τιμές τους ακόμη κι αν αυτές δεν έχουν αλλάξει.
4. Να γνωστοποιούν τις λιανικές τιμές πώλησης, μέσω διαδικτύου στον δικτυακό τόπο www.fuelprices.gr επιλέγοντας εναλλακτικά μια από τις ακόλουθες διαδικασίες:

4.1 Μέσω διαδικτύου

Ο υπόχρεος συνδέεται μέσω του διαδικτύου με τον δικτυακό τόπο www.fuelprices.gr της Δ/νσης Παρατηρητηρίου Τιμών - Τιμοληψιών του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

- i. Ο υπόχρεος χωρίς κωδικό πρόσβασης, υποβάλλει αίτημα «δημιουργίας κωδικού πρόσβασης», επιλέγοντας τη φράση «αίτημα δημιουργίας νέου κωδικού», στο παράθυρο που ανοίγεται και συμπληρώνει όλα τα πεδία της σχετικής φόρμας και συγκεκριμένα το ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ του ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ (φορέα), ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ, ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ, ΑΦΜ, E-mail, ΚΙΝΗΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ -FAX, ΕΤΑΙΡΕΙΑ και κατόπιν επιλέγει «καταχώρηση αιτήματος».

Το αίτημα καταχωρείται στο σύστημα και εντός δύο εργάσιμων ημερών γνωστοποιείται προσωρινός κωδικός πρόσβασης, στο e-mail που έχει δηλώσει ο υπόχρεος στη φόρμα. Εναλλακτικά αν στο αίτημα δεν δηλώθηκε e-mail, ο προσωρινός κωδικός πρόσβασης μπορεί να αποσταλεί μέσω δηλωθέντος στο αίτημα αριθμού κινητού τηλεφώνου. Ο υπόχρεος υποβάλει φωτοαντίγραφο της άδειας, στο οποίο σημειώνεται και ο χορηγηθείς προσωρινός κωδικός πρόσβασης, στη Δ/νση ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΤΙΜΩΝ - ΤΙΜΟΛΗΨΙΩΝ με fax στο 210 3815317 ή με συστημένη επιστολή στο τηρούμενο πρωτόκολλο της υπηρεσίας με τις ενδείξεις «ΠΡΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΤΙΜΩΝ - ΤΙΜΟΛΗΨΙΩΝ, του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ταχ. Δ/νση ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΑΝΙΓΓΟΣ ΤΚ 101 81 ΑΘΗΝΑ».

Ο κωδικός πρόσβασης οριστικοποιείται εντός 10 Δέκα εργάσιμων ημερών, μετά την ταυτοποίηση των στοιχείων του αιτήματος με τα αντίστοιχα στοιχεία της άδειας λειτουργίας.

- ii. Ο υπόχρεος, με κωδικό πρόσβασης, συμπληρώνει τον προσωπικό του κωδικό, που ήδη του έχει χορηγηθεί στο αντίστοιχο πεδίο, ώστε να έχει πρόσβαση στην προσωπική του σελίδα.

Με βάση τις οδηγίες που εμφανίζονται στην επιλογή «ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ ΤΙΜΩΝ» ο χρήστης:

- Ελέγχει την ορθότητα των προσωπικών του στοιχείων και διορθώνει τυχόν λάθη.
- Καταχωρεί τις τιμές, για κάθε προϊόν.
- Ελέγχει την ορθή καταχώρηση των τιμών

4.2 Μέσω γραπτού τηλεφωνικού μηνύματος (SMS)

α) Ο υπόχρεος συνδέεται μέσω του διαδικτύου με τον δικτυακό τόπο www.fuelprices.gr της Δ/νσης Παρατηρητηρίου Τιμών - Τιμοληψιών του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων σύμφωνα με τα ανωτέρω.

β) Ελέγχει αν ο αριθμός του κινητού τηλεφώνου του είναι ορθά καταχωρημένος στην προσωπική του σελίδα και διορθώνει τυχόν λάθη.

γ) Αποστέλλει SMS στον αριθμό 54546, του οποίου το περιεχόμενο περιγράφεται στις οδηγίες που εμφανίζονται με χρήση της επιλογής «ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ ΤΙΜΩΝ».

δ) Αναμένει, εντός μιας ώρας, τη λήψη απαντητικού SMS, στο οποίο αναφέρει ότι οι τιμές καταχωρήθηκαν επιτυχώς ή περιέχει μήνυμα λάθους αν οι τιμές δεν καταχωρήθηκαν. Στην τελευταία περίπτωση ο υπόχρεος επαναλαμβάνει τη παραπάνω διαδικασία ακολουθώντας τις οδηγίες του μηνύματος.

4.3 Μέσω των Υπηρεσιών της κατά τόπο Περιφέρειας

Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή, η σύνδεση με τον δικτυακό τόπο www.fuelprices.gr της Δ/νσης Παρατηρητηρίου Τιμών - Τιμοληψιών του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων η γνωστοποίηση για τα προϊόντα που διαθέτουν βάσει της άδειας τους, είναι δυνατή μέσω της οικείας Περιφέρειας.

Ο υπόχρεος προσκομίζει υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 στην αρμόδια σε θέματα Εμπορίου Υπηρεσία της οικείας Περιφέρειας, στην οποία δηλώνει «ότι δεν έχει δυνατότητα σύνδεσης με τον δικτυακό τόπο www.fuelprices.gr της Δ/νσης Παρατηρητηρίου Τιμών - Τιμοληψιών του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και ότι εξουσιοδοτεί για λογαριασμό του, στο πλαίσιο των υποχρεώσεων του, τον ορισθέντα ειδικά για αυτό το σκοπό υπάλληλο της ή υπαλλήλους της, να προβαίνει/νουν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες γνωστοποίησης, για τα προϊόντα που διαθέτουν βάσει της άδειας τους, στον δικτυακό τόπο www.fuelprices.gr και ότι δεσμεύεται κάθε φορά, να ενημερώνει αμελλητί την αρμόδια σε θέματα Εμπορίου Υπηρεσία για τις μεταβολές αυτών, ταυτόχρονα με την ισχύ τους».

Οι Αρμόδιοι υπάλληλοι, που λαμβάνουν γνώση, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σε εφαρμογή των ρυθμίσεων του παρόντος άρθρου, στοιχείων ή πληροφοριών των κατόχων άδειας λειτουργίας πρατηρίου υγρών καυσίμων, λειτουργίας πρατηρίου πώλησης υγραερίου αποκλειστικά για κίνηση οχημάτων (AUTOGAS) μέσω αντλιών και πωλητή πετρελαίου για θέρμανση υποχρεούνται στην τήρηση του απορρήτου αυτών, έναντι παντός τρίτου, ακόμη και μετά την αποχώρησή τους από την Υπηρεσία.

Εξαιρέση αποτελούν τα στοιχεία της Επωνυμίας, της περιοχής (Πόλη Διεύθυνση, οδός, αριθμός), του σήματος της Εταιρείας με την οποία συνεργάζεται ή του ειδικού σήματος με την ένδειξη «Α.Π.» και των τιμών λιανικής πώλησης κάθε είδους καυσίμου.

7.2 ΕΝΟΤΗΤΑ - ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΡΩΝ

Άρθρο 143: Υποβολή τιμοκατάλογων εκπαιδευτήριων

Τα κάθε είδους Φροντιστήρια, Ιδιωτικά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης, Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών, Ιδιωτικοί Βρεφονηπιακοί και Παιδικοί Σταθμοί υποχρεούνται να καταθέτουν σε ηλεκτρονική μορφή στη Δ/νση Παρατηρητηρίου Τιμών και Τιμοληψιών του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (email: ftsirog@e-prices.gr) το αργότερο μέχρι την 15η Ιουνίου εκάστου έτους τιμοκατάλογο των παρεχόμενων υπηρεσιών τους για το επόμενο έτος. Υπόδειγμα φόρμας υποβολής τιμοκαταλόγων θα υπάρχει στην ιστοσελίδα e-prices.gr.

8 ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΔΙΑΘΕΣΗ ΣΕ ΕΙΔΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ

Άρθρο 144: Διάθεση σε ειδικά σημεία πώλησης

- Κατατάσσονται στην αγορανομική κατηγορία των διατιμημένων ή ελεγχόμενου κέρδους ειδών τα είδη που περιλαμβάνονται στον ΠΙΝΑΚΑ 1 και τα οποία που διατίθενται ή παρέχονται από επιχειρήσεις (κυλικεία, αναψυκτήρια, μπαρ, καφέ μπαρ, εστιατόρια και άλλα καταστήματα) και λοιπούς πωλητές, που δραστηριοποιούνται εντός των χώρων - σημείων που περιλαμβάνονται στον ΠΙΝΑΚΑ 2:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Είδη στα οποία αναφέρεται η παράγραφος 1
1) Εμφιαλωμένο νερό σε συσκευασία των 500 mL, εγχώριο ή μη, εντός ή εκτός ψυγείου
2) Εμφιαλωμένο νερό σε συσκευασία των 750 mL, εγχώριο ή μη, εντός ή εκτός ψυγείου
3) Τοστ με ζαμπόν και τυρί ή σάντουιτς με ζαμπόν και τυρί, ψημένο ή άψητο
4) Τοστ με τυρί ή σάντουιτς με τυρί, ψημένο ή άψητο
5) Καφές ρόφημα ελληνικός μονός
6) Καφές ρόφημα γαλλικός φίλτρου μονός
7) Καφές ρόφημα εσπρέσο μονός ζεστός ή κρύος (φρέντο)
8) Καφές ρόφημα στιγμιαίος (νεσκαφέ φραπέ κ.λπ.) μονός
9) Τσάι ρόφημα (ζεστό ή κρύο).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Χώροι - σημεία στα οποία αναφέρεται η παράγραφος 1
α) Ζώνη δικαιοδοσίας Αεροδρομίων της Χώρας
β) Ζώνη δικαιοδοσίας αθλητικών χώρων (στάδια, γήπεδα κλπ.), έστω και αν οι χώροι αυτοί παραχωρούνται και για άλλες εκδηλώσεις, πέραν των διεξαγόμενων αθλητικών οργανώσεων
γ) Ζώνη δικαιοδοσίας αρχαιολογικών χώρων, ανεξαρτήτως αν στους χώρους αυτούς, λειτουργεί ή όχι μουσείο αρχαιοτήτων. Χώροι περιφραγμένοι, εντός των οποίων λειτουργεί μουσείο αρχαιοτήτων, κείμενοι εκτός ζώνης δικαιοδοσίας αρχαιολογικών χώρων, θεωρούνται ως τέτοιοι χώροι,
δ) Εντός των επιβατικών πλοίων πάσης φύσεως (οχηματαγωγών ή μη), που εκτελούν αποκλειστικά και μόνο πλόες εσωτερικών γραμμών (όχι των κρουαζιερόπλοιων)
ε) Εντός των επιβατικών αμαξοστοιχιών του Ο.Σ.Ε και εντός των σιδηροδρομικών σταθμών του Ο.Σ.Ε
στ) Χώρος δικαιοδοσίας κινηματογράφων και θεάτρων
ζ) Χώρος δικαιοδοσίας Δικαστηρίων, Νοσοκομείων, Κλινικών και Ευαγών Ιδρυμάτων
η) Χώρος δικαιοδοσίας σταθμών υπεραστικών λεωφορείων
θ) Χώρος δικαιοδοσίας Ιδρυμάτων Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης, Τεχνικών Σχολών και λοιπών Σχολών, μη κατονομαζόμενων.

- Ανώτατες τιμές των ως άνω ειδών

Προκειμένου για τα είδη, που κατονομάζονται στον ΠΙΝΑΚΑ 1 της παραγράφου 1, καθορίζουμε κατωτέρω τις ανώτατες τιμές πώλησης αυτών, όταν προσφέρονται ή παρέχονται από επιχειρήσεις (κυλικεία, αναψυκτήρια, μπαρ, εστιατόρια και άλλα καταστήματα) και λοιπούς πωλητές, που δραστηριοποιούνται εντός των χώρων - σημείων, που αναφέρονται στον ΠΙΝΑΚΑ 2 της παραγράφου 1.

ΕΙΔΗ	ΑΝΩΤΑΤΕΣ ΤΙΜΕΣ ΣΕ ΕΥΡΩ ΜΕ Φ.Π.Α.
1) Εμφιαλωμένο νερό σε συσκευασία των 500 mL, εγχώριο ή μη, εντός ή εκτός ψυγείου	0,35
2) Εμφιαλωμένο νερό σε συσκευασία των 750 mL, εγχώριο ή μη, εντός ή εκτός ψυγείου	0,50
3) Τοστ με ζαμπόν και τυρί ή σάντουιτς με ζαμπόν και τυρί, ψημένο ή άψητο	1,35
4) Τοστ με τυρί ή σάντουιτς με τυρί, ψημένο ή άψητο	1,15
5) Καφές ρόφημα ελληνικός μονός	1,20
6) Καφές ρόφημα γαλλικός φίλτρου μονός	1,20
7) Καφές ρόφημα εσπρέσο μονός ζεστός ή κρύος (φρέντο)	1,35
8) Καφές ρόφημα στιγμιαίος (νεσκαφέ φραπέ κ.λπ.) μονός	1,20
9) Τσάι ρόφημα (ζεστό ή κρύο)	1,20

Για τον καθορισμό των πιο πάνω ανωτάτων τιμών πώλησης ελήφθησαν υπόψη από την Υπηρεσία, μετά από έρευνα, τα κόστη κτήσης των εν λόγω ειδών, τα λειτουργικά έξοδα των επιχειρήσεων καθώς και η επίτευξη ενός ικανοποιητικού καθαρού κέρδους από τις επιχειρήσεις αυτές.

- Επί των ρυθμίσεων των ανωτέρω παραγράφων 1 και 2, θεσπίζονται επιπρόσθετα και τα ακόλουθα:

α) Οι ανώτατες τιμές διάθεσης αφορούν όρθιους πελάτες και όχι καθήμενους προς τους οποίους παρέχονται υπηρεσίες (παραγγελίες για σερβίρισμα από σερβιτόρους).

β) Προκειμένου για τα επιβατικά πλοία πάσης φύσεως (οχηματαγωγά ή μη), που εκτελούν αποκλειστικά και μόνο πλόες εσωτερικών γραμμών, στα οποία, κατά τις διατάξεις των π.δ. 101/1995 και 381/1996 διαθέτονται μέχρι δύο (2) θέσεις επιβατών ήτοι "Η Διακεκρωμένη" και "Η Οικονομική", οι διατάξεις της ως άνω παραγράφου 1, εφαρμόζονται και για τις δύο αυτές θέσεις.

γ) Καθ' όλη την διάρκεια λειτουργίας των επιχειρήσεων της ως άνω παραγράφου 1, και ειδικότερα καθ' όλη την διάρκεια του 24ώρου στα επιβατικά πλοία και Αεροδρόμια, είναι υποχρεωτική:

i) Η κατοχή και διάθεση στον καταναλωτή εμφιαλωμένων νερών σε συσκευασία των 500 ML και 750 ML

ii) Η παρασκευή, κατοχή και διάθεση για τον καταναλωτή των τοστ με ζαμπόν και τυρί, τοστ με τυρί, σάντουιτς με ζαμπόν και τυρί, σάντουιτς με τυρί. Η υποχρέωση αυτή συνδέεται ευθέως με την επιλογή των υπόχρεων για παρασκευή, κατοχή και διάθεση ενός εκ των δύο ειδών (τοστ με ζαμπόν και τυρί ή σάντουιτς

με ζαμπόν και τυρί ή και των δύο αυτών ειδών καθώς για παρασκευή, κατοχή και διάθεση ενός εκ των δύο ειδών (τοστ με τυρί ή σάντουιτς με τυρί) ή και των δύο αυτών ειδών.

iii) Η παρασκευή, κατοχή και διάθεση για τον καταναλωτή των ροφημάτων καφέ "ελληνικός - γαλλικός φίλτρου - στιγμιαίος (νεσκαφέ, φραπέ κλπ) και του ροφήματος τσάι.

iv) Η παρασκευή, κατοχή και διάθεση για τον καταναλωτή του ροφήματος καφέ "εσπρέσσο". Η υποχρέωση αυτή ισχύει, εφόσον οι υπόχρεοι διαθέτουν το σχετικό με την παρασκευή του εν λόγω καφέ μηχάνημα.

v) Η τοποθέτηση σε όλους τους χώρους διάθεσης των ειδών της ως άνω παραγράφου 1, τιμοκαταλόγου, ορατού από τους πελάτες, στον οποίο με κεφαλαία και ευανάγνωστα γράμματα αναγράφονται στην ελληνική και αγγλική γλώσσα τα εξής:

-Η ένδειξη "ΓΙΑ ΟΡΘΙΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ ΔΙΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΕΜΦΙΑΛΩΜΕΝΑ ΝΕΡΑ, ΣΑΝΤΟΥΙΤΣ, ΤΟΣΤ, ΚΑΦΕΔΕΣ ΚΑΙ ΤΣΑΙ ΣΕ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΕΣ ΤΙΜΕΣ - FOR CUSTOMERS THAT ARE NOT SEATED BOTTLED WATER, SANDWICHES, TOASTS, COFFEE AND TEA ARE AVAILABLE AT REGULATED PRICES"

-Τα είδη της ως άνω παραγράφου 1 με τις αντίστοιχες τιμές διάθεσης τους.

4. Κατατάσσονται στην αγορανομική κατηγορία των διατιμημένων ή ελεγχόμενων κέρδους ειδών, τα είδη που περιγράφονται στον ΠΙΝΑΚΑ 3 και τα οποία διατίθενται από τους πωλητές (κυλικεία, αναψυκτήρια, καντίνες κλπ.), που δραστηριοποιούνται εντός των Δημοσίων και Ιδιωτικών Σχολείων (δημοτικών, γυμνασίων, λυκείων, ημερήσιων και νυχτερινών).

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Είδη στα οποία αναφέρεται η παράγραφος 4
α) Σάντουιτς ή τοστ από ψωμί ολικής άλεσης ή λευκό, με τυρί (με προσθήκη ή μη λαχανικών, τομάτας, μαργαρίνης και άλλων)
β) Σάντουιτς ή τοστ από ψωμί ολικής άλεσης ή λευκό, με τυρί και γαλοπούλα (με προσθήκη ή μη λαχανικών, τομάτας, μαργαρίνης και άλλων)
γ) Απλό αρτοσκευάσμα (σουσαμένιο κουλούρι) σε ατομική συσκευασία τουλάχιστον 50 γραμμαρίων,
δ) Τυρόπιτα - σπανακόπιτα με τυρί φέτα ή κασέρι βάρους τουλάχιστον 130 γραμμάρια ανά τεμάχιο,
ε) Εμφιαλωμένο νερό των 500 mL
στ) Φυσικοί χυμοί φρούτων με 100% χυμό (χωρίς πρόσθετη ζάχαρη) σε ατομική συσκευασία τουλάχιστον 250 mL

5. Ανώτατες τιμές των ως άνω ειδών.

Προκειμένου για τα είδη που κατονομάζονται στον Πίνακα 3 της παραγράφου 4 καθορίζουμε κατωτέρω τις ανώτατες τιμές πώλησης αυτών όταν αυτά διατίθενται από τις επιχειρήσεις (κυλικεία, αναψυκτήρια, καντίνες κλπ.) που δραστηριοποιούνται εντός των Δημοσίων και Ιδιωτικών Σχολείων (δημοτικών, γυμνασίων, λυκείων, ημερήσιων και νυχτερινών).

ΕΙΔΗ	ΑΝΩΤΑΤΕΣ ΤΙΜΕΣ ΣΕ ΕΥΡΩ ΜΕ Φ.Π.Α.
α)Σάντουιτς ή τοστ από ψωμί ολικής άλεσης ή λευκό, με τυρί (με προσθήκη ή μη λαχανικών, τομάτας, μαργαρίνης και άλλων)	1,00
β)Σάντουιτς ή τοστ από ψωμί ολικής άλεσης ή λευκό με τυρί και γαλοπούλα (με προσθήκη ή μη λαχανικών, τομάτας, μαργαρίνης και άλλων)	1,25
γ)Απλό αρτοσκευάσμα (σουσαμένιο κουλούρι) σε ατομική συσκευασία 50 γραμμαρίων τουλάχιστον.	0,40
δ)Τυρόπιτα—σπανακόπιτα με τυρί φέτα ή κασέρι βάρους 130 γραμμαρίων τουλάχιστον, ανά τεμάχιο	1,00
ε)Εμφιαλωμένο νερό των 500 mL, εγχώριο ή μη, εντός ή εκτός ψυγείου	0,35
στ)Φυσικοί χυμοί φρούτων με 100% χυμό (χωρίς πρόσθετη ζάχαρη) σε ατομική συσκευασία 250 mL τουλάχιστον.	0,85

6. Επί των ρυθμίσεων της παραγράφου 4, θεσπίζονται επιπρόσθετα και τα ακόλουθα:

α) Απαγορεύεται η διάθεση στους μαθητές των δημοσίων και ιδιωτικών σχολείων ροφημάτων καφέδων. Τα είδη αυτά προορίζονται μόνο για το διδακτικό προσωπικό του σχολείου.

β) Στους χώρους όπου διατίθενται τα είδη της ως άνω παραγράφου 4 τοποθετείται υποχρεωτικά τιμοκατάλογος, ορατός από τους μαθητές και το προσωπικό του σχολείου, στον οποίο με κεφαλαία και ευανάγνωστα γράμματα αναγράφονται στην ελληνική γλώσσα τα εξής:

- Η ένδειξη "ΔΙΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΑΝΤΟΥΙΤΣ, ΤΟΣΤ ΑΠΛΟ ΑΡΤΟΣΚΕΥΑΣΜΑ (ΣΗΣΑΜΕΝΙΟ ΚΟΥΛΟΥΡΙ), ΤΥΡΟΠΙΤΑ, ΣΠΑΝΑΚΟΠΙΤΑ, ΕΜΦΙΑΛΩΜΕΝΟ ΝΕΡΟ, ΦΥΣΙΚΟΙ ΧΥΜΟΙ, ΣΕ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΕΣ ΤΙΜΕΣ"

- Τα είδη της ως άνω παραγράφου 4 με τις αντίστοιχες τιμές διάθεσης τους.

γ) Η παρασκευή, κατοχή και διάθεση των ειδών της ως άνω παραγράφου 4 είναι υποχρεωτική όλες τις ώρες λειτουργίας των πωλητών, που δραστηριοποιούνται εντός των χώρων δημοσίων και ιδιωτικών σχολείων.

Η εν λόγω υποχρέωση δεν αναιρεί το δικαίωμα στον υπόχρεο να επιλέξει ανάμεσα στα είδη "τοστ με τυρί - σάντουιτς με τυρί" την διάθεση ενός εξ αυτών ή και των δύο και ανάμεσα στα είδη "τοστ με τυρί και γαλοπούλα - σάντουιτς με τυρί και γαλοπούλα" την διάθεση ενός εξ αυτών ή και των δύο.

δ) Για την προστασία της σωματικής ακεραιότητας των μαθητών των δημοσίων και ιδιωτικών σχολείων, επιτρέπεται η κατοχή και διάθεση εμφιαλωμένων νερών μόνο σε πλαστικές φιάλες και φυσικών χυμών σε πλαστική ή χάρτινη συσκευασία.

ε) Κατά τα λοιπά ισχύει ως έχει η υπ' αριθ. ΔΥ1γ/ΓΠ/οικ.93828/31.7.2006 (ΦΕΚ 1183/Β/31.8.2006) Υγειονομική Διάταξη.

7. Προκειμένου για χώρους που αναφέρονται στον ΠΙΝΑΚΑ 2 της παραγράφου 1, και σε χώρους, όπου στεγάζονται και λειτουργούν Δημόσια και Ιδιωτικά σχολεία, εφόσον κατά τις επιταγές του άρθρου 16 του ν. 3377/2005, την κυριότητα ή την εκμετάλλευση των χώρων αυτών έχουν το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης Πρώτου και Δεύτερου Βαθμού, και οι Δημόσιες και Δημοτικές Επιχειρήσεις, θεσπίζονται τα ακόλουθα:

- Οι επιχειρήσεις και οι λοιποί πωλητές που εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 1 και του παρόντος άρθρου, έχουν την ευθύνη για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων αυτών και ως εκ τούτου δεν εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της υπ' αριθ. Α2-96/9.1.2007 (ΦΕΚ 55/Β/24.1.2007) απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης.

8.α) Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου ισχύουν περιοριστικά και μόνο για τα καταστήματα και λοιπούς πωλητές, που ευρίσκονται και λειτουργούν εντός των χώρων δικαιοδοσίας των Αεροδρομίων της Χώρας.

β) Κατατάσσεται στην αγορανομική κατηγορία των διατιμημένων ή ελεγχόμενου κέρδους το είδος "Διαφανείς πλαστικές σακούλες ειδικής χρήσης, με δυνατότητα επανεσφράγισης, μέγιστης χωρητικότητας 1 LT.", στα πλαίσια εφαρμογής των νέων μέτρων περιορισμών και απαγορεύσεων στην μεταφορά αντικειμένων κατά τις πτήσεις.

γ) Καθορίζουμε ανώτατη τιμή λιανικής πώλησης, για το είδος της ως άνω περίπτωσης β) που διατίθεται εντός των χώρων δικαιοδοσίας των Αεροδρομίων της Χώρας, ως εξής:

"Διαφανείς πλαστικές σακούλες ειδικής χρήσης με δυνατότητα επισφράγισης, μέγιστης χωρητικότητας 1 LT μέχρι 0,10 ευρώ ανά τεμάχιο συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α".
